ICOMEH'25

2ND INTERNATIONAL CONGRESS ON COMMUNITY AND MENTAL HEALTH

2. ULUSLARARASI TOPLUM VE RUH SAĞLIĞI KONGRESİ

Mental Health in the 21st Century: Global Crises, Resistance and Intervention

21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale

8-9-10 OCTOBER/EKİM 2025

DİYARBAKIR/TÜRKİYE

KONGRE ÖZET BİLDİRİ KİTABI

Dicle Üniversitesi 15 Temmuz Kültür ve Kongre Merkezi

www.icomeh.com

PLENILUNE PUBLISHING

EDİTÖRLER/ EDITORIAL BOARD

Doç. Dr. Özgür ALTINDAĞ

Uzm. Psk. Dan. Hayriye ERÇETİN ALTINDAĞ

Bu kitapta, 8-9-10 Ekim 2025 tarihlerinde Diyarbakır'da yüzyüze ve çevrimiçi olarak düzenlenen II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi'nde kabul edilen ve sözlü olarak sunulmuş bildirilerin özetleri yer almaktadır. Bildiri özet içeriklerinin tüm sorumluluğu yazarlarına aittir.

This book contains abstracts of the papers accepted and presented at the 2nd International Congress on Community and Mental Health (ICOMEH '25) which was held face to face and online in Diyarbakir, on October 8-9-10 2025. The full responsibility of the paper abstract and full text contents belongs to the authors.

E-ISBN: 978-625-94540-3-0

Yayınlanma Tarihi: 27.10.2025

PLENILUNE PUBLISHING

Yayınevi: PLENILUNE PUBLISHING

8-9-10 Ekim 2025

Diyarbakır -Türkiye

www.icomeh.com

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER ..... **ii**
ÖNSÖZ ..... **vi**
KURULLAR 1
DAVETLİ KONUŞMACILAR 1
PAYDAŞLAR 2
DÜZENLEME KURULU 2
KONGRE PROGRAMI **8**
ÖZET BİLDİRİLER **33**
POLİTİK ÇATIŞMA VE SOSYAL HİZMET: KUZEY İRLANDA ÖRNEĞİNDEN HAREKETLE TÜRKİYE'DEKİ SOSYAL HİZMET UZMANLARI İÇİN ÖNERİLER 34
İŞ VE AİLE YAŞAM DENGESİNE YÖNELİK POLİTİKALAR ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME: İSVEÇ VE TÜRKİYE ÖRNEĞİ 38
KORUYUCU AİLEDEKİ KADINLARIN DENEYİMLERİ: İNŞA SÜRECİ, İHTİYAÇLAR VE SORUNLAR ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME 40
ERGENLİK DÖNEMİNDE ÇOCUĞA SAHİP AİLELERİN YAŞADIĞI SORUNLAR VE SOSYAL HİZMET MÜDAHALELERİ 44
HAK OLARAK İNTİHAR: YAŞAMIN ÖLÜM KARŞISINDAKİ KUTSALLIĞI 48
ERGENLERDE EROİN BAĞIMLILIĞI LİTERATÜRÜNE YÖNELİK BİBLİYOMETRİK VE İÇERİK ANALİZİ 52
EKONOMİK BOYUTTA KAYGININ RUH SAĞLIĞI SORUNLARI VE DAVRANIŞ BOZUKLUKLARI ÜZERİNDEKİ ETKİSİNE YÖNELİK SİSTEMATİK BİR İNCELEME 56
ÖTANAZİ VE PSİKOSOSYAL YARDIM: YAŞAM SONU DÖNEMDE SOSYAL HİZMETİN ROLÜ 62
KÜRESEL KRİZLER KARŞISINDA RUH SAĞLIĞI POLİTİKALARININ ADALET VE EŞİTLİK BOYUTU: GAZZE VE SURİYE ÖRNEĞİ 64
KÜRESEL RİSKLER KARŞISINDA KURUM BAKIMINDA KALAN ÇOCUKLARIN YAŞADIĞI SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ 67
GENÇLİK VE RUH SAĞLIĞI: SOSYAL HİZMET DİSİPLİNİ PERSPEKTİFİNDEN BİR LİTERATÜR DEĞERLENDİRMESİ 70
2023 KAHRAMANMARAŞ DEPREMLERİ SONRASI KONTEYNER KENTTE YAŞAMAK ZORUNDA KALAN DEPREMZEDE ÇOCUKLARIN UYKU PROBLEMLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ 73
RUH SAĞLIĞI SORUNLARI OLAN BİREYLERİN İSTİHDAMA KATILIMI: ÖRNEK OLAY İNCELEMESİ 75
AFET VE ACİL DURUMLARDA PSİKOSOSYAL DESTEK MÜDAHALELERİ: 6 ŞUBAT DEPREMLERİ DİYARBAKIR ÖRNEĞİ 77
DİYARBAKIR BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ YANGINDAN ETKİLENEN ÇOCUKLARLA PSİKOSOSYAL DESTEK ÇALIŞMASI OLGU SUNUMU 79

DİJİTAL DÜNYA, SOSYAL MEDYA VE RUH SAĞLIĞI: SOSYAL MEDYA SÖYLEMLERİ ÜZERİNDEN BİR ANALİZ 83
DEPREM SONRASI TÜRKİYE'DE PSİKOSOSYAL DESTEK VE SOSYAL HİZMETİN ROLÜ: BİR LİTERATÜR DEĞERLENDİRMESİ 85
PSİKOTERAPİ UYGULAMALARINDA SOSYAL ÇALIŞMA MESLEĞİ 89
EKONOMİK BELİRSİZLİĞİN RUH SAĞLIĞINA ETKİLERİ 93
TOPLUMSAL TRAVMALARDA KÜLTÜREL DAYANIŞMA RİTÜELLERİNİN PSİKOSOSYAL İYİLEŞMEYE KATKISI 95
BOŞANMANIN KADINLAR ÜZERİNDEKİ TOPLUMSAL VE RUHSAL ETKİLERİ 99
SAĞLIK HAKKI MI, KISITLAMA GERÇEĞİ Mİ? RUH SAĞLIĞI VE HASTALIKLARI HASTANELERİ UYGULAMALARINA ELEŞTİREL BİR BAKIŞ 102
KÜRESEL KRİZLER VE TOPLUMSAL DAYANIŞMA: SOSYAL HİZMET ÖĞRENCİLERİNİN COVID-19 FOBİSİ DENEYİMİ ÜZERİNDEN PANDEMİNİN RUH SAĞLIĞINA ETKİSİNİN İNCELENMESİ 106
ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNDE İKİNCİL TRAVMATİK STRESİN SESSİZ YÜKÜ: SİSTEMATİK DERLEME 110
DEPREM SONRASI TRAVMA BİLGİLİ DOĞUM SONU DEPRESYONU ÖNLEME PROGRAMI GELİŞTİRMEYE YÖNELİK NİTEL BİR ARAŞTIRMA 112
DİJİTAL DÜNYADA BİLİŞSEL TUZAKLAR: OBSESİF İNANÇLAR VE SOSYAL MEDYA BAĞIMLILIĞI 116
ROMANTİK İLİŞKİLERDE KIRILGAN NARSİSİZM, İLİŞKİ DOYUMU VE YALNIZLIK 120
YETİŞKİN BİREYLERDE ALGILANAN EBEVEYN TUTUMU VE ÖZ ŞEFKATİN DUYGUSAL YEME DAVRANIŞIYLA İLİŞKİSİ 124
6 ŞUBAT KAHRAMANMARAŞ DEPREMLERİ SONRASI TRAVMA SONRASI STRES BELİRTİLERİNİN ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ 128
GENÇ YETİŞKİNLERDE SİBER ZORBALIK, SİBER MAĞDURİYET VE EMPATİ ARASINDAKİ İLİŞKİLER: TRAVMA PSİKOLOJİSİ ÇERÇEVESİNDE BİR İNCELEME 132
TOPLUMSAL TRAVMALARDA KÜLTÜREL DAYANIŞMA RİTÜELLERİNİN PSİKOSOSYAL İYİLEŞMEYE KATKISI 136
RUH SAĞLIĞI UZMANLARININ KÜRESEL KRİZ BAĞLAMINDA İNCEL (İSTEM DIŞI BEKARLIK) TOPLULUĞUNA BAKIŞI 140
EBEVEYNİN DUYGUSAL ERİŞİLEBİLİRLİĞİNİN AKILLI TELEFON BAĞIMLILIĞI VE İNTERNET OYUN OYNAMA BOZUKLUĞU ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ 142
TÜRKİYE'DE AFFETME KONUSUNDA YAPILMIŞ ARAŞTIRMALARIN İNCELENMESİ 146
ERGENLERDE SOSYAL MEDYA FENOMENLERİNDEN ETKİLENMENİN ÖZNEL İYİ OLUŞ ÜZERİNDEKİ ROLÜ 148
LİSE ÖĞRENCİLERİNİN DERS DIŞI AKTİVİTELER YOLUYLA KÜRESEL KRİZ KARŞISINDA DAYANIKLILIĞI GÜÇLENDİRME 152
ERGENLİKTE PANSİYON DENEYİMİ: AİLEDEN UZAK, KRİZE VE DAYANIKLILIĞA YAKIN 154
BOŞANMANIN ÇOCUK VE EBEVEYN ÜZERİNDEKİ ETKİSİ 156

DİJİTAL YASSIN İNŞA ETTİĞİ KİMLİK 158
PARTNERİNİ ALDATAN VE ALDATMAYAN ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN HAYALETLEME VE OYALAMA DAVRANIŞLARININ İNCELENMESİ 160
DAHA GERÇEKCİ DÜŞÜNMEK: DEĞİŞEN DÜNYADA KAYGIYLA BAŞ ETME 162
BECERİLERİNİ GELİŞTİRMEDE YÖNLENDİRİLMİŞ KEŞİF TEKNİĞİNİN KULLANIMI 162
İLKOKUL ÖĞRENCİLERİNİN ŞİDDET EĞİLİMLERİ İLE ANNELERİNİN DUYGUSAL ZEKÂ DÜZEYLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ 167
NEFES EGZERSİZLERİNİN BAĞIMLILIK TEDAVİSİNDE NÖROLOJİK FİZYOLOJİK VE RUHSAL BOYUTLARI 173
KORUMA ALTINDA YETİŞEN BİREYLERİN KAMU İSTİHDAM SÜREÇLERİNDE PSİKOSOSYAL UYUM VE RUHSAL ETMENLER: BİR ÖN ÇALIŞMA 178
EBEVEYN EKO-ANKSİYETESİ İLE ÇOCUK DEPRESYONU VE ANKSİYETESİ ARASINDAKİ İLİŞKİ VE BU İLİŞKİDE ÇOCUKTAKİ UMUTSUZLUĞUN ARACI ROLÜ 182
TRANS BİREYLERDE CİNSİYET UYUMLANDIRMA SÜRECİNDE TELEPSİKİYATRİ: KLİNİK DENEYİM VE AVANTAJLAR 184
METAKOGNİTİF GRUP TERAPİSİNİN ŞİZOFRENİ VE ŞİZOAFFEKTİF BOZUKLUKTA DUYGU DÜZENLEME ÜZERİNE ETKİLERİ 188
21. YÜZYILIN SESSİZ KRİZİ: SİGARA BAĞIMLILIĞINA GRUP TERAPİSİYLE MÜDAHALE DENEYİMİ . 191
TOPLUMSAL BASKIDAN DAYANIKLILIĞA: TRANS BİR BİREYDE CİNSİYET HOŞNUTSUZLUĞU VE OKB İLİŞKİSİ 195
TRANS BİREYLERDE AZINLIK STRESİYLE BAŞA ÇIKMA: DAYANIKLILIK VE GRUP PSİKOTERAPİSİ ÜZERİNE KLİNİK BULGULAR 199
POSTPARTUM DEPRESYONDA TELEPSİKİYATRİNİN ETKİNLİĞİ: YÜZ YÜZE TARAMALARLA KARŞILAŞTIRMALI BİR ÇALIŞMA 203
RUHSAL BOZUKLUK TANISI ALMIŞ BİREYLERİN TOPLUMA ENTEGRASYONU, YAŞAMA BAĞLILIK VE ÖZNEL İYİLEŞME DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ 208
HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN İKLİM DEĞİŞİKLİĞİNE İLİŞKİN BİLGİ, FARKINDALIK VE EKO-ANKSİYETE DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ 212
ÖZEL GEREKSİNİMLİ BİREYLERİN BAKIM VERİCİLERİNDE OLUMSUZ OTOMATİK DÜŞÜNCELER VE ÖZYETERLİLİKDÜZEYLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİDE PSİKOLOJİK ESNEKLİĞİN ARACI ROLÜNÜN İNCELENMESİ 216
İKLİM DEĞİŞİKLİĞİNİN PSİKOLOJİK ETKİLERİ: TÜRK ERGENLERİNDE EKO-ANKSİYETE, STRES VE YAŞAM DOYUMU İLİŞKİSİ 220
2023 TÜRKİYE DEPREMLERİNE KATILAN GÖNÜLLÜLERİN TRAVMA DENEYİMLERİ: MASLOW'UN İHTİYAÇLAR HİYERARŞİSİ KURAMSAL ÇERÇEVESİYLE YÜRÜTÜLEN NİTEL BİR ÇALIŞMA 224
SENTETİK KANNABİNOİD VE PSİKOZ İLİŞKİSİ 226
YAŞLI YETİŞKİN BİREYLERDE BİLİNÇLİ FARKINDALIK İLE YAŞAM DOYUMU ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ 228
İKİ UÇLU BOZUKLUĞU OLAN KADINLARDA ANNELİĞE YÖNELİK TUTUMLAR 232

SON ANLARI ANLAMLANDIRMAK: YAS SÜRECİNDEKİ BAKIM VERENLERİN İYİ ÖLÜM ALGISINA YÖNELİK NİTELİKSEL BİR ÇALIŞMA 235
ERGENLERDE SOSYAL GÖRÜNÜM KAYGISI İLE SOSYAL MEDYA BAĞIMLILIĞINDA BİLİNÇLİ FARKINDALIĞIN ARACI ROLÜ 237
KANSER HASTALARINA BAKIM VERENLERİN BAKIM VERME YÜKÜ VE MADDİ KAYGI DURUMLARININ RUH SAĞLIKLARINA ETKİSİ 239
HUZUREVİNDE VE EVİNDE YALNIZ YAŞAYAN YAŞLILARIN PSİKOSOSYAL DURUMLARI 245
AİLEVİ VE SOSYAL BEKLENTİLERİN BİREYLERİN RUH SAĞLIĞI ÜZERİNE ETKİLERİ: TÜRK ÖRNEKLEMİ 249
KRONİK RUHSAL BOZUKLUK TANILI BİREYLERİN GIDA GÜVENCESİZLİĞİ DENEYİMLERİ: KALİTATİF ÇALIŞMA 253
MÜZİKAL AKTİVİTE VE İYİ OLUŞ ÖLÇEĞİ'NİN TÜRKÇE VERSİYONUNUN PSİKOMETRİK ÖZELLİKLERİNİN İNCELENMESİ 255
ZİHİNSEL SİS BULUTLARINDA KAYBOLMAK: SOSYAL MEDYA KULLANICILARINDA FELAKET KAYDIRMASI, BEYİN SİSİ VE PSİKOLOJİK DAYANIKLILIK İLİŞKİSİ 259
21. YÜZYILIN KÜRESEL KRİZİ SAVAŞLARIN RUH SAĞLIĞINA ETKİLERİ VE HEMŞİRELİK BAKIMI 261
İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ VE RUH SAĞLIĞI: HEMŞİRELERİN FARKINDALIK VE TUTUMLARI 265
DİYARBAKIR ULU CAMİ MEYDANI'NIN MANEVİ ATMOSFERİNİN RUHSAL DİNGİNLİK VE KİMLİK İNŞASINA YANSIMALARININ DERİNLEMESİNE İNCELENMESİ 269
ÇOCUK RUH SAĞLIĞININ DESTEKLENMESİNDE DOĞA TEMELLİ MÜDAHALELER: BİR DERLEME 273
ŞİZOFRENİ TANISI ALMIŞ HASTALARA UYGULANAN, PSİKOSOSYAL BECERİ ODAKLI GRUP PSİKOEĞİTİMİNİN İŞLEVSEL İYİLEŞME, TEDAVİ UYUMU VE MENTAL İYİ OLUŞ ÜZERİNE ETKİSİ: RANDOMİZE KONTROLLÜ ÇALIŞMA 275
KÜRESEL BİR KRİZ OLARAK ÇOCUKLUK ÇAĞI OBEZİTESİNE BÜTÜNCÜL BİR BAKIŞ 279
PALYATİF BAKIMDA YAŞLI HASTALARIN BAKIM VERİCİLERİNİN BAKIMA HAZIRLIK, ALGILANAN STRES VE BAKIM YÜKÜ 281
KAPANIŞ KONUŞMASI 285

ÖNSÖZ

Bugün, binlerce yıllık tarihiyle medeniyetlerin beşiği olan, kültürel zenginliği ve insani çeşitliliğiyle her dönemde umut üretmiş Diyarbakır'da, Dicle Üniversitesi'nin çatısı altında yeniden bir araya geldik. Diyarbakır; günümüzde yalnızca tarihsel bir mirasın değil, aynı zamanda bilimsel düşüncenin ve kültürel üretimin de önemli bir merkezidir.

Bu buluşma, yalnızca bir kongrenin açılışı değil; bilimin, vicdanın ve insanlığın kesiştiği bir yolculuğun devamıdır.

Geçtiğimiz yıl ilkini düzenlediğimiz kongremizde yeşeren o ortak umut, bugün daha köklü, daha güçlü, daha kararlı bir biçimde karşımızda duruyor.

Bu yıl, "21. Yüzyılda Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale" temasıyla bir araya geldik. Çünkü biliyoruz ki; ruh sağlığı sadece bireyin iç dünyasına ait bir konu değil, toplumların direnç kapasitesini, insanlığın geleceğe dair umudunu şekillendiren temel bir unsurdur.

21. yüzyıl; savaşların, göçlerin, salgınların, iklim krizlerinin, ekonomik çalkantıların ve sosyal eşitsizliklerin çağı…

Bu krizler yalnızca bireylerin ruhsal dengesini değil; toplumların vicdanını da derinden sarsmaktadır.

Pandemiler, insanları birbirinden uzaklaştırırken, bizlere yeniden yakınlaşmanın önemini hatırlattı. Afetler, dayanışmanın ne kadar hayati olduğunu öğretti. Göçler, aidiyetin anlamını yeniden sorgulattı.

Ve tüm bu yaşananlar bize tek bir gerçeği gösterdi: Ruh sağlığı, insanlığın ortak sorumluluğudur.

İşte tam da bu yüzden buradayız. Bu kongre; bilimin rehberliğinde, insanın onurunu merkeze alan, dayanıklılığı güçlendiren bir yolculuğun ortak adımıdır.

Sosyal hizmetin adalet merkezli vizyonu, psikolojik danışmanın önleyici gücü, psikolojinin bilimsel altyapısı, psikiyatrinin klinik bilgeliği ve psikiyatri hemşireliğinin topluma dokunan tarafı...

Hepsi bu kongrede, aynı amaç için bir araya geliyor: İnsanı iyileştirmek, toplumu dönüştürmek.

Bugün burada yalnızca bilgi paylaşmadık. Birbirimizden çok şey öğrendik, birbirimize ilham verdik, yeni iş birliklerinin tohumlarını ektik.

Çünkü biliyoruz ki bilim, yalnızca laboratuvarlarda değil; birbirimizin hikâyelerinde, birbirimize dokunduğumuz yerlerde anlam kazanır.

Ruh sağlığı, empatiyle başlar, bilimle derinleşir, dayanışmayla güçlenir.

Biz bugün bu üç değeri, tek bir çatı altında buluşturmayı başardık.

Kongremizin konferansları, panelleri, bildiri sunumları ve atölyeleri boyunca; travmanın çok boyutlu etkilerinden toplum temelli müdahalelere, kültürel duyarlılıktan sürdürülebilir ruh sağlığı politikalarına kadar uzanan geniş bir perspektifi birlikte tartıştık.

Ve her bir tartışmanın, bu ülkenin, bu dünyanın daha sağlıklı, daha adil ve daha dirençli toplumlar kurma çabasına katkı sunacağına inanıyoruz.

Ülkemizde tüm ruh sağlığı çalışanlarını bu özel amaçlarla bir araya getiren tek kongreyi yapıyor ve sürdürebiliyor olmanın haklı gururunu yaşıyoruz. Tabi ki bunu tek başımıza yapmamız olanaklı değildi.

Bu bağlamda, kongremizin düzenlenmesinde emeği geçen başta Sayın Rektörümüz ve Rektör Yardımcılarımız olmak üzere, düzenleme kurulu üyelerimize, Dicle Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Koordinatörlüğü'ne, Toplum ve Ruh Sağlığı Derneği'ne, Psikiyatri Hemşireleri Derneği'ne, Sosyal Hizmet Okulları Derneği'ne, Diyarbakır Sanayi ve Ticaret Odasına, tüm değerli paydaşlarımıza, davetimizi kırmayarak burada bizlerle olan değerli hocalarımıza ve bilimsel katkılarıyla kongremizi zenginleştiren katılımcılara, kongre özet bildiri kitabının çıkmasında desteğini esirgemeyen Doç. Dr. Osman GEYİK ve Plenilune Publishing Yayınevine, kongre süresince emekleriyle yanımızda olan değerli öğrencilerimize, 15 Temmuz Kültür ve Kongre Merkezi emekçilerine burada ruh sağlığı alanına adanmış emekleriniz için en içten teşekkürlerimi sunuyorum.

Bugün, burada, hep birlikte şunu yeniden hatırlayalım:

Krizlerin karanlığı, yalnızca bilimin ve insanlığın ışığıyla aşılabilir.

Hep birlikte, bu inancı güçlendirmek; bilimin rehberliğinde, insanlığın iyileşme yolculuğuna katkı sunmak dileğiyle…

Doç. Dr. Özgür ALTINDAĞ

Kongre Düzenleme Kurul Başkanı

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

KURULLAR

ONURSAL BAŞKAN

Prof. Dr. Kamuran ERONAT

Dicle Üniversitesi Rektörü

KONGRE DÜZENLEME KURULU BAŞKANI

Doç. Dr. Özgür ALTINDAĞ

DAVETLİ KONUŞMACILAR

Prof. Dr. Tamer AKER

Prof. Dr. Şenel POYRAZLI

Prof. Dr. Zeynep ŞİMŞEK

Prof. Dr. A. Nilgün CANEL

Prof. Dr. Çiğdem YÜKSEL

Prof. Dr. Cem Ali GİZİR

Prof. Dr. Özlem KARAIRMAK

Prof. Dr. Figen İNCİ

Prof. Dr. Ayten ZARA

Prof. Dr. Gül DİKEÇ

Prof. Dr. Oğuzhan ZENGİN

Doç. Dr. Sedat IŞIKLI

Doç. Dr. Figen PASLI

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

Doç. Dr. Canan ÇİTİL AKYOL

Doç. Dr. Tahir Emre GENCER

Dr. Özge KANTAŞ

Uzm. Psk. Dan. Hayal DEMİRCİ

Psk. Ferhat AYDIN

PAYDAŞLAR

Dicle Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Sosyal Hizmet Bölümü

Toplum ve Ruh Sağlığı Derneği

DÜZENLEME KURULU

Prof. Dr. Vahap ÖZPOLAT, Dicle Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi

Prof. Dr. Oğuzhan ZENGİN, Karabük Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi

Prof. Dr. Funda GÜMÜŞ, Dicle Üniversitesi Atatürk Sağlık Bilimleri Fakültesi

Doç. Dr. Oktay TATLICIOĞLU, Dicle Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi

Doç. Dr. Tahir Emre GENCER, Anadolu Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi

Doç. Dr. Özlem ALTINDAĞ KUMAŞ, Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi

Dr. Öğr. Üyesi Fatma SUBAŞI TURĞUT, Dicle Üniversitesi Tıp Fakültesi

Dr. Elmas AKIN, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi

Dr. Hilal KÖK, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı

Dr. Betül TAMKOÇ Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı

Dr. Gamze SOYLU ATAŞ, Milli Eğitim Bakanlığı

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

Uzm. Psk. Dan. Hayriye ERÇETİN ALTINDAĞ, Toplum ve Ruh Sağlığı Derneği Başkan V.

Uzm. Psk. Dan. Ramazan AYDIN, Milli Eğitim Bakanlığı

KONGRE KOORDİNATÖRÜ

Uzm. Psk. Dan. Hayriye ERÇETİN ALTINDAĞ

BİLDİRİ YÖNETİMİ VE KONGRE KAYIT SİSTEMİ

Prof. Dr. Funda GÜMÜŞ

Doç. Dr. Özgür ALTINDAĞ

Dr. Öğr. Üyesi Adem KILIÇ

Uzm. Psk. Dan. Ramazan AYDIN

KONUK İLİŞKİLERİ

Doç. Dr. Oktay TATLICIOĞLU

Uzm. Psk. Dan. Ramazan AYDIN

BİLİŞİM YÖNETİMİ VE SOSYAL MEDYA

Psk. Dan. İsmail ELÇİ

Psk. Dan. Şilan AKDEMİR

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

KAMU STK İLİŞKİLERİ

Doç. Dr. Özgür ALTINDAĞ

Doç. Dr. Oktay TATLICIOĞLU

Uzm. Psk. Dan. Hayriye ERÇETİN ALTINDAĞ

BİLİM KURULU

Prof. Dr. Çiğdem Yüksel, Sağlık Bilimleri Üniversitesi

Prof. Dr. Figen Arı İnci, Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi

Prof. Dr. Funda GÜMÜŞ, Dicle Üniversitesi

Prof. Dr. Funda Kavak Budak, İnönü Üniversitesi

Prof. Dr. Gül DİKEÇ, Psikiyatri Hemşireleri Derneği Başkanı, Fenerbahçe Üniversitesi

Prof. Dr. Gülay GÜNAY, Karabük Üniversitesi

Prof. Dr. Mahmut BULUT, Dicle Üniversitesi

Prof. Dr. Mehmet Cemal KAYA, Dicle Üniversitesi

Prof. Dr. Mehmet SAĞLAM, İnönü Üniversitesi

Prof. Dr. Münire Arzu İÇAĞASIOĞLU ÇOBAN, Başkent Üniversitesi

Prof. Dr. Oğuzhan ZENGİN, Karabük Üniversitesi

Prof. Dr. Özlem KARAIRMAK TEKDURMAZ, Bahçeşehir Üniversitesi

Prof. Dr. Tamer AKER, İstanbul Bilgi Üniversitesi

Prof. Dr. Tarık TUNCAY, Hacettepe Üniversitesi

Prof. Dr. Taşkın YILDIRIM, İnönü Üniversitesi

Doç. Dr. Ahmet TANHAN, Adıyaman Üniversitesi

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

Doç. Dr. Ali ÇEKİÇ, Gaziantep Üniversitesi

Doç. Dr. Ayşe BÜYÜKBAYRAM, İzmir Katip Çelebi Üniversitesi

Doç. Dr. Eda BEYDİLİ GÜRBÜZ, Düzce Üniversitesi

Doç. Dr. Demet AKARÇAY ULUTAŞ, Konya Karatay Üniversitesi

Doç. Dr. Fadime BAYRI BİNGÖL, Marmara Üniversitesi

Doç. Dr. Fadime KAYA SOYLU, Kafkas Üniversitesi

Doç. Dr. Figen PASLI, Kocaeli Üniversitesi

Doç. Dr. Havva Kaçan, Kastamonu Üniversitesi

Doç. Dr. Hıdır APAK, Mardin Artuklu Üniversitesi

Doç. Dr. Huriye İrem KALAYCI KIRLIOĞLU, Karabük Üniversitesi

Doç. Dr. Medine KOÇ, Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi

Doç. Dr. Mehmet KIRLIOĞLU, Karabük Üniversitesi

Doç. Dr. Melih SEVER, Süleyman Demirel Üniversitesi

Doç. Dr. Melike TEKİNDAL, İzmir Katip Çelebi Üniversitesi

Doç. Dr. Mira ASSADİ, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi

Doç. Dr. Muhammet Cevat ACAR, Mardin Artuklu Üniversitesi

Doç. Dr. Mustafa SAVCI, Fırat Üniversitesi

Doç. Dr. Nilgün CANEL, Marmara Üniversitesi

Doç. Dr. Nur Elçin Boyacıoğlu, İstanbul Üniversitesi– Cerrahpaşa

Doç. Dr. Nurullah ÇALIŞ, Giresun Üniversitesi

Doç. Dr. Serhat TEK, Bitlis Eren Üniversitesi

Doç. Dr. Sinan AKÇAY, Selçuk Üniversitesi

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

Doç. Dr. Tahir Emre GENCER, Anadolu Üniversitesi

Doç. Dr. Tuğba PEHLİVAN SARIBUDAK, İstanbul Arel Üniversitesi

Doç. Dr. Zeki KARATAŞ, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Adem KILIÇ, Bingöl Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Cemile Hürrem AYHAN, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi

Dr. Öğr. Üyesi Dilek AYAKDAŞ DAĞLI, İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi

Dr. Öğr. Üyesi Emrah APAK, Bingöl Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Engin FIRAT, Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Gülsenay TAŞ SOYLU, İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Hatice NUHOĞLU, Kastamonu Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Mahsum AVCI, Bingöl Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Sena ÖKSÜZ POPLATA, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Tülay YILDIRIM ÜŞENMEZ, Dicle Üniversitesi Atatürk Sağlık Bilimleri Fakültesi

Dr. Öğr. Üyesi Yulia KRYVENKO, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi

ULUSLARARASI DANIŞMA KURULU

Ord. Prof. Dr. Şenel POYRAZLI, Penn State Üniversitesi/ ABD - Penn State University / USA,

Prof. Dr. Muammer Çetingök, Tennessee Üniversitesi / ABD - University of Tennessee / Knoxville USA,

Prof. Dr. Hakan Acar - Liverpool Hope Üniversitesi / Birleşik Krallık - Liverpool Hope University UK & EASSW European Association of Schools of Social Work

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

Prof. Dr. Yüksel Baykara Acar - Arden Üniversitesi / Birleşik Krallık - Arden University - UK

Doç. Dr. Yaser SNOUBAR - Katar Üniversitesi / Katar - Qatar University / Qatar

Doç. Dr. Babak Kashefi Mehr, Tebriz Üniversitesi / İran - Tabriz University / Iran

Dr. Özge KANTAŞ, Rochester Üniversitesi / ABD - University of Rochester USA),

Dr. Adam Sofronijevic - Belgrad Üniversitesi / Sırbistan - University of Belgrade / Serbia.

SEKRETERYA

Doç. Dr. Oktay TATLICIOĞLU

Dr. Öğr. Üyesi Adem KILIÇ

Uzm. Psk. Dan. Ramazan AYDIN

Uzm. Psk. Dan. Güzin AYHAN

Uzm. Psk. Dan. Kader TÜRK

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

KONGRE PROGRAMI

1. GÜN
8 Ekim 2025, Çarşamba

AÇILIŞ TÖRENİ / Saat: 09:30 – 10:00

Yer: Dicle Üniversitesi 15 Temmuz Kültür ve Kongre Merkezi

Saygı Duruşu

İstiklal Marşı

AÇILIŞ KONUŞMALARI (10:00 – 10:45)

Doç. Dr. Özgür ALTINDAĞ, Kongre Başkanı Dicle Üniversitesi

Doç. Dr. Osman GEYİK, İİBF Dekan Yrd.

Prof. Dr. Vahap ÖZPOLAT, Atatürk Sağlık Bilimleri Fakültesi Dekanı

ARA (10:45-11:00)

Ziya GÖKALP SALONU **11:00 – 12:00**
AÇILIŞ KONFERANSI
İnsanın Afetle Öyküsü **Prof. Dr. Tamer AKER**

YEMEK ARASI 12:30 – 13:30

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

PANELLER

Ziya GÖKALP SALONU **13:30 – 15:00**	
PANEL 1: KÜRESEL KRİZLERİN GÖLGESİNDE PSİKİYATRİK BOZUKLUKLAR	
Oturum Başkanı: Prof. Dr. Tamer AKER	
1	Erişkin Ruh Sağlığında İklim Krizi ve Psikiyatrik Sonuçlar **Prof. Dr. Mahmut BULUT**
2	Göç ve Ruh Sağlığı: Travmadan Uyum Süreçlerine **Prof. Dr. M. Cemal KAYA**
3	Savaşın Çocuk Ruh Sağlığına Bedeli: Akut ve Kronik Psikolojik Sonuçlar **Dr. Öğr. Üyesi Fatma SUBAŞI TURĞUT**

Celal GÜZELSES SALONU **14:30 – 16:00**	
PANEL 2: DÜNYANIN NABZI: ŞİDDET, GÖÇ, İKLİM VE TRAVMA	
Oturum Başkanı: Prof. Dr. Funda GÜMÜŞ	
1	Sur'un Ardındaki Çığlıklar **Prof. Dr. Funda GÜMÜŞ**
2	Yerinden Edilen Hayatlar **Prof. Dr. Gül DİKEÇ**
3	Travma Aynasında Kendine Bakmak **Prof. Dr. Çiğdem YÜKSEL**
4	Isınan Dünya Daralan Zaman **Prof. Dr. Figen İNCİ**

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

ATÖLYELER (13:30-16:30)

Atölye Salonu: 2. Workshop Odası: Süleyman NAZİF

Doç. Dr. Sedat IŞIKLI (8 Ekim Çarşamba 13:00-15:00)

Atölye Salonu: 4. Workshop Odası: EL-CEZERÎ

Prof. Dr. Zeynep ŞİMŞEK (8 Ekim Çarşamba 13:00-15:00)

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

2. GÜN

9 Ekim 2025, Perşembe

PANELLER

Ziya GÖKALP SALONU 09:30 – 11:00	
PANEL 3: SOSYAL HİZMET ALANINDA GÜNCEL İHTİYAÇLAR VE YENİ UFUKLAR	
Oturum Başkanı: Doç. Dr. Oktay TATLICIOĞLU	
1	Suriyelilerin Geri Dönüşü ve Sosyal Hizmet **Doç. Dr. Hıdır APAK**
2	Politik Çatışma ve Sosyal Hizmet: Kuzey İrlanda Örneğinden Hareketle Türkiye'deki Sosyal Hizmet Uzmanları için Öneriler **Dr. Öğr. Üyesi Adem KILIÇ**
3	Kayıp ve Yas: Kayıptan Sonra Yaşamı Yeniden İnşa Etmek **Dr. Öğr. Üyesi Nurullah YELBOĞA**
4	Makro Düzeyde Sosyal Hizmet: Sosyal Hizmet Mesleğinin Politika Yapım Sürecindeki Rolü **Dr. Öğr. Üyesi Bedrettin VAROL**

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

Celal GÜZELSES SALONU **10:00 – 11:30**	
PANEL 4: KÜRESEL KRİZLERİN PSİKOLOJİK YÜKLERİ: TRAVMA, KAYIP VE İYİLEŞME SÜREÇLERİ	
Oturum Başkanı: Prof. Dr. Ayten ZARA	
1	Kuşaklararası Travma: Yas, Onarıcı Adalet ve Sosyal İyileşme **Prof. Dr. Ayten ZARA**
2	Doğa Kaynaklı Afet Sonrası Alanda Hizmet Vermek: Risk Faktörleri ve Çözüm Önerileri **Doç. Dr. Sedat IŞIKLI**
3	Travmadan bize kalan: Psikolojik yükleri hafifletmek için psikolojik, fizyolojik, biyolojik ve sosyal savunma stratejilerini geliştirmek **Uzm. Psk. Dan. Hayal DEMİRCİ**

Ziya GÖKALP SALONU **14:00 – 15:30**	
PANEL 5: KÜRESEL SORUNLARA PSİKOLOJİK YAKLAŞIMLAR: DAYANIKLILIK VE MÜDAHALE	
Oturum Başkanı: Prof. Dr. Cem Ali GİZİR	
1	Karmakarışık: Değişen Dünyada Psikolojik Danışman Olmak **Prof. Dr. Cem Ali GİZİR**
2	Yeniden Başlamak: Travmadan Umuda **Prof. Dr. Azize Nilgün CANEL**
3	Travmanın Sessizliğinden Kolektif Umuda Doğru: Adaletin İyileştirici ve Onarıcı Boyutu **Prof. Dr. Özlem KARAIRMAK**
4	Travma çalışan uzmanlarda dayanıklılık **Doç. Dr. Canan ÇİTİL AKYOL**

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

ATÖLYELER (09:00-11:30)

Atölye Salonu: 1. Workshop Odası: Hamid AYTAÇ

Prof. Dr. Çiğdem YÜKSEL (9 Ekim Perşembe 09:00-11:30)

Atölye Salonu: 2. Workshop Odası: Süleyman NAZİF

Prof. Dr. A. Nilgün CANEL (9 Ekim Perşembe 09:00-10:00)

Atölye Salonu: 3. Workshop Odası: Sezai KARAKOÇ

Doç. Dr. Figen PASLI (9 Ekim Perşembe 09:00-10:30)

ATÖLYELER (13:30-16:00)

Atölye Salonu: 1. Workshop Odası: Hamid AYTAÇ

Prof. Dr. Figen İNCİ (9 Ekim Perşembe 13:00-15:00)

Atölye Salonu: 2. Workshop Odası: Süleyman NAZİF

Uzm. Psk. Dan. Hayal DEMİRCİ (9 Ekim Perşembe 13:00-14:30)

Atölye Salonu: 3. Workshop Odası: Sezai KARAKOÇ

Doç. Dr. Tahir Emre GENCER (9 Ekim Perşembe 13:00-15:00)

Atölye Salonu: 4. Workshop Odası: EL-CEZERÎ

Doç. Dr. Serhat TEK (9 Ekim Perşembe 13:00-14:00)

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

BİLDİRİLER

5. Workshop Odası: Esma OCAK 09.10.2025 / 09:00-10:30	
OTURUM 1	
Oturum Başkanı: Dr. Gamze SOYLU ATAŞ	
1	6 ŞUBAT KAHRAMANMARAŞ DEPREMLERİ SONRASI TRAVMA SONRASI STRES BELİRTİLERİNİN ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ **NİDA TOSUN AKALIN, ASLI YEŞİL**
2	KAHRAMANMARAŞ DEPREMLERİNDEN SAĞ KALANLARIN KENDİNİ AÇMALARI VE TRAVMA SONRASI BÜYÜMELERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ **BİLAL KAYA, RAMAZAN AYDIN**
3	2023 KAHRAMANMARAŞ DEPREMLERİ SONRASI KONTEYNER KENTTE YAŞAMAK ZORUNDA KALAN DEPREMZEDE ÇOCUKLARIN UYKU PROBLEMLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ **KÜBRA BAKIR, DOĞAÇ NİYAZİ ÖZÜÇELİK**
4	BOŞANMANIN KADINLAR ÜZERİNDEKİ TOPLUMSAL VE RUHSAL ETKİLERİ **SİBEL CAN, ÖZGÜR ALTINDAĞ**

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

Orhan ASENA SALONU **09.10.2025 / 09:00-10:30**	
OTURUM 2	
Oturum Başkanı: Dr. Öğr. Üyesi Mustafa Batuhan KURTOĞLU	
1	NEFES EGZERSİZLERİNİN BAĞIMLILIK TEDAVİSİNDE NÖROLOJİK FİZYOLOJİK VE RUHSAL BOYUTLARI **PENBE NUR GÖRGÜLÜ**
2	KORUYUCU MİRAS OTONOM SİNİR SİSTEMİ: KAYGI YÖNETİMİ FIZYOLOJISI **SİBEL YILDIRIM**
3	EBEVEYNİN DUYGUSAL ERİŞİLEBİLİRLİĞİNİN AKILLI TELEFON BAĞIMLILIĞI VE İNTERNET OYUN OYNAMA BOZUKLUĞU ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ **BİLAL KAYA, BERİVAN KUZU**
4	YETİŞKİN BİREYLERDE ALGILANAN EBEVEYN TUTUMU VE ÖZ ŞEFKATİN DUYGUSAL YEME DAVRANIŞIYLA İLİŞKİSİ **MUSTAFA BATUHAN KURTOĞLU**

5. Workshop Odası: Esma OCAK **09.10.2025 / 10:30 – 12:00**	
OTURUM 3	
Oturum Başkanı: Dr. Öğr. Üyesi Ferhan AÇIKGÖZ	
1	AİLEVİ VE SOSYAL BEKLENTİLERİN BİREYLERİN RUH SAĞLIĞI ÜZERİNE ETKİLERİ: TÜRK ÖRNEKLEMİ **VEYSEL KAPLAN, AMBER YILDIZEL, MUHAMMAD ALKASABY**
2	İKLİM DEĞİŞİKLİĞİNİN PSİKOLOJİK ETKİLERİ: TÜRK ERGENLERİNDE EKO-ANKSİYETE, STRES VE YAŞAM DOYUMU İLİŞKİSİ **SELİNAY DUMANLI, ECE ALAGÖZ**
3	MÜZİKAL AKTİVİTE VE İYİ OLUŞ ÖLÇEĞİ'NİN TÜRKÇE VERSİYONUNUN PSİKOMETRİK ÖZELLİKLERİNİN İNCELENMESİ **BUKET ŞİMŞEK ARSLAN, ALPER BÖREKCİ**
4	**FERHAN AÇIKGÖZ, SEDA ÖNER** İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ VE RUH SAĞLIĞI: HEMŞİRELERİN FARKINDALIK VE TUTUMLARI

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

Orhan ASENA SALONU **09.10.2025 / 10:30-12:00**	
OTURUM 4	
Oturum Başkanı: Doç. Dr. Tahir Emre GENCER	
1	EKONOMİK BELİRSİZLİĞİN RUH SAĞLIĞINA ETKİLERİ **RAVŞEN ORAL**
2	ERGENLERDE SOSYAL MEDYA FENOMENLERİNDEN ETKİLENMENİN ÖZNEL İYİ OLUŞ ÜZERİNDEKİ ROLÜ **KADER TÜRK**
3	ÖTENAZİ VE PSİKOSOSYAL YARDIM: YAŞAM SONU DÖNEMDE SOSYAL HİZMETİN ROLÜ **ERHAN TANERİ**
4	HAK OLARAK İNTİHAR: YAŞAMIN ÖLÜM KARŞISINDAKİ KUTSALLIĞI **CİHAN ÇELİK, SERKAN ORUÇ**
5	KÜRESEL KRİZLER VE TOPLUMSAL DAYANIŞMA: SOSYAL HİZMET ÖĞRENCİLERİNİN COVID-19 FOBİSİ DENEYİMİ ÜZERİNDEN PANDEMİNİN RUH SAĞLIĞINA ETKİSİNİN İNCELENMESİ **TAHİR EMRE GENCER, OZAN SELÇUK, ZEKİ KARATAŞ**

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

Orhan ASENA SALONU **09.10.2025 / 13:30-15:00**	
OTURUM 6	
Oturum Başkanı: Prof. Dr. Funda GÜMÜŞ	
1	GENÇ YETİŞKİNLERDE SİBER ZORBALIK, SİBER MAĞDURİYET VE EMPATİ ARASINDAKİ İLİŞKİLER: TRAVMA PSİKOLOJİSİ ÇERÇEVESİNDE BİR İNCELEME **ÖZGE ÇULHA, EMPROU AMET, ASLI YEŞİL**
2	LİSE ÖĞRENCİLERİNİN DERS DIŞI AKTİVİTELER YOLUYLA KÜRESEL KRİZ KARŞISINDA DAYANIKLILIĞI GÜÇLENDİRME **AYSEL FİDAN, AYAZ DURĞAÇ, AYDIN TOLGA TAVUKCU**
3	ERGENLERDE SOSYAL GÖRÜNÜM KAYGISI İLE SOSYAL MEDYA BAĞIMLILIĞINDA BİLİNÇLİ FARKINDALIĞIN ARACI ROLÜ **SUHEYLA YURT, ŞEYMA LALOĞLU, NURGÜL KARAKURT, SİBEL ASİ KARAKAŞ**
4	ERGENLİKTE PANSİYON DENEYİMİ: AİLEDEN UZAK, KRİZE VE DAYANIKLILIĞA YAKIN **AYSEL FİDAN, EDANUR TAYAR, ROJİNDA ANDİÇ**

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

Celal GÜZELSES SALONU **09.10.2025 / 13:30-15:00**	
OTURUM 7	
Oturum Başkanı: Prof. Dr. Zeynep ŞİMŞEK	
1	DEPREM SONRASI TRAVMA BİLGİLİ DOĞUM SONU DEPRESYONU ÖNLEME PROGRAMI GELİŞTİRMEYE YÖNELİK NİTEL BİR ARAŞTIRMA **ZEYNEP ŞİMŞEK, ZEHRA KOBU, BÜŞRA UĞUR, PERİHAN GÜNER**
2	DİJİTAL DÜNYA, SOSYAL MEDYA VE RUH SAĞLIĞI: SOSYAL MEDYA SÖYLEMLERİ ÜZERİNDEN BİR ANALİZ **BEDRETTİN VAROL, NURULLAH YELBOĞA**
3	BOŞANMANIN ÇOCUK VE EBEVEYN ÜZERİNDEKİ ETKİSİ **MELTEM TUNÇ**
4	İŞ VE AİLE YAŞAM DENGESİNE YÖNELİK POLİTİKALAR ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME: İSVEÇ VE TÜRKİYE ÖRNEĞİ **BETÜL ELKATMIŞ DOLGUN, OKTAY TATLICIOĞLU**
5	AFET VE ACİL DURUMLARDA PSİKOSOSYAL DESTEK MÜDAHALELERİ: 6 ŞUBAT DEPREMLERİ DİYARBAKIR ÖRNEĞİ **MERVE BİRKAN**

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

3. GÜN

10 Ekim 2025, Cuma

PANELLER

Orhan ASENA SALONU 10:00 – 11:30	
PANEL 5: KÜRESEL KRİZLER, HİPER DİJİTALLEŞME VE TRAVMA BİLGİLİ YAKLAŞIMLAR	
Oturum Başkanı: Prof. Dr. Zeynep Şimşek	
1	Travma Bilgili Hizmet Sunumu **Prof. Dr. Zeynep Şimşek**
2	Küresel Krizlerin Çocuk Koruma Üzerindeki Etkileri **Doç. Dr. Figen PASLI**
3	Tekno Şovenizmin ve Sanal Benliğin Gölgesinde İnsan(lığ)ı Aramak: Hiper Dijitalleşmenin İnsan(lık) ve Toplum Kotası **Doç. Dr. Tahir Emre GENCER**

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

KONFERANSLAR

Celal GÜZELSES SALONU **11:00 – 12:00**
KONFERANS
Memleketimden Ruh Sağlığı Manzaraları **Ferhat AYDIN**

ATÖLYELER (09:00-11:30)

Atölye Salonu: 1. Workshop Odası: Hamid AYTAÇ

Prof. Dr. Ayten ZARA (10 Ekim Cuma 09:00-11:00)

Atölye Salonu: 2. Workshop Odası: Süleyman NAZİF

Prof. Dr. Cem Ali GİZİR (10 Ekim Cuma 09:00-11:00)

Atölye Salonu: 3. Workshop Odası: Sezai KARAKOÇ

Kln. Psk. H. Berken BİNAY (10 Ekim Cuma 09:00-10:30)

ÇEVRİMİÇİ PANEL **15:00 – 16:30**	
PANEL 6: EVRENSEL PERSPEKTİFTEN RUH SAĞLIĞI VE DİSİPLİNERARASI İŞ BİRLİĞİ	
Moderatör: Uzm. Psk. Dan. Hayriye ERÇETİN ALTINDAĞ	
1	Ruh Sağlığı Hizmetlerinde Kültürel Kapsayıcılık **Ord. Prof. Dr. Şenel POYRAZLI**
2	Ruh Sağlığında Sosyal Hizmet Perspektifi: Toplumsal Destek ve Bütüncül Müdahaleler **Prof. Dr. Oğuzhan ZENGİN**
3	Ruh Sağlığına Sosyal ve Psikolojik Açıdan Yaklaşmak **Dr. Özge KANTAŞ**

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

BİLDİRİLER

Ziya GÖKALP SALONU **10.10.2025 / 09:00-10:30**	
OTURUM 5	
Oturum Başkanı: Dr. Öğr. Üyesi Hatun Sevgi YALIN	
1	ROMANTİK İLİŞKİLERDE KIRILGAN NARSİSİZM, İLİŞKİ DOYUMU VE YALNIZLIK **HATUN SEVGİ YALIN, GÖZDE KABASAKAL, GİZEM DİNDAR, HAYRUNNİSA DURSUN**
2	RUH SAĞLIĞI UZMANLARININ KÜRESEL KRİZ BAĞLAMINDA İNCEL (İSTEM DIŞI BEKARLIK) TOPLULUĞUNA BAKIŞI **CUMHUR DEMİRALP, YILMAZ KAPLAN**
3	DAHA GERÇEKÇİ DÜŞÜNMEK: DEĞİŞEN DÜNYADA KAYGIYLA BAŞ ETME BECERİLERİNİ GELİŞTİRMEDE YÖNLENDİRİLMİŞ KEŞİF TEKNİĞİNİN KULLANIMI **SİBEL YILDIRIM**
4	TÜRKİYE'DE AFFETME KONUSUNDA YAPILMIŞ ARAŞTIRMALARIN İNCELENMESİ **DİLHAN KAN**

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

Ziya GÖKALP SALONU **10.10.2025 / 10:30-12:00**	
OTURUM 8	
Oturum Başkanı: Doç. Dr. Ozan SELÇUK	
1	EBEVEYN EKO-ANKSİYETESİ İLE ÇOCUK DEPRESYONU VE ANKSİYETESİ ARASINDAKİ İLİŞKİ VE BU İLİŞKİDE ÇOCUKTAKİ UMUTSUZLUĞUN ARACI ROLÜ **FATMA SUBAŞI TURĞUT, ÖZHAN ORHAN, MASUM ÖZTÜRK**
2	KÜRESEL BİR KRİZ OLARAK ÇOCUKLUK ÇAĞI OBEZİTESİNE BÜTÜNCÜL BİR BAKIŞ **SONGÜL BOYRAZ TURHAN**
3	DİYARBAKIR BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ YANGINDAN ETKİLENEN ÇOCUKLARLA PSİKOSOSYAL DESTEK ÇALIŞMASI OLGU SUNUMU **NEVİN TİYENÇ KAYA, MURAT BURTAKUÇİN, İRFAN EKİNCİ, DİLEK ERİK, UĞUR ÇAĞAN ALAKUŞTEKİN, MUHSİN SÖYLER, HALİME SABUNCU**
4	DEPREM SONRASI TÜRKİYE'DE PSİKOSOSYAL DESTEK VE SOSYAL HİZMETİN ROLÜ: BİR LİTERATÜR DEĞERLENDİRMESİ **OZAN SELÇUK, İREM YAĞAN**

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

ÇEVRİMİÇİ SUNUMLAR

08.10.2025 ÇARŞAMBA GÜNÜ OTURUMLARI

ODA 1 **08.10.2025 / 13:00 – 14:30**	
ÇEVRİMİÇİ OTURUM 1	
Oturum Başkanı: Doç. Dr. Ayfer ÖZTÜRK	
1	SENTETİK KANNABİNOİD VE PSİKOZ İLİŞKİSİ **ESRA ALBAL, GÜL DİKEÇ**
2	HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN İKLİM DEĞİŞİKLİĞİNE İLİŞKİN BİLGİ, FARKINDALIK VE EKO-ANKSİYETE DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ **AYFER ÖZTÜRK, GİZEM NUR MAZLUM, MEHMET SERİM, KİMİA EBRAHİMZADEHAGHDAM, SÜMEYRA UZUNOĞLU**
3	ÖZEL GEREKSİNİMLİ BİREYLERİN BAKIM VERİCİLERİNDE OLUMSUZ OTOMATİK DÜŞÜNCELER VE ÖZYETERLİLİK DÜZEYLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİDE PSİKOLOJİK ESNEKLİĞİN ARACI ROLÜNÜN İNCELENMESİ **DUYGU ÖZER, AYFER ÖZTÜRK**
4	KANSER HASTALARINA BAKIM VERENLERİN BAKIM VERME YÜKÜ VE MADDİ KAYGI DURUMLARININ RUH SAĞLIKLARINA ETKİSİ **SULTAN ŞİMŞEK, CUMA ÇAKMAK**
Zoom Bağlantısı:	

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

ODA 2 **08.10.2025 / 13:00 – 14:30**	
ÇEVRİMİÇİ OTURUM 2	
Oturum Başkanı: Dr. Öğr. Üyesi Elif ÜZÜMCÜ ÖZDEMİR	
1	DİJİTAL DÜNYADA BİLİŞSEL TUZAKLAR: OBSESİF İNANÇLAR VE SOSYAL MEDYA BAĞIMLILIĞI **SERRA KAYA, ELİF ÜZÜMCÜ ÖZDEMİR**
2	SAĞLIK HAKKI MI, KISITLAMA GERÇEĞİ Mİ? RUH SAĞLIĞI VE HASTALIKLARI HASTANELERİ UYGULAMALARINA ELEŞTİREL BİR BAKIŞ **ŞEBNEM AVŞAR KURNAZ, GONCA POLAT**
3	ERGENLERDE EROİN BAĞIMLILIĞI LİTERATÜRÜNE YÖNELİK BİBLİYOMETRİK VE İÇERİK ANALİZİ **DEMET AKARÇAY ULUTAŞ, NAZLI BETÜL CANSEVER, ELMAS AKIN ALTINCI, CEMRE ÖZTÜRK, KEZBAN ÇETİN**
4	GENÇLİK VE RUH SAĞLIĞI: SOSYAL HİZMET DİSİPLİNİ PERSPEKTİFİNDEN BİR LİTERATÜR DEĞERLENDİRMESİ **İHSAN YILKAN**
Zoom Bağlantısı:	

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

ODA 3 **08.10.2025 / 13:00 – 14:30**	
ÇEVRİMİÇİ OTURUM 3	
Oturum Başkanı: Dr. Öğr. Üyesi Ceylan SÜLÜ AKGÜL,	
1	KORUYUCU AİLEDEKİ KADINLARIN DENEYİMLERİ: İNŞA SÜRECİ, İHTİYAÇLAR VE SORUNLAR ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME **BEYZA ERTAN, TAHİR EMRE GENCER**
2	ERGENLİK DÖNEMİNDE ÇOCUĞA SAHİP AİLELERİN YAŞADIĞI SORUNLAR VE SOSYAL HİZMET MÜDAHALELERİ **CEYLAN SÜLÜ AKGÜL, RABİA TÜRK**
3	İKİ UÇLU BOZUKLUĞU OLAN KADINLARDA ANNELİĞE YÖNELİK TUTUMLAR **MELİS BOZOĞLU, HÜLYA BİLGİN**
Zoom Bağlantısı:	

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

09.10.2025 PERŞEMBE GÜNÜ OTURUMLARI

ODA 1 **09.10.2025 / 10:00 – 11:30**	
ÇEVRİMİÇİ OTURUM 4	
Oturum Başkanı: Dr. Öğr. Üyesi Esra BEKİRCAN	
1	TOPLUMSAL TRAVMALARDA KÜLTÜREL DAYANIŞMA RİTÜELLERİNİN PSİKOSOSYAL İYİLEŞMEYE KATKISI **SERKAN ORUÇ, CİHAN ÇELİK**
2	KÜRESEL RİSKLER KARŞISINDA KURUM BAKIMINDA KALAN ÇOCUKLARIN YAŞADIĞI SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ **HİLAL KÖK**
3	KÜRESEL KRİZLER KARŞISINDA RUH SAĞLIĞI POLİTİKALARININ ADALET VE EŞİTLİK BOYUTU: GAZZE VE SURİYE ÖRNEĞİ **EVİN BALUKEN**
4	2023 TÜRKİYE DEPREMLERİNE KATILAN GÖNÜLLÜLERİN TRAVMA DENEYİMLERİ: MASLOW'UN İHTİYAÇLAR HİYERARŞİSİ KURAMSAL ÇERÇEVESİYLE YÜRÜTÜLEN NİTEL BİR ÇALIŞMA **ESRA BEKİRCAN, KEMAL TORPUŞ, GALİP USTA**
Zoom Bağlantısı:	

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

ODA 2 **09.10.2025 / 10:00 – 11:30**	
ÇEVRİMİÇİ OTURUM 5	
Oturum Başkanı: Fatma SUBAŞI TURĞUT	
1	21. YÜZYILIN SESSİZ KRİZİ: SİGARA BAĞIMLILIĞINA GRUP TERAPİSİYLE MÜDAHALE DENEYİMİ **İSMAİL EMRE AK, NARMİN İSAYEVA, BAHADIR GENİŞ**
2	METAKOGNİTİF GRUP TERAPİSİNİN ŞİZOFRENİ VE ŞİZOAFFEKTİF BOZUKLUKTA DUYGU DÜZENLEME ÜZERİNE ETKİLERİ **NARMİN İSAYEVA, İSMAİL EMRE AK**
3	POSTPARTUM DEPRESYONDA TELEPSİKİYATRİNİN ETKİNLİĞİ: YÜZ YÜZE TARAMALARLA KARŞILAŞTIRMALI BİR ÇALIŞMA **FATMA SEHER KOCAAYAN, İLAY DALKIRAN, NEZİHE GÜL, MEHATP GÜNGÖR, ELİF TATLIDİL, ASLIHAN POLAT**
4	DİJİTAL YASSIN İNŞA ETTİĞİ KİMLİK **M. ŞİRİN ZORKOL, METİN TAYTAŞ**
Zoom Bağlantısı:	

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

ODA 3 **09.10.2025 / 10:00 – 11:30**	
ÇEVRİMİÇİ OTURUM 6	
Oturum Başkanı: Öğr. Gör. Dr. Aila GAREAYAGHI	
1	KORUMA ALTINDA YETİŞEN BİREYLERİN KAMU İSTİHDAM SÜREÇLERİNDE PSİKOSOSYAL UYUM VE RUHSAL ETMENLER: BİR ÖN ÇALIŞMA **AİLA GAREAYAGHİ, DİLAY BAŞER, HÜSEYİN KUTLU, SEMRA AYÇİÇEK, ASLIHAN POLAT**
2	TRANS BİREYLERDE CİNSİYET UYUMLANDIRMA SÜRECİNDE TELEPSİKİYATRİ: KLİNİK DENEYİM VE AVANTAJLAR **İLAY DALKIRAN, NEZİHE GÜL, FATMA SEHER KOCAAYAN, ASLIHAN POLAT**
3	TRANS BİREYLERDE AZINLIK STRESİYLE BAŞA ÇIKMA: DAYANIKLILIK VE GRUP PSİKOTERAPİSİ ÜZERİNE KLİNİK BULGULAR **NEZİHE GÜL, FATMA SEHER KOCAAYAN, İLAY DALKIRAN, ASLIHAN POLAT**
4	TOPLUMSAL BASKIDAN DAYANIKLILIĞA: TRANS BİR BİREYDE CİNSİYET HOŞNUTSUZLUĞU VE OKB İLİŞKİSİ **NEZİHE GÜL, İLAY DALKIRAN, FATMA SEHER KOCAAYAN, ASLIHAN POLAT**
5	DİYARBAKIR ULU CAMİ MEYDANI'NIN MANEVİ ATMOSFERİNİN RUHSAL DİNGİNLİK VE KİMLİK İNŞASINA YANSIMALARININ DERİNLEMESİNE İNCELENMESİ **KÜBRA GÜLIRMAK GÜLER, DİLAN KAKDAŞ ATEŞ**
Zoom Bağlantısı:	

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

ODA 4 **09.10.2025 / 10:00 – 11:30**	
ÇEVRİMİÇİ OTURUM 7	
Oturum Başkanı: Doç. Dr. Demet AKARÇAY ULUTAŞ	
1	EKONOMİK BOYUTTA KAYGININ RUH SAĞLIĞI SORUNLARI VE DAVRANIŞ BOZUKLUKLARI ÜZERİNDEKİ ETKİSİNE YÖNELİK SİSTEMATİK BİR İNCELEME **DEMET AKARÇAY ULUTAŞ, SUDE ÇELİK, ÖZDEN ŞEKER, RABİA ÖZCAN, YASEMİN ALDANMA**
2	ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNDE İKİNCİL TRAVMATİK STRESİN SESSİZ YÜKÜ: SİSTEMATİK DERLEME **ZELİHA NUR YAVUZ, ESRA ÇALIK VAR**
3	21. YÜZYILIN KÜRESEL KRİZİ SAVAŞLARIN RUH SAĞLIĞINA ETKİLERİ VE HEMŞİRELİK BAKIMI **NUR SEMA KAYNAR DEMİREL, ENSAR ATAKLI**
4	RUH SAĞLIĞI SORUNLARI OLAN BİREYLERİN İSTİHDAMA KATILIMI: ÖRNEK OLAY İNCELEMESİ **LÜTFİYE KARAASLAN**
Zoom Bağlantısı:	

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

10.10.2025 CUMA GÜNÜ OTURUMLARI

ODA 1 **10.10.2025 / 10:00 – 11:30**	
ÇEVRİMİÇİ OTURUM 8	
Oturum Başkanı: Dr. Öğr. Üyesi Sema CİVAN GÖKKAYA	
1	PSİKOTERAPİ UYGULAMALARINDA SOSYAL ÇALIŞMA MESLEĞİ **ÖZKAN BİLGİN**
2	ÇOCUK RUH SAĞLIĞININ DESTEKLENMESİNDE DOĞA TEMELLİ MÜDAHALELER: BİR DERLEME **ÖZNUR ELÇELİK, NİGAR ÇANKAYA, NESRİN ARSLAN, NURCAN GEBEŞOĞLU**
3	İLKOKUL ÖĞRENCİLERİNİN ŞİDDET EĞİLİMLERİ İLE ANNELERİNİN DUYGUSAL ZEKA DÜZEYLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ **ZEYNEP ÖRNEK, MUSTAFA ÖZÇETİN, İSMAİL YILDIZ**
4	PARTNERİNİ ALDATAN VE ALDATMAYAN ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN HAYALETLEME VE OYALAMA DAVRANIŞLARININ İNCELENMESİ **SEMA CİVAN GÖKKAYA**
Zoom Bağlantısı:	

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

ODA 2 **10.10.2025 / 10:00 – 11:30**	
ÇEVRİMİÇİ OTURUM 9	
Oturum Başkanı: Dr. Öğr. Üyesi Merve IŞIK	
1	PALYATİF BAKIMDA YAŞLI HASTALARIN BAKIM VERİCİLERİNİN BAKIMA HAZIRLIK, ALGILANAN STRES VE BAKIM YÜKÜ **EDA ATAY, ZEHRA BOZTEPE**
2	YAŞLI YETİŞKİN BİREYLERDE BİLİNÇLİ FARKINDALIK İLE YAŞAM DOYUMU ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ **HAVVA KAÇAN, ŞEVVAL YEYİT BOZDEMİR**
3	HUZUREVİNDE VE EVİNDE YALNIZ YAŞAYAN YAŞLILARIN PSİKOSOSYAL DURUMLARI **ŞEVVAL YEYİT BOZDEMİR, HAVVA KAÇAN**
4	SON ANLARI ANLAMLANDIRMAK: YAS SÜRECİNDEKİ BAKIM VERENLERİN İYİ ÖLÜM ALGISINA YÖNELİK NİTELİKSEL BİR ÇALIŞMA **MERVE IŞIK, OGÜN ASAN**
Zoom Bağlantısı:	

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

ODA 3 **10.10.2025 / 10:00 – 11:30**	
ÇEVRİMİÇİ OTURUM 10	
Oturum Başkanı: Dr. Öğr. Üyesi Nurten Gülsüm BAYRAK	
1	ZİHİNSEL SİS BULUTLARINDA KAYBOLMAK: SOSYAL MEDYA KULLANICILARINDA FELAKET KAYDIRMASI, BEYİN SİSİ VE PSİKOLOJİK DAYANIKLILIK İLİŞKİSİ **CEMİLE FINDIK**
2	RUHSAL BOZUKLUK TANISI ALMIŞ BİREYLERİN TOPLUMA ENTEGRASYONU, YAŞAMA BAĞLILIK VE ÖZNEL İYİLEŞME DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ **AHMET ÇAPAR, FATİMA ÖZDEMİR ŞİĞVA, DÖNDÜ ÇUHADAR**
3	ŞİZOFRENİ TANISI ALMIŞ HASTALARA UYGULANAN, PSİKOSOSYAL BECERİ ODAKLI GRUP PSİKOEĞİTİMİNİN İŞLEVSEL İYİLEŞME, TEDAVİ UYUMU VE MENTAL İYİ OLUŞ ÜZERİNE ETKİSİ: RANDOMİZE KONTROLLÜ ÇALIŞMA **NURTEN GÜLSÜM BAYRAK, FATMA GÜL HELVACI ÇELİK, ELİF GÜZİDE EMİRZA, SEVDA UZUN**
4	KRONİK RUHSAL BOZUKLUK TANILI BİREYLERİN GIDA GÜVENCESİZLİĞİ DENEYİMLERİ: KALİTATİF ÇALIŞMA **AYŞE SARI, GÜLSÜM ZEKİYE TUNCER, DİLEK CILASUN, MÜGE COŞĞUN**
Zoom Bağlantısı:	

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

ÖZET BİLDİRİLER

Dicle Üniversitesi Kongre Merkezi Sur Diyarbakır
Dicle University Convention Center Sur Diyarbakir Turkey
e-Posta/e-Mail: icomeh1@gmail.com

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

POLİTİK ÇATIŞMA VE SOSYAL HİZMET: KUZEY İRLANDA ÖRNEĞİNDEN HAREKETLE TÜRKİYE'DEKİ SOSYAL HİZMET UZMANLARI İÇİN ÖNERİLER

Adem KILIÇ[1]

1. Çalışmanın Gerekçesi

Türkiye'nin doğu ve güneydoğu bölgelerinde ağırlıklı olmak üzere, kırkı yılı aşkın bir süredir politik silahlı çatışma süreci yaşanmaktadır. Ekim 2024 tarihinden itibaren, söz konusu çatışmalı sürecin çözümü hususunda önemli gelişmeler yaşanmaktadır. "Milli Dayanışma, Kardeşlik ve Demokrasi Süreci" olarak adlandırılan bu tarihi günlerde, ülkede silahlı politik çatışmanın sonlandırılması ve barışın tesisi hususunda sosyal hizmet mesleğine önemli roller düşmektedir. Daha önce benzer çatışmalı süreçler yaşamış olan ülke örneklerine bakıldığında (Kuzey İrlanda, İsrail-Filistin, Bosna Hersek, Somali, Uganda vb.) sosyal çalışmacıların hem çatışmaların devam ettikleri dönemlerde hem de çatışma sonrası dönemlerde, çatışmalardan etkilenen toplumsal kesimlere dönük ciddi faaliyetler yaptıkları izlenmektedir. Türkiye'de ruh sağlığı profesyonelleri olarak sosyal çalışmacıların, toplumsal travmanın iyileştirilmesi, kriz yönetimi, barışın toplumsallaştırılması, kurban ve mağdurlara yönelik çeşitli hizmetlerin sunumu gibi faaliyetlerinin, ülkedeki çatışmalı sürecin çözümü hususunda göz ardı edilemeyecek katkılar sunacağı düşünülmektedir. Bilhassa daha önce benzer süreci yaşamış Kuzey İrlanda örneğindeki sosyal hizmet uygulamalarından, Türkiye'deki sosyal çalışmacılar için önemli dersler çıkarılabilir.

2. Amaçlar

Bu çalışmanın amacı, daha önce politik silahlı çatışma süreci yaşamış ve bu süreci nispeten başarılı bir şekilde yönetilebilir hale getirmiş Kuzey İrlanda örneğindeki sosyal hizmet uygulamalarından hareketle, Türkiye'deki meslek elemanları için bir yol haritası çizmektir. Çatışma ortamında hizmetlerin nasıl sunulduğu, krize nasıl müdahale edildiği, hizmetlere erişimin nasıl sağlandığı, çatışma ortamında meslek elemanları ve hizmet alanlar için ne tür risklerin olduğu, baş etme stratejilerin neler olduğu gibi temel konularda hareketle, Türkiye'deki meslek elemanları için öneriler sunmaktır.

3. Yöntem

Bu araştırma literatür taramasına dayanmaktadır. Yapılan literatür taramasında, Türkiye'de onlarca yıldır devam edegelen politik çatışma ile sosyal hizmet eksenine yapılan çalışmaların oldukça sınırlı oldukları izlenmiştir. Google Scholar, PubMed ve Web of Science gibi veri tabanlarından "politik çatışma" ve "sosyal hizmet" endeksli makaleler ile ilgi konudaki kitaplara ulaşılmış, bilhassa Kuzey İrlanda örneği hakkındaki çalışmalardan ağırlıklı olarak yararlanılmıştır.

4. Bulgular

Kuzey İrlanda'daki çatışmalı sürecin sosyal hizmet uygulaması, eğitim müfredatı ve etiği üzerinde önemli dönüşümler yarattığı izlenmiştir. Sosyal çalışmacıların devlet tarafında istihdam edilmeleri ile çatışmaya sessiz kalmaları, çatışan taraflar ile sivil toplum arasında

[1] Dr. Öğr. Üyesi, Bingöl Üniversitesi, Bingöl, Türkiye, 0000-0002-1759-7785, akilic@bingol.edu.tr

"sıkışmış" olmaları, travmatize olmuş müracaatçı kesimlerine hizmet sunumunda yaşanan zorluklar, çatışmaların bireysel yaşamlarına yansıması vb hususlarda yeni baş etme stratejileri geliştirdikleri izlenmiştir.

5. Sonuç

Kuzey İrlanda'da on yıllar süren politik çatışma sürecinde yapılan mesleki uygulamalar, karşılaşılan zorluklar, riskler ve meslek elemanlarının ortaya koydukları baş etme stratejileri, Türkiye'deki "Yeni Çözüm Süreci"nde sosyal çalışmacıların aktif olarak yer almalarını gerektirmektedir. Bilhassa çatışmanın mağdurlarına yönelik sunulacak hizmetlerin sunumu ve barışın toplumsallaştırılması hususunda meslek elemanlarını yeni fırsatlar, aynı zamanda riskler beklemektedir.

Anahtar Kelimeler: Politik Çatışma, Sosyal Hizmet, Kuzey İrlanda, Milli Dayanışma, Kardeşlik ve Demokrasi Süreci

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

POLITICAL CONFLICT AND SOCIAL WORK: RECOMMENDATIONS FOR SOCIAL WORKERS IN TURKEY BASED ON THE EXAMPLE OF NORTHERN IRELAND

Adem KILIÇ[2]

1. Rationale of the Study

For over forty years, there has been a process of political armed conflict, primarily in the eastern and southeastern regions of Turkey. Since October 2024, significant developments have taken place regarding the resolution of this conflict. In these historic days, referred to as the "National Solidarity, Brotherhood, and Democracy Process," the social work profession has an important role to play in ending the armed political conflict and establishing peace in the country. Looking at examples of countries that have experienced similar conflict processes in the past (Northern Ireland, Israel-Palestine, Bosnia and Herzegovina, Somalia, Uganda, etc.), it is observed that social workers have carried out serious activities targeting the social segments affected by the conflicts, both during the periods when the conflicts continued and in the post-conflict periods. It is believed that the activities of social workers as mental health professionals in Turkey, such as healing social trauma, crisis management, socializing peace, and providing various services to victims and survivors, will make an invaluable contribution to resolving the conflict in the country. In particular, important lessons can be learned for social workers in Turkey from social work practices in Northern Ireland, which has previously experienced a similar process.

2. Objectives

The aim of this study is to draw a roadmap for professionals in Turkey based on social service practices in Northern Ireland, which has previously experienced a political armed conflict process and managed to make this process relatively manageable. It aims to offer recommendations for professionals in Turkey by addressing fundamental issues such as how services are delivered in a conflict environment, how crises are addressed, how access to services is ensured, what types of risks exist for professionals and service users in a conflict environment, and what coping strategies are available.

3. Methods

This research is based on a literature review. The literature review revealed that studies focusing on the political conflict that has been ongoing in Turkey for decades and the social work axis are quite limited. Articles indexed under "political conflict" and "social services" were accessed from databases such as Google Scholar, PubMed, and Web of Science, along with books on the subject, with particular emphasis on studies concerning the Northern Ireland example.

4. Results

The conflict in Northern Ireland has been observed to have brought about significant transformations in social work practice, educational curricula, and ethics. Social workers

[2] Asst. Professor, Bingöl Üniversitesi, Bingöl, Türkiye, 0000-0002-1759-7785, akilic@bingol.edu.tr

employed by the state have developed new coping strategies in response to issues such as their silence on the conflict, their being "caught" between the conflicting parties and civil society, the difficulties encountered in providing services to traumatized clients, and the impact of the conflict on their personal lives.

5. Conclusion

The professional practices, challenges, risks, and coping strategies employed by professionals during decades of political conflict in Northern Ireland necessitate the active involvement of social workers in Turkey's "New Solution Process." In particular, the provision of services to victims of the conflict and the socialization of peace present new opportunities for professionals, but also new risks.

Key Words: Political Conflict, Social Work, Northern Ireland, "National Solidarity, Brotherhood, and the Democratic Process"

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

İŞ VE AİLE YAŞAM DENGESİNE YÖNELİK POLİTİKALAR ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME: İSVEÇ VE TÜRKİYE ÖRNEĞİ

Betül ELKATMIŞ DOLGUN [3], Oktay TATLICIOĞLU[4]

ÖZET

İş ve aile yaşam dengesinin sağlanması, bireylerin refahı ve toplumsal cinsiyet eşitliği için kritik öneme sahiptir. Bu çalışmada İsveç ve Türkiye'nin iş-aile yaşam dengesine yönelik politikaları karşılaştırılmaktadır. Türkiye'de politikalar izin düzenlemeleri, bakım hizmetleri ve esnek çalışma imkânlarıyla sınırlıdır. Doğum öncesi ve sonrası 16 haftalık ücretli izin, sınırlı babalık izni ve kısıtlı esnek çalışma uygulamaları, kadınları düşük ücretli ve sorumluluk gerektirmeyen işlere yönlendirme riski taşımaktadır. Kamusal bakım hizmetleri yetersiz olduğundan çocuk bakım yükü çoğunlukla kadınlara kalmaktadır. İsveç'te ise ebeveyn izni 480 gün olup, bunun 390 günü ücretli ve her ebeveyne devredilemez 90 gün ayrılmıştır. Çocuk bakım hizmetleri yaygın ve düşük maliyetlidir, esnek çalışma imkânları yasal güvence altındadır. Bu politikalar toplumsal cinsiyet eşitliğini teşvik etmektedir. Karşılaştırma sonucunda, İsveç'in yapısal dönüşümü hedefleyen kapsamlı politikalar uyguladığı, Türkiye'nin ise daha sınırlı ve kadın odaklı yaklaşımlar benimsediği görülmüştür. Türkiye'nin iş-aile dengesini güçlendirmek için eşitlikçi izinler, yaygın bakım hizmetleri ve hak temelli esnek çalışma modellerine yönelmesi gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler: İş-aile dengesi, Denge politikaları, İsveç, Türkiye

[3]Yüksek Lisans Öğrencisi, Dicle Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Sosyal Hizmet Bölümü, Diyarbakır, Türkiye, ORCİD: 0000-0002-9238-5918, 248740003@ogr.dicle.edu.tr
[4] Doc. Dr, Dicle Üniversitesi, Diyarbakır, Türkiye, oktay.tatlicioglu@dicle.edu.tr

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

AN EVALUATION OF WORK-FAMILY LIFE BALANCE POLICIES: SWEDEN AND TURKEY

Betül ELKATMIŞ DOLGUN [5], Oktay TATLICIOĞLU[6]

ABSTRACT

This study aims to examine social policy practices for balancing work and family life through a comparative analysis of Sweden and Turkey. Work-family balance has become a critical policy area not only in terms of individual well-being but also for gender equality, child development, and economic sustainability. Sweden, within the framework of its social democratic welfare state, supports this balance through gender-equal parental leave policies, public childcare services, and flexible work models. In contrast, in Turkey, lower female labor force participation, limited childcare services, and traditional gender roles weaken the impact of work-family reconciliation policies. The study discusses the differences between the two countries from structural, cultural, and institutional perspectives and emphasizes that achieving an equitable work-family balance is a public responsibility, not merely an individual concern. The findings highlight the determining role of welfare state structures and social norms in the creation of sustainable and inclusive social policies.

Keywords: Work-family balance, Balance policies, Sweden, Turkey

[5]Yüksek Lisans Öğrencisi, Dicle Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Sosyal Hizmet Bölümü, Diyarbakır, Türkiye, ORCİD: 0000-0002-9238-5918, 248740003@ogr.dicle.edu.tr
[6] Doc. Dr, Dicle Üniversitesi, Diyarbakır, Türkiye, oktay.tatlicioglu@dicle.edu.tr

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

KORUYUCU AİLEDEKİ KADINLARIN DENEYİMLERİ: İNŞA SÜRECİ, İHTİYAÇLAR VE SORUNLAR ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME

Beyza ERTAN[7], Tahir Emre GENCER[8]

1. Çalışmanın Gerekçesi

Koruyucu ailelik, korunma ve bakım gereksinimi olan çocukların sağlıklı gelişim süreçlerinin desteklenmesinde önemli bir rol üstlenmektedir. Ancak koruyucu aileler, bu süreçte çeşitli psikososyal, kültürel, yapısal gereksinimlerle ve sorunlarla karşılaşabilmektedir. Bu çalışma bağlamında koruyucu ailelik süreçlerinde çeşitli ve yüklü rolleri bulunan kadınların deneyimlerinin ele alınması ise hem karşılaşılan ihtiyaç ve sorunların hem de gereksinim duyulan destek mekanizmalarının toplumsal cinsiyet perspektifinden görünür kılınması açısından önem taşımaktadır.

2. Amaçlar

Bu çalışma, koruyucu ailelik deneyimine sahip kadınların psikososyal, kültürel, yapısal gereksinimlerini ve yaşadıkları sorunları ortaya koymayı amaçlamaktadır. Çalışmada koruyucu ailelik sürecinin inşası, karşılaşılan zorluklara karşı güçlenme yolları ve destek sistemlerinin rolü incelenmektedir. Ayrıca koruyucu ailelerin beklenti ve önerilerinin ortaya çıkarılması amaçlanmıştır.

3. Yöntem

Bu araştırma, nitel araştırma yaklaşımı çerçevesinde tasarlanmıştır. Katılımcıları belirlemek için amaçlı örnekleme yöntemi kullanılmış, koruyucu ailelik deneyimine sahip kadınlarla yarı yapılandırılmış görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Görüşmelerden elde edilen veriler, **NVivo 15** programı aracılığıyla düzenlenmiş ve çözümlenmiştir. Verilerin analizinde **tematik analiz** yöntemi kullanılarak katılımcıların deneyimlerinden yola çıkılarak ana temalar ve alt temalar ortaya çıkarılmıştır.

4. Bulgular

Araştırma sonucunda koruyucu aile rolü bulunan kadınların deneyimleri beş tema altında ortaya çıkmıştır ve bu temalar aşağıda yer almaktadır.

- Koruyucu Ailelerin Psikososyal Gereksinimleri ve Sorunları
- Koruyucu Ailelerin Yapısal Gereksinimleri ve Sorunları
- Koruyucu Aileliğin İnşa Süreci: Hazırlık, Kabullenme ve Uyum
- Koruyucu Ailelerin Güçlenme Stratejileri ve Destek Mekanizmaları
- Koruyucu Ailelerin Beklentileri ve Önerileri

[7] Sosyal Hizmet Uzmanı, Anadolu Üniversitesi Sosyal Hizmet Yüksek Lisans Öğrencisi, Eskişehir, Türkiye, 0009-0001-9220-0821, beyzaaertan@gmail.com
[8] Doç.Dr., Anadolu Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sosyal Hizmet Bölümü, Eskişehir, Türkiye, ORCID: 0000-0001-5453-8752, tahiremregencer@anadolu.edu.tr.

5. Sonuç

Bu araştırma, koruyucu ailelik rolü bulunan kadınların psikososyal, kültürel ve yapısal gereksinimlerine bağlı olarak yalnızlık, tükenmişlik, rol çatışmaları ve destek yetersizliği gibi temel sorunlarla karşılaştığını göstermektedir. Bulgular, bu sorunların azaltılmasına yönelik kapsamlı ve sürdürülebilir destek mekanizmalarının güçlendirilmesinin yanı sıra koruyucu ailelere yönelik düzenli eğitimlerin, yapılandırılmış psikolojik rehberlik ve danışmanlık hizmetlerinin, toplumsal farkındalık, mevzuat ve politika geliştirme çalışmalarının geliştirilmesinin de gerekli olduğunu ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: Koruyucu aile sistemi**,** koruyucu ailede kadın olmak, psikososyal ve kültürel gereksinimler, karşılaşılan sorunlar ve baş etme mekanizmaları

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

THE EXPERIENCES OF WOMEN IN FOSTER FAMILIES: AN EVALUATION OF THE CONSTRUCTION PROCESS, NEEDS, AND PROBLEMS

Beyza Ertan[9], Tahir Emre GENCER[10]

1. Rationale of the Study

Foster care plays a critical role in supporting the healthy development of children in need of protection and care. However, foster families can encounter various psychosocial, cultural, and structural needs and problems during this process. Examining the experiences of women who bear diverse and demanding roles in the foster care process is important for highlighting both the encountered needs and problems and the required support mechanisms from a gender perspective.

2. Objectives

This study aims to reveal the psychosocial, cultural, and structural needs and the problems experienced by women with foster care experience. The research investigates the construction of the foster care process, ways of empowerment against encountered difficulties, and the role of support systems. Additionally, it aims to uncover the expectations and suggestions of foster families.

3. Methods

This research was designed within the framework of a qualitative research approach. Purposive sampling was used to select the participants, and semi-structured interviews were conducted with women who have foster care experience. The data obtained from the interviews were organized and analyzed using the NVivo 15 program. Thematic analysis was employed to analyze the data, revealing main themes and sub-themes based on the participants' experiences.

4. Results

The study findings revealed the experiences of women in the foster family role under five main themes:

- Psychosocial Needs and Problems of Foster Families
- Structural Needs and Problems of Foster Families

[9] Social Worker, Master's Student, Anadolu University, Faculty of Health Sciences, Department of Social Work, Eskişehir, Turkey, ORCID: 0009-0001-9220-0821, beyzaaertan@gmail.com
[10] Assoc. Prof. Dr., Anadolu University, Faculty of Health Sciences, Department of Social Work, Eskişehir, Türkiye, ORCID: 0000-0001-5453-8752, tahiremregencer@anadolu.edu.tr

- The Process of Constructing Foster Family Life: Preparation, Acceptance, and Adaptation
- Empowerment Strategies and Support Mechanisms of Foster Families
- Expectations and Suggestions of Foster Families

5. Conclusion

This research indicates that women in the foster family role face fundamental issues such as loneliness, burnout, role conflicts, and insufficient support, related to their psychosocial, cultural, and structural needs. The findings show that, in addition to strengthening comprehensive and sustainable support mechanisms to reduce these problems, it is necessary to develop regular training, structured psychological guidance and counseling services, and initiatives for social awareness, legislation, and policy development targeting foster families.

Key Words: Foster care system, being a woman in foster care, psychosocial and cultural needs, encountered problems and coping mechanisms

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

ERGENLİK DÖNEMİNDE ÇOCUĞA SAHİP AİLELERİN YAŞADIĞI SORUNLAR VE SOSYAL HİZMET MÜDAHALELERİ

Ceylan SÜLÜ AKGÜL[11], Rabia TÜRK[12]

1. Çalışmanın Gerekçesi

Ergenlik, bireylerin çocukluk çağından yetişkinliğe geçiş yaptığı, bedeninde fiziksel değişimlerin meydana geldiği, toplumsal ve duygusal değişimlerin yaşandığı bireyin hayatını şekillendiren bir dönemdir. Ergenlik döneminde meydana gelen değişimler, psikolojik sorunlar, aile içi iletişim sorunları ve riskli davranışlar yalnızca bireyi değil, aynı zamanda ailenin ve toplumunda ruh sağlığını etkileyen önemli unsurlardır. Bu yönüyle çalışma bireysel sorunların aile ve toplumsal düzeydeki yansımalarını ele alarak mikrodan başlayarak mezzo ve makro boyutta yansımalarını tartışması bakımından da önem taşımakta ve düzenlenen kongre ile de ilişkili olmaktadır.

2. Amaçlar

Ergenlik dönemi, çocuğun olduğu kadar ebeveynlerin hayatını da etkileyen önemli bir geçiş sürecidir. Bu süreç gerek ergen birey gerekse ebeveynleri gerekse de diğer aile üyeleri için çeşitli değişimlerin, güçlüklerin ve artan sorumlulukların olduğu; aile üyelerinin bu değişen durumla birlikte yeni baş etme mekanizmaları geliştirmesi gerektiği bir dönemdir. Başta aile içi iletişim olmak üzere, çatışma ve stres yönetimi, sınırların yeniden belirlenmesi ve korunması, ergen bireyin özerklik ihtiyacının desteklenmesi gibi konular ön plana çıkmaktadır.

Sosyal hizmet toplumdaki tüm dezavantajlı bireylerin yanında olduğu gibi bu süreçte de ergen birey ve ailelere mesleki becerilerini kullanarak ve müdahalelerde bulunarak destek olmaktadır. Bu minvalde kaleme alınan çalışmada ergenlik çağında çocuğa sahip ailelerin yaşadığı sorunlar ve sosyal hizmet müdahaleleri konusu incelenmekte ve sosyal hizmet literatürüne önemli kazanımlar sağlanması hedeflenmektedir.

3. Yöntem

Ergenlik dönemi özellikleri, ailelerin yaşadığı güçlükler ve sosyal hizmet müdahalelerine ilişkin alanyazının taranması ile hazırlanmış derleme niteliğinde bir çalışmadır.

4. Bulgular

Çalışmadan elde edilen bulgular arasında; ergenlik döneminde biyo-psiko-sosyal değişimlerin yoğun biçimde yaşandığı, ergenlerin depresyon, stres, kaygı bozukluğu, aile içi çatışmalar ve riskli davranışlara maruz kalabildiği, ebeveyn ve diğer aile üyelerinin de bu süreçten olumsuz etkilenebildiği bilgisi yer almaktadır. Sosyal hizmet disiplini ise gerek ergen bireye gerekse de

[11] Dr. Öğr. Üyesi, Munzur Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sosyal Hizmet Bölümü, Tunceli, Türkiye, https://orcid.org/0000-0002-9147-9664, ceylansulu@munzur.edu.tr ; ceylan.sl@hotmail.com
[12] Sosyal Hizmet Lisans Öğrencisi, Munzur Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sosyal Hizmet Bölümü, Tunceli, Türkiye, https://orcid.org/0009-0007-5313-3332, turkrabia04d@gmail.com

ailelere koruyucu ve önleyici müdahalelerde bulunarak tampon bir mekanizma görevi görmektedir.

5. Sonuç

Kaleme alınan çalışmada ergenlik döneminin tanımı ve gelişimsel özellikleri, meydana gelebilecek olan sorunlar ve sosyal hizmet müdahalelerine ilişkin bilgi ve bulgulara yer verilmiştir. Ergenlik döneminde meydana gelen sorunlar toplumun ruh sağlığıyla da doğrudan ilişkili olduğu dikkate alındığında konunun ve sosyal hizmet müdahalelerin önemi bir kez daha ön plana çıkmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Ergenlik, Ergenlik Dönemi Aile Sorunları, Sosyal Hizmet

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

PROBLEMS EXPERIENCED BY FAMILIES WITH CHILDREN IN ADOLESCENCE AND SOCIAL WORK INTERVENTIONS

Ceylan SÜLÜ AKGÜL[13] , Rabia TÜRK[14]

1. Rationale of the Study

Adolescence, marked by physical, emotional, and social changes, is a critical period shaping individual life. Challenges in this stage—such as psychological difficulties, family conflicts, and risky behaviors—affect not only the adolescent but also family and community well-being. This study addresses these issues across micro, mezzo, and macro levels, consistent with the congress theme.

2. Objectives

Adolescence is an important transition period that affects not only the child but also the lives of parents. This period involves various changes, difficulties, and increased responsibilities for both the adolescent, their parents, and other family members; it is a time when family members must develop new coping mechanisms to adapt to these changing circumstances. Issues such as conflict and stress management, redefining and maintaining boundaries, and supporting the adolescent's need for autonomy come to the forefront, especially in terms of communication within the family.

Social work supports adolescent individuals and families during this process by utilizing their professional skills and intervening, just as they support all disadvantaged individuals in society. In this regard, this study examines the problems experienced by families with children in adolescence and the topic of social work interventions, aiming to provide important contributions to the social work literature.

3. Methods

This is a compilation study prepared by reviewing the literature on the characteristics of adolescence, the difficulties experienced by families, and social work interventions.

4. Results

Findings from the study indicate that adolescence is a period of intense bio-psycho-social change, during which adolescents may experience depression, stress, anxiety disorders, family conflicts, and engage in risky behaviors, and that parents and other family members may also be negatively affected by this process. The discipline of social work acts as a buffer mechanism by providing protective and preventive interventions for both adolescents and their families.

[13] Assistant Professor, Munzur University, Faculty of Health Sciences, Department of Social Work, Tunceli, Türkiye, https://orcid.org/0000-0002-9147-9664, ceylansulu@munzur.edu.tr ; ceylan.sl@hotmail.com

[14]Bachelor's Degree Student in Social Work Department, Munzur University, Faculty of Health Sciences, Department of Social Work, Tunceli, Türkiye, https://orcid.org/0009-0007-5313-3332, turkrabia04d@gmail.com

5. Conclusion

The study provides information and findings on the definition and developmental characteristics of adolescence, potential problems that may arise, and social service interventions. Considering that problems arising during adolescence are directly related to the mental health of society, the importance of the subject and social work interventions comes to the fore once again.

Key Words: Adolescence, Family Issues During Adolescence, Social Work

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

HAK OLARAK İNTİHAR: YAŞAMIN ÖLÜM KARŞISINDAKİ KUTSALLIĞI

Cihan ÇELİK[15] , Serkan ORUÇ[16]

1. Çalışmanın Gerekçesi

İntihar olgusu insanlık tarihi boyunca dini, felsefi, sosyolojik ve tıbbi açılardan tartışılmıştır. Günümüzde çoğunlukla psikiyatrik bir patoloji olarak görülse de kültürel ve antropolojik boyutları ihmal edilmektedir. Bu çalışmada intihar, bireysel patolojiden öte toplumsal, kültürel ve tarihsel bir fenomen olarak ele alınmaktadır. Kongrenin ana teması olan '21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale' bağlamında, intiharın salt bireysel değil, toplumsal krizlerin ve kültürel dinamiklerin yansıması olarak anlaşılabileceği vurgulanmaktadır.

2. Amaçlar

Çalışmanın amacı, intiharın tarihsel süreçte farklı uygarlıklar ve inanç sistemlerinde aldığı anlamları karşılaştırmak, modern toplumlarda intiharı yalnızca tıbbi bir olgu olarak değil kültürel bir pratik olarak da analiz etmektir. Ayrıca intiharın patolojikleştirilmesi ile kültürel çeşitliliği arasındaki gerilimi tartışmak ve sosyal bilimler perspektifinden alternatif çözüm önerileri sunmaktır.

3. Yöntem

Araştırma nitel bir yaklaşım ile kurgulanmış olup literatür taraması ve karşılaştırmalı analiz teknikleri temel alınmıştır. Tarihsel belgeler, dini metinler, felsefi eserler ve modern sosyolojik yaklaşımlar incelenerek intiharın çok katmanlı yapısı antropolojik ve kültürel bağlamda değerlendirilmiştir. Durkheim'in sosyolojik tipolojisi, Esquirol'un tıbbi yaklaşımı ve Foucault'un iktidar-beden ilişkisine dair analizleri temel referanslar olarak kullanılmıştır.

4. Bulgular

Hititlerden günümüze intihar olgusu farklı toplumlarda değişen anlamlar taşımıştır. Eski Roma'da kahramanlık ve onurla ilişkilendirilen intihar, Hristiyanlıkla birlikte günah ve suç olarak kodlanmış, modern toplumlarda ise tıbbi bir patolojiye indirgenmiştir. Buna karşın Uzak Doğu kültürlerinde intihar, onurlu bir yaşamın devamı olarak olumlu bir değer taşımaya devam etmiştir. Modernleşme ve endüstrileşme süreçleri intihar oranlarını artırmış, bireyin yalnızlaşması ve yabancılaşması önemli risk faktörleri haline gelmiştir. Bulgular, intiharın

[15] Sosyal Hizmet Uzmanı, Sosyal Hizmet Merkezi, Van, Türkiye, ORCID: 0009000157314946, chen.celik@gmail.com
[16] Klinik Psikolog, Sosyal Hizmet Merkezi, Van, Türkiye, ORCID: 0009000727476083, serkanoruccc65@gmail.com

yalnızca bireysel bir tercih değil aynı zamanda toplumsal, kültürel ve tarihsel koşulların yansıması olduğunu göstermektedir.

5. Sonuç

İntihar olgusu tek boyutlu yaklaşımlarla açıklanamayacak kadar karmaşık ve çok katmanlıdır. Kültürel antropoloji, sosyoloji, felsefe ve tıbbın birlikte değerlendirilmesi, intiharın anlaşılması ve önlenmesi için yeni perspektifler sunmaktadır. Sonuç olarak, intiharın bireysel patolojiye indirgenmesi yerine, tarihsel ve kültürel çeşitliliğin hesaba katılması, ruhsal sağlık politikalarında daha kapsayıcı ve insancıl yaklaşımlar geliştirilmesine katkı sağlayacaktır.

Anahtar Kelimeler: İntihar, Ruh Sağlığı, Kültürel Antropoloji, Tarihsel Analiz, Patolojikleştirme

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

RIGHT TO SUICIDE: THE SANCTITY OF LIFE AGAINST DEATH

Cihan ÇELİK[17] , Serkan ORUÇ[18]

1.Rationale of the Study

The phenomenon of suicide has been discussed throughout human history from religious, philosophical, sociological, and medical perspectives. Today, although it is mostly regarded as a psychiatric pathology, its cultural and anthropological dimensions are often neglected. In this study, suicide is considered not merely as an individual pathology but as a social, cultural, and historical phenomenon. Within the context of the main theme of the congress, *"Mental Health in the 21st Century: Global Crises, Resilience, and Intervention"*, it is emphasized that suicide can be understood not only as an individual act but also as a reflection of social crises and cultural dynamics.

2. Objectives

The aim of this study is to compare the meanings of suicide in different civilizations and belief systems throughout history, and to analyze suicide in modern societies not only as a medical phenomenon but also as a cultural practice. In addition, the study seeks to discuss the tension between the pathologization of suicide and cultural diversity, and to present alternative solutions from a social sciences perspective.

3. Method

The research was designed with a qualitative approach, based on literature review and comparative analysis techniques. Historical documents, religious texts, philosophical works, and modern sociological approaches were examined to evaluate the multilayered structure of suicide in an anthropological and cultural context. Durkheim's sociological typology, Esquirol's medical approach, and Foucault's analysis of the body-power relationship were used as the main references.

4. Findings

From the Hittites to the present, the phenomenon of suicide has carried different meanings in different societies. In Ancient Rome, suicide was associated with heroism and honor, but with the rise of Christianity it was codified as sin and crime, while in modern societies it has been reduced to a medical pathology. On the other hand, in Far Eastern cultures, suicide continued to hold a positive value as an extension of an honorable life. Modernization and industrialization have increased suicide rates, with individual isolation and alienation becoming major risk

[17] Social Worker, Social Service Center, Van, Turkey, ORCID: 0009000157314946, chen.celik@gmail.com
[18] Clinical Psychologist, Social Service Center, Van, Turkey, ORCID: 0009000727476083, serkanoruccc65@gmail.com

factors. The findings demonstrate that suicide is not merely an individual choice but also a reflection of social, cultural, and historical conditions.

5. Conclusion

The phenomenon of suicide is too complex and multilayered to be explained with one-dimensional approaches. The combined consideration of cultural anthropology, sociology, philosophy, and medicine provides new perspectives for understanding and preventing suicide. In conclusion, rather than reducing suicide to an individual pathology, taking historical and cultural diversity into account can contribute to the development of more inclusive and humane approaches in mental health policies.

Keywords: Suicide, Mental Health, Cultural Anthropology, Historical Analysis, Pathologization

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

ERGENLERDE EROİN BAĞIMLILIĞI LİTERATÜRÜNE YÖNELİK BİBLİYOMETRİK VE İÇERİK ANALİZİ

Demet AKARÇAY ULUTAŞ [19] , Nazlı Betül CANSEVER [20] , Elmas AKIN ALTINCI[21]
Cemre ÖZTÜRK [22] , Kezban ÇETİN [23]

1. Çalışmanın Gerekçesi

Ergenlik dönemi, risk alma oranının arttığı ve riskli davranışların yoğunlaştığı bağımlılık açısından risk teşkil eden bir evredir. Bu süreçte meydana gelecek eroin bağımlılığı, hem bireysel sağlık üzerinde bozucu etki yaratacak hem de toplumsal yapı üzerinde olumsuz sonuçlar doğuracaktır. Konunun incelenmesi, mevcut eğilimlerin, araştırma boşluklarının ve öne çıkan temaların ortaya konmasına imkan sağlayacaktır. Bağımlılık yalnızca biyolojik bir olgu olarak değil, bireysel ve toplumsal yıkıcı etkileri olan bir ruh sağlığı sorunu olarak ele alan bu çalışma, sempozyumun ana temasıyla doğrudan ilişkilidir.

2. Amaçlar

Bu çalışmanın amacı, ergenlerde eroin bağımlılığının yansımalarını ve bağımlılık sürecinin çok boyutlu dinamiklerini incelemektir. Ergenlik dönemi, biyolojik, psikososyal ve çevresel kırılganlıkların yoğunlaştığı bir gelişim evresi olup, bu dönemde ortaya çıkan eroin bağımlılığı bireysel, ailesel ve toplumsal düzeyde ciddi sonuçlar doğurmaktadır.

3. Yöntem

Çalışma, alanyazında mevcut bilgi birikimini görünür kılmak, kavramsal eğilimleri ve araştırma boşluklarını belirlemek amacıyla bibliyometrik ve içerik analizi yöntemlerini bir arada kullanmıştır. Araştırmanın ilk aşamasında, Web of Science veri tabanından elde edilen yayınlar VOSviewer yazılımı aracılığıyla bibliyometrik olarak incelenmiştir. Bu inceleme kapsamında çalışmaların ülkelere göre dağılımı, yazarlar arasındaki işbirliği ağları ve öne çıkan anahtar kavramlar analiz edilmiş; böylece ergenlerde eroin bağımlılığına ilişkin literatürün kavramsal haritası ortaya çıkarılmıştır. İkinci aşamada ise 2016 yılından 2025 yılının Ocak ayına kadar Web of Science veri tabanında yayımlanmış, açık erişimli, İngilizce ve Türkçe dillerindeki 27 makale içerik analizi yöntemiyle derinlemesine değerlendirilmiştir. Makaleler arasında tarama yapılırken "eroin bağımlılığı, ergen, lise, farkındalık, öz denetim, sosyal hizmet" anahtar kelimeleri kullanılarak ilgili makaleler seçilmiştir. Makalelerden üretilen kodlar üzerinden

[19] Doç. Dr., KTO Karatay Üniversitesi İktisadi, İdari ve Sosyal Bilimler Fakültesi Sosyal Hizmet Bölümü, Konya, Türkiye, 0000-0001-5872-2549, demet.akarcay@karatay.edu.tr
[20] Yüksek Lisans Öğrencisi, KTO Karatay Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Sosyal Hizmet Tezli Yüksek Lisans Programı, Konya, Türkiye, 0009-0003-7204-2058, nazli.betul.cansever@ogrenci.karatay.edu.tr
[21] Arş. Gör. Dr., Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Sosyal Hizmet Bölümü, Ankara, Türkiye, 0000-0003-4708-4283, elmasakin91@gmail.com
[22] Sosyal Hizmet Uzmanı, Yüksek Lisans Mezunu, KTO Karatay Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Sosyal Hizmet Tezli Yüksek Lisans Programı, Konya, Türkiye, 0000-0002-5054-6365, cemreoztu@gmail.com
[23] Sosyal Hizmet Uzmanı, Yüksek Lisans Mezunu, KTO Karatay Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Sosyal Hizmet Tezli Yüksek Lisans Programı, Konya, Türkiye, 0009-0005-4579-4697, shu.kezbancetin@gmail.com

yürütülen analiz, bağımlılığın ergenlik dönemindeki özgün dinamiklerini anlamaya olanak tanımıştır.

4. Bulgular

Elde edilen bulgular, ergenlerde eroin bağımlılığının cinsiyet, sosyal çevre, biyolojik ve genetik faktörler, psikolojik değişkenler, aile yapısı ve ailede madde kullanım öyküsü, ayrıca alkol ve esrar gibi geçiş maddelerinin varlığıyla yakından ilişkili olduğunu göstermektedir. Bunun yanı sıra ergenlik dönemine özgü kimlik gelişimi, akran baskısı ve risk alma davranışları da bağımlılık sürecini şekillendiren önemli etkenler olarak öne çıkmıştır.

5. Sonuç

Sonuç olarak bir aile hastalığı olan ve bu yönüyle sosyal hizmet bilim ve mesleğinin çalışma alanları arasında yer alan bağımlılık konusunda yürütülen bu çalışma, genç yaşta eroin bağımlılığına ilişkin literatürdeki kavramsal çeşitliliği ve araştırma eğilimlerini bütüncül biçimde görünür kılarak hem akademik alanyazına katkıda bulunmakta hem de ergen bağımlılığıyla mücadeleye yönelik önleyici ve müdahaleci uygulamalar için yönlendirici ipuçları sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Bağımlılık, eroin bağımlılığı, ergenlik, sosyal çevre, eş bağımlılık

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

A BIBLIOMETRIC AND CONTENT ANALYSIS OF RESEARCH ON HEROIN ADDICTION AMONG ADOLESCENTS

Demet AKARÇAY ULUTAŞ [24] , Nazlı Betül CANSEVER [25] , Elmas AKIN ALTINCI[26] Cemre ÖZTÜRK [27] , Kezban ÇETİN [28]

1. Rationale of the Study

Adolescence is a developmental stage characterized by increased risk-taking and the intensification of risky behaviors, making it a critical period in terms of vulnerability to addiction. The emergence of heroin addiction during this phase not only creates destructive effects on individual health but also generates adverse consequences for the broader social structure. Examining this issue allows for the identification of current trends, research gaps, and prominent themes in the field. Addressing addiction not merely as a biological phenomenon but as a mental health problem with both individual and societal destructive impacts, this study is directly aligned with the main theme of the symposium.

2. Objectives

This study aims to examine the manifestations of heroin addiction in adolescents and the multidimensional dynamics of the addiction process. Adolescence is a developmental stage in which biological, psychosocial, and environmental vulnerabilities intensify, and heroin addiction emerging during this period leads to serious consequences at the individual, familial, and societal levels.

3. Methods

This study employed a combination of bibliometric and content analysis methods to make the existing body of knowledge visible, identify conceptual trends, and determine research gaps in the field. In the first stage, publications obtained from the Web of Science database were analyzed bibliometrically using VOSviewer software. This analysis examined the distribution of studies by country, collaboration networks among authors, and prominent keywords, thereby mapping the conceptual landscape of the literature on heroin addiction in adolescents. In the second stage, 27 open-access articles published in English and Turkish between 2016 and January 2025 in the Web of Science database were examined through content analysis. During the selection process, keywords such as "heroin addiction," "adolescent," "high school,"

[24] Assoc. Prof. Dr., KTO Karatay University, Faculty of Economics, Administrative and Social Sciences, Department of Social Work, Konya, Türkiye, ORCID: 0000-0001-5872-2549, demet.akarcay@karatay.edu.tr
[25] Master's Student, KTO Karatay University, Graduate School, Department of Social Work, Konya, Türkiye, 0009-0003-7204-2058, nazli.betul.cansever@ogrenci.karatay.edu.tr
[26] Res. Assist. Dr., Ankara Yıldırım Beyazıt University Faculty of Health Sciences Department of Social Work, Ankara, Türkiye, 0000-0003-4708-4283, elmasakin91@gmail.com
[27] Social Worker, Master of Social Work, KTO Karatay University, Graduate School, Department of Social Work, Konya, Türkiye, 0000-0002-5054-6365, cemreoztu@gmail.com
[28] Social Worker, Master of Social Work, KTO Karatay University, Graduate School, Department of Social Work, Konya, Türkiye, 0009-0005-4579-4697, shu.kezbancetin@gmail.com

"awareness," "self-control," and "social work" were used to identify relevant articles. The analysis conducted through codes generated from these articles provided insights into the unique dynamics of addiction during adolescence.

4. Results

The findings reveal that heroin addiction in adolescents is closely associated with gender, social environment, biological and genetic factors, psychological variables, family structure, and history of substance use within the family, as well as the presence of gateway substances such as alcohol and cannabis. In addition, identity development specific to adolescence, peer pressure, and risk-taking behaviors have emerged as significant factors shaping the addiction process.

5. Conclusion

In conclusion, this study, addressing addiction as a family disease and thereby a core domain of social work science and practice, makes a significant contribution to the academic literature by holistically mapping the conceptual diversity and research trends related to heroin addiction in early adolescence. At the same time, it provides guiding insights for the development of preventive and intervention practices aimed at combating adolescent addiction.

Key Words: Addiction, Heroin Addiction, Adolescence, Social Environment, Co-dependency

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

EKONOMİK BOYUTTA KAYGININ RUH SAĞLIĞI SORUNLARI VE DAVRANIŞ BOZUKLUKLARI ÜZERİNDEKİ ETKİSİNE YÖNELİK SİSTEMATİK BİR İNCELEME

Demet AKARÇAY ULUTAŞ[29] , Sude ÇELİK[30] , Özden ŞEKER[31] , Rabia ÖZCAN[32], Yasemin ALDANMA[33]

1. Çalışmanın Gerekçesi

Günümüzde ekonomik koşullar, bireylerin yaşam doyumu, psikolojik iyilik hali ve toplumsal uyum süreçlerini etkileyen temel sosyal belirleyiciler arasında yer almakta; gelir yetersizliği ve ekonomik belirsizlik ise yoğun kaygıya yol açarak depresyon, anksiyete, stres gibi ruh sağlığı sorunlarını artırmakta ve davranışsal uyum bozukluklarını tetiklemektedir (World Health Organization, 2014; Butterwoeth vd., 2009; Sareen vd., 2011). Ekonomik faktörlerin bu etkilerinin giderek daha görünür hale gelmesi hem ulusal hem de uluslararası düzeyde sosyal politika gündemini etkilemekte ve toplum ruh sağlığı açısından kritik bir önem taşımaktadır. Bu bağlamda ekonomik kaygının aile ve toplum dinamiklerini de olumsuz etkileyebilmesi, konunun multidisipliner bakış açısıyla ele alınmasını gerekli kılmaktadır.

2. Amaçlar

Bu çalışmanın temel amacı, ekonomik kaygının ruh sağlığı sorunları ve davranışsal bozukluklar üzerindeki etkilerini sistematik biçimde incelemektir. İşsizlik, borç, gelir istikrarsızlığı ve finansal yetersizlik gibi faktörlerin depresyon, anksiyete ve stres bozukluklarını artırdığı; ayrıca davranışsal uyumu zayıflattığı görülmektedir. Araştırma, bu ilişkilerin sosyal hizmet, psikoloji ve halk sağlığı politikaları açısından önemini tartışmayı ve sonuçlarıyla sosyal politika geliştirme süreçlerine katkı sunarak müdahale programlarına rehberlik etmeyi hedeflemektedir.

3. Yöntem

Bu çalışmada ekonomik kaygının ruh sağlığı üzerindeki etkileri sistematik derleme yöntemiyle ele alınmıştır. İlk aşamada Web of Science ve PubMed Central veri tabanında "ekonomik kaygı, finansal stres, ekonomik sıkıntı, ruh sağlığı, depresyon, kaygı, davranış bozukluğu, davranış sorunları ve dışsallaştırıcı davranışlar" anahtar kelimeleriyle yapılan tarama yapılmıştır. İkinci aşamada 2017–2025 yılları arasında yayımlanmış açık erişimli 21 makale değerlendirilmiş ve sistematik olarak analiz edilmiştir.

[29] Doç. Dr., KTO Karatay Üniversitesi İktisadi, İdari ve Sosyal Bilimler Fakültesi Sosyal Hizmet Bölümü, Konya, Türkiye, 0000-0001-5872-2549, demet.akarcay@karatay.edu.tr
[30] Yüksek Lisans Öğrencisi, KTO Karatay Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Sosyal Hizmet Ana Bilim Dalı. Konya, Türkiye, 0009-0009-1447-9343, sude.celik@ogrenci.karatay.edu.tr
[31] Sosyal Hizmet Uzmanı, Sosyal Hizmet Yüksek Lisans Mezunu, KTO Karatay Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Sosyal Hizmet Ana Bilim Dalı. Konya, Türkiye, 0009-0002-8083-5907, 221300621@ogrenci.karatay.edu.tr
[32] Yüksek Lisans Öğrencisi, KTO Karatay Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Sosyal Hizmet Ana Bilim Dalı. Konya, Türkiye, 0009-0007-0122-9973, 231300232@ogrenci.karatay.edu.tr
[33] Yüksek Lisans Öğrencisi, KTO Karatay Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Sosyal Hizmet Ana Bilim Dalı. Konya, Türkiye, 0009-0006-3407-2581, 231300235@ogrenci.karatay.edu.tr

4. Bulgular

Analiz sonucunda ekonomik kaygının ruh sağlığı ve davranışsal sorunlar üzerinde güçlü etkiler yarattığı görülmektedir. Bulgular, ekonomik baskıların bireylerde kaygı ve depresyon düzeylerini artırdığını, özellikle iş güvencesizliği ve gelir kaybının ruhsal bozuklukların önemli belirleyicileri arasında yer aldığını ortaya koymaktadır. Ekonomik stresin yalnızca içselleştirici sorunlara değil, aynı zamanda öfke patlamaları, saldırganlık ve riskli davranışlar gibi dışsallaştırıcı davranışlara da yol açtığı anlaşılmaktadır. Ayrıca genç yetişkinlerin ve kırılgan grupların bu etkilerden daha fazla etkilendiği; pandemi döneminde ise ekonomik kaygıların hem ruh sağlığı sorunlarını hem de davranışsal uyumsuzlukları belirgin şekilde artırdığı dikkat çekmektedir. Genel olarak, ekonomik kaygı ruh sağlığı ve davranışsal sorunlar açısından kritik bir risk faktörü olarak öne çıkmaktadır.

5. Sonuç

Bu sistematik inceleme, ekonomik kaygının bireylerin ruh sağlığı ve davranışsal uyum üzerindeki etkilerini ortaya koymaktadır. 2017–2025 arasındaki araştırmalar, ekonomik baskı ve gelir güvencesizliğinin depresyon, anksiyete ve stresi artırdığını; gençlerde saldırganlık ve riskli davranışları tetiklediğini göstermektedir (Wickrama vd., 2017; Tsutsui, 2018; Ettman vd., 2020). Pandemi döneminde yapılan çalışmalar ise gelir kaybı ve iş güvencesizliğinin bu etkileri daha da güçlendirdiğini ortaya koymuştur (Ganson vd., 2021; OECD, 2021). Bulgular, ekonomik kaygının yalnızca bireysel değil, aile ve toplum düzeyinde de davranışsal uyumu etkileyen çok boyutlu bir risk faktörü olduğunu vurgulamaktadır. Sonuç olarak bu çalışma, özellikle gençler ve kırılgan gruplar için geliştirilecek sosyal politika ve müdahale programları açısından yol gösterici niteliktedir.

Anahtar Kelimeler: Ekonomik Kaygı, Ekonomik Stres, Ruh Sağlığı, Davranış Bozuklukları

KAYNAKÇA

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

Butterworth, P., Rodgers, B., & Windsor, T. D. (2009). Financial hardship, socio-economic position and depression: Results from the PATH Through Life Survey. *Social Science & Medicine, 69*(2), 229-237.

Ettman, C. K., Abdalla, S. M., Cohen, G. H., Sampson, L., Vivier, P. M., & Galea, S. (2020). Prevalence of depression symptoms in US adults before and during the COVID-19 pandemic. *JAMA Network Open, 3*(9).

Ganson, K. T., Tsai, A. C., Weiser, S. D., Benabou, S. E., & Nagata, J. M. (2021). Job insecurity and symptoms of anxiety and depression among US young adults. *Journal of Adolescent Health, 68*(6), 1063–1068.

OECD. (2021). *Supporting young people's mental health through the COVID-19 crisis*. OECD Policy Responses to Coronavirus (COVID-19).

Sareen, J., Afifi, T. O., McMillan, K. A., & Asmundson, G. J. (2011). Relationship between household income and mental disorders: Findings from a population-based longitudinal study. *Archives of General Psychiatry, 68*(4), 419-427.

Tsutsui, T. (2018). Financial anxiety and mental health among Japanese employees: The role of job insecurity. *Industrial Health, 56*(6), 541–549.

Wickrama, K. A. S., Lee, T. K., O'Neal, C. W., & Lorenz, F. O. (2017). Stressful economic conditions, mental health, and risky youth behaviors: Examining the link in a longitudinal study. *Journal of Youth and Adolescence, 46*(1), 192–204.

World Health Organization. (2014). *Social determinants of mental health*. WHO Press.

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

A SYSTEMATIC REVİEW ON THE IMPACT OF ECONOMIC ANXIETY ON MENTAL HEALTH PROBLEMS AND BEHAVIORAL DISORDERS

Demet AKARÇAY ULUTAŞ[34] , Sude ÇELİK[35] , Özden ŞEKER[363] , Rabia ÖZCAN[374] , Yasemin ALDANMA[385]

1. Rationale of the Study

Today, economic conditions are among the key social determinants that directly affect individuals' life satisfaction, psychological well-being, and processes of social adaptation; while income insufficiency and economic uncertainty lead to intense anxiety, increasing mental health problems such as depression, anxiety, and stress, and triggering behavioral maladjustments (World Health Organization, 2014; Butterworth et al., 2009; Sareen et al., 2011). The growing visibility of these economic factors' effects influences the social policy agenda at both national and international levels, holding critical importance for community mental health. In this context, the potential of economic anxiety to negatively affect family and community dynamics necessitates a multidisciplinary perspective.

2. Objectives

The primary aim of this study is to systematically examine the effects of economic anxiety on mental health problems and behavioral disorders. Factors such as unemployment, debt, income instability, and financial insufficiency have been shown to increase depression, anxiety, and stress disorders, while also weakening behavioral adjustment. The study aims to discuss the significance of these relationships in terms of social work, psychology, and public health policies, and seeks to contribute to social policy development processes and inform the design of intervention programs with its findings.

3. Methods

In this study, the effects of economic anxiety on mental health were examined using a systematic review method. In the first stage, searches were conducted in the Web of Science and PubMed Central databases with the keywords 'economic anxiety, financial stress, economic hardship, mental health, depression, anxiety, behavioral disorder, behavioral problems, and externalizing behaviors.' In the second stage, a total of 21 open-access articles published between 2017 and 2025 were reviewed and systematically analyzed.

[34] Assoc. Prof. Dr., KTO Karatay University, Faculty of Economics, Administrative and Social Sciences, Department of Social Work, Konya, Türkiye, ORCID: 0000-0001-5872-2549, demet.akarcay@karatay.edu.tr
[35] Master's Student, KTO Karatay University, Graduate School, Department of Social Work, Konya, Türkiye, ORCID: 0009-0009-1447-9343, sude.celik@ogrenci.karatay.edu.tr
[36] Social Worker, Master of Social Work, KTO Karatay University, Graduate School, Department of Social Work, Konya, Türkiye, ORCID: 0009-0002-8083-5907, 221300621@ogrenci.karatay.edu.tr
[37] Master's Student, KTO Karatay University, Graduate School, Department of Social Work, Konya, Türkiye, ORCID: 0009-0007-0122-9973, 231300232@ogrenci.karatay.edu.tr
[38] Master's Student, KTO Karatay University, Graduate School, Department of Social Work, Konya, Türkiye, ORCID: 0009-0006-3407-2581, 231300235@ogrenci.karatay.edu.tr

4. Results

The analysis indicates that economic anxiety has strong effects on mental health and behavioral problems. The findings reveal that economic pressures increase levels of anxiety and depression in individuals, with job insecurity and income loss emerging as significant determinants of mental disorders. Economic stress not only contributes to internalizing problems but also leads to externalizing behaviors such as outbursts of anger, aggression, and engagement in risky behaviors. Moreover, young adults and vulnerable groups appear to be more affected by these impacts, while studies conducted during the pandemic highlight that economic anxiety further exacerbated both mental health problems and behavioral maladjustments. Overall, economic anxiety stands out as a critical risk factor for mental health and behavioral issues.

5. Conclusion

This systematic review reveals the effects of economic anxiety on individuals' mental health and behavioral adjustment. Studies conducted between 2017 and 2025 show that economic pressure and income insecurity increase depression, anxiety, and stress, while also triggering aggression and risky behaviors among young people (Wickrama et al., 2017; Tsutsui, 2018; Ettman et al., 2020). Research conducted during the pandemic further demonstrated that income loss and job insecurity intensified these effects (Ganson et al., 2021; OECD, 2021). The findings highlight that economic anxiety is not only an individual issue but also a multidimensional risk factor affecting behavioral adjustment at the family and community levels. In conclusion, this study provides guidance for the development of social policies and intervention programs, particularly for young people and vulnerable groups.

Key Words: Economic anxiety, Economic stress, Mental health, Behavioral disorders

REFERENCES

Butterworth, P., Rodgers, B., & Windsor, T. D. (2009). Financial hardship, socio-economic position and depression: Results from the PATH Through Life Survey. *Social Science & Medicine, 69*(2), 229-237.

Ettman, C. K., Abdalla, S. M., Cohen, G. H., Sampson, L., Vivier, P. M., & Galea, S. (2020). Prevalence of depression symptoms in US adults before and during the COVID-19 pandemic. *JAMA Network Open, 3*(9).

Ganson, K. T., Tsai, A. C., Weiser, S. D., Benabou, S. E., & Nagata, J. M. (2021). Job insecurity and symptoms of anxiety and depression among US young adults. *Journal of Adolescent Health, 68*(6), 1063–1068.

OECD. (2021). *Supporting young people's mental health through the COVID-19 crisis*. OECD Policy Responses to Coronavirus (COVID-19).

Sareen, J., Afifi, T. O., McMillan, K. A., & Asmundson, G. J. (2011). Relationship between household income and mental disorders: Findings from a population-based longitudinal study. *Archives of General Psychiatry, 68*(4), 419-427.

Tsutsui, T. (2018). Financial anxiety and mental health among Japanese employees: The role of job insecurity. *Industrial Health, 56*(6), 541–549.

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

Wickrama, K. A. S., Lee, T. K., O'Neal, C. W., & Lorenz, F. O. (2017). Stressful economic conditions, mental health, and risky youth behaviors: Examining the link in a longitudinal study. *Journal of Youth and Adolescence, 46*(1), 192–204.

World Health Organization. (2014). *Social determinants of mental health*. WHO Press.

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

ÖTANAZİ VE PSİKOSOSYAL YARDIM: YAŞAM SONU DÖNEMDE SOSYAL HİZMETİN ROLÜ

Erhan TANERİ[39]

Amaç:
Bu çalışmanın amacı, yaşamın son evresinde ötanaziye dair etik, kültürel ve psiko-sosyal boyutları inceleyerek sosyal hizmet disiplininin bu süreçteki rolünü değerlendirmektir. Türkiye bağlamında ötanazi yasağı ve hizmet yetersizliklerinin birey ve aileler üzerindeki etkisi analiz edilmiştir.

Yöntem:
Çalışma, nitel bir derleme araştırmasıdır. 2000–2024 yılları arasında yayımlanmış yerli ve yabancı kaynaklar sistematik şekilde taranmış; etik, hukuki, kültürel ve sosyal hizmet müdahaleleri açısından betimsel analiz yöntemiyle değerlendirilmiştir. Kaynaklar güncellik, etik uygunluk ve alana katkı kriterlerine göre seçilmiştir.

Bulgular:
Ötanaziye yönelik tutumlar bireylerin yaşadığı yalnızlık, korku, pişmanlık, anlam arayışı ve sosyal izolasyon gibi duygularla ilişkilidir. Türkiye'de ötanazi yasağının, bireylerde suçluluk ve çaresizlik duygularını artırdığı saptanmıştır. Sosyal hizmet uzmanlarının terminal dönemde iletişim, etik rehberlik, aile desteği ve sistemler arası koordinasyon gibi çok boyutlu görevleri olduğu görülmüştür.

Sonuç:
Yaşamın son evresi sadece biyolojik değil; insani, etik ve toplumsal yönleri olan derin bir süreçtir. Sosyal hizmet uzmanları, bireyin özerkliğini ve onurunu koruyan bütüncül yaklaşımlarla bu sürece rehberlik etmelidir. Psiko-sosyal destek hizmetleri bireysel bir sorumluluk olmanın ötesinde, toplumsal bir görev olarak ele alınmalıdır.

Anahtar Kelimeler:
Ötanazi, yaşamın son evresi, psiko-sosyal destek, sosyal hizmet

[39] Sosyal Hizmet Uzmanı, Sarıçam İlçe Sağlık Müdürlüğü, Adana, Türkiye, 0009-0005-5512-3942, erhantaneri352@gmail.com

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

EUTHANASIA AND PSYCHOSOCIAL SUPPORT: THE ROLE OF SOCIAL WORK IN END-OF-LIFE CARE

Erhan TANERİ[40]

Objective:
This study aims to examine the ethical, cultural, and psychosocial dimensions of euthanasia during the end-of-life period and to evaluate the role of the social work profession in this process. It analyzes the effects of euthanasia prohibition and the inadequacy of services on individuals and families in the context of Türkiye.

Method:
This is a qualitative review study. National and international sources published between 2000 and 2024 were systematically reviewed and evaluated through descriptive analysis in terms of ethical, legal, cultural, and social work interventions. The sources were selected based on criteria such as relevance, ethical compatibility, and contribution to the field.

Findings:
Attitudes towards euthanasia are closely related to feelings such as loneliness, fear, regret, search for meaning, and social isolation experienced by individuals. In Türkiye, the legal ban on euthanasia has been found to increase feelings of guilt and helplessness. Social workers have been shown to play multifaceted roles in the end-of-life process, including communication, ethical guidance, family support, and inter-system coordination.

Conclusion:
The end-of-life stage is not merely a biological process, but a profound human experience with ethical and societal dimensions. Social workers should guide this process with holistic approaches that preserve the individual's autonomy and dignity. Psychosocial support services should be addressed not only as a personal responsibility, but as a collective societal duty.

Keywords:
Euthanasia, end-of-life, psychosocial support, social work

[40] Social Worker, Sarıçam District Health Directorate, Adana, Türkiye, 0009-0005-5512-3942, erhantaneri352@gmail.com

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

KÜRESEL KRİZLER KARŞISINDA RUH SAĞLIĞI POLİTİKALARININ ADALET VE EŞİTLİK BOYUTU: GAZZE VE SURİYE ÖRNEĞİ

Evin BALUKEN [41]

Küresel krizler; savaş, göç, salgın, iklim değişikliği ve ekonomik dalgalanmalar gibi geniş ölçekli olaylar yalnızca toplumsal yapıları değil bireylerin ruh sağlığını da derinden sarsarak kırılganlığı artırmaktadır. Bu durum ruh sağlığı hizmetlerine erişim ilkesini tehdit ederken mevcut politika yaklaşımlarının adalet ve eşitlik boyutunun yetersiz kaldığını göstermektedir. Gazze ve Suriye örnekleri uzun süreli çatışma ve kitlesel yer değiştirmeler sonucunda kırılgan grupların hizmet dışı kaldığı somut alanlar sunmaktadır. Bu durum ruh sağlığı politikalarındaki yapısal eksiklikleri görünür kılmaktadır. Bu bildiri, mevcut politikaları adalet-eşitlik boyutunda değerlendirmeyi ve etkin müdahale modelleri geliştirmenin gerekliliğini vurgulamaktadır.

Çalışmanın amacı, kriz bölgelerinde ruh sağlığı hizmetlerine erişim, kaynak dağılımı ve hizmet kalitesindeki yapısal engelleri tanımlamayı; ruh sağlığı meslek gruplarının koruyucu, önleyici ve iyileştirici rolleri çerçevesinde müdahale modellerinin entegrasyon potansiyelini değerlendirmeyi ve adalet-eşitlik ilkeleri doğrultusunda politika önerileri geliştirmeyi hedeflemektedir. Çalışma üç temel soruyu ele almaktadır: Küresel krizlerde hangi ruhsal bozuklukların yaygın olduğu ve hangi grupları etkilediği; Gazze ve Suriye örneklerinde ruh sağlığı hizmetlerinin erişilebilirlik, kalite ve eşitlik açısından başlıca eksikliklerinin neler olduğu; elde edilen bulgular temelinde hangi adaletçi ve sürdürülebilir politika önerileri geliştirilebildiğidir.

Çalışma nitel araştırma yöntemiyle doküman analizi ve literatür taramasına dayanmaktadır. Ulusal ve uluslararası veri tabanlarında yer alan makaleler, raporlar ve politika belgeleri incelenmiş; Gazze ve Suriye örnekleri karşılaştırmalı vaka analiziyle değerlendirilmiştir. Veriler tematik analizle çözümlenmiş, bulgular adalet ve eşitlik perspektifinden yorumlanmıştır. Bulgular küresel krizlerin ruhsal sıkıntıları artırdığını ve kırılgan grupları etkilediğini göstermektedir. Gazze ve Suriye'de hizmetlere erişimde ciddi yetersizlikler saptanmıştır. Ayrıca, kriz dönemlerinde koruyucu-önleyici müdahalelerin sınırlı ve politika önerilerinin sürdürülebilirlikten uzak olduğu görülmüştür.

Sonuç olarak küresel krizlerin ruh sağlığı üzerinde derinleştirici bir etki yarattığı ve kırılgan grupları zorladığı ortaya çıkmaktadır. Gazze ve Suriye örnekleri hizmetlerde erişim, kalite ve

[41] Lisans, Bingöl Üniversitesi, Bingöl, Türkiye, 0009-0001-0290-448X, evinbaluken5@gmail.com

eşitlik sorunlarının belirginleştiğini göstermektedir. Bu doğrultuda, koruyucu-önleyici müdahalelerin güçlendirilmesi, ruh sağlığı çalışanlarının desteklenmesi ve sürdürülebilir politikaların geliştirilmesi toplumların ruhsal dayanıklılığını artırmak için temel bir gereklilik olarak öne çıkmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Gazze, Suriye, Ruh Sağlığı, Politika, Küresel Kriz.

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

THE DIMENSION OF JUSTICE AND EQUALITY IN MENTAL HEALTH POLICIES IN THE FACE OF GLOBAL CRISES: THE CASES OF GAZA AND SYRIA

Evin BALUKEN[42]

Global crises—such as war, migration, pandemics, climate change, and economic fluctuations—not only profoundly disrupt social structures but also severely impact individuals' mental health, thereby increasing vulnerability. This situation threatens the principle of access to mental health services and highlights the inadequacy of existing policy approaches in terms of justice and equality. The examples of Gaza and Syria provide concrete areas where vulnerable groups have been left without services as a result of prolonged conflict and mass displacement. This situation highlights structural deficiencies in mental health policies. This paper emphasises the need to evaluate current policies in terms of justice and equality and to develop effective intervention models.

The aim of the study is to identify structural barriers to mental health service access, resource distribution, and service quality in crisis areas; to assess the integration potential of intervention models within the framework of the protective, preventive, and restorative roles of mental health professional groups; and to develop policy recommendations in line with justice and equality principles. The study addresses three key questions: Which mental disorders are prevalent in global crises and which groups are affected; what are the main shortcomings of mental health services in terms of accessibility, quality, and equity in the cases of Gaza and Syria; and what equitable and sustainable policy recommendations can be developed based on the findings.

The study is based on qualitative research methods, document analysis and literature review. Articles, reports and policy documents found in national and international databases were examined; the examples of Gaza and Syria were evaluated through comparative case analysis. The data was analysed thematically, and the findings were interpreted from the perspective of justice and equity. The findings show that global crises increase mental distress and affect vulnerable groups. Serious inadequacies in access to services were identified in Gaza and Syria. Furthermore, it was observed that protective and preventive interventions were limited during crisis periods and that policy recommendations lacked sustainability.

Consequently, it is evident that global crises have a deepening effect on mental health and put pressure on vulnerable groups. The examples of Gaza and Syria demonstrate that problems of access, quality and equity in services have become more pronounced. In this regard, strengthening protective and preventive interventions, supporting mental health workers and developing sustainable policies are essential requirements for increasing the mental resilience of communities.

Keywords: Gaza, Syria, Mental Health, Politics, Global Crisis.

[42] Lisans, Bingöl Üniversitesi, Bingöl, Türkiye, 0009-0001-0290-448X, evinbaluken5@gmail.com

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

KÜRESEL RİSKLER KARŞISINDA KURUM BAKIMINDA KALAN ÇOCUKLARIN YAŞADIĞI SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

Hilal KÖK[43]

1. Çalışmanın Gerekçesi

Küresel riskler, özellikle afetler, salgın hastalıklar, ekonomik krizler, savaşlar ve göç çocukların yaşam koşullarını ciddi şekilde etkilemektedir. Kurum bakımında kalan çocuklar, aile desteği eksikliği, travmatik yaşam deneyimleri ve mevcut kırılgan durumları nedeniyle bu risklerden daha yoğun etkilenmektedir. Literatürde, krizlerin kurum bakımındaki çocuklar üzerindeki etkilerinin kapsamlı olarak ele alındığı çalışmalar sınırlıdır. Bu durum, krizlere karşı önleyici ve destekleyici politika geliştirilmesinde bu grubun kırılganlıklarının göz önünde bulundurulmasını gerektirmektedir. Çalışmanın gerekçesi, kurum bakımındaki çocukların küresel risklere karşı karşılaştığı çok boyutlu sorunlara dikkat çekmek ve sosyal hizmet perspektifinden önerilen çözüm yollarını ortaya koymaktır.

2. Amaçlar

Bu çalışma, küresel riskler karşısında kurum bakımında kalan çocukların yaşadığı sorunları ve bu sorunlara yönelik çözüm önerilerini literatür derlemesi yöntemi ile incelemeyi amaçlamaktadır. Ayrıca, krizlerin çocukların kırılganlıklarını artırdığına ve bu durumda koruyucu mekanizmaların önemine dikkat çekerek literatürde kurum bakımında kalan çocuklara yönelik sınırlı çalışmalara katkı sunmayı hedeflemektedir.

3. Yöntem

Çalışmada literatür taraması yöntemi kullanılmıştır. Kaynak olarak Google Scholar, PubMed, DergiPark veritabanları ve UNICEF, UNHCR, WHO gibi uluslararası kuruluşların açık erişimli raporları değerlendirilmiştir.

4. Bulgular

Literatür incelemesi, kurum bakımında kalan çocukların çok boyutlu risklerle karşı karşıya olduğunu göstermektedir. Küresel krizler çocukların zaten kırılgan olan durumlarını daha da artırmakta; güvenlik, sağlık, eğitim, psikososyal gelişim alanlarında olumsuz etkiler yaratmaktadır. Bulgular, özellikle pandemi döneminde sosyal izolasyon ve eğitimdeki aksaklıkları, afet ve göç süreçlerinde ise güvenlik ve barınma sorunlarının yoğun yaşandığını ortaya koymaktadır.

5. Sonuç

Çalışma, küresel krizlerin kurum bakımında kalan çocuklar üzerindeki etkilerinin literatürde yeterince ele alınmadığını ve bu çocukların kırılganlıklarının krizlerle daha da arttığını göstermektedir. Bulgular, fiziksel güvenlik, sağlık, psikososyal destek, eğitim olanakları ve bakım hizmeti kalitesine ilişkin risklerin belirlenmesinin sosyal hizmet uzmanları ve politika yapıcılar için kritik olduğunu ortaya koymaktadır. Bu doğrultuda, krizlere karşı önleyici ve

[43] Dr., T.C. Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, Ankara, Türkiye, 0000-0002-5184-0320, ture.hilal@gmail.com

destekleyici müdahalelerin geliştirilmesi, kriz odaklı politikaların güçlendirilmesi ve çocuk bakım hizmetlerinin bütüncül bir yaklaşımla ele alınması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Küresel riskler, afetler, pandemi, sosyal hizmet, çocuk koruma

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

PROBLEMS FACED BY CHILDREN IN INSTITUTIONAL CARE IN THE FACE OF GLOBAL RISKS AND SOLUTION SUGGESTIONS

Hilal KÖK[44]

1. Rationale of the Study

Global risks, particularly disasters, epidemics, economic crises, wars, and migration, severely impact children's living conditions. Children in institutional care are more severely affected by these risks due to their lack of family support, traumatic life experiences, and existing fragility. Studies comprehensively examining the impact of crises on children in institutional care are limited in the literature. This necessitates considering the vulnerabilities of this group in developing preventive and supportive policies against crises. The purpose of this study is to highlight the multifaceted challenges faced by children in institutional care in the face of global risks and to propose solutions from a social work perspective.

2. Objectives

This study aims to examine the problems faced by children in institutional care in the face of global risks and propose solutions through a literature review. It also aims to contribute to the limited literature on children in institutional care by highlighting how crises increase children's vulnerability and the importance of protective mechanisms in this situation.

3. Methods

The study used a literature review method. Sources included Google Scholar, PubMed, DergiPark databases, and open-access reports from international organizations such as UNICEF, UNHCR, and WHO.

4. Results

The literature review demonstrates that children in institutional care face multifaceted risks. Global crises exacerbate children's already vulnerable situations, creating negative impacts on their security, health, education, and psychosocial development. Findings reveal that social isolation and educational disruptions are particularly prevalent during pandemics, and security and housing problems are particularly acute during disasters and migration.

5. Conclusion

The study demonstrates that the impact of global crises on children in institutional care has not been adequately addressed in the literature, and that their vulnerability is exacerbated by crises. The findings highlight the critical importance for social workers and policymakers of identifying risks related to physical safety, health, psychosocial support, educational opportunities, and quality of care. Therefore, it is recommended that preventive and supportive interventions be developed against crises, crisis-focused policies be strengthened, and childcare services be addressed with a holistic approach.

Key Words: Global risks, disasters, pandemics, social work, child protection

[44] Dr., T.C. Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, Ankara, Türkiye, 0000-0002-5184-0320, ture.hilal@gmail.com

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

GENÇLİK VE RUH SAĞLIĞI: SOSYAL HİZMET DİSİPLİNİ PERSPEKTİFİNDEN BİR LİTERATÜR DEĞERLENDİRMESİ

İhsan YILKAN[45]

1. Çalışmanın Gerekçesi

Gençlik dönemi, bireylerin yaşamında psikososyal gelişim açısından kritik bir evreyi temsil etmektedir. Bu dönemde ruh sağlığı sorunlarının ortaya çıkma olasılığı daha yüksek olup, gençler bu açıdan risk altındadır. Dünya Sağlık Örgütü'ne (WHO) göre, dünya genelinde gençlerin yaklaşık %10'u depresyon ve anksiyete gibi ruh sağlığı problemleri yaşamaktadır. Bunun yanı sıra, intihar, madde kullanımı ve bağımlılığı, yeme bozuklukları, sosyal izolasyon ve yalnızlık, zihinsel ve fiziksel şiddet ile cinsiyet kimliğine ilişkin sorunlar da gençlerin karşı karşıya kaldığı başlıca ruh sağlığı riskleri arasında yer almaktadır.

2. Amaçlar

Bu bildirinin amacı, gençlerin ruh sağlığına ilişkin bir literatür incelemesinde bulunup sosyal hizmet uygulamaları için önerilerde bulunmaktır.

3. Yöntem

Bu çalışma, literatür taramasına dayanmaktadır. Bu kapsamda başta Google Scholar, PubMed ve Web of Science olmak üzere çeşitli akademik veri tabanları üzerinden kapsamlı bir tarama gerçekleştirilmiştir. Literatür taramasında "ruh sağlığı", "ergenlik ve gençlik dönemi ruh sağlığı", "sosyal hizmet ve ruh sağlığı" ile "gençlere yönelik ruh sağlığı uygulamaları" gibi anahtar kelimeler kullanılmıştır.

4. Bulgular

Literatür taraması sonucunda, gençlerin en sık karşılaştığı sorunlar arasında depresyon, kaygı, umutsuzluk, bağımlılık ve intihar eğilimleri gibi ruh sağlığı problemleri öne çıkmaktadır. Aile içi çatışmalar, ebeveyn tutumları ve bağımsızlık arayışları da bu dönemde önemli etkenlerdendir. Ayrıca gelecek kaygısı, işsizlik ve ekonomik zorluklar gibi yapısal sorunlar da gençlerin ruh sağlığını olumsuz etkilemektedir. Dijital ortamların yol açtığı siber zorbalık, yalnızlık, bilgi kirliliği ve yetersizlik hissi gibi sorunlar da dikkat çekmektedir. Özellikle göçmen, LGBTQ+ ve engelli gençler gibi dezavantajlı gruplar, ayrımcılık ve dışlanma gibi ek risklerle karşı karşıya kalmaktadır.

5. Sonuç

Sonuç olarak bu sorunlar gençlerin ruh sağlığının çok farklı risk faktörlerinden etkilendiğini göstermektedir. Bu anlamda sosyal hizmetin birey-aile-okul-toplum-politika bağlamında daha entegre ve efektif bir uygulamanın yapılması gençlerin ruh sağlığının korunması açısından önemlidir.

Anahtar Kelimeler: Gençlik, Gençlik ve Ruh Sağlığı, Sosyal Hizmet ve Ruh Sağlığı.

[45] Dr. Öğr. Üyesi, Kafkas Üniversitesi, Kars, Türkiye, https://orcid.org/0000-0001-5520-2003, ihsanyilkan04@gmail.com

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

YOUTH AND MENTAL HEALTH: A LITERATURE REVIEW FROM THE PERSPECTIVE OF THE SOCIAL WORK DISCIPLINE

İhsan Yılkan[46]

1. Rationale of the Study

Adolescence represents a critical stage in an individual's life in terms of psychosocial development. During this period, the likelihood of mental health problems emerging is higher, and young people are at risk in this regard. According to the World Health Organization (WHO), approximately 10% of young people worldwide experience mental health problems such as depression and anxiety. In addition, suicide, substance use and addiction, eating disorders, social isolation and loneliness, mental and physical violence, and gender identity issues are among the main mental health risks faced by young people.

2. Objectives

The aim of this paper is to provide a comprehensive review of the literature on youth mental health and to offer recommendations for social work practice.

3. Methods

This study is grounded in a literature review. In this context, a comprehensive search was carried out across several academic databases, including Google Scholar, PubMed, and Web of Science. The literature review employed keywords such as "mental health," "mental health in adolescence and youth," "social work and mental health," and "mental health practices for young people.

4. Results

The literature review reveals that the most common mental health issues faced by young people include depression, anxiety, hopelessness, substance use, and suicidal tendencies. Family-related factors such as domestic conflicts, parental attitudes, and the pursuit of independence also play a significant role during this period. In addition, structural problems like uncertainty about the future, unemployment, and economic hardship negatively affect youth mental health. Challenges associated with digital environments—such as cyberbullying, loneliness, misinformation, and feelings of inadequacy—are also noteworthy. Particularly vulnerable groups, including migrant youth, LGBTQ+ individuals, and young people with disabilities, are exposed to additional risks such as discrimination and social exclusion.

5. Conclusion

In conclusion, these issues demonstrate that youth mental health is influenced by a wide range of risk factors. In this regard, implementing more integrated and effective social work

[46] Asst. Prof. Dr. Kafkas University, Kars, Türkiye, https://orcid.org/0000-0001-5520-2003, ihsanyilkan04@gmail.com

practices—at the individual, family, school, community, and policy levels—is essential for promoting and protecting the mental well-being of young people.

Key Words: Youth, Youth and Mental Health, Social Work and Mental Health.

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

2023 KAHRAMANMARAŞ DEPREMLERİ SONRASI KONTEYNER KENTTE YAŞAMAK ZORUNDA KALAN DEPREMZEDE ÇOCUKLARIN UYKU PROBLEMLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Kübra BAKIR[47] , Doğaç Niyazi ÖZÜÇELİK[48]

6 Şubat 2023 depremleri, fiziksel yıkımın ötesinde toplumun ruh sağlığını derinden etkilemiştir. Çocuklar, gelişimsel kırılganlıkları nedeniyle deprem travmasından en çok etkilenen gruplar arasında yer almaktadır. Deprem sonrası evlerinde veya konteyner kentlerde yaşamaya devam eden çocukların uyku düzenlerindeki değişimler, yalnızca bireysel sağlıklarını değil, aile ilişkilerini ve toplumsal uyumu da doğrudan etkilemektedir. Uyku bozuklukları travma sonrası stresin en önemli göstergelerinden biridir ve erken dönemde fark edilmediğinde kalıcı ruhsal sorunlara yol açabilir.

Bu çalışma, depremin üzerinden bir yıl geçtikten sonra çocukların uyku alışkanlıklarındaki değişimleri incelemeyi ve bu değişimlerin ruhsal iyilik halleri üzerindeki etkilerini değerlendirmeyi amaçlamaktadır.

Karma yöntemle yürütülen araştırmaya, deprem sonrası konteyner kentlerde yaşayan 50 çocuk ve ebeveyni ile evlerinde yaşamaya devam eden 50 çocuk ve ebeveyni dahil edilmiştir. Nicel veriler Çocuklar için Uyku Bozukluğu Ölçeği (SDCD) ile toplanmış, nitel veriler ise ebeveynlerle yapılan görüşmeler sonucunda tematik analizle değerlendirilmiştir.

Deprem sonrasında çocukların uyku alışkanlıklarında belirgin değişiklikler gözlenmiştir; daha sık kâbus görme, uyku kalitesinde bozulma, gece yarısından sonra uykuya dalma, sabah geç uyanma ve toplam uyku süresinde azalma öne çıkan bulgulardır. Konteyner kentte yaşayan çocukların SDCD toplam puan ortalaması, evlerinde yaşayan çocukların ortalamasından daha yüksek bulunmuştur. Çocuklarda görülen sorunlar ve ebeveyn ifadeleri 6 tema (Çocukların eğitiminde başarısızlık ve özgüven kaybı, konteyner kentte zorlu yaşam koşulları, eve yönelik korku ve madde kullanımı gibi kötü alışkanlıklar, deprem ve yüksek katlı binalara karşı korku, gece uykusuna yönelik korku ve deprem korkusu, gelecek kaygısı ile intihar girişimleri ve düşüncelerinde artış) altında toplanmıştır. Depremden etkilenen tüm çocukların, özellikle konteyner kentlerde yaşayanların, uyku bozuklukları ve diğer ruh sağlığı sorunlarına yönelik koruyucu, önleyici ve destekleyici müdahalelerin hızla geliştirilmesi gerekmektedir. Çalışma, afet sonrası ruh sağlığı hizmetlerinin en kırılgan gruplara odaklanması gerektiğini göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Uyku Bozuklukları, Çocuklar, Deprem, Konteyner Kent, Ebeveynler

[47] Sosyal Hizmet Uzmanı, Dicle Üniversitesi, Diyarbakır, Türkiye, 0009-0000-5836-514X, rikabarbuk@gmail.com
[48] Profesör, Haliç Üniversitesi, İstanbul, Türkiye, 0000-0002-7752-0667, dogacniyazi@gmail.com

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

EVALUATION OF SLEEP PROBLEMS OF EARTHQUAKE-STRICKEN CHILDREN WHO HAD TO LIVE IN CONTAINER CITY AFTER THE 2023 KAHRAMANMARAŞ EARTHQUAKES

Kübra BAKIR[49] , Doğaç Niyazi ÖZÜÇELİK[50]

The earthquakes of February 6, 2023, had profound impacts on mental health beyond the physical destruction. Children, due to their developmental vulnerabilities, are among the groups most affected by earthquake trauma. Changes in the sleep patterns of children living either in their own homes or in container cities after the earthquake directly affect not only their individual health but also family dynamics and social adaptation. Sleep disturbances are one of the key indicators of post-traumatic stress, and if not addressed early, they may lead to long-term psychological problems.

This study aims to investigate the changes in sleep habits of children living in their homes and in container cities one year after the earthquake and to evaluate the effects of these changes on their mental well-being. This mixed-method study included 50 children and their parents living in container cities and 50 children and their parents living in their own homes after the earthquake. Quantitative data were collected using the Sleep Disturbance Scale for Children (SDCD), and qualitative data from parental interviews were analyzed thematically.

Significant changes in children's sleep habits were observed after the earthquake, including increased nightmares, decreased sleep quality, falling asleep after midnight, waking up later in the morning, and reduced total sleep duration. The mean total SDCD score of children living in container cities was higher than that of children living in their homes. Problems observed in children and reported by parents were categorized under six themes (Failure and loss of self-confidence in children's education, Difficult living conditions in the container city, fear of home and bad habits such as substance abuse, Fear of earthquakes and high-rise buildings, Fear of night sleep and fear of earthquake, Fear of the future, Increase in suicide attempts and thoughts). There is an urgent need to develop protective, preventive, and supportive interventions for all earthquake-affected children, particularly those living in container cities, to address sleep disturbances and other mental health problems. This study emphasizes the necessity of focusing post-disaster mental health services on the most vulnerable groups.

Key Words: Sleep Disorders, Children, Earthquake, Container City, Parents

[49] Social Worker, Dicle University, Diyarbakır, Turkey, 0009-0000-5836-514X, rikabarbuk@gmail.com
[50] Professor, Haliç University, Istanbul, Turkey, 0000-0002-7752-0667, dogacniyazi@gmail.com

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

RUH SAĞLIĞI SORUNLARI OLAN BİREYLERİN İSTİHDAMA KATILIMI: ÖRNEK OLAY İNCELEMESİ

Lütfiye KARAASLAN[51]

1. Çalışmanın Gerekçesi

İstihdam, topluma katılımı destekler ve bilhassa ruh sağlığı sorunları olan bireylerin anlamlı bir biçimde topluma katılımlarında kilit bir rol oynar. Dünyanın her yerinde ruhsal engelli bireyler birçok medeni, kültürel, ekonomik, politik ve sosyal hak ihlaliyle karşı karşıya kalmaktadır. Ruhsal engellilikle ilişkili damgalama ve olumsuz tutumlar, insanların genellikle toplumdan dışlanmasına neden olmaktadır. Tüm Dünyada, ruh sağlığı sorunları olan bireyler için rekabetçi istihdam oranları genel nüfusun çok altındadır ve genellikle %10 ila %25 arasında olduğu bildirilmektedir. Bu yüksek işsizlik oranları, ağır ruhsal hastalığa sahip bireyler söz konusu olduğunda; düşük ekonomik durum, anlamlı zaman geçirememe, olumsuz sosyal tutumlar nedeniyle sosyal damgalanmaya maruz kalmayı da içeren düşük yaşam kalitesine neden olmaktadır.

2. Amaçlar

Bu çalışmada, kamuda eğitimine uygun bir kadroda memur olarak istihdam edilmiş olan örnek bir olay üzerinden, istihdamın ruh sağlığı sorunları olan bireyler için ne anlama geldiği ve yaşamları üzerinde nasıl bir etkiye sahip olduğunun irdelenmesi amaçlanmıştır.

3. Yöntem

Araştırma, nitel araştırma yöntemlerinden örnek olay incelemesini içermektedir. Bu kapsamda amaçlı örnekleme metodu kullanılarak, kamuda memur olarak mühendis kadrosunda istihdam edilen ruhsal engelli bir bireyle görüşme yürütülmüştür. Görüşme için yapılandırılmış soru formu kullanılmıştır. Verilerin analizinde betimsel analiz yöntemi kullanılmıştır.

4. Bulgular

Yürütülen örnek olay çalışmasında; ruh sağlığı sorunları olan bireylerin çalışma hayatında yer almalarının yaşamları üzerinde söz sahibi olmalarına imkân tanıdığı, birey olarak varoluş haklarını elde etmelerini desteklediği ve toplumsal yaşama etkin bir şekilde katılımlarına önemli ölçüde katkı sunduğu yönünde bulgular elde edilmiştir.

5. Sonuç

Ruh sağlığı sorunları olan bireylerin toplumsal yaşama katılımlarında denebilir ki istihdam en önemli rehabilitasyon araçlarından birisidir. Bu kapsamda; günümüz neoliberal dünyasında daha fazla dışlanmayla ve ayrımcılıkla karşı karşıya kalan engelli bireylerin, özellikle de ruhsal engelli bireylerin çalışma haklarının mutlaka korunması gerektiği, bunun için de biyopsikososyal bir yaklaşımla tüm tarafların sorumluluk bilinciyle hak savunuculuğu işlevini yerine getirmeleri gerektiği değerlendirilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Ruh sağlığı sorunları olan bireyler, çalışma hakkı, istihdam, ayrımcılık.

[51] Dr., ASH Uzmanı, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Ankara, 0000-0001-6267-4252, lmutluoglu@yahoo.com

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

EMPLOYMENT OF PERSONS WITH MENTAL HELATH PROBLEMS: A CASE STUDY

Lütfiye KARAASLAN[52]

1. Rationale for the Study

Employment supports social inclusion and plays a key role in the meaningful participation of individuals particularly those with mental health issues. Individuals with mental disabilities worldwide face numerous violations of their civil, cultural, economic, political, and social rights. The stigma and negative attitudes associated with mental disabilities often lead to their exclusion from society. Globally, competitive employment rates for individuals with mental health issues are far below those of the general population, typically reported to be between 10% and 25%. These high unemployment rates contribute to a poor quality of life for individuals with severe mental illness, including low economic status, lack of meaningful time, and exposure to social stigma due to negative social attitudes.

2. Objectives

This study aims to examine the meaning of employment for individuals with mental health issues and the impact it has on their lives, using a case study of a civil servant employed in a position suitable for her/his education in the public sector.

3. Method

The research utilizes a case study, a qualitative research method. In this context, a purposive sampling method was used to conduct an interview with an individual with a mental disability employed as an engineer in the public sector. A structured questionnaire was used for the interviews. Descriptive analysis is used in the data analysis.

4. Findings

The case study revealed that the participation of individuals with mental health problems in the workforce allows them to have a say in their lives, supports their right to exist as individuals, and significantly contributes to their effective participation in social life.

5. Conclusion

Employment can be considered one of the most important rehabilitation tools for the participation of individuals with mental health problems in social life. In this context, it is considered that the employment rights of individuals with disabilities, especially those with mental disabilities, who face increased exclusion and discrimination in today's neoliberal world, must be protected. To this end, it is necessary for all parties to carry out their rights advocacy functions with a sense of responsibility, using a biopsychosocial approach.

Keywords: Individuals with mental health problems, right to work, employment, discrimination.

[52] Dr., ASH Uzmanı, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Ankara, 0000-0001-6267-4252, lmutluoglu@yahoo.com

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

AFET VE ACİL DURUMLARDA PSİKOSOSYAL DESTEK MÜDAHALELERİ: 6 ŞUBAT DEPREMLERİ DİYARBAKIR ÖRNEĞİ

Merve BİRKAN[531]

Doğal afetler ve küresel krizler, sadece fiziki yıkım değil aynı zamanda bireylerin ve toplumların ruh sağlığına da ciddi tahribata yol açmakta ve derin etkiler bırakmaktadır. Afet ve kriz durumlarının ardından yaşanan travmanın etkilerini azaltmak, bireylerin iyilik halini desteklemek ve toplumsal uyumu güçlendirmek oldukça önem arz etmektedir. Bu doğrultuda afet ve acil durum sürecinde ortaya çıkabilecek psikolojik bozuklukların önlenmesi ve etkilenenlerin yeni yaşama uyum sağlayabilmeleri ve zorlayıcı durumlarla başa çıkma becerilerinin arttırılmasına yönelik psikososyal destek hizmetleri kritik bir rol oynamaktadır. (Artan&Özkan,2020).

Araştırmanın amacı, 6 Şubat 2023 Kahramanmaraş merkezli depremler sonrasında Diyarbakır ilinde sahada yürütülen psikososyal destek hizmetlerini ele almak, uygulama deneyimlerini paylaşmak ve sosyal hizmet perspektifinden afet ve acil durum bağlamında ruh sağlığının korunmasına yönelik katkıları tartışmaktır. Çalışmanın temel sorusu, afet sonrası dönemde psikososyal destek müdahalelerinin bireyler ve toplum için nasıl bir işlev gördüğüdür.6 Şubat depremlerinin ardından Diyarbakır ilinde çadırkentler kyk yurtları ve konteyner kentte afetten etkilenen bireylerin acil ihtiyaçlarını tespit etmek, afetin şok etkisinden korumak amacıyla psikolojik ilk yardım yapmak, incinebilir grupların ihtiyaçlarını dikkate alarak uygun sosyal hizmet modellerinden faydalanmalarını sağlayarak psikososyal müdahale çalışmaları yürütülmüştür.Afet sonrası dönemde en sık gözlenen ihtiyaçların güven duygusu, aidiyet, sosyal destek olduğu gözlenmiştir. PSD uygulamaları bireylerin duygularını ifade etmesine, sosyal bağlarını güçlendirmesine ve uyum süreçlerini kolaylaştırmasına katkı sağlamıştır.

Sonuç olarak, afet ve acil durumlarından olumsuz etkilenen bireylerin, ruh sağlığının ve psikososyal iyilik halinin korunması ve güçlendirilmesi psikososyal destek müdahalelerini öncelikli hale getirmektedir. Bu bağlamda afet ve kriz sonrası bireyin tam bir iyilik haline ulaşması ve desteklenmesi; sosyal hizmet uzmanlarının sahada yürüttükleri psikososyal faaliyetlerle mümkün olabilmektedir. Bu faaliyetler, toplum temelli ruh sağlığı yaklaşımının önemini ortaya koymaktadır.

Anahtar kelimeler: Afet ve acil durumlar, psikososyal destek müdahaleleri,

Kaynakça

Artan T, Özkan AO. Afetler ve Sosyal Hizmet. Journal of Adem. 2020;1(1):47-54.

[53] Sosyal Hizmet Uzmanı, Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü, Diyarbakır, mervebirkan21@gmail.com

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

PSYCHOSOCIAL SUPPORT INTERVENTIONS DURING DISASTERS AND EMERGENCIES: DIYARBAKIR CASE OF THE FEBRUARY 6 EARTHQUAKES

Merve BİRKAN[54]

Natural disasters and global crises engender not only physical devastation but also profound and enduring repercussions on the mental health and psychosocial well-being of individuals and communities. In the aftermath of such events, mitigating the adverse effects of trauma, promoting individual well-being, and reinforcing social cohesion are of critical importance. Within this framework, psychosocial support services assume a pivotal role in preventing the emergence of psychological disorders, facilitating the adaptation of affected populations to new living conditions, and enhancing coping capacities in the face of adversity (Artan & Özkan, 2020).

The present study seeks to examine psychosocial support services implemented in Diyarbakır following the earthquakes centered in Kahramanmaraş on February 6, 2023. Specifically, it aims to document field practices, share experiential insights, and discuss the contributions of these interventions to the protection of mental health in disaster and emergency contexts from a social work perspective. The central research question guiding this study is: *What functions do psychosocial support interventions serve for individuals and communities in the post-disaster period?* In the aftermath of the February 6 earthquakes, psychosocial support interventions were conducted in tent cities, KYK dormitories, and container settlements in Diyarbakır. These interventions focused on assessing urgent needs, delivering psychological first aid to mit igate the immediate shock of the disaster, and ensuring that vulnerable groups accessed appropriate social service models. Findings indicate that the most salient post-disaster needs were a sense of safety, belonging, and social support. Psychosocial interventions facilitated emotional expression, strengthened social ties, and eased processes of adaptation.

In conclusion, safeguarding and enhancing the mental health and psychosocial well-being of disaster-affected populations renders psychosocial support interventions indispensable. Achieving holistic well-being in the post-disaster context is contingent upon the psychosocial activities undertaken by social workers in the field. These practices underscore the significance of community-based approaches to mental health within disaster and emergency settings.

Key words: Disasters and Emergencies, Psychosocial Support Interventions

Referances

Artan T, Özkan AO. Afetler ve Sosyal Hizmet. Journal of Adem. 2020;1(1):47-54.

.

[54] Social worker, Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü, Diyarbakır, mervebirkan21@gmail.com

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

DİYARBAKIR BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ YANGINDAN ETKİLENEN ÇOCUKLARLA PSİKOSOSYAL DESTEK ÇALIŞMASI OLGU SUNUMU

Nevin TİYENÇ KAYA[55], Murat BURTAKUÇİN[56], İrfan EKİNCİ[57], DİLEK ERİK[58], Uğur Çağan ALAKUŞTEKİN[59], Muhsin SÖYLER[60], Halime SABUNCU[61]

1. Çalışmanın Gerekçesi

Diyarbakır, sosyo-ekonomik ve politik kırılganlıkları nedeniyle afetlerden en çok etkilenen illerden biridir. 05 Haziran 2025'te Rojava Sitesi'nde yaşanan yangın, çocuklarda yoğun kaygı, korku ve güvensizlik duygularına yol açmıştır. Afet sonrası çocuklara yönelik travma temelli psikososyal müdahale, toplumsal iyileşme açısından kritik bir ihtiyaçtır. Bu yönüyle çalışma, kongrenin küresel krizlerin ruh sağlığı üzerindeki etkilerini anlama ve çok katmanlı müdahale stratejileri geliştirme amacına doğrudan katkı sağlamakta; afet sonrası kırılgan gruplarla yürütülen uygulamalı bir model örneği sunmaktadır.

2. Amaçlar

Çalışma, yangından etkilenen çocukların psikososyal iyilik hâllerini desteklemek, başa çıkma becerilerini geliştirmek ve dayanıklılıklarını güçlendirmeyi amaçlamaktadır. Ayrıca yerel yönetimlerin kriz durumlarında psiko-sosyal destek sunma kapasitelerini göstermek hedeflenmiştir.

3. Yöntem

Mezopotamya Psikologları Derneği tarafından Uluslararası travma odaklı programlardan uyarlanan "Çocuk Travma Etkinlik Grubu" modülü uygulanmıştır. 6–9 ve 10–12 yaş gruplarından toplam 37 çocukla 3 grup olarak 6 hafta süresince 12 oturum yürütülmüştür. Oyun terapisi, yaratıcı drama, duygu düzenleme ve grup etkileşimi yöntemleri temel alınmıştır. Veri toplama aracı olarak yarı-yapılandırılmış görüşme formları ve uygulayıcı gözlem notları kullanılmış; bireysel destek ihtiyacı belirlenen çocuklar uzmanlara yönlendirilmiştir.

4. Bulgular

Görüşme ve gözlemlerden elde edilen bulgulara göre çocuklarda kaygı ve korkunun azaldığı, duygu düzenleme becerilerinin geliştiği ve akran ilişkilerinin güçlendiği görülmüştür. Aileler çocuklarının güven duygusu kazandığını, sosyal uyumlarının arttığını ifade etmiştir.

[55]Sosyal Hizmet Bilim Uzmanı, Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi, Diyarbakır, Türkiye, 0009-0005-2964-7232, nevintiyenc@gmail.com
[56] Psikolog, Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi, Diyarbakır, Türkiye,0009-0004-3834-3604,muratburtakucin@gmail.com
[57] Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi,
[58] Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi,
[59] Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi,
[60] Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi,
[61] Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi,

Kolaylaştırıcılar modülün çocukların ihtiyaçlarına yanıt verdiğini; yaratıcı drama ve grup oyunlarının empati, işbirliği ve dayanışmayı desteklediğini belirtmiştir.

5. Sonuç

Müdahale, çocukların travma sonrası psikososyal iyileşmesine katkı sağlamış ve toplumsal bağların yeniden kurulmasına destek olmuştur. Diyarbakır özelinde kalıcı danışmanlık merkezleri, profesyonel PSD ekipleri ve afet müdahale planlarının oluşturulması gerekliliği öne çıkmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Psikososyal destek, travma, çocuk, afet, dayanıklılık

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

A CASE REPORT OF PSYCHOSOCIAL SUPPORT WORK WITH CHILDREN AFFECTED BY THE DIYARBAKIR METROPOLITAN MUNICIPALITY FIRE

Nevin TİYENÇ KAYA[62], Murat BURTAKUÇİN[632], İrfan EKİNCİ[643], DİLEK ERİK[654], Uğur Çağan ALAKUŞTEKİN[665], Muhsin SÖYLER[676], Halime SABUNCU[687]

1. Rationale for the Study

Diyarbakır is one of the provinces most affected by disasters due to its socio-economic and political vulnerabilities. The fire at the Rojava Site on June 5, 2025, caused intense anxiety, fear, and insecurity in children. Trauma-based psychosocial intervention for children after a disaster is a critical need for social healing. In this respect, the study directly contributes to the congress's goal of understanding the mental health impacts of global crises and developing multi-layered intervention strategies, and it offers an example of a practical model implemented with vulnerable groups in the post-disaster era.

2. Purposes

The study aims to support the psychosocial well-being of children affected by the fire, develop their coping skills, and strengthen their resilience. It also aims to demonstrate the capacity of local governments to provide psychosocial support in crisis situations.

3. Method

The "Child Trauma Activity Group" module, adapted from international trauma-focused programs, was implemented by the Mesopotamian Psychologists Association. Twelve sessions were conducted over six weeks with 37 children aged 6-9 and 10-12 in three groups. Play therapy, creative drama, emotion regulation, and group interaction were the primary methods. Semi-structured interview forms and practitioner observation notes were used as data collection tools; children identified as needing individual support were referred to specialists.

4. Findings

Findings from interviews and observations indicated that children's anxiety and fear decreased, their emotion regulation skills improved, and their peer relationships strengthened. Families

[62] Social Work Scientist, Diyarbakir Metropolitan Municipality, Turkey, 0009-0005-2964-7232, nevintiyenc@gmail.com
[63] Psychologist, Diyarbakir Metropolitan Municipality, Turkey, 0009-0004-3834-3604,muratburtakucin@gmail.com
[64] Diyarbakir Metropolitan Municipality
[65] Diyarbakir Metropolitan Municipality
[66] Diyarbakir Metropolitan Municipality
[67] Diyarbakir Metropolitan Municipality
[68] Diyarbakir Metropolitan Municipality

reported that their children gained a sense of security and improved social adaptation. Facilitators noted that the module met the children's needs, and creative drama and group games fostered empathy, cooperation, and solidarity.

5. Conclusion

The intervention contributed to the children's post-traumatic psychosocial recovery and helped rebuild social bonds. In Diyarbakır, the need for permanent counseling centers, professional PSD teams, and disaster response plans is highlighted.

Key Words: Psychosocial support, trauma, child, disaster, resilience

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

DİJİTAL DÜNYA, SOSYAL MEDYA VE RUH SAĞLIĞI: SOSYAL MEDYA SÖYLEMLERİ ÜZERİNDEN BİR ANALİZ

Bedrettin VAROL[69] , Nurullah YELBOĞA[70]

Genelde dijitalleşmenin özelde ise sosyal medyanın bireylerin günlük yaşam pratiklerinde yoğun bir şekilde yer aldığı ve bu yöndeki eğilimin artış gösterdiği görülmektedir. Öyle ki sosyal medya platformları aracılığıyla dijital bir dünya yaratılmış ve platformlardaki etkileşim, paylaşım vb. eylemler insanların günlük yaşamlarına yön verecek düzeye ulaşmıştır. Öte yandan insanların aşırı internet kullanımı ve dijital hegemonyaya eleştirel bir yaklaşım içinde olduğu da bilinmektedir. Zira insanların günlük yaşamları, sosyal ilişkileri ve ruhsal yapıları önemli ölçüde dijital dünyasının etkisinde kalmıştır.

Bu doğrultuda bu çalışma, X (twitter) sosyal medya kullanıcılarının bu platform üzerinden sanal dünya ve dijitalleşmeye ilişkin algılarını ve bu yöndeki söylemlerini içerik analizi yöntemi ile ortaya koymayı amaçlamaktadır. Bu kapsamda söz konusu platformda "dijital dünya", "sanal dünya", "sosyal medya", "sosyal medya bağımlılığı", "dijital bağımlı" gibi anahtar kelimelerle tweet aramaları yapılarak verilere ulaşılmıştır.

Araştırmada elde edilen verilerin analizi sonucunda **dijital dünya esareti, sanal dünyanın ruh sağlığına etkileri, toplumsal ve sosyal kopuş, kültürel ve ahlaki çöküş** olmak dört ana tema ortaya çıkmıştır. Böylece X sosyal medya platform kullanıcılarının sanal ve dijital dünyaya ilişkin algı ve düşünceleri somut bir şekilde tespit edilmiştir.

Araştırma sonuçları değerlendirildiğinde dijital dünyanın kişilerin sosyal, kültürel ve toplumsal yapılarını etkilediği; kullanıcıların digital hegemonya altında sosyal kopuş ve "ahlaki çöküş"e atıfta bulundukları görülmektedir. Ayrıca sosyal medyanın ve özelde X platformunun kişilerin ruh sağlığını doğrudan ve dolaylı olarak olumsuz etkilediği ortaya çıkmıştır. Bu araştırmanın ortaya koyduğu bir diğer sonuç ise insanların bu yöndeki eleştiri ve düşüncelerini yine bu platformlar üzerinden ifade etmesidir. Bu sonuç aynı zamanda bazı sorunların tespit edilmesi için de söz konusu platformların bir araç olarak kullanılabileceğini açıkça ortaya koymaktadır. Tüm sonuçlar birlikte değerlendirildiğinde aşırı ve bilinçsiz internet ve sosyal medya kullanımının bireylerin psikososyal yaşamlarını olumsuz etkilediği, sosyo-kültürel ve ahlaki açıdan zarar görmeye yönelik eleştirilerin yapıldığı ve dolayısıyla bireylerde kontrollü, güvenli ve bilinçli sosyal medya kullanımını sağlayacak mekanizmaların oluşturulmasına yönelik bir eğilimin oluştuğu söylenebilir. Kuşkusuz birey, aile, grup ve toplumun sağlıklı gelişimi, kaliteli yaşamı ve refahını geliştirmeye yönelik kritik bir misyon üstlenmiş olan sosyal hizmet mesleğinden bu soruna yönelik koruyu-önleyici, geliştirici ve güçlendirici fonksiyonlarıyla hareket etmesi beklenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Dijitalleşme, Sanal Dünya, Sosyal Medya, Ruh Sağlığı.

[69] Dr. Öğretim Üyesi, Siirt Üniversitesi, Siirt, Türkiye, ORCID: 0000-0003-0977-1525, b.varol@siirt.edu.tr

[70] Dr. Öğretim Üyesi, Şırnak Üniversitesi, Şırnak, Türkiye, ORCID: 0000-0001-8281-7070, nurullah_yel06@hotmail.com

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

THE DIGITAL WORLD, SOCIAL MEDIA, AND MENTAL HEALTH: AN ANALYSIS THROUGH SOCIAL MEDIA DISCURSES

Bedrettin VAROL[71] , Nurullah YELBOĞA [72]

Abstract

In general, digitalization, and specifically social media, has become deeply embedded in individuals' daily life practices, and this trend is increasing. To such an extent that a digital world has been created through social media platforms, and interactions, sharing, and other actions on these platforms have reached a level that shapes people's daily lives. On the other hand, it is also known that people take a critical approach to excessive internet use and digital hegemony. This is because people's daily lives, social relationships, and mental structures have been significantly influenced by the digital world.

In this context, this study aims to reveal the perceptions and discourses of X (twitter) social media users regarding the virtual world and digitalization through this platform using content analysis. Within this scope, data was obtained by searching for tweets containing keywords such as "digital world," "virtual world," "social media," "social media addiction," and "digital addict" on the platform in question.

The analysis of the data obtained in the study revealed four main themes: **digital world captivity, the effects of the virtual world on mental health, social and societal disconnection, and cultural and moral decline**. Thus, the perceptions and thoughts of X social media platform users regarding the virtual and digital world were concretely identified.

When evaluating the research results, it is seen that the digital world affects people's social, cultural, and societal structures; users refer to social disconnection and "moral decline" under digital hegemony. Furthermore, it has been revealed that social media, and specifically the X platform, negatively affects people's mental health both directly and indirectly. Another finding of this research is that people express their criticisms and thoughts in this regard through these very platforms. This result also clearly shows that these platforms can be used as a tool to identify certain problems. When all the results are evaluated together, it can be said that excessive and unconscious use of the internet and social media negatively affects individuals' psychosocial lives, that criticisms are made regarding socio-cultural and moral harm, and that, consequently, a trend has emerged towards creating mechanisms that will ensure controlled, safe, and conscious social media use among individuals. Undoubtedly, the social work profession, which has taken on the critical mission of promoting the healthy development, quality of life, and well-being of individuals, families, groups, and communities, is expected to act with its protective, preventive, developmental, and empowering functions in response to this problem.

Key Words: Digitalization, virtual world, social media, mental health.

[71] Assistant Professor, Siirt University, Siirt, Türkiye, ORCID: 0000-0003-0977-1525, b.varol@siirt.edu.tr

[72] Assistant Professor, Şırnak University, Şırnak, Türkiye, ORCID: 0000-0001-8281-7070, nurullah_yel06@hotmail.com

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

DEPREM SONRASI TÜRKİYE'DE PSİKOSOSYAL DESTEK VE SOSYAL HİZMETİN ROLÜ: BİR LİTERATÜR DEĞERLENDİRMESİ

Ozan SELÇUK[73] , İrem YAĞAN[74]

1. Çalışmanın Gerekçesi

Aktif fay hattı üzerinde yer alan Türkiye, sık sık yıkıcı depremlerle yüzleşmekte; bu afetler toplumda derin travmalara, kayıplara ve uyum sorunlarına neden olmaktadır. Bu süreçte toplumsal dayanıklılığın yeniden inşası kritik önem taşımaktadır. Sosyal hizmet uzmanlarının sunduğu psikososyal destek müdahaleleri, bireysel ve toplumsal iyileşmenin temel taşlarından birini oluşturmaktadır. Bu çalışmanın sempozyumla ilişkisi, afet sonrası kriz yönetimi ve travmayla başa çıkma süreçlerinde sosyal hizmetin rolünü güncel literatür ışığında haritalandırarak gelecekteki müdahaleler için bir çerçeve sunmasıdır.

2. Amaçlar

Bu çalışma, Türkiye'de meydana gelen depremlerin bireyler ve toplum üzerindeki psikososyal etkileri ile bu etkilerle başa çıkmaya yönelik sosyal hizmet uzmanları tarafından yürütülen psikososyal destek müdahalelerini literatür taraması yoluyla değerlendirmeyi amaçlamaktadır. Çalışmanın temel soruları şunlardır: Mevcut araştırmaların kapsamı nedir? Hangi müdahale modelleri ve temalar öne çıkmaktadır? Literatürde hangi boşluklar bulunmaktadır? Bu doğrultuda, sosyal hizmetin afet sonrası süreçlerdeki rolünün haritalanması hedeflenmektedir.

3. Yöntem

Bu çalışmada, Türkiye'de deprem sonrası sosyal hizmet müdahaleleri ve psikososyal destek konularını ele alan akademik literatürün sistematik bir taraması yapılmıştır. Belirlenen anahtar kelimelerle taranan çalışmalar; kapsam, hedef grup, kullanılan modeller ve ele alınan temalar ekseninde analiz edilmiştir.

4. Bulgular

Bulgular, mevcut literatürün büyük ölçüde sahada görev yapan sosyal hizmet uzmanlarının mesleki deneyimlerine odaklandığını göstermektedir (Türk ve Kaya, 2023; Yanardağ, 2025). Uzmanların merhamet yorgunluğu, ikincil travma ve tükenmişlik gibi zorluklar yaşadıkları, bu durumun süpervizyon eksikliği ve rol belirsizlikleriyle tetiklendiği görülmektedir (Arslankoç, Doruk ve Koçak, 2024). Çalışmalar; savunuculuk, yas danışmanlığı ve grup çalışmaları gibi rollerin iyileşme sürecindeki kritik önemini ortaya koymaktadır. Bununla birlikte, depremden doğrudan etkilenen bireylerin deneyimlerini odağa alan çalışmaların sınırlı olduğu ve araştırmaların büyük oranda 2023 Kahramanmaraş depremlerine yoğunlaştığı tespit edilmiştir.

[73] Doç. Dr., Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Rize, Türkiye, 0000-0002-2852-7491, ozan.selcuk@erdogan.edu.tr
[74] Yüksek Lisans Öğrencisi, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Rize, Türkiye, , irem_yagan24@erdogan.edu.tr

5. Sonuç

Sonuç olarak, literatür sosyal hizmet uzmanlarının deprem sonrası süreçlerde vazgeçilmez bir rol üstlendiğini, ancak mesleki olarak ciddi risklerle karşı karşıya olduklarını doğrulamaktadır. Sosyal hizmet müdahalelerinin sadece psikososyal değil, aynı zamanda sosyoekonomik güçlendirme boyutlarını da içermesi gerektiği anlaşılmaktadır. Çalışma, depremzedelerin sesine daha fazla yer veren ve farklı deprem deneyimlerini kapsayan araştırmalara duyulan acil ihtiyacı ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: Deprem, psikososyal destek, sosyal hizmet uzmanı, kriz müdahalesi, travma ve travma sonrası, Türkiye.

KAYNAKÇA

Arslankoç, S., Salduz Doruk, Ç. & Koçak. O. (2024). Deprem Bölgesindeki Psiko-Sosyal Hizmetlerin Değerlendirilmesi. *Afet ve Risk Dergisi*, 7(1), 108-127.

Türk, A., & Kaya, S. (2023). Deprem Sonrası Psikososyal Destek Uygulamalarında Merhamet Yorgunluğunun Psikolojik Sağlamlığa Etkisi: Sosyal Hizmet Uzmanları Üzerine Bir Araştırma, *Uluslararası Sosyal Hizmet Araştırmaları Dergisi*, 3 (2), 81-91.

Yanardağ, R. (2025). 6 Şubat 2023 Kahramanmaraş Depremleri Sonrasında Psikososyal Destek Hizmetlerinde Yer Alan Sosyal Hizmet Uzmanlarının Deneyimleri. *KMÜ Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, 27(49), 1077-1103.

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

PSYCHOSOCIAL SUPPORT AND THE ROLE OF SOCIAL WORK IN POST-EARTHQUAKE TURKEY: A LITERATURE REVIEW

Ozan SELÇUK[75] , İrem YAĞAN[76]

1. Rationale of the Study

Located on an active fault line, Turkey frequently confronts devastating earthquakes, which lead to profound trauma, loss, and adjustment challenges within society. In this context, rebuilding societal resilience is of critical importance. Psychosocial support interventions provided by social workers constitute a cornerstone of both individual and societal recovery. The relevance of this study lies in its aim to provide a framework for future interventions by mapping the role of social work in post-disaster crisis management and trauma coping processes, based on a review of current literature.

2. Objectives

This study aims to evaluate the psychosocial effects of earthquakes on individuals and society in Turkey, along with the psychosocial support interventions conducted by social workers to address these effects, through a literature review. The primary research questions are: What is the scope of existing research? Which intervention models and themes are prominent? What gaps exist in the literature? Accordingly, the study aims to map the role of social work in post-disaster processes.

3. Methods

This study employs a systematic review of the academic literature on social work interventions and psychosocial support in post-earthquake contexts in Turkey. The studies, identified through specific keywords, were analyzed based on their scope, target groups, intervention models, and thematic focus.

4. Results

The findings indicate that the existing literature predominantly focuses on the professional experiences of social workers in the field (Türk & Kaya, 2023; Yanardağ, 2025). It was found that these professionals experience challenges such as compassion fatigue, secondary trauma, and burnout, which are exacerbated by a lack of supervision and role ambiguity (Arslankoç, Doruk, & Koçak, 2024). The literature highlights the critical importance of roles such as advocacy, grief counseling, and group work in the recovery process. However, it was also identified that there is limited research focusing on the direct experiences of individuals affected by earthquakes, and that studies are heavily concentrated on the 2023 Kahramanmaraş earthquakes.

5. Conclusion

[75] Assoc. Prof., Recep Tayyip Erdoğan University, Rize, Türkiye, 0000-0002-2852-7491, ozan.selcuk@erdogan.edu.tr

[76] Postgraduate Student, Recep Tayyip Erdoğan University, Rize, Türkiye, 0009-0008-1413-5690, irem_yagan24@erdogan.edu.tr

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

In conclusion, the literature confirms that social workers undertake an indispensable role in post-earthquake processes, yet they also face significant professional risks. It is evident that social work interventions must encompass not only psychosocial dimensions but also socioeconomic empowerment. This study reveals an urgent need for research that gives more voice to the survivors and covers a broader range of earthquake experiences.

Keywords: Earthquake, psychosocial support, social worker, crisis intervention, trauma and post-trauma, Turkey.

REFERENCES

Arslankoç, S., Salduz Doruk, Ç. & Koçak. O. (2024). Deprem Bölgesindeki Psiko-Sosyal Hizmetlerin Değerlendirilmesi. *Afet ve Risk Dergisi*, 7(1), 108-127.

Türk, A., & Kaya, S. (2023). Deprem Sonrası Psikososyal Destek Uygulamalarında Merhamet Yorgunluğunun Psikolojik Sağlamlığa Etkisi: Sosyal Hizmet Uzmanları Üzerine Bir Araştırma, *Uluslararası Sosyal Hizmet Araştırmaları Dergisi*, 3 (2), 81-91.

Yanardağ, R. (2025). 6 Şubat 2023 Kahramanmaraş Depremleri Sonrasında Psikososyal Destek Hizmetlerinde Yer Alan Sosyal Hizmet Uzmanlarının Deneyimleri. *KMÜ Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, 27(49), 1077-1103.

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

PSİKOTERAPİ UYGULAMALARINDA SOSYAL ÇALIŞMA MESLEĞİ

Özkan BİLGİN[77]

1. Çalışmanın Gerekçesi

Sosyal çalışma mesleği yoksullukla mücadele çalışmalarında bilimsel temelleri atılmaya başlanan ve gerçekleştirdiği ev ziyaretleri ile yoksulları yaşam alanları içerisinde değerlendiren bir meslek olarak ortaya çıkmıştır. Mesleğin 20.yüzyıldaki bu gelişimi 21.yüzyılda klinik temelli terapi hizmetlerinin sunumuna ağırlık verilmesi yönünde bir değişim göstermiştir. Profesyonel ruh sağlığı uzmanları arasında yer edinen sosyal çalışmacıların bu konumunun tartışılması oldukça önemlidir.

2. Amaçlar

21.yüzyılda sosyal çalışma mesleği ABD ve batılı ülkelerde terapi hizmeti sunan klinik uygulamalarda önde gelen meslekler arasında yer almaktadır. Profesyonel ruh sağlığı hizmeti sağlayıcıları arasında yer alan sosyal çalışmacılar psikoterapi hizmetini sosyal çalışmanın "çevresi içinde birey" yaklaşımı ile sunmaktadır. Hazırlanan bu çalışmada sosyal çalışmacıların psikoterapi uygulamalarındaki durumu ulusal ve uluslararası boyutlarıyla tartışılmaya çalışılacaktır.

3. Yöntem

Hazırlanan çalışmada; ulusal ve uluslararası alanda ruh sağlığı alanında yayınlanan çalışmalar gözden geçirilerek sosyal çalışmacıların psikoterapi uygulamalarındaki yeri ve sosyal çalışma mesleğinin uygulamaları tartışılmaktadır. Literatürü gözden geçirmeyi amaçlayan çalışmada geleneksel derleme türünde kavramsal bir çerçeve sunulacaktır.

4. Bulgular

Ruh sağlığı alanında psikiyatri, psikoloji, psikolojik danışma, psikiyatri hemşireliği ve sosyal çalışma alanındaki birçok çalışma sosyal çalışmacıları profesyonel ruh sağlığı uygulayıcıları arasında saymaktadır. Ancak psikoterapi uygulamaları açısından sosyal çalışmacıların genellikle psikiyatrik sosyal çalışma veya klinik sosyal çalışma alanında yüksek lisans eğitimini tamamlamış olması gerektiği belirtilmektedir. Literatürdeki çalışmalar incelendiğinde başta ABD ve birçok batılı ülkede psikoterapi alanında en fazla hizmet sunan meslek grubunun sosyal çalışmacılar olduğunu görülmektedir. Özellikle psikoterapi ve ruhsal bozukluk tanılarına dair alınacak lisansüstü eğitimler sosyal çalışmacıların psikoterapi hizmeti sunması açısından bir ön koşul olarak belirtilmektedir. Türkiye'de psikoterapi uygulamalarında yer edinmeye başlayan sosyal çalışmacıların uluslararası uygulamalarla karşılaştırıldığında oldukça geride kaldığı görülmektedir.

[77] Öğretim Görevlisi/Doktor, Gümüşhane Üniversitesi, Gümüşhane, Türkiye, ORCID No: 0000-0002-3824-3177, E-mail: ozkanbilgine@gmail.com

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

5. Sonuç

Sosyal çalışma mesleği yoksullukla mücadele çalışmalarında gerçekleştirilen ev ziyaretlerindeki görevlilerin profesyonel eğitim alması gerektiği sonucunda bilimsel temelleri atılan bir meslektir. Uygulama alanı ev temelli ziyaretlere dayanan sosyal çalışma mesleği; bireyi çevresi içinde değerlendirerek ve bireye etki eden çevre ile çalışmalar gerçekleştirerek mesleki uygulamalarını gerçekleştirmiştir. Ancak 21.yüzyıldaki dönüşüm sosyal çalışmacıları ev temelli uygulamalardan ofis temelli klinik hizmeti sunmaya yönlendirmiştir. Mesleğin doğasındaki bu dönüşüm sosyal çalışmacıların "çevresi içinde birey" yaklaşımını kullanarak psikoterapi uygulamalarında profesyonel ruh sağlığı hizmeti sağlayıcısı olarak yer almasını sağlamıştır. Alacağı lisansüstü eğitimlerle psikoterapi uygulamalarında oldukça yoğun bir şekilde yer alan sosyal çalışmacıların ruh sağlığı uygulamalarındaki yeri Türkiye'de de tartışılmaya başlanmıştır. Gelecekte yapılacak çalışmalar ve mesleki uygulamalarda sosyal çalışmacıların psikoterapi uygulamalarındaki yerinin Türkiye'de de artacağı değerlendirilmektedir. Bu kapsamda; psikiyatrik ve klinik sosyal çalışma alanında lisansüstü programların açılması, psikoterapi hizmeti sunumunu yetkin bir şekilde yerine getirebilmek amacıyla süpervizör desteği sunulması, sosyal çalışma alanında yapılacak bilimsel çalışmalarda psikoterapi alanında gerçekleştirilecek araştırmalara ağırlık verilmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Sosyal çalışma, Psikoterapi, Ruh sağlığı uzmanları

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

SOCIAL WORK PROFESSION IN PSYCHOTHERAPY APPLICATIONS

1. Özkan BİLGİN[78]

1. Rationale of the Study

The social work profession emerged as a profession that laid the scientific foundations for poverty alleviation efforts and assessed the poor in their living environments through home visits. The development of the profession in the 20th century has shifted towards a focus on providing clinically-based therapy services in the 21st century. It is crucial to discuss the position of social workers among professional mental health specialists.

2. Objectives

In the 21st century, the social work profession ranks among the leading professions in clinical practices providing therapy services in the United States and Western countries. Social workers, who are among the providers of professional mental health services, offer psychotherapy services within the "individual within the environment" approach of social work. This study will attempt to discuss the status of social workers in psychotherapy practices at the national and international levels.

3. Methods

The study reviews national and international publications in the field of mental health and discusses the role of social workers in psychotherapy practices and the applications of the social work profession. Aiming to review the literature, the study will present a conceptual framework in the form of a traditional review.

4. Results

In the field of mental health, many studies in psychiatry, psychology, psychological counseling, psychiatric nursing, and social work consider social workers to be among the professional mental health practitioners. However, it is stated that, in terms of psychotherapy practices, social workers generally need to have completed a master's degree in psychiatric social work or clinical social work. A review of the literature reveals that social workers are the professional group providing the most psychotherapy services, particularly in the United States and many Western countries. Postgraduate education in psychotherapy and mental disorder diagnoses is specified as a prerequisite for social workers to provide psychotherapy services. Social workers who are beginning to gain a foothold in psychotherapy practices in Turkey are seen to lag significantly behind international practices.

[78] Lecturer/Doctor , Gümüşhane University, Gümüşhane, Country: Türkiye, Orcid Number: 0000-0002-3824-3177, Email: ozkanbilgine@gmail.com

5. Conclusion

The social work profession is a profession founded on scientific principles, resulting from the need for professionals conducting home visits in poverty alleviation efforts to receive professional training. The social work profession, whose field of practice is based on home-based visits, has carried out its professional practices by assessing the individual within their environment and working with the environment that affects the individual. However, the transformation in the 21st century has directed social workers from home-based practices to providing office-based clinical services. This transformation in the nature of the profession has enabled social workers to take their place as professional mental health service providers in psychotherapy practices using the "individual within their environment" approach. With the postgraduate education they will receive, social workers, who are heavily involved in psychotherapy practices, have begun to be discussed in Turkey in terms of their place in mental health practices. It is anticipated that the role of social workers in psychotherapy practices will increase in Turkey in future studies and professional practices. In this context, it is recommended that graduate programs in psychiatric and clinical social work be established, that supervision support be provided to enable the competent delivery of psychotherapy services, and that scientific studies in the field of social work focus on research in the field of psychotherapy.

Key Words: Social work, Psychotherapy, Mental health professionals

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

EKONOMİK BELİRSİZLİĞİN RUH SAĞLIĞINA ETKİLERİ

,
Ravşen ORAL[79]

Dünyada bir milyardan fazla insan farklı türlerde ruh sağlığı bozukluğu yaşamaktadır. Bu durumun pek çok sebebi bulunmakla birlikte bunlardan biri de ekonomik belirsizliktir. Ekonomik belirsizliğin ortaya çıkmasında, ekonomik krizler, doğal afetler, siyasi nedenler gibi pek çok etken vardır. Ekonomik belirsizlik geçmişten şimdiye kadar ülkelerin gelişmişlik düzeyine göre değişmekte olsa da her toplumun ortak olarak karşılaştığı bir sorundur. Bu çalışmanın amacı, ekonomik belirsizliğin birey ve topluma olan psikolojik ve sosyal etkilerini incelemek, bu süre zarfında sosyal hizmetin rolünü değerlendirmektir.

Bu çalışmada ekonomik belirsizliğin birey ve toplum üzerindeki psikolojik ve sosyal etkileri nitel analiz yöntemi olan doküman analizi yapılarak incelenmiştir. Elde edilen bulgular ise ekonomik belirsizliğin; kaygı, depresyon, intihar aile çatışmaları gibi bireysel ve sosyal pek çok olumsuz sonuçlar doğurduğunu göstermiştir.

Sonuç olarak ekonomik belirsizlik toplumun hemen hepsini etkilese de işsiz, yoksul, genç, yaşlı, engelli birey gibi dezavantajlı grupların fiziksel sağlığını etkilediği kadar ruh sağlığını etkilemektedir. Sosyal hizmet gibi birey ve toplumun iyilik hallerini sağlamaya çalışan disiplinler, dezavantajlı birey ve grupların yaşadığı bu olumsuz durumları en aza indirmek açısından önemlidir. Ekonomik belirsizliğin etkileriyle mücadelede sosyal hizmet disiplini bireylere psikososyal destek verme, bireylerin sosyal yardımlara erişmesi konusunda bilgi verme gibi bireyleri güçlendirmeyi hedeflemektedir.

Anahtar Kelimeler: Sosyal Hizmet, Ruh sağlığı, Ekonomik belirsizlik

[79] Sosyal Hizmet, Dicle Üniversitesi, Diyarbakır, Türkiye, ORCID No-0009-0007-0330-8376, ravsenoral@gmail.com

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

THE EFFECTS OF ECONOMİC UNCERTAİNTY ON MENTAL HEALTH

Ravşen ORAL[80]

Over a billion people worldwide experience various types of mental health disorders. While there are many causes for this situation, one of them is economic uncertainty. There are many factors that contribute to economic uncertainty, such as economic crises, natural disasters, and political reasons. Although economic uncertainty has varied from the past to the present depending on the level of development of countries, it is a problem that every society faces in common.

The aim of this study is to examine the psychological and social effects of economic uncertainty on individuals and society and to evaluate the role of social services during this period. In this study, the psychological and social effects of economic uncertainty on individuals and society were examined using document analysis, a qualitative analysis method. The findings reveal that economic uncertainty leads to many negative individual and social consequences, such as anxiety, depression, suicide, and family conflicts.

Consequently, although economic uncertainty affects almost the entire society, it affects the mental health of disadvantaged groups, such as the unemployed, the poor, the young, the elderly, and individuals with disabilities, as much as it affects their physical health. Disciplines such as social work, which strive to ensure the well-being of individuals and society, are important in minimizing these negative situations experienced by disadvantaged individuals and groups. In combating the effects of economic uncertainty, the discipline of social work aims to empower individuals by providing psychosocial support and information on accessing social assistance.

Keywords: Social Work, Mental Health, Economic Uncertainty

[80] Social Work, Dicle University, Diyarbakır, Turkey Orcid Number-0009-0007-0330-8376, ravsenoral@gmail.com

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

TOPLUMSAL TRAVMALARDA KÜLTÜREL DAYANIŞMA RİTÜELLERİNİN PSİKOSOSYAL İYİLEŞMEYE KATKISI

Serkan ORUÇ[81] , Cihan ÇELİK[82]

1. Çalışmanın Gerekçesi

Toplumsal travmalar, bireylerin ruh sağlığını derinden etkileyen ve kolektif yaşamı dönüştüren krizlerdir. Depremler, savaşlar, göç, salgın hastalıklar ve ekonomik krizler, bireylerde yoğun kayıp, kaygı ve belirsizlik duyguları yaratmaktadır. Bu bağlamda kültürel dayanışma ritüelleri (taziye evleri, anma törenleri, dini pratikler), bireylere yalnız olmadıkları mesajını vererek psikososyal iyileşmeye katkı sağlamaktadır. Konu, kongrenin "kriz, dayanıklılık ve müdahale" temasına doğrudan bağlıdır.

2. Amaçlar

Bu çalışmanın amacı, kültürel dayanışma ritüellerinin travma sonrası psikososyal iyileşmeye olan katkılarını literatür taraması yoluyla incelemektir. Çalışmada şu sorulara yanıt aranmıştır:

1. Kültürel ritüeller bireysel ve toplumsal iyileşmeye nasıl katkı sağlamaktadır?
2. Bu ritüellerin psikososyal açıdan olası riskleri nelerdir?
3. Kültürel ritüeller, sosyal hizmet ve ruh sağlığı uygulamalarına nasıl entegre edilebilir?

3. Yöntem

Bu araştırma, ulusal ve uluslararası literatüre dayalı nitel bir derleme çalışmasıdır. Erişilen kaynaklar Google Scholar, PubMed ve TR Dizin veri tabanlarından taranmıştır. Çalışmada travma, ritüel, dayanışma ve psikososyal iyileşme anahtar kelimeleri kullanılmıştır. Bulgular, kültürel pratiklerin işlevleri ve sınırlılıkları dikkate alınarak tematik analiz yöntemiyle sunulmuştur.

4. Bulgular

Türkiye'de yaygın olan taziye, mevlit, lokma dağıtımı gibi kültürel ritüeller; topluluk aidiyetini güçlendirmekte, yas sürecini paylaşılır hale getirmekte ve toplumsal dayanıklılığı artırmaktadır. Benzer şekilde Rwanda'daki anma günleri, Japonya'daki toplu ayinler ve Latin Amerika'daki hafıza yürüyüşleri, bireylerde umut ve kolektif iyileşme duygusunu pekiştirmektedir. Bununla birlikte, ritüellerin bazı bireylerde yeniden travmatizasyon, dışlanma ya da toplumsal baskı oluşturma gibi riskler taşıdığı bulgusu da elde edilmiştir.

5. Sonuç

Derleme sonuçları, kültürel ritüellerin toplumsal travmalar karşısında önemli bir iyileştirici kaynak olduğunu göstermektedir. Ancak bu ritüellerin etkinliği, profesyonel psikososyal destek

[81] Klinik Psikolog, Sosyal Hizmet Merkezi, Van, Türkiye, 0009000727476083, serkanoruccc65@gmail.com

[82] Sosyal Hizmet Uzmanı, Sosyal Hizmet Merkezi, Van, Türkiye, 0009000157314946, chen.celik@gmail.com

hizmetleriyle bütünleştirildiğinde artmaktadır. Sosyal hizmet uzmanları ve ruh sağlığı profesyonelleri, bu ritüelleri travma sonrası müdahalelerin destekleyici bir bileşeni olarak değerlendirmelidir. Gelecek araştırmalar, özellikle çocuk ve ergenler üzerindeki uzun vadeli etkileri incelemelidir.

Anahtar Kelimeler: Toplumsal travma, kültürel ritüeller, psikososyal iyileşme, dayanıklılık, sosyal hizmet

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

THE CONTRIBUTION OF CULTURAL SOLIDARITY RITUALS TO PSYCHOSOCIAL HEALING IN SOCIETAL TRAUMAS

Serkan ORUÇ[83] , Cihan ÇELİK[84]

1. Rationale of the Study

Societal traumas are crises that deeply affect individuals' mental health and transform collective life. Earthquakes, wars, migration, epidemics, and economic crises create intense feelings of loss, anxiety, and uncertainty among individuals. In this context, cultural solidarity rituals (condolence houses, commemorations, religious practices) contribute to psychosocial healing by conveying the message that people are not alone. The subject is directly linked to the congress theme of "crisis, resilience, and intervention."

2. Objectives

The aim of this study is to examine the contributions of cultural solidarity rituals to post-traumatic psychosocial healing through a literature review. The study seeks to answer the following questions:

1. How do cultural rituals contribute to individual and collective healing?
2. What are the possible psychosocial risks of these rituals?
3. How can they be integrated into social work and mental health practices?

3. Method

This research is a qualitative review study based on national and international literature. Sources were screened from Google Scholar, PubMed, and TR Index databases. The keywords used in the study were trauma, ritual, solidarity, and psychosocial healing. The findings were presented through thematic analysis, considering the functions and limitations of cultural practices.

4. Findings

Rituals commonly practiced in Turkey, such as condolence gatherings, memorial prayers (mevlit), and food offerings (lokma distribution), strengthen community belonging, make the grieving process a shared experience, and enhance social resilience. Similarly, remembrance days in Rwanda, collective ceremonies in Japan, and memory marches in Latin America reinforce individuals' sense of hope and collective healing. However, it has also been observed that these rituals carry risks such as retraumatization, exclusion, or social pressure for some individuals.

[83] Clinical Psychologist, Social Service Center, Van, Turkey, 0009000727476083, serkanoruccc65@gmail.com

[84] Social Worker, Social Service Center, Van, Turkey, 0009000157314946, chen.celik@gmail.com

5. Conclusion

The review results indicate that cultural rituals are an important source of healing in the face of societal traumas. However, their effectiveness increases when integrated with professional psychosocial support services. Social workers and mental health professionals should consider these rituals as a supportive component of post-trauma interventions. Future research should particularly investigate their long-term effects on children and adolescents.

Keywords: Societal trauma, cultural rituals, psychosocial healing, resilience, social work

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

BOŞANMANIN KADINLAR ÜZERİNDEKİ TOPLUMSAL VE RUHSAL ETKİLERİ

Sibel CAN[85] Özgür ALTINDAĞ[86]

Bu çalışma, boşanma olgusunu kadın perspektifinden ele alarak, sürecin toplumsal, ekonomik ve psikolojik boyutlarını incelemektedir. Aile, karşılıklı beklentilerin ve sosyal güvenliğin sağlandığı temel bir kurumdur; ancak bu beklentilerin karşılanamaması durumunda evlilik birliği sona erebilmektedir. Boşanma, yalnızca hukuki bir işlem değil; aynı zamanda çok boyutlu bir toplumsal olgudur. Çalışmada, kadınların boşanma sürecinde karşılaştıkları zorluklar ve bu süreçten kaynaklanan sonuçlar analiz edilmiştir.

Türk Medeni Kanunu'nda boşanma nedenleri zina, hayata kast, terk ve akıl hastalığı gibi özel sebepler ile evlilik birliğinin temelinden sarsılması şeklindeki genel sebep olarak düzenlenmiştir. Ancak günümüzde boşanma nedenleri hukuki gerekçelerle sınırlı kalmayıp; ekonomik sorunlar, aile içi şiddet, sadakatsizlik ve iletişim eksiklikleri gibi çok yönlü faktörlerden etkilenmektedir. Araştırmalar, kadınların evlilikten beklentilerinin artması ve bireysel hak bilincinin yükselmesinin, boşanmayı daha ulaşılabilir kıldığını göstermektedir.

Kadınların eğitim düzeyinin yükselmesi ve iş gücüne katılımı ekonomik bağımsızlık sağlamış; buna karşın erkeklerin ev içi sorumlulukları yeterince paylaşmaması, rol çatışmasını artırmıştır. Modern aile anlayışında sevgi, iletişim ve eşitlik beklentilerinin karşılanmaması da boşanmayı tetikleyen önemli unsurlar arasında yer almaktadır.

Bununla birlikte, boşanma süreci kadınlar açısından ciddi güçlükler içermektedir. Hukuki haklara rağmen ataerkil normlar, kültürel baskılar ve toplumsal algılar kadınların bu süreci yönetmesini zorlaştırmaktadır. Kadınlar, boşanma sonrası ekonomik yetersizlik, çocukların velayeti, sosyal baskılar ve şiddet riskiyle karşı karşıya kalmaktadır. Özellikle dini nikâhla yapılan evliliklerde hukuki haklardan yararlanamamak kadınların mağduriyetini artırmaktadır.

Sonuç olarak, boşanma olgusu kadınlar açısından yalnızca bir hukuki süreç değil; sosyal, ekonomik ve kültürel yönleri olan karmaşık bir deneyimdir. Bu nedenle konunun, kadın hakları ve toplumsal cinsiyet eşitliği perspektifinden değerlendirilmesi gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler: Boşanma, Kadın, Toplumsal Cinsiyet Rolleri, Ekonomik Bağımsızlık, Sosyal Baskı

[85]Dicle Üniversitesi, Sosyal Hizmet Bölümü, Yüksek Lisans öğrencisi, sibelcan.hu@gmail.com
[86]Doç. Dr., Dicle Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Sosyal Hizmet Bölümü, ORCID: 0000-0002-4828-7501, ozgur.altindag@dicle.edu.tr

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

THE SOCIAL AND PSYCHOLOGICAL EFFECTS OF DIVORCE ON WOMAN

Sibel CAN[87] Özgür ALTINDAĞ[88]

1. Rationale of the Study

Divorce today is not merely a legal process but a multifaceted phenomenon that creates profound social, economic, and psychological impacts. Particularly for women, divorce becomes a more complex process due to the influence of patriarchal norms, social pressures, and economic vulnerabilities. Therefore, examining divorce from a female perspective is significant both in contributing to discussions on gender equality and in connecting with the themes of women's rights and social transformation within the symposium.

2. Objectives

The aim of this study is to analyze the social, economic, and psychological effects of the divorce process on women. Within this scope, the following questions were addressed: What challenges do women face during the divorce process? How are the reasons for divorce shaped in the social and cultural context? What kinds of changes occur in women's living conditions after divorce?

3. Methods

A qualitative research approach was adopted, and divorce was examined from a female perspective through a review of existing literature and recent studies. The grounds for divorce in the Turkish Civil Code were analyzed; in addition, factors such as economic problems, domestic violence, lack of communication, and social norms were evaluated. The findings were interpreted in the light of sociological and gender theories.

4. Results

The research findings reveal that the reasons for divorce are not limited to legal grounds but are influenced by multifaceted factors such as economic insufficiency, infidelity, communication problems, and domestic violence. While women's rising educational levels and participation in the labor force have provided economic independence, men's insufficient sharing of domestic responsibilities has increased role conflicts. It has been observed that women face serious challenges during the divorce process, including social pressure, risk of violence, economic difficulties, and issues regarding child custody. Moreover, in marriages based solely on religious contracts, women's inability to benefit from legal rights further deepens their victimization.

5. Conclusion

[87] Dicle Üniversitesi, Sosyal Hizmet Bölümü, Yüksek Lisans öğrencisi, sibelcan.hu@gmail.com
[88] Doç. Dr., Dicle Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Sosyal Hizmet Bölümü, ORCID: 0000-0002-4828-7501, ozgur.altindag@dicle.edu.tr

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

Divorce is not only a legal process for women but also a complex experience with social, economic, and cultural dimensions. Reducing the challenges faced by women during divorce is possible through the development of gender-sensitive policies. Therefore, evaluating divorce from a women's rights perspective is regarded as an important step toward women's empowerment and the achievement of gender equality.

Key Words: Divorce, Women, Gender Roles, Economic Independence, Social Pressure

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

SAĞLIK HAKKI MI, KISITLAMA GERÇEĞİ Mİ? RUH SAĞLIĞI VE HASTALIKLARI HASTANELERİ UYGULAMALARINA ELEŞTİREL BİR BAKIŞ

Şebnem Avşar Kurnaz[89], Gonca Polat[90]

Uluslararası insan hakları hukuku, ruh sağlığı bağlamında hak ve özgürlüklerin korunmasına özgü bir ülke içindeki ruh sağlığı politikaları ve uygulamalarının uluslararası denetimini meşrulaştıran önemli bir kaynaktır. Özellikle ruh sağlığı uygulamalarında yaşanan temel insan hakları ihlalleri düşünüldüğünde haklara ilişkin izleme ve değerlendirme mekanizmalarının önemi anlaşılmaktadır.

Bu bildiride 2024-2025 yılları arasında ruh sağlığı hastanelerine Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu (TIHEK) tarafından yapılan ziyaretlerde oluşturulan raporlar insan hakları yaklaşımı bağlamında analiz edilerek hangi alanlarda ihlaller yapıldığı ve bu ihlallerin bireylerin sağlık hakkına erişimi nasıl engellediği değerlendirilecek ve öneriler sunulacaktır.

Bildiride TIHEK kurumsal web sayfasında kamuoyu ile paylaşılan seçili dört ruh sağlığı hastanesine ilişkin raporlar doküman analizi yöntemi ile incelenmiş, MAXQDA 2024 programı ile kodlanmış ve oluşan temalar insan hakları ihlalleri bağlamında değerlendirilmiştir.

Doküman analizinde elde edilen kodlar; Sağlık Hakkı ve Yeterli Yaşam Standardı İhlalleri; Güvenlik ve Kötü Muamele Yasağı İhlalleri; Özel Hayatın Gizliliği, Mahremiyet ve Kişisel Özerklik Hakkı İhlalleri; İletişim, Bilgi Edinme Hakkı İhlalleri olarak dört tema altında sınıflandırılmıştır.

Bulgulara göre ruh sağlığı hastanelerinde hizmet sunumunda yaşanan ihlallerin güvenlik eksiklikleri ve bulaşıcı hastalıklara karşı yetersiz önlemlerin ciddi riskler oluşturduğu; tecrit ve tespit gibi zora dayalı uygulamaların yaygınlığının bireylerin fiziksel ve psikolojik bütünlüğüne yönelik tehditler barındırdığı insan hakları bağlamında kritik sorun alanları olarak değerlendirilmiştir.

[89] Psikolog, Doktora Öğrencisi, Ankara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara, Türkiye, 0000-0002-4812-8420,sebnem.avsar@gmail.com
[90] Prof. Dr. Ankara Üniversitesi Sosyal Hizmet Bölümü, Ankara, Türkiye, 0000-0002-8165-9768, goncap@gmail.com

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

Sonuç olarak ruh sağlığı hastanelerinde kalan bireylerin karşılaştıkları hak ihlallerinin tedavi süreçlerini olumsuz etkileyebilecek nitelikte olduğu düşünülmektedir. Sunulan hizmetlerin sağlık ve bakım hakkı başta olmak üzere temel insan haklarını gözetecek şekilde geliştirmesi gerektiği düşünülmektedir. Ulusal ve uluslararası insan hakları standartlarına uygun, düzenli ve şeffaf denetimler yapılması, tespit edilen ihlallerin raporlanması ve takibinin sağlanması önem taşımaktadır. Sivil toplum örgütlerinin izleme mekanizmalarına dahil olması, hastanelerdeki insan hakları uygulamalarının dışarıdan ve bağımsız bir gözle takip edilmesini sağlayarak hesap verebilirliği artıracaktır. Bu öneriler bütünü, ruhsal hastalık tanısı olan bireylerin onurlu, güvenli ve hak temelli bir sağlık hizmeti almasının önünü açacaktır.

Anahtar Kelimeler: İnsan hakları yaklaşımı, ruh sağlığı hizmetleri, insan hakları ihalleri, Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

RIGHT TO HEALTH OR REALITY OF RESTRICTION? A CRITICAL VIEW ON THE PRACTICES OF MENTAL HEALTH HOSPITALS

Şebnem Avşar Kurnaz[91], Prof.Dr. Gonca Polat[92]

International human rights law is a crucial source that legitimizes the international monitoring of national mental health policies and practices, specifically in the context of protecting rights and freedoms related to mental health. Given the fundamental human rights violations often observed in mental health practices, the importance of monitoring and evaluation mechanisms becomes crucial.

This paper analyzes reports prepared during visits to mental health hospitals by the Turkish Human Rights and Equality Institution (TIHEK) between 2024 and 2025, within the framework of a human rights-based approach. It evaluates the areas in which violations occurred and how these violations prevent individuals' access to their right to health, offering recommendations accordingly.

In the study, reports on four selected mental health hospitals—publicly shared on TIHEK's official website—were examined using document analysis. The data were coded using MAXQDA 2024 software, and the emerging themes were evaluated in the context of human rights violations.

The codes obtained from the document analysis were classified under four main themes; Violations of the Right to Health and Adequate Standard of Living; Violations of the Right to Security and Protection from Abuse; Violations of the Right to Privacy, Confidentiality, and Personal Autonomy; Violations of the Right to Communication and Access to Information.

According to the findings, violations in service delivery at mental health hospitals—such as lack of safety measures and inadequate precautions against infectious diseases—pose serious risks. The widespread use of coercive practices like isolation and restraint are considered critical problem areas from a human rights perspective, as they threaten individuals' physical and psychological integrity.

In conclusion, the rights violations experienced by individuals in mental health hospitals are believed to negatively impact their treatment processes. It is essential that the services provided are developed in a way that respects fundamental human rights, particularly the right to health and care. Regular and transparent inspections in line with national and international human rights standards, along with the reporting and follow-up of identified violations, are of

[91] Psikolog, Doktora Öğrencisi, Ankara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara, Türkiye, 0000-0002-4812-8420,sebnem.avsar@gmail.com
[92] Prof. Dr. Ankara Üniversitesi Sosyal Hizmet Bölümü, Ankara, Türkiye, 0000-0002-8165-9768, goncap@gmail.com

great importance. The inclusion of civil society organizations in monitoring mechanisms would enhance accountability by enabling independent and external oversight of human rights practices in hospitals. These recommendations aim to pave the way for individuals diagnosed with mental illness to receive dignified, safe, and rights-based healthcare services.

Keywords: Human rights-based approach, mental health services, human rights violations, Turkish Human Rights and Equality Institution

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

KÜRESEL KRİZLER VE TOPLUMSAL DAYANIŞMA: SOSYAL HİZMET ÖĞRENCİLERİNİN COVID-19 FOBİSİ DENEYİMİ ÜZERİNDEN PANDEMİNİN RUH SAĞLIĞINA ETKİSİNİN İNCELENMESİ

Tahir Emre GENCER[93], Ozan SELÇUK[94], Zeki KARATAŞ[95]

1. Çalışmanın Gerekçesi
COVID-19 pandemisi, 21. yüzyılın en büyük küresel krizlerinden biri olarak bireylerin psikolojik sağlığını derinden etkilemiştir. Enfeksiyon kapma korkusu ve sosyal izolasyon gibi çeşitli durumlar, "COVID-19 fobisi" adı verilen ruh sağlığı sorununu ortaya çıkarmıştır. Bu fobi, özellikle akademik baskılar ve geleceğe yönelik belirsizliklerle mücadele eden üniversite öğrencilerinde kaygı, depresyon ve stresi artırmıştır. Sosyal hizmet öğrencileri, mesleki açıdan krizlere ve toplumsal sorunlara daha duyarlı oldukları için bu durumdan daha fazla etkilenebilmektedir. Bu bağlamda, bu çalışma, sosyal hizmet bölümü öğrencilerinin COVID-19 fobisi ile depresyon, anksiyete ve stres düzeyleri arasındaki ilişkiyi inceleyerek küresel krizlerin toplumun ruh sağlığı üzerindeki etkilerine odaklanmakta ve toplumsal dayanışma mekanizmalarının bu süreçteki rolüne ışık tutmaktadır.

2. Amaçlar
Bu araştırma, Türkiye'deki üniversitelerde sosyal hizmet bölümü öğrencilerinin COVID-19 fobi düzeyleri ile depresyon, anksiyete ve stres düzeyleri arasındaki ilişkiyi analiz etmeyi amaçlamaktadır. Aynı zamanda, COVID-19 fobisinin sosyodemografik özelliklere göre farklılık gösterip göstermediği de incelenmiştir. Elde edilen bulgular, pandemi gibi küresel kriz dönemlerinde bu öğrencilerin psikolojik iyi oluşunu destekleyecek müdahale programları ve toplumsal dayanıklılığı artıracak politikalar geliştirmeye katkı sağlayacaktır.

3. Yöntem
Nicel araştırma yaklaşımı benimsenerek ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın evrenini 2020-2021 eğitim-öğretim yılında Türkiye'deki devlet ve vakıf üniversitelerinin sosyal hizmet programlarında öğrenim gören öğrenciler oluşturmaktadır. Uygun örnekleme tekniği ile belirlenen örneklem grubuna, 1096 öğrenci gönüllü olarak katılmıştır. Veri toplama araçları olarak Kişisel Bilgi Formu, COVID-19 Fobisi Ölçeği (C19P-S) ve Depresyon-Anksiyete-Stres (DAS-21) Ölçeği kullanılmıştır. Veri analizinde, t-Testi, Mann-Whitney U, ANOVA, korelasyon ve çoklu doğrusal regresyon analizleri yapılmıştır.

4. Bulgular
Öğrencilerin COVID-19 fobi düzeyleri orta düzeyde bulunmuştur. Kadınların, 17-24 yaş aralığında olanların ve kronik hastalığı bulunanların COVID-19 kaygı düzeylerinin daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Lisansüstü öğrencilerin fobi düzeyleri lisans öğrencilerine göre daha

[93] Doç.Dr., Anadolu Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sosyal Hizmet Bölümü, Eskişehir, Türkiye, ORCID: 0000-0001-5453-8752, tahiremregencer@anadolu.edu.tr
[94] Doç.Dr., Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sosyal Hizmet Bölümü, Rize, Türkiye, ORCID: 0000-0002-2852-7491, ozan.selcuk@erdogan.edu.tr
[95] Doç.Dr., Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sosyal Hizmet Bölümü, Rize, Türkiye, ORCID: 0000-0002-5822-2904, zeki.karatas@erdogan.edu.tr

düşüktür. Aile geliri yüksek olanların COVID-19 fobisi diğer gelir gruplarına göre daha düşükken, salgın sürecinde geliri yarı yarıya azalanların fobisi artmıştır. Korelasyon analizi, COVID-19 fobisi ile depresyon, anksiyete ve stres arasında pozitif ve anlamlı bir ilişki olduğunu göstermiştir. Regresyon analizi ise, anksiyete ve stresin COVID-19 fobisinin anlamlı yordayıcıları olduğunu ortaya koymuştur. Depresyonun ise fobiyi negatif yönde yordadığı bulunmuştur.

5. Sonuç

Çalışma, sosyal hizmet öğrencilerinin COVID-19 fobisi düzeylerinin orta düzeyde olduğunu ve bu fobinin algılanan depresyon, anksiyete ve stresle ilişkili olduğunu göstermektedir. Bulgular, pandemi gibi küresel kriz dönemlerinde özellikle kadın, genç ve kronik hastalığı olan öğrenciler için ruh sağlığı destek programlarının önemini vurgulamaktadır.

Anahtar Kelimeler: COVID-19, fobi, depresyon, anksiyete, stres, sosyal hizmet, pandemi, küresel kriz, toplumsal dayanışma.

KAYNAKÇA

Ahorsu, D. K., Lin, C.-Y., Imani, V., Saffari, M., Griffiths, M. D., & Pakpour, A. H. (2020). The development and initial tests for the psychometric properties of the COVID-19 Phobia Scale (C19P-S). Personality and Individual Differences, 164, 110108. https://doi.org/10.1016/j.paid.2020.110108.

Husky, M. M., Kovess-Masfety, V., & Swendsen, J. D. (2020). Stress and anxiety among university students in France during Covid-19 mandatory confinement. Comprehensive Psychiatry, 102, 152191. https://doi.org/10.1016/j.comppsych.2020.152191.

Kline, R. B. (2011). Principles and practice of structural equation modeling, 3rd ed (pp. xvi, 427). Guilford Press.

Odriozola-González, P., Planchuelo-Gómez, Á., Irurtia, M. J., & de Luis-García, R. (2020). Psychological effects of the COVID-19 outbreak and lockdown among students and workers of a Spanish university. Psychiatry Research, 290, 113108. https://doi.org/10.1016/j.psychres.2020.113108.

Pallant, J. (2020). SPSS Survival Manual: A step by step guide to data analysis using IBM SPSS (7th ed.). Routledge. https://doi.org/10.4324/9781003117468.

Son, C., Hegde, S., Smith, A., Wang, X., & Foutz, F. (2020). Effects of COVID-19 on college students' mental health in the United States: Interview survey study. Journal of Medical Internet Research, 22(9), e21279. https://doi.org/10.2196/21279.

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

GLOBAL CRISES AND SOCIAL SOLIDARITY: AN EXAMINATION OF THE PANDEMIC'S IMPACT ON MENTAL HEALTH THROUGH THE COVID-19 PHOBIA EXPERIENCE OF SOCIAL WORK STUDENTS

Tahir Emre GENCER[96], Ozan SELÇUK[97], Zeki KARATAŞ[98]

1. Rationale of the Study

The COVID-19 pandemic, as one of the major global crises of the 21st century, has profoundly impacted the psychological well-being of individuals. Conditions such as the fear of infection and social isolation have led to a mental health issue called "COVID-19 phobia." This phobia has increased anxiety, depression, and stress, especially among university students who also struggle with academic pressure and future uncertainties. Social work students may be more affected due to their professional training, which makes them more sensitive to crises and social issues. In this context, this study focuses on the effects of global crises on society's mental health by examining the relationship between COVID-19 phobia and the levels of depression, anxiety, and stress among social work students, shedding light on the role of social solidarity mechanisms during this process.

2. Objectives

This research aims to analyze the relationship between COVID-19 phobia levels and depression, anxiety, and stress levels among social work students in Turkish universities. The study also investigated whether COVID-19 phobia differs based on sociodemographic characteristics. The findings are expected to contribute to the development of effective intervention programs and policies that enhance social resilience to support the psychological well-being of these students during periods of global crisis like the pandemic.

3. Methods

A quantitative research approach was adopted using a relational survey model. The study population consisted of students enrolled in social work programs at public and private universities in Turkey during the 2020-2021 academic year. A total of 1096 students voluntarily participated in the study, which was determined using a convenient sampling technique. Data were collected using a Personal Information Form, the COVID-19 Phobia Scale (C19P-S), and the Depression-Anxiety-Stress (DAS-21) Scale. Data analysis included t-Tests, Mann-Whitney U, ANOVA, correlation, and multiple linear regression analyses.

4. Results

Students' overall COVID-19 phobia scores were found to be at a moderate level. COVID-19 anxiety levels were higher among females, those aged 17-24, and those with a chronic illness.

[96] Assoc. Prof. Dr., Anadolu University, Faculty of Health Sciences, Department of Social Work, Eskişehir, Türkiye, ORCID: 0000-0001-5453-8752, tahiremregencer@anadolu.edu.tr
[97] Assoc. Prof. Dr., Recep Tayyip Erdoğan University, Faculty of Health Sciences, Department of Social Work, Rize, Türkiye, ORCID: 0000-0002-2852-7491, ozan.selcuk@erdogan.edu.tr
[98] Assoc. Prof. Dr., Recep Tayyip Erdoğan University, Faculty of Health Sciences, Department of Social Work, Rize, Türkiye, ORCID: 0000-0002-5822-2904, zeki.karatas@erdogan.edu.tr

Graduate students had lower phobia levels than undergraduate students. Students from higher-income families had lower COVID-19 phobia, while those whose family income decreased by half during the pandemic experienced increased phobia. Correlation analysis revealed a positive and significant relationship between COVID-19 phobia and depression, anxiety, and stress. Regression analysis showed that anxiety and stress were significant predictors of COVID-19 phobia. Depression was found to predict phobia negatively.

5. Conclusion

The study demonstrates that social work students experience a moderate level of COVID-19 phobia, which is associated with perceived depression, anxiety, and stress. These findings highlight the importance of mental health support programs for students, especially for women, young adults, and those with chronic illnesses, during global crises like pandemics.

Key Words: COVID-19, phobia, depression, anxiety, stress, social work, pandemic, global crisis, social solidarity.

REFERENCES

Ahorsu, D. K., Lin, C.-Y., Imani, V., Saffari, M., Griffiths, M. D., & Pakpour, A. H. (2020). The development and initial tests for the psychometric properties of the COVID-19 Phobia Scale (C19P-S). Personality and Individual Differences, 164, 110108. https://doi.org/10.1016/j.paid.2020.110108.

Husky, M. M., Kovess-Masfety, V., & Swendsen, J. D. (2020). Stress and anxiety among university students in France during Covid-19 mandatory confinement. Comprehensive Psychiatry, 102, 152191. https://doi.org/10.1016/j.comppsych.2020.152191.

Kline, R. B. (2011). Principles and practice of structural equation modeling, 3rd ed (pp. xvi, 427). Guilford Press.

Odriozola-González, P., Planchuelo-Gómez, Á., Irurtia, M. J., & de Luis-García, R. (2020). Psychological effects of the COVID-19 outbreak and lockdown among students and workers of a Spanish university. Psychiatry Research, 290, 113108. https://doi.org/10.1016/j.psychres.2020.113108.

Pallant, J. (2020). SPSS Survival Manual: A step by step guide to data analysis using IBM SPSS (7th ed.). Routledge. https://doi.org/10.4324/9781003117468.

Son, C., Hegde, S., Smith, A., Wang, X., & Foutz, F. (2020). Effects of COVID-19 on college students' mental health in the United States: Interview survey study. Journal of Medical Internet Research, 22(9), e21279. https://doi.org/10.2196/21279.

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNDE İKİNCİL TRAVMATİK STRESİN SESSİZ YÜKÜ: SİSTEMATİK DERLEME

Zeliha Nur YAVUZ[99] , Esra ÇALIK VAR[100]

1. Çalışmanın Gerekçesi
İkincil travmatik stres, bireyin travmatik olaya doğrudan maruz kalmadan başkalarının travmatik deneyimlerine tanıklık etmesi sonucu ortaya çıkan ve bireyin iyilik halini, ruh sağlığını derinden etkileyen bir durumdur. Artan küresel krizler, pandemi, afetler, göç ve savaş gibi toplumsal travmalar öğrencilerin bu tür deneyimlere daha fazla maruz kalmasına yol açmıştır. Bu durum öğrencilerin akademik ve kişisel yaşamlarını, mesleki yeterliliklerini doğrudan etkilemektedir.
2. Amaçlar
Bu çalışma dolaylı olarak örseleyici olaylara maruz kalan üniversite öğrencilerinin ikincil travmatik stres düzeylerini inceleyen güncel çalışmaları analiz ederek; belirtileri, bulguları ve risk faktörlerini ele almayı amaçlamaktadır.
3. Yöntem
Bu çalışmada 2015-2025 yılları arasında gerçekleştirilen **PubMed, Google Scholar, Ulakbim** ve **YÖK Tez veri tabanlarında yer alan uluslararası çalışmalar incelenmiştir. Arama kriteri olarak "ikincil travmatik stres/ secondary traumatic stress", "üniversite öğrencileri/ university students" ve "ikincil travma/ secondary trauma" olarak belirlenmiştir. Kriterlere uyan makale %72 (n=16), tez çalışması %22 (n=5), bildiri %4 (n=1) şeklinde toplam 22 araştırma kategorileştirilerek analiz edilmiştir.**
4. Bulgular
Analiz edilen çalışmalar, üniversite öğrencilerinde ikincil travmatik stres düzeyinin orta-yüksek seviyelerde olduğunu göstermektedir. Özellikle sosyal hizmet, hemşirelik ve tıp öğrencileri risk grubunda yer almaktadır. Araştırma bulguları travmatik olaylara sık maruz kalmanın, empati düzeyinin yüksekliğinin ve sosyal destek yetersizliğinin ikincil travmatik stres riskini artırdığını ilişkilendirmiştir. Bazı çalışmalarda kadın öğrencilerin erkek öğrencilere kıyasla daha yüksek ikincil travma puanına sahip olduğu bulunmuştur. Ayrıca sosyal medya üzerinden travmatik içeriklere maruz kalmanın da ikincil travmatik stres düzeyini yükselttiği tespit edilmiştir. Bu bağlamda psikolojik sağlamlık, sosyal destek, öz-şefkat ve başa çıkma becerilerinin koruyucu faktörler olduğu belirtilmiştir.
5. Sonuç
Üniversite öğrencilerinde ikincil travmatik stres, bireysel ve sosyal gibi birçok alanı olumsuz etkilemektedir. Bu kapsamda öğrencilerin ruh sağlığını korumaya yönelik koruyucu-önleyici psikoeğitim programları, süpervizyon desteği gibi müdahalelerin yaygınlaştırılması önemlidir.
Anahtar Kelimeler: İkincil travmatik stres, üniversite öğrencileri, ikincil travma

[99] Yüksek Lisans Öğrencisi, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Ankara, Türkiye, 0009-0006-7012-9426, zelihanuryavuz@gmail.com
[100] Prof. Dr., Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Ankara, Türkiye, 0000-0002-6025-0576, esracalik82@gmail.com

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

THE SILENT BURDEN OF SECONDARY TRAUMATIC STRESS IN UNIVERSITY STUDENTS: A SYSTEMATIC REVIEW

Zeliha Nur YAVUZ[101] , Esra ÇALIK VAR[102]

1. Rationale of the Study
Secondary traumatic stress is a condition that arises when an individual witnesses the traumatic experiences of others without being directly exposed to the traumatic event itself, profoundly affecting the individual's well-being and mental health. Increasing global crises, pandemics, disasters, migration, and war have led to students being exposed to more of these types of experiences. This situation directly affects students' academic and personal lives, as well as their professional competence.
2. Objectives
This study aims to analyze recent studies examining the levels of secondary traumatic stress in university students indirectly exposed to traumatic events, addressing the symptoms, findings, and risk factors**.**
3. Methods
This study examined international studies published between 2015 and 2025 in the PubMed, Google Scholar, Ulakbim, and YÖK Thesis databases. The search criteria were defined as "secondary traumatic stress," "university students," and "secondary trauma." A total of 22 studies meeting the criteria were categorized and analyzed: 72% (n=16) were articles, 22% (n=5) were thesis studies, and 4% (n=1) were conference papers.
4. Results
The analyzed studies indicate that secondary traumatic stress levels among university students are at moderate to high levels. Social work, nursing, and medical students, in particular, are at risk. Research findings have linked frequent exposure to traumatic events, high levels of empathy, and lack of social support to an increased risk of secondary traumatic stress. Some studies have found that female students have higher secondary trauma scores than male students. It has also been determined that exposure to traumatic content via social media increases secondary traumatic stress levels. In this context, psychological resilience, social support, self-compassion, and coping skills have been identified as protective factors.
5. Conclusion
Secondary traumatic stress in university students negatively affects many areas, such as individual and social life. In this context, it is important to promote interventions such as protective-preventive psychoeducation programs and supervision support aimed at protecting students' mental health.

Key Words: Secondary traumatic stress, university students, secondary trauma

[101] Master's Degree Student, Ankara Yıldırım Beyazıt University, Ankara, Türkiye, 0009-0006-7012-9426, zelihanuryavuz@gmail.com
[102] Prof. Dr., Ankara Yıldırım Beyazıt University, Ankara, Türkiye, 0000-0002-6025-0576, esracalik82@gmail.com

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

DEPREM SONRASI TRAVMA BİLGİLİ DOĞUM SONU DEPRESYONU ÖNLEME PROGRAMI GELİŞTİRMEYE YÖNELİK NİTEL BİR ARAŞTIRMA

Zeynep Şimşek[103] , Zehra Kobu[104], Büşra Uğur[105], Perihan Güner[106]

Çalışmanın Gerekçesi

Literatürde doğum sonrası dönemin ruhsal bozuklukların gelişimi açısından yüksek riskli bir dönem olduğu vurgulanmaktadır (Polmanteer ve ark., 2019). Doğum sonu depresyon (DSD), doğumdan dört (DSM-5) veya altı hafta (ICD-10) sonrasına kadar, Dünya Sağlık Örgütü'ne göre ise doğum sonrası bir yıla kadar olan dönemde başlayabilen, aşırı ağlama, huzursuzluk, uyku sorunları, kaygı, ilgi/zevk kaybı gibi belirtilerle seyreden majör depresif bozukluk (MDB) olarak tanımlanmaktadır. Afetlerin DSD'nun görülme olasılığını artırdığı bilinmektedir (Kubota ve ark., 2018). DSD'nin önlenememesi ya da erken tanı ve tedavi hizmetlerinin yetersizliği, kadının, bebeğin iyilik hali yanısıra aile dinamikleri üzerinde olumsuz fiziksel ve psikososyal sonuçlar doğurabilmektedir (Wang ve ark., 2021). Dolayısıyla DSD toplum ruh sağlığı açısından öncelikli konulardan biridir.

Amaç

6 Şubat 2023 depreminin ardından lohusa kadınların yaşadığı biyopsikososyal etkileri anlamaya çalışarak, bu etkilere duyarlı travma bilgili bir müdahale aracının geliştirilmesini sağlamaktır.

Yöntem

Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden yorumlayıcı fenomenolojik analiz kullanılmıştır. Depremden yaklaşık bir yıl sonra, Nurdağı ev Antakya'da yaşayan, 1-7 aylar arasında bebeği olan 24 lohusa kadın ile 45-60 dakika süren derinlemesine görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Kadınlara Edinburgh Doğum Sonrası Depresyon Ölçeği de (EDSDÖ) uygulanmıştır. Görüşme notları Braun ve Clarke'ın altı aşamalı tematik analiz yaklaşımıyla değerlendirilmiştir. Çalışmanın Etik kurul onayı (2023-40507-079) alınmıştır.

Bulgular

Araştırmaya katılan 24 kadının yaşları 17-43 arasında değişmekte olup, %47,5'inin EDSDÖ puanı 12 ve üzerindedir. Temalar: 1-Travma sonrası kaygı ve ölüm korkusu, 2- Destek sistemleri ve sosyal izolasyon, 3-Emzirememe ve öz-yeterlik kaygısı, 4- Mekânsal kısıtlılık ve ekonomik sorunlar, 5-Sağlık hizmetlerine erişim ve niteliği ve 6- Dayanıklılık kaynaklarıdır.

[103] Prof.Dr., İstanbul Bilgi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, İstanbul, Türkiye, ORCID: 0000-0002-4572-7137, zeynep.simsek@bilgi.edu.tr
[104] Psk.,TARDE, İstanbul, Türkiye, ORCID: 0009-0006-1087-9444, pskzehrakobu@gmail.com,
[105] Psk. Uzm. Psk. İstanbul Bilgi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, İstanbul, Türkiye, ORCID: 0009-0009-6283-9615, busra.ugur@bilgi.edu.tr
[106] Prof.Dr., İstanbul Bilgi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, İstanbul, Türkiye ORCID: 0000-0002-3512-296X, Perihan.guner@bilgi.edu.tr

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

Derinlemesine görüşmelerden elde edilen bulgular ve travma bilgili yaklaşımın temel ilkeleri çerçevesinde müdahale programı geliştirilmiştir.

Sonuç

Koruyucu ve risk faktörleri ile güven, şeffaflık, akran desteği, işbirliği ve karşılıklılık, güçlendirme gibi travma bilgili yaklaşımın ilkelerini içeren müdahale programının toplum ruh sağlığının korunmasında ve güçlendirilmesinde kritik bir rol oynayacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Deprem, doğum sonrası depresyon, koruyucu ve risk faktörleri, müdahale önerisi

KAYNAKÇA

American Psychiatric Association. (n.d.). Perinatal depression (formerly postpartum). https://www.psychiatry.org/patients-families/postpartum-depression (erişim tarihi: 26 Temmuz 2025)

Dünya Sağlık Örgütü (WHO). 1993. ICD-10 Ruhsal ve Davranışsal Bozukluklar Sınıflandırılması. (M. O. Öztürk & B. Uluğ, Çeviri Ed.). Ankara: Türkiye Sinir ve Ruh Sağlığı Derneği Yayını.

Polmanteer, R. S. R., Keefe, R. H., Brownstein-Evans, C. 2019. 'Trauma-informed care with women diagnosed with postpartum depression: A conceptual framework', Social Work in Health Care, 58(2), 220–235. https://doi.org/10.1080/00981389.2018.1535464

Kubota C, Okada T, Morikawa M, Nakamura Y, Yamauchi A, Ando M, Shiino T, Ohara M, Murase S, Goto S, Kanai A, Masuda T, Aleksic B, Ozaki N. 2018. 'Postpartum depression among women in Nagoya indirectly exposed to the Great East Japan Earthquake', Scientific Reports, 8, 11624. https://doi.org/10.1038/s41598-018-30065-w

Wang, Z., Liu, J., Shuai, H., Cai, Z., Fu, X., Liu, Y., ... & Mei, W. (2021). Epidemiology of maternal depression in low-income and middle-income countries: A systematic review and meta-analysis. The Lancet Psychiatry, 8(6), 538–550. https://doi.org/10.1016/S2215-0366(21)00049-1

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

A QUALITATIVE STUDY TO DEVELOP A POST-EARTHQUAKE TRAUMA-INFORMED POSTPARTUM DEPRESSION PREVENTION PROGRAM

Zeynep Şimşek[107] , Zehra Kobu[108], Büşra Uğur[109], Perihan Güner[110]

Rationale of the Study

The literature emphasizes that the postpartum period is a high-risk period for the development of mental disorders (Polmanteer et al., 2019). Postpartum depression (PPD) is defined as major depressive disorder (MDD) with symptoms such as excessive crying, restlessness, sleep problems, anxiety, loss of interest/enjoyment, which can begin up to four (DSM-5) or six weeks (ICD-10) after birth, and according to the World Health Organization, up to one year after birth. Disasters are known to increase the likelihood of DSD (Kubota et al., 2018). Failure to prevent DSD or inadequate early diagnosis and treatment services may have negative physical and psychosocial consequences on the well-being of women, infants, and family dynamics (Wang et al., 2021). Therefore, DSD is one of the priority issues in terms of public mental health.

Objectives

After the February 6, 2023, earthquake, the aim was to understand the biopsychosocial effects experienced by puerperant women and to develop a trauma-informed intervention tool that is sensitive to these effects.

Methods

Interpretative phenomenological analysis, one of the qualitative research methods, was used in the study. Approximately one year after the earthquake, in-depth interviews lasting 45-60 minutes were conducted with 24 puerperant women with babies between 1 and 7 months living in Nurdağı, Antakya. The Edinburgh Postnatal Depression Scale (EPDS) was also administered to the women. Interview notes were analyzed using Braun and Clarke's six-stage thematic analysis approach. Ethics committee approval (2023-40507-079) was obtained.

Results

The ages of the 24 women who participated in the study ranged between 17 and 43 years, and 47.5% had an EDSAS score of 12 and above. Themes: 1- Posttraumatic anxiety and fear of death, 2- Support systems and social isolation, 3- Inability to breastfeed and self-efficacy concerns, 4- Spatial limitation and economic problems, 5- Access to and quality of health services, and 6- Sources of resilience. An intervention program was developed based on the

[107] Prof.Dr., İstanbul Bilgi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, İstanbul, Türkiye, ORCID: 0000-0002-4572-7137, zeynep.simsek@bilgi.edu.tr
[108] Psk.,TARDE, İstanbul, Türkiye, ORCID: 0009-0006-1087-9444, pskzehrakobu@gmail.com,
[109] Psk. Uzm. Psk. İstanbul Bilgi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, İstanbul, Türkiye, ORCID: 0009-0009-6283-9615, busra.ugur@bilgi.edu.tr
[110] Prof.Dr., İstanbul Bilgi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, İstanbul, Türkiye ORCID: 0000-0002-3512-296X, Perihan.guner@bilgi.edu.tr

findings obtained from in-depth interviews and the basic principles of the trauma-informed approach.

Conclusion

The intervention program, which includes protective and risk factors and the principles of trauma-informed approach such as trust, transparency, peer support, cooperation, reciprocity, and empowerment, will play a critical role in protecting and strengthening community mental health.

Key Words

Earthquake, postpartum depression, protective and risk factors, intervention program

REFERENCES

American Psychiatric Association. (n.d.). Perinatal depression (formerly postpartum). https://www.psychiatry.org/patients-families/postpartum-depression (erişim tarihi: 26 Temmuz 2025)

Dünya Sağlık Örgütü (WHO). 1993. ICD-10 Ruhsal ve Davranışsal Bozukluklar Sınıflandırılması. (M. O. Öztürk & B. Uluğ, Çeviri Ed.). Ankara: Türkiye Sinir ve Ruh Sağlığı Derneği Yayını.

Polmanteer, R. S. R., Keefe, R. H., Brownstein-Evans, C. 2019. 'Trauma-informed care with women diagnosed with postpartum depression: A conceptual framework', Social Work in Health Care, 58(2), 220–235. https://doi.org/10.1080/00981389.2018.1535464

Kubota C, Okada T, Morikawa M, Nakamura Y, Yamauchi A, Ando M, Shiino T, Ohara M, Murase S, Goto S, Kanai A, Masuda T, Aleksic B, Ozaki N. 2018. 'Postpartum depression among women in Nagoya indirectly exposed to the Great East Japan Earthquake', Scientific Reports, 8, 11624. https://doi.org/10.1038/s41598-018-30065-w

Wang, Z., Liu, J., Shuai, H., Cai, Z., Fu, X., Liu, Y., ... & Mei, W. (2021). Epidemiology of maternal depression in low-income and middle-income countries: A systematic review and meta-analysis. The Lancet Psychiatry, 8(6), 538–550. https://doi.org/10.1016/S2215-0366(21)00049-1

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

DİJİTAL DÜNYADA BİLİŞSEL TUZAKLAR: OBSESİF İNANÇLAR VE SOSYAL MEDYA BAĞIMLILIĞI

Serra Kaya[111] , Elif Üzümcü[112]

1. Çalışmanın Gerekçesi

Dijitalleşmenin hız kazandığı 21. yüzyılda sosyal medya bağımlılığı, bireylerin ruh sağlığını etkileyen önemli bir sorun haline gelmiştir. Son yıllarda yapılan araştırmalar obsesif inançlar, ve bilişsel çarpıtmalar gibi bilişsel faktörlerin problemli internet ve sosyal medya kullanımıyla ilişkili olduğunu göstermektedir. Bu doğrultuda, sosyal medya bağımlılığını besleyen bilişsel mekanizmaların incelenmesi dijitalleşmenin ruh sağlığı üzerindeki etkilerini anlamak ve müdahale stratejileri geliştirmek açısından önem taşımaktadır.

2. Amaçlar

Bu çalışmanın amacı obsesif inançlar ve sosyal medya bağımlılığı arasındaki ilişkileri incelemek ve sosyal medya bağımlılığını yordayan obsesif inanç türlerini değerlendirmektir.

3. Yöntem

Çalışmanın örneklemini en az bir sosyal medya platformu kullanan, 18-60 yaş aralığında (*Ort*=31.29, *SS*=10.92) 305 (Kadın: n= 209; Erkek: n= 96) gönüllü katılımcı oluşturmuştur. Araştırmada ölçüm araçları olarak Demografik Bilgi Formu, Bergen Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği ve Obsesif İnançlar Anketi-20 kullanılmıştır. Katılımcıların günlük sosyal medya kullanım süresi ortalama 3.5 saat olarak bulunmuştur. Değişkenler arasındaki ilişkileri incelemek amacıyla Pearson Korelasyon Analizi yapılmıştır. Obsesif inanç türlerinin Sosyal Medya Bağımlılığını yordamadaki rolünü incelemek amacıyla Çoklu Regresyon Analizi gerçekleştirilmiştir. Ek analizlerle demografik değişkenler değerlendirmeye alınmıştır.

4. Bulgular

Değişkenler arası ilişkileri inceleyen bulgular sosyal medya bağımlılığının Mükemmeliyetçilik/Kesinlik (r = .264, p < .001), Tehdit Öngörüsü (r = .237, p < .001) ve Sorumluluk (r = .214, p < .001) obsesif inançları ile pozitif yönde ilişkili olduğunu ortaya koymaktadır. Çoklu regresyon analizi bulguları ise Mükemmeliyetçilik/Kesinlik inançlarının Sosyal Medya Bağımlılığını pozitif yönde yordadığını ortaya koymaktadır (β = .16, t = 2.08, p < .05, ΔR^2 = .08). Bağımsız Örneklemler için t-test analizi kadın ve erkeklerin sosyal medya bağımlılık düzeyleri arasında anlamlı bir farklılığın bulunmadığını göstermektedir.

5. Sonuç

Bulgular, çağımızdaki dijitalleşmenin bir sonucu olarak ortaya çıkan sosyal medya bağımlılığında obsesif inançların rol oynayabileceğine işaret etmektedir. Özellikle mükemmeliyetçilik ve kesinlik ile ilgili obsesif inançların, bireylerde hatalardan kaçınma ve

[111] Klinik Psikolog, Serbest Çalışan, Ankara, Türkiye, 0009-0002-6484-6737, serra.kaya.10@gmail.com
[112] Dr. Öğretim Üyesi, Başkent Üniversitesi, Ankara, Türkiye, 0000-0001-5064-2739, euozdemir@baskent.edu.tr

kontrol ihtiyacını arttırarak, sosyal medyanın bir doğrulama ve kontrol aracı olarak problemli biçimde kullanılmasına zemin hazırlayabileceği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Sosyal Medya Bağımlılığı, Obsesif İnançlar, Problemli Sosyal Medya Kullanımı

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

COGNITIVE TRAPS IN THE DIGITAL WORLD: OBSESSIVE BELIEFS AND SOCIAL MEDIA ADDICTION

Serra Kaya[113] , Elif Üzümcü[114]

1. Rationale of the Study

In the 21st century, where digitalization has accelerated, social media addiction has become a significant problem affecting individuals' mental health. Recent research indicates that cognitive factors such as obsessive beliefs and cognitive distortions are associated with problematic internet and social media use. Examining the cognitive mechanisms that fuel social media addiction is important for understanding the effects of digitalization on mental health and developing intervention strategies.

2. Objectives

This study aims to examine the relationships between obsessive beliefs and social media addiction and evaluate obsessive belief types that predict social media addiction. This study aims to examine the relationships between obsessive beliefs and social media addiction and evaluating the role of obsessive belief types in predicting social media addiction.

3. Methods

The sample consisted of 305 voluntary participants (Female: n=209; Male: n=96) aged 18-60 years (M=31.29, SD=10.92) who used at least one social media platform. The study employed the Demographic Information Form, Bergen Social Media Addiction Scale, and Obsessive Beliefs Questionnaire-20 as measurement tools. Participants' average daily social media usage was 3.5 hours. Pearson Correlation Analysis was conducted to examine relationships between variables. A Multiple Regression Analysis was conducted to examine the role of obsessive belief types in predicting Social Media Addiction. Demographic variables were also evaluated through additional analyses.

4. Results

Findings revealed that social media addiction was positively correlated with Perfectionism/Certainty ($r=.264$, $p<.001$), Threat Estimation ($r=.237$, $p<.001$), and Responsibility ($r=.214$, $p<.001$) obsessive beliefs. Multiple Regression Analysis showed that Perfectionism/Certainty beliefs positively predicted Social Media Addiction ($\beta=.16$, $t=2.08$, $p<.05$, $\Delta R^2=.08$). Independent samples t-test results indicated no significant difference between males' and females' social media addiction levels.

[113] Clinical Psychologist, Ankara, Türkiye, 0009-0002-6484-6737, serra.kaya.10@gmail.com
[114] Assist. Prof. Dr., Başkent University, Ankara, Türkiye, 0000-0001-5064-2739, euozdemir@baskent.edu.tr

5. Conclusion

The findings suggest that obsessive beliefs may play a role in social media addiction emerging as a consequence of contemporary digitalization. Particularly, obsessive beliefs related to perfectionism and certainty may increase individuals' need to avoid mistakes and maintain control, potentially leading to problematic use of social media as a validation and control tool.

Key Words: Social Media Addiction, Obsessive Beliefs, Problematic Social Media Use

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

ROMANTİK İLİŞKİLERDE KIRILGAN NARSİSİZM, İLİŞKİ DOYUMU VE YALNIZLIK

Hatun SEVGİ YALIN[115] , Gözde KABASAKAL[116], Gizem DİNDAR[117], Hayrunnisa DURSUN[118]

1. Çalışmanın Gerekçesi

Mevcut araştırma, bireylerin romantik ilişkilerindeki kırılgan narsisistik eğilimlerinin, ilişki doyumu ve yalnızlık düzeyleriyle olan ilişkisini inceleyerek, ruh sağlığını şekillendiren kişilik dinamikleri ve sosyal bağlar arasındaki etkileşimi ele almaktadır. Günümüzde küresel krizlerin ve toplumsal belirsizliklerin artmasıyla birlikte, bireylerin yalnızlık deneyimleri, ilişkisel tatminsizlikleri ve benlik algılarındaki kırılganlıklar daha görünür hale gelmiştir. Değişkenler arasında bağın ortaya konması psikolojik dayanıklılığı artırmaya yönelik müdahale programlarının geliştirilmesine katkı sunabilir. Bu yönüyle çalışma, bireylerin psikolojik dayanıklılıklarını ve ilişki kurma becerilerini güçlendirmeyi amaçlayan önleyici ruh sağlığı uygulamaları için kaynak niteliğindedir.

2. Amaçlar

Araştırmada aşağıda yer alan sorulara yanıt aramaktadır:

- Romantik ilişkilerde kırılgan narsisizm cinsiyete göre farklılık göstermekte midir?
- Kırılgan narsisizm ile yalnızlık ve ilişki doyumu arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?
- Kırılgan narsisizm ilişki doyumu ve yalnızlığı yordamakta mıdır?

3. Yöntem

Çalışma uygun örnekleme yöntemiyle belirlenen 18-30 yaş aralığında romantik ilişkisi bulunan 320 katılımcı ile yürütülmüştür. Veriler, Kırılgan Narsisizm Ölçeği, UCLA Yalnızlık Ölçeği ve İlişki Doyum İndeksi kullanılarak toplanmıştır. Analiz sürecinde IBM SPSS Statistics 22 programı kullanılarak, bağımsız örneklem t testi, Pearson korelasyon analizi ve basit doğrusal regresyon analizi yapılmıştır.

4. Bulgular

Yapılan t testi sonucunda, kırılgan narsisizmin cinsiyete göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermediği bulunmuştur. Korelasyon analizi sonucunda kırılgan narsisizm ve yalnızlık arasında düşük düzeyde pozitif yönlü anlamlı bir ilişki olduğu, kırılgan narsisizm ile

[115] Dr. Öğr. Üyesi, Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi Psikoloji Bölümü, Zonguldak, Türkiye, 0000-0003-4533-1332, hatun.yalin@beun.edu.tr
[116] Yeni Mezun, Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi Psikoloji Bölümü, Zonguldak, Türkiye, 0009-0000-2590-2877, gözdekbskl@gmail.com
[117] Yeni Mezun, Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi Psikoloji Bölümü, Zonguldak, Türkiye, 0009-0002-6094-2633, gizemdindar2003@gmail.com
[118] Yeni Mezun, Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi Psikoloji Bölümü, Zonguldak, Türkiye, 0009-0006-2692-7113, hayrunnisa.dursun61@gmail.com

ilişki doyumu arasında ise anlamlı bir ilişki olmadığı tespit edilmiştir. Regresyon analizi sonucunda ise kırılgan narsisizmin yalnızlığın anlamlı bir yordayıcısı olduğu, yalnızlık düzeyindeki toplam varyansın %3'ünü açıkladığı görülmüştür.

5. Sonuç

Cinsiyet değişkenine göre kırılgan narsisizm düzeyinde anlamlı bir farklılık bulunmaması, kırılgan narsisizm özelliğinin toplumsal cinsiyet rollerinden bağımsız, bireysel düzeyde ortaya çıktığını göstermektedir. Kırılgan narsisizm ve yalnızlık düzeyi ile ilgili bulgular, yalnızlık deneyiminin, kişilik özelliklerinin ötesinde çok boyutlu psikososyal etkenlerle şekillendiğine işaret etmektedir. Kırılgan narsisizm ile ilişki doyumu arasında anlamlı bir ilişki saptanmamasının, kullanılan örneklemin özellikleri, romantik ilişkilerin bağlamsal dinamikleri, kırılgan narsisizme özgü kişilik yapısı ve içgörü kapasitesinin sınırlı olması gibi etkenlerle ilişkili olabileceği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Kırılgan narsisizm, ilişki doyumu, yalnızlık, romantik ilişki.

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

VULNERABLE NARCISSISM, RELATIONSHIP SATISFACTION, AND LONELINESS IN ROMANTIC RELATIONSHIPS

Hatun SEVGİ YALIN[119] , Gözde KABASAKAL[120], Gizem DİNDAR[121], Hayrunnisa DURSUN[122]

1. Rationale of the Study

This study examines the correlation between vulnerable narcissism, relationship satisfaction and loneliness level in romantic relationships, addressing the interaction between personality dynamics and social bonds that shape mental health. Together with the increasing prevalence of global crises and social uncertainties in today's world, individuals' experiences of loneliness, relational dissatisfaction, and vulnerabilities in self-perception have become more evident. Identifying the relationship between these variables could contribute to the development of intervention programs for enhancing psychological resilience. In this respect, the study serves as a resource for preventive mental health practices aimed at strengthening individuals' psychological resilience and interpersonal communication skills.

2. Objectives

The study aims to answer the following questions:

- Does vulnerable narcissism differ by gender in romantic relationships?
- Is there a significant relationship between vulnerable narcissism, loneliness, and relationship satisfaction?
- Does vulnerable narcissism predict relationship satisfaction and loneliness?

3. Methods

A total of 320 participants aged 18-30, all currently in romantic relationships took part in the study. Participants were selected by convenient sampling method. Data were collected by Fragile Narcissism Scale, UCLA Loneliness Scale, and Relationship Satisfaction Index. IBM SPSS Statistics 22 program was used to perform independent sample t-test, Pearson correlation analysis, and simple linear regression analysis.

4. Results

[119] Assistant Professor, Zonguldak Bülent Ecevit University Psychology Department, Zonguldak, Turkey, 0000-0003-4533-1332, hatunsevgiyalin@gmail.com
[120] Recent Graduate, Zonguldak Bülent Ecevit University Psychology Department, Zonguldak, Turkey, 0009-0000-2590-2877, gözdekbskl@gmail.com
[121] Recent Graduate, Zonguldak Bülent Ecevit University Psychology Department, Zonguldak, Turkey, 0009-0002-6094-2633, gizemdindar2003@gmail.com
[122] Recent Graduate, Zonguldak Bülent Ecevit University Psychology Department, Zonguldak, Turkey, 0009-0006-2692-7113, hayrunnisa.dursun61@gmail.com

The t-test result showed that there was no statistically significant difference in vulnerable narcissism based on gender. Correlation analysis revealed a low level of positive correlation between vulnerable narcissism and loneliness, while no significant correlation was found between vulnerable narcissism and relationship satisfaction. Regression analysis revealed that vulnerable narcissism is a significant predictor of loneliness, explaining 3% of the total variance in loneliness level.

5. Conclusion

The absence of a significant difference in vulnerable narcissism based on gender suggests that the trait of vulnerable narcissism emerges at the individual level, independent of gender roles. The fact that vulnerable narcissism has a meaningful but low positive correlation with loneliness and explains 3% of the total variance in loneliness level indicates that the experience of loneliness is shaped by multidimensional psychosocial factors beyond personality traits. The lack of a significant relationship between vulnerable narcissism and relationship satisfaction may be related to factors such as the characteristics of the sample used, contextual dynamics of romantic relationships, personality structure specific to vulnerable narcissism, and limited insight capacity.

Key Words: Vulnerable narcissism, relationship satisfaction, loneliness, romantic relationships.

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

YETİŞKİN BİREYLERDE ALGILANAN EBEVEYN TUTUMU VE ÖZ ŞEFKATİN DUYGUSAL YEME DAVRANIŞIYLA İLİŞKİSİ

Mustafa Batuhan Kurtoğlu[123]

1. Çalışmanın Gerekçesi

Bireylerin baş etmekte zorlandıkları yaşam olayları, ruh sağlığı üzerinde olumsuz etkiler bırakarak stres ve kaygı düzeylerini artırabilmektedir. Bu zorluklar karşısında bireyler, çeşitli başa çıkma davranışları sergileyebilmektedir. Başa çıkma mekanizmaları, olumlu olabileceği gibi işlevsiz veya bireyin psikolojik sağlığını olumsuz yönde etkileyebilecek davranışları da içerebilir. Bu davranışlardan birisi de duygusal yeme davranışıdır. Duygusal yeme, olumsuz duygulara tepki olarak ortaya çıkan ve kişinin fizyolojik açlıktan ziyade psikolojik ihtiyaçlarını gidermeye yönelik işlevsiz bir başa çıkma biçimi olarak tanımlanır (Heatherton ve Baumeister, 1991). Bu çalışma ruh sağlığı alanında önemli bir sorun haline gelen duygusal yeme davranışının, erken dönem yaşantılardan kaynaklanan algılanan ebeveyn tutumları ve koruyucu bir ruh sağlığı faktörü olan öz şefkat ile ilişkisi incelemektedir.

2. Amaçlar

Bu çalışmada, yetişkin bireylerde algılanan ebeveyn tutumu ile öz şefkatin duygusal yeme davranışı üzerindeki etkisinin incelenmesi amaçlanmaktadır.

3. Yöntem

Çalışmanın örneklemini, 18-65 yaş aralığındaki yetişkin bireyler oluşturmaktadır. Mevcut çalışma, nicel araştırma yöntemlerinden ilişkisel tarama modeline uygun olarak tasarlanmıştır. Veri toplama aracı olarak Türkçe Duygusal Yeme Ölçeği (Bilgen, 2018), Kısaltılmış Algılanan Ebeveyn Tutumları-Çocuk Formu (Dirik vd., 2015) ve Öz-duyarlık Ölçeği (Akın vd., 2007) kullanılmıştır. Toplanan veriler IBM SPSS 27 programı kullanılarak Pearson korelasyon analizi yöntemiyle değerlendirilmiştir.

4. Bulgular

Analizler sonucunda, duygusal yeme ile öz-şefkat arasında negatif yönde ve anlamlı bir ilişki bulunmuştur ($r = -.28$, $p < .01$). Algılanan anne sıcaklığı ($r = -.15$, $p < .01$) ve baba sıcaklığı ($r = -.14$, $p < .01$) ile duygusal yeme arasında negatif yönde anlamlı bir ilişki saptanırken, anne aşırı koruyuculuk ($r = .26$, $p < .01$), anne reddedicilik ($r = .25$, $p < .01$), baba aşırı koruyuculuk ($r = .19$, $p < .01$) ve baba reddedicilik ($r = .18$, $p < .01$) ile pozitif yönde ve anlamlı ilişkiler bulunmuştur. Son olarak, algılanan anne sıcaklık ($r = .18$, $p < .01$) ve baba sıcaklık ($r = .20$, $p < .01$) ile öz-şefkat düzeyi arasında pozitif yönde ve anlamlı; anne aşırı koruyuculuk ($r = -.33$, $p < .01$), baba aşırı koruyuculuk ($r = -.26$, $p < .01$), anne reddedicilik ($r = -.28$, $p < .01$) ve baba reddedicilik ($r = -.27$, $p < .01$) ile öz-şefkat düzeyleri arasında ise negatif yönde ve anlamlı ilişkiler bulunmuştur.

[123] Dr. Öğr. Üyesi, Hasan Kalyoncu Üniversitesi, Gaziantep, Türkiye, 0000-0002-6975-2070, mustafa.kurtoglu@hku.edu.tr

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

5. Sonuç

Çalışmanın bulguları, algılanan ebeveyn tutumları ve öz şefkatin, yetişkin bireylerde duygusal yeme davranışının ortaya çıkışında belirleyici değişkenler olduğunu ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: Duygusal Yeme, Algılanan Ebeveyn Tutumu, Öz-şefkat

KAYNAKÇA

Akın, Ü., Akın, A. ve Abacı, R. (2007). Öz-duyarlık Ölçeği: Geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 33*, 01-10.

Bilgen, S. Ş. (2018). Türkçe Duygusal Yeme Ölçeği geliştirilmesi geçerlilik ve güvenirliği çalışması. Üsküdar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Dirik, G., Yorulmaz, O. ve Karancı, A.N. (2015). Çocukluk dönemi ebeveyn tutumlarının değerlendirilmesi: Kısaltılmış algılanan ebeveyn tutumları-çocuk formu. *Türk Psikiyatri Dergisi, 26*(2), 123-130.

Heatherton, T. F. ve Baumeister, R. F. (1991). Binge eating as escape from selfawareness. Psychological Bulletin, 110(1), 86-108.

Neff, K. D. ve McGehee, P (2010).Self-compassion and psychological resilience among adolescents and young adults. Self and Identity, 9 (3): 225-240. https://doi.org/10.1080/15298860902979307

Nijhof, K. S. ve Engels, R. C. M. E. (2007). Parenting styles, coping strategies, and the expression of homesickness. *Journal of Adolescence*, *30*(5), 709–720. https://doi.org/10.1016/j.adolescence.2006.11.009

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

THE RELATIONSHIP BETWEEN PERCEIVED PARENTAL ATTITUDES AND SELF-COMPASSION IN RELATION TO EMOTIONAL EATING BEHAVIOR IN ADULTS

Mustafa Batuhan Kurtoğlu[124]

1. Rationale of the Study

Life events that individuals find difficult to cope with can negatively affect mental health, leading to increased levels of stress and anxiety. In the face of such challenges, individuals may exhibit various coping behaviors. Coping mechanisms can be adaptive, but they may also include dysfunctional behaviors that adversely affect psychological well-being. One such behavior is emotional eating. Emotional eating is defined as a dysfunctional coping strategy that emerges in response to negative emotions and serves to meet psychological rather than physiological needs (Heatherton & Baumeister, 1991). The present study examines the relationship of emotional eating, an issue that has become a significant concern in the field of mental health, with perceived parental attitudes rooted in early life experiences and with self-compassion, a protective factor for mental health.

2. Objectives

This study aims to examine the effects of perceived parental attitudes and self-compassion on emotional eating behavior in adult individuals.

3. Methods

The study sample consisted of adult individuals aged 18 to 65. The present study was designed in accordance with the relational survey model, one of the quantitative research methods. The Turkish Emotional Eating Scale (Bilgen, 2018), the Short Form of the Perceived Parental Attitudes-Child Form (Dirik et al., 2015), and the Self-Compassion Scale (Akın et al., 2007) were used as data collection instruments. The collected data were analyzed using Pearson correlation analysis in IBM SPSS 27.

4. Results

The analyses revealed a significant negative relationship between emotional eating and self-compassion ($r = -.28$, $p < .01$). Significant negative correlations were also found between emotional eating and perceived maternal warmth ($r = -.15$, $p < .01$) as well as paternal warmth ($r = -.14$, $p < .01$), whereas significant positive correlations were observed between emotional eating and maternal overprotection ($r = .26$, $p < .01$), maternal rejection ($r = .25$, $p < .01$), paternal overprotection ($r = .19$, $p < .01$), and paternal rejection ($r = .18$, $p < .01$). Finally, perceived maternal warmth ($r = .18$, $p < .01$) and paternal warmth ($r = .20$, $p < .01$) were positively and significantly associated with self-compassion, while maternal overprotection ($r = -.33$, $p < .01$), paternal overprotection ($r = -.26$, $p < .01$), maternal rejection ($r = -.28$, $p < .01$), and paternal rejection ($r = -.27$, $p < .01$) were negatively and significantly related to self-compassion levels.

[124] Dr. Öğr. Üyesi, Hasan Kalyoncu Üniversitesi, Gaziantep, Türkiye, 0000-0002-6975-2070, mustafa.kurtoglu@hku.edu.tr

5. Conclusion

The findings of the study indicate that perceived parental attitudes and self-compassion are significant determinants in the emergence of emotional eating behavior in adult individuals.

Keywords: Emotional Eating, Perceived Parenting Attitudes, Self-Compassion

REFERENCES

Akın, Ü., Akın, A. ve Abacı, R. (2007). Öz-duyarlık Ölçeği: Geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 33*, 01-10.

Bilgen, S. Ş. (2018). Türkçe Duygusal Yeme Ölçeği geliştirilmesi geçerlilik ve güvenirliği çalışması. Üsküdar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Dirik, G., Yorulmaz, O. ve Karancı, A.N. (2015). Çocukluk dönemi ebeveyn tutumlarının değerlendirilmesi: Kısaltılmış algılanan ebeveyn tutumları-çocuk formu. *Türk Psikiyatri Dergisi, 26*(2), 123-130.

Heatherton, T. F. ve Baumeister, R. F. (1991). Binge eating as escape from selfawareness. Psychological Bulletin, 110(1), 86-108.

Neff, K. D. ve McGehee, P (2010).Self-compassion and psychological resilience among adolescents and young adults. Self and Identity, 9 (3): 225-240. https://doi.org/10.1080/15298860902979307

Nijhof, K. S. ve Engels, R. C. M. E. (2007). Parenting styles, coping strategies, and the expression of homesickness. *Journal of Adolescence*, *30*(5), 709–720. https://doi.org/10.1016/j.adolescence.2006.11.009

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

6 ŞUBAT KAHRAMANMARAŞ DEPREMLERİ SONRASI TRAVMA SONRASI STRES BELİRTİLERİNİN ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ

Nida TOSUN[125] , Aslı YEŞİL[126]

1. Çalışmanın Gerekçesi

6 Şubat 2023 tarihinde Kahramanmaraş merkezli 7.7 ve 7.6 büyüklüğündeki depremler, neden oldukları yıkım ve kayıplar nedeniyle afetten etkilenen bireyler üzerinde ciddi psikolojik travma yaşanmasına sebep olabilecek yaşantılar arasındadır. Oldukça stresli ve zorlayıcı deneyimlere dayanan psikolojik travmalar kişilerin dünyaya bakış açılarını, dünyayı algılamalarını ve inanç sistemlerini bütünüyle sarsabilen bir süreçtir (Janoff-Bulman, 1989). Bu kapsamda deprem yaşantısında sonra bireylerde ortaya çıkan travmatik stres belirtileri belirtilerin üstbiliş ve travma sonrası büyüme kavramlarıyla ilişkileri bu araştırmada incelenecektir. Araştırma kapsamında ele alınan konu araştırmacılar tarafından birey ve toplum ruh sağlığının iyileştirilmesi için geliştirilecek koruyucu ve tedavi programlar için kaynak olacağı beklenmekte olup kongrenin temasına da katkı sunacağı düşünülmektedir.

2. Amaçlar

Bu araştırmada 6 Şubat 2023 depremlerini yaşayan kişilerin travma sonrası stres belirtileri, travma sonrası büyüme ve üst bilişleri arasındaki ilişkiler incelenecek olup, travmatik stres belirtileri ile travma sonrası büyüme arasında üst bilişlerin aracı rolü incelecektir. Araştırma kapsamında cevap aranacak sorular; travma sonrası stres, travma sonrası büyüme ve üst bilişler cinsiyetlere göre farklılık göstermektedir; travma sonrası stres, travma sonrası büyüme ve üstbilişler arasında anlamlı ilişkiler vardır; travmatik stres, üst biliş ve travmatik büyümeyi yordar; travma sonrası stres ile travma sonrası büyüme arasında üst bilişlerin aracı rolü vardır.

3. Yöntem

Araştırma kapsamında ilişkisel tarama yöntemi kullanılacaktır. Araştırmanın örneklemi, depremi afet bölgesi ilan edilen Adana, Adıyaman, Diyarbakır, Gaziantep, Hatay, Kahramanmaraş, Kilis, Malatya, Osmaniye, Şanlıurfa ve Elazığ illerinde yaşayan ve 18 yaş üzerinde olan 393 kişiden oluşmaktadır. Araştırma kapsamında travma sonrası büyüme ölçeği (Tedeschi ve Calhoun, 1996; Kağan vd., 2012), Travma Sonrası Stres Bozukluğu Kontrol Listesi-5 (Weathers vd.,1993; Boysan vd.,2017), Üstbiliş ölçeği (Wells ve Cartwright-Hatton, 2004; Yılmaz vd., 2008); Demografik Bilgi Formu kullanılmıştır. Araştırmanın betimsel istatistikleri SPSS 30 versiyonu ile, yol analizleri AMOS 30 versiyonu ile incelenmek için tasarlanmıştır.

[125] Psikoloji Yüksek Lisans Öğrencisi, Bursa Teknik Üniversitesi, Bursa, Türkiye, ORCID No: 0009-0003-9367-664X, E-mail: psknidatosun@gmail.com
[126] Dr. Öğretim Üyesi, Bursa Teknik Üniversitesi, Psikoloji Bölümü, Bursa, Türkiye, ORCID No: 0000-0002-9068-6303, E-mail: asli.yesil@btu.edu.tr

4. Bulgular

Araştırma kapsamında 393 kişiye ulaşılmıştır. Katılımcıların 189'u kadın 204'ü erkektir. Katılımcıların yaş ortalaması 32,28. Çalışmanın ilk bulguları bunlar olup analiz süreci devam etmektedir.

5. Sonuç

Elde edilen bulgular literatür bilgilerine dayanarak tartışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: *Deprem yaşantısı, travmatik stres belirtileri, travma sonrası büyüme, üstbiliş*

KAYNAKÇA

Boysan, M., Ozdemir, P. G., Ozdemir, O., Selvi, Y., Yilmaz, E. ve Kaya, N. (2017). Psychometric properties of the Turkish version of the PTSD Checklist for Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders, Fifth Edition (PCL-5). *Psychiatry and Clinical Psychopharmacology, 27*(3), 306-316. DOI: 10.1080/24750573.2017.1342769

Janoff-Bulman, R. (1989). Assumptive worlds and the stress of traumatic events: Applications of the schema construct. *Social cognition,7*(2), 113-136.

Kağan, M., Güleç, M., Boysan, M., ve Çavuş, H. (2012). Hierarchical factor structure of the Turkish version of the Posttraumatic Growth Inventory in a normal population. *TAF Preventive Medicine,11*(5), 617-624. http://dx.doi.org/10.5455/pmb.1-1323620200

Tedeschi, G. ve Calhoun, G. (1996). The Posttraumatic growth inventory: Measuring the positive legacy of trauma. *Journal of Traumatic Stress*, 9(3), 455-471.

Weathers, F.W., Litz,B, Herman, D.S., ve diğ. (1993). *The PTSD Checklist (PCL): reliability, validity, and diagnostic utility*. Paper presented at the annual convention of the international society for traumatic stress studies.

Wells A, Cartwright-Hatton S. (2004). A short form of the metacognitions questionnaire: properties of the MCQ 30. *Behav Res Ther, 42*, 385–396.

Yılmaz, A. E., Gençöz, T., ve Wells, A. (2008). Psychometric characteristics of the Penn State Worry Questionnaire and Meta-Cognitions Questionnaire-30 and metacognitive predictors of worry and obsessive-compulsive symptoms in a Turkish Sample. *Clinical Psychology and Psychotherapy, 15,* 424-439.

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

EXAMINATION OF POST-TRAUMATIC STRESS SYMPTOMS AFTER THE FEBRUARY 6 KAHRAMANMARAS EARTHQUAKES IN TERMS OF VARIOUS VARIABLES

Nida TOSUN[127] , Aslı YEŞİL[128]

1. Reason for the Study

The 7.7 and 7.6 magnitude earthquakes centered in Kahramanmaraş on February 6, 2023, are among the experiences that can cause serious psychological trauma to individuals affected by the disaster due to the destruction and losses they caused. Psychological trauma, based on highly stressful and challenging experiences, is a process that can completely shake individuals' worldviews, perceptions, and belief systems (Janoff-Bulman, 1989). In this context, this study will examine the relationship between traumatic stress symptoms that emerge in individuals after an earthquake and the concepts of metacognition and post-traumatic growth. It is anticipated that the topic addressed in this research will provide a resource for preventive and treatment programs to be developed by researchers to improve individual and community mental health and will also contribute to the theme of the congress.

2. Objectives

This study will examine the relationships between post-traumatic stress symptoms, post-traumatic growth, and metacognition in individuals who experienced the February 6, 2023, earthquakes, and the mediating role of metacognition between traumatic stress symptoms and post-traumatic growth. The research questions to be answered include: do post-traumatic stress, post-traumatic growth, and metacognition differ by gender? There are significant relationships between post-traumatic stress, post-traumatic growth, and metacognition? Traumatic stress predicts metacognition and post-traumatic growth? Metacognition plays a mediating role between post-traumatic stress and post-traumatic growth.

3. Method

The study will utilize a correlational screening method. The study sample consists of individuals over the age of 18 living in the provinces of Adana, Adıyaman, Diyarbakır, Gaziantep, Hatay, Kahramanmaraş, Kilis, Malatya, Osmaniye, Şanlıurfa, and Elazığ, all of which were declared earthquake disaster areas. The study utilized the Posttraumatic Growth Scale (Tedeschi and Calhoun, 1996; Kağan et al., 2012), the Posttraumatic Stress Disorder Checklist-5 (Weathers et al., 1993; Boysan et al., 2017), the Metacognition Scale (Wells and Cartwright-Hatton, 2004; Yılmaz et al., 2008), and the Demographic Information

[127] Psikoloji Yüksek Lisans Öğrencisi, Bursa Teknik Üniversitesi, Bursa, Türkiye, ORCID No: 0009-0003-9367-664X, E-mail: psknidatosun@gmail.com
[128] Dr. Öğretim Üyesi, Bursa Teknik Üniversitesi, Psikoloji Bölümü, Bursa, Türkiye, ORCID No: 0000-0002-9068-6303, E-mail: asli.yesil@btu.edu.tr

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

Form. Descriptive statistics were analyzed using SPSS version 30, and path analyses were performed using AMOS version 30.

4. Result

People were reached within the scope of the study. Participants were both female and male. The average age of the participants was. A relationship was found between traumatic stress symptoms and post-traumatic growth and between metacognition.

5. Conclusion

The findings will be discussed based on the literature.

Keywords: Earthquake experience, traumatic stress symptoms, post-traumatic growth, metacognition

REFERENCES

Boysan, M., Ozdemir, P. G., Ozdemir, O., Selvi, Y., Yilmaz, E. ve Kaya, N. (2017). Psychometric properties of the Turkish version of the PTSD Checklist for Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders, Fifth Edition (PCL-5). *Psychiatry and Clinical Psychopharmacology, 27*(3), 306-316. DOI: 10.1080/24750573.2017.1342769

Janoff-Bulman, R. (1989). Assumptive worlds and the stress of traumatic events: Applications of the schema construct. *Social cognition,7*(2), 113-136.

Kağan, M., Güleç, M., Boysan, M., ve Çavuş, H. (2012). Hierarchical factor structure of the Turkish version of the Posttraumatic Growth Inventory in a normal population. *TAF Preventive Medicine,11*(5), 617-624. http://dx.doi.org/10.5455/pmb.1-1323620200

Tedeschi, G. ve Calhoun, G. (1996). The Posttraumatic growth inventory: Measuring the positive legacy of trauma. *Journal of Traumatic Stress*, 9(3), 455-471.

Weathers, F.W., Litz,B, Herman, D.S., ve diğ. (1993). *The PTSD Checklist (PCL): reliability, validity, and diagnostic utility*. Paper presented at the annual convention of the international society for traumatic stress studies.

Wells A, Cartwright-Hatton S. (2004). A short form of the metacognitions questionnaire: properties of the MCQ 30. *Behav Res Ther, 42*, 385–396.

Yılmaz, A. E., Gençöz, T., ve Wells, A. (2008). Psychometric characteristics of the Penn State Worry Questionnaire and Meta-Cognitions Questionnaire-30 and metacognitive predictors of worry and obsessive-compulsive symptoms in a Turkish Sample. *Clinical Psychology and Psychotherapy, 15,* 424-439.

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

GENÇ YETİŞKİNLERDE SİBER ZORBALIK, SİBER MAĞDURİYET VE EMPATİ ARASINDAKİ İLİŞKİLER: TRAVMA PSİKOLOJİSİ ÇERÇEVESİNDE BİR İNCELEME

Özge Çulha[129], Emprou Amet[130] Aslı Yeşil[131]

Dijital çağ, bireylerin günlük yaşam alışkanlıklarını, sosyal ilişkilerini ve iletişim biçimlerini köklü şekilde değiştirmiştir. Özellikle genç yetişkinler sosyal medya, çevrimiçi oyunlar ve anlık mesajlaşma uygulamaları ile yoğun etkileşim içindedir (Mıhçı ve Çakmak, 2017). Türkiye İstatistik Kurumu'nun 2024 verilerine göre, 16-74 yaş arasındaki bireylerin internet kullanım oranı %88,8'e ulaşmıştır (TÜİK, 2024). Bu dijitalleşme süreci, sosyalleşme biçimlerine yeni boyutlar kazandırırken siber zorbalık ve çevrimiçi mağduriyet gibi tehditlerin artmasına da yol açmaktadır (Kowalski ve ark., 2014). Genç yetişkinler arasında bu olgulara karşı empati önemli bir düzenleyici faktör olarak öne çıkmaktadır (Çetin ve ark., 2020). Empati düzeyi yüksek bireylerin siber zorbalık davranışlarına daha az eğilimli olduğu ve daha az mağduriyet yaşadığı belirtilmektedir. Kimliğin gizlenmesi, anonimlik ve duygusal geri bildirim eksikliği, empati kurmayı zorlaştırarak saldırgan davranışların yayılmasına zemin hazırlamaktadır (Slonje ve ark., 2013). Bu tür deneyimler, mağdurlarda depresyon, kaygı ve travma sonrası stres bozukluğu gibi ruhsal sorunlara yol açabilmektedir (Hinduja & Patchin, 2017).

Bu araştırmanın amacı, genç yetişkinlerde empati ile siber zorbalık ve mağduriyet arasındaki ilişkileri incelemektir. Çalışma nicel, ilişkisel tarama modelinde yürütülmüş, evreni 18-40 yaş arasındaki bireyler oluşturmuş ve örneklem uygun (kazara) yöntemle seçilmiştir. Veri toplamak amacıyla Bilişsel ve Duygulanımsal Empati Ölçeği (BDEÖ) ile Siber Zorbalık ve Siber Mağduriyet Ölçeği kullanılmış, veriler çevrimiçi olarak toplanmıştır. Analizler SPSS ve AMOS yazılımları ile gerçekleştirilmiştir.

Analiz sonuçlarına göre, BDEÖT'nin SMÖT üzerindeki etkisi (β=0.098, b=0.051, p=0.252), SZÖT'nin etkisi (β=-0.011, b=-0.011, p=0.907) ve etkileşim değişkeninin etkisi (β=-0.095, b=-0.396, p=0.293) anlamlı bulunmamıştır. Bununla birlikte, BDEÖT ile SZÖT arasında pozitif (r=0.320, p<0.001), BDEÖT ile etkileşim arasında negatif (r=-0.257, p=0.002) ve SZÖT ile etkileşim arasında güçlü negatif (r=-0.450, p<0.001) ilişkiler gözlenmiş, modelin açıkladığı varyans ise düşük kalmıştır (R^2=0.022). Bulgular, empati becerilerinin siber zorbalıkla karmaşık bir ilişki içinde olduğunu ve türler arasındaki farkların bu davranışların anlaşılmasında kritik olduğunu göstermektedir.

[129] Yüksek Lisans Öğrencisi, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Aile Danışmanlığı
[130] Yüksek Lisans Öğrencisi, Bursa Teknik Üniversitesi. Psikoloji Bölümü
[131] Doktor Öğretim Üyesi, Bursa Teknik Üniversitesi, Psikoloji Bölümü

Anahtar Kelimeler: siber zorbalık, siber mağduriyet, empati, travma

Kaynakça

Hinduja, S., & Patchin, J. W. (2017). *Cyberbullying Prevention and Response: Expert Perspectives.* Corwin Press.

Kowalski, R. M., Giumetti, G. W., Schroeder, A. N., & Lattanner, M. R. (2014). Bullying in the digital age: A critical review and meta-analysis of cyberbullying research among youth. *Psychological Bulletin*, 140(4), 1073–1137.

Mıhçı, P., & Çakmak, E. K. (2017). Öğrenci siber sağlık ölçekleri geliştirme çalışması. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 37(2), 457-491.

Slonje, R., Smith, P. K., & Frisén, A. (2013). The nature of cyberbullying, and strategies for prevention. *Computers in human behavior*, *29*(1), 26-32.

https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Hanehalki-Bilisim-Teknolojileri-(BT)-Kullanim-Arastirmasi-2024-53492

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

RELATIONSHIPS BETWEEN CYBERBULLYING, CYBERVICTIMIZATION, AND EMPATHY IN YOUNG ADULTS: AN INVESTIGATION WITHIN THE FRAMEWORK OF TRAUMA PSYCHOLOGY

Özge Çulha[132], Emprou Amet[133], Aslı Yeşil[134]

The digital age has profoundly transformed individuals' daily habits, social relationships, and modes of communication. Young adults, in particular, engage extensively with digital platforms such as social media, online games, and instant messaging applications (Mıhçı & Çakmak, 2017). According to 2024 data from the Turkish Statistical Institute, internet usage among individuals aged 16–74 reached 88.8% (TÜİK, 2024). While this digitalization introduces new socialization dimensions, it also increases risks like cyberbullying and online victimization (Kowalski et al., 2014). Empathy is a key regulatory factor against these phenomena (Çetin et al., 2020). Individuals with higher empathy exhibit lower cyberbullying tendencies and experience less victimization. Factors such as anonymity hinder empathy and facilitate aggression (Slonje et al., 2013), leading to serious mental health problems for victims (Hinduja & Patchin, 2017).

This study examines the relationships between empathy, cyberbullying, and victimization among young adults. The research employed a quantitative relational survey model targeting individuals aged 18–40, with participants selected through convenience sampling. Data were collected online using the Cognitive and Affective Empathy Scale (CAES) and the Cyberbullying and Cybervictimization Scale. Analyses were conducted using SPSS and AMOS.

Results indicated that the effect of CAES on cybervictimization (β=0.098, p=0.252), the effect of cyberbullying (β=-0.011, p=0.907), and the interaction effect (β=-0.095, p=0.293) were not statistically significant. However, correlations revealed a positive relationship between CAES and cyberbullying (r=0.320, p<0.001), a negative correlation between CAES and the interaction variable (r=-0.257, p=0.002), and a strong negative correlation between cyberbullying and the interaction variable (r=-0.450, p<0.001). The model's explained variance was low (R^2=0.022). These findings suggest empathy has a complex relationship with cyberbullying, and differentiating between empathy types is critical for understanding such behaviors.

[132] Master's Student, Department of Family Counseling, Sivas Republic University
[133] Master's Student, Department of Psychology, Bursa Technical University
[134] Assistant Professor, Department of Psychology, Bursa Technical University

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

Keywords: cyberbullying, cybervictimization, empathy, trauma

REFERENCES

Hinduja, S., & Patchin, J. W. (2017). Cyberbullying Prevention and Response: Expert Perspectives. Corwin Press.

Kowalski, R. M., Giumetti, G. W., Schroeder, A. N., & Lattanner, M. R. (2014). Bullying in the digital age: A critical review and meta-analysis of cyberbullying research among youth. Psychological Bulletin, 140(4), 1073–1137.

Mıhçı, P., & Çakmak, E. K. (2017). Öğrenci siber sağlık ölçekleri geliştirme çalışması. Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi, 37(2), 457-491.

Slonje, R., Smith, P. K., & Frisén, A. (2013). The nature of cyberbullying, and strategies for prevention. Computers in human behavior, 29(1), 26-32.

https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Hanehalki-Bilisim-Teknolojileri-(BT)-Kullanim-Arastirmasi-2024-53492

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

TOPLUMSAL TRAVMALARDA KÜLTÜREL DAYANIŞMA RİTÜELLERİNİN PSİKOSOSYAL İYİLEŞMEYE KATKISI

Serkan ORUÇ[135] , Cihan ÇELİK[136]

1. Çalışmanın Gerekçesi

Toplumsal travmalar, bireylerin ruh sağlığını derinden etkileyen ve kolektif yaşamı dönüştüren krizlerdir. Depremler, savaşlar, göç, salgın hastalıklar ve ekonomik krizler, bireylerde yoğun kayıp, kaygı ve belirsizlik duyguları yaratmaktadır. Bu bağlamda kültürel dayanışma ritüelleri (taziye evleri, anma törenleri, dini pratikler), bireylere yalnız olmadıkları mesajını vererek psikososyal iyileşmeye katkı sağlamaktadır. Konu, kongrenin "kriz, dayanıklılık ve müdahale" temasına doğrudan bağlıdır.

2. Amaçlar

Bu çalışmanın amacı, kültürel dayanışma ritüellerinin travma sonrası psikososyal iyileşmeye olan katkılarını literatür derlemesi yoluyla incelemektir. Çalışmada şu sorulara yanıt aranmıştır:

1. Kültürel ritüeller bireysel ve toplumsal iyileşmeye nasıl katkı sunmaktadır?
2. Bu ritüellerin psikososyal açıdan olası riskleri nelerdir?
3. Sosyal hizmet ve ruh sağlığı uygulamalarına nasıl entegre edilebilirler?

3. Yöntem

Bu araştırma, ulusal ve uluslararası literatüre dayalı nitel bir derleme çalışmasıdır. Erişilen kaynaklar Google Scholar, PubMed ve TR Dizin veri tabanlarından taranmıştır. Çalışmada travma, ritüel, dayanışma ve psikososyal iyileşme anahtar kelimeleri kullanılmıştır. Bulgular, kültürel pratiklerin işlevleri ve sınırlılıkları dikkate alınarak tematik analiz yoluyla sunulmuştur.

4. Bulgular

Türkiye'de yaygın olan taziye, mevlit, lokma dağıtımı gibi ritüeller; topluluk aidiyetini güçlendirmekte, yas sürecini paylaşılır hale getirmekte ve toplumsal dayanıklılığı artırmaktadır. Benzer şekilde Rwanda'daki anma günleri, Japonya'daki toplu ayinler ve Latin Amerika'daki hafıza yürüyüşleri, bireylerde umut ve kolektif iyileşme duygusunu pekiştirmektedir. Bununla birlikte, ritüellerin bazı bireylerde yeniden travmatizasyon, dışlanma ya da toplumsal baskı oluşturma gibi riskler taşıdığı da görülmüştür.

5. Sonuç

Derleme sonuçları, kültürel ritüellerin toplumsal travmalar karşısında önemli bir iyileştirici kaynak olduğunu göstermektedir. Ancak bu ritüellerin etkinliği, profesyonel psikososyal destek hizmetleriyle bütünleştirildiğinde artmaktadır. Sosyal hizmet **uzmanları ve ruh sağlığı**

[135] Klinik Psikolog, Sosyal Hizmet Merkezi, Van, Türkiye, 0009000727476083, serkanoruccc65@gmail.com

[136] Sosyal Hizmet Uzmanı, Sosyal Hizmet Merkezi, Van, Türkiye, 0009000157314946, chen.celik@gmail.com

profesyonelleri, bu ritüelleri travma sonrası müdahalelerin destekleyici bir bileşeni olarak değerlendirmelidir. Gelecek araştırmalar, özellikle çocuk ve ergenler üzerindeki uzun vadeli etkileri incelemelidir.

Anahtar Kelimeler: Toplumsal travma, kültürel ritüeller, psikososyal iyileşme, dayanıklılık, sosyal hizmet

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

THE CONTRIBUTION OF CULTURAL SOLIDARITY RITUALS TO PSYCHOSOCIAL HEALING IN SOCIETAL TRAUMAS

Serkan ORUÇ[137] , Cihan ÇELİK[138]

1. Rationale of the Study

Societal traumas are crises that deeply affect individuals' mental health and transform collective life. Earthquakes, wars, migration, epidemics, and economic crises create intense feelings of loss, anxiety, and uncertainty among individuals. In this context, cultural solidarity rituals (condolence houses, commemorations, religious practices) contribute to psychosocial healing by conveying the message that people are not alone. The subject is directly linked to the congress theme of "crisis, resilience, and intervention."

2. Objectives

The aim of this study is to examine the contributions of cultural solidarity rituals to post-traumatic psychosocial healing through a literature review. The study seeks to answer the following questions:

1. How do cultural rituals contribute to individual and collective healing?
2. What are the possible psychosocial risks of these rituals?
3. How can they be integrated into social work and mental health practices?

3. Method

This research is a qualitative review study based on national and international literature. Sources were screened from Google Scholar, PubMed, and TR Index databases. The keywords used in the study were trauma, ritual, solidarity, and psychosocial healing. The findings were presented through thematic analysis, considering the functions and limitations of cultural practices.

4. Findings

Rituals commonly practiced in Turkey, such as condolence gatherings, memorial prayers (mevlit), and food offerings (lokma distribution), strengthen community belonging, make the grieving process a shared experience, and enhance social resilience. Similarly, remembrance days in Rwanda, collective ceremonies in Japan, and memory marches in Latin America reinforce individuals' sense of hope and collective healing. However, it has also been observed

[137] Clinical Psychologist, Social Service Center, Van, Turkey, 0009000727476083, serkanoruccc65@gmail.com

[138] Social Worker, Social Service Center, Van, Turkey, 0009000157314946, chen.celik@gmail.com

that these rituals carry risks such as retraumatization, exclusion, or social pressure for some individuals.

5. Conclusion

The review results indicate that cultural rituals are an important source of healing in the face of societal traumas. However, their effectiveness increases when integrated with professional psychosocial support services. Social workers and mental health professionals should consider these rituals as a supportive component of post-trauma interventions. Future research should particularly investigate their long-term effects on children and adolescents.

Keywords: Societal trauma, cultural rituals, psychosocial healing, resilience, social work

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

RUH SAĞLIĞI UZMANLARININ KÜRESEL KRİZ BAĞLAMINDA İNCEL (İSTEM DIŞI BEKARLIK) TOPLULUĞUNA BAKIŞI

Cumhur DEMİRALP[139] , Yılmaz KAPLAN[140]

Ruh sağlığı uzmanlarının, sosyal bilimcilerin ve araştırmacıların dikkatini çeken incel topluluğu küresel anlamda bir krize dönüştüğü düşünülmektedir. Kadın düşmanlığı ile karakterize edilen bu akım şiddete yönelik bazı olumsuzluklara davetiye çıkarmaktadır. Ayrıca "involuntary celibate" (istem dışı bekarlık) teriminin birleşiminden oluşan incel topluluğunun çevrimiçi ortamlarda kadına yönelik tartışmalarına bakıldığında kadınlara yönelik ciddi bir tehdit olduğu söylenebilir.

Arka planda bir erkek topluluğun yeni bir kimlik oluşturma süreci görülmekle birlikte karşı cinse karşı kabul edilmez eylemlerde bulunulduğu anlaşılmaktadır. Kadına karşı aşırı ve keskin bir tutuma dönüşen bu topluluk, özellikle çevrimiçi ortamlarda yaygınlaşma riskini göstermektedir. Dolayısıyla tüm dünyada küresel bir kriz haline dönüştüğü ifade edilebilir. Bundan dolayı özellikle bu topluluğunun oluşmasında ve kendi çevrimiçi tartışmalarında kadına dönük söylemlerin şiddet eğilimli olmasının altındaki süreçleri öğrenmek önemli görülmektedir. Ayrıca bu tür toplulukların önüne geçme konusunda özellikle ruh sağlığı uzmanlarının bakışı ve algısı değerlidir.

Bu çalışma 21 ruh sağlığı uzmanlarının incel topluluğuna yönelik bakışlarının ve algılarının incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmada fenomenoloji yöntem kullanılmış ve ayrıca yarı yapılandırılmış görüşme tekniği ile veriler toplanmıştır. Verilerde içerik analizi yöntemi kullanılarak, toplanan veriler tema, kategori ve kod şeklinde sınıflandırılmıştır.

Araştırma sonucunda ruh sağlığı uzmanlarının incel topluluğunun kadına karşı cinsiyet eşitsizliğini getirebileceği, güvenli olmadıkları, şiddete maruz kalabilecekleri dezavantajlı grup haline gelebilecekleri kaygısı taşımaktadırlar. Bu durum küresel bir kriz haline dönüştüğü belirtilmektedir. Bununla mücadele ve önlemlerin acil bir şekilde hem sivil toplum kuruluşları hem de ülkelerin gerekli kurumları tarafından yapılması önemli görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: İncel (İstem Dışı Bekarlık), Ruh Sağlığı Uzmanları, Küresel Kriz, Fenomenoloji

[139] Dr. Öğr. Üyesi, Hakkari Üniversitesi, Hakkari, Türkiye, 0000-0001-7138-2964, cmhrdmrlp@gmail.com
[140] Öğr. Gör., Munzur Üniversitesi, Tunceli, Türkiye, 0000-0002-3724-1911, yilmazkaplan@munzur.edu.tr

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

THE PERSPECTIVE OF MENTAL HEALTH PROFESSIONALS ON THE INCEL (INVOLUNTARY CELIBACY) COMMUNITY IN THE CONTEXT OF GLOBAL CRISIS

Cumhur DEMİRALP[141] , Yılmaz KAPLAN[142]

The incel community, which has drawn the attention of mental health professionals, social scientists, and researchers, is considered to have turned into a global crisis. This movement, characterized by misogyny, invites various negative outcomes related to violence. Furthermore, when examining the online discussions of the incel community, which derives its name from the combination of "involuntary" and "celibate," it can be said that it poses a serious threat to women.

Although there appears to be a process of identity formation among a group of men in the background, it is understood that unacceptable behaviors toward the opposite sex are also being carried out. This community, which has developed an extreme and hostile attitude toward women, shows a risk of spreading particularly in online spaces. Therefore, it can be stated that it has turned into a global crisis worldwide. For this reason, understanding the underlying processes behind the violent tendencies in the discourse directed at women in the formation and online discussions of this community is considered important. Moreover, the perspective and perception of mental health professionals are valuable, especially in preventing the emergence and spread of such communities.

This study aimed to examine the perspectives and perceptions of 21 mental health professionals regarding the incel community. A phenomenological method was employed, and data were collected using a semi-structured interview technique. Content analysis was applied to the data, classifying them into themes, categories, and codes.

The results revealed that mental health professionals are concerned that the incel community may foster gender inequality against women, that women may be unsafe, and that they may become a disadvantaged group exposed to violence. This situation is considered to have evolved into a global crisis. Combating this issue and implementing preventive measures urgently by both non-governmental organizations and relevant state institutions is seen as crucial.

Key Words: Incel (Involuntary Celibacy), Mental Health Professionals, Global Crisis, Phenomenology

[141] Dr. Öğr. Üyesi, Hakkari Üniversitesi, Hakkari, Türkiye, 0000-0001-7138-2964, cmhrdmrlp@gmail.com
[142] Öğr. Gör., Munzur Üniversitesi, Tunceli, Türkiye, 0000-0002-3724-1911, yilmazkaplan@munzur.edu.tr

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

EBEVEYNİN DUYGUSAL ERİŞİLEBİLİRLİĞİNİN AKILLI TELEFON BAĞIMLILIĞI VE İNTERNET OYUN OYNAMA BOZUKLUĞU ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

Bilal KAYA[143] , Uzman Berivan KUZU[144]

1. Çalışmanın Gerekçesi

Ebeveyn ve ergen etkileşiminin ergenin psikolojik sağlığı üzerinde derin etkileri olmaktadır. Ebeveynin duygusal olarak ulaşılabiliyor olması ergenin risk faktörlerine karşı koruyabilmektedir. Ancak ebeveynin duygusal açıdan erişilememesi ergenin risk faktörlerine karşı kırılgan olmasına yol açabilmektedir. Bu çalışma, ebeveynin duygusal erişilebilirliği ile akıllı telefon bağımlılığı ve internet oyun oynama bozukluğu arasındaki ilişkiyi incelemeyi amaçlamıştır.

2. Amaç

Ebeveynin duygusal erişilebilirliğinin akıllı telefon bağımlılığı ve internet oyun oynama bozukluğu arasındaki ilişkinin incelenmesi amaçlanmaktadır.

3. Yöntem

Bu çalışma kesitsel olarak desenlenmiş ve değişkenler asındaki ilişkileri açığa çıkarmak için yürütülmüştür. Katılımcılar liselerde öğrenim gören ergenlerdir ve katılımcılar uygun örnekleme yöntemiyle seçilmiştir. Bu yöntem; iş gücü, maliyet ve zaman açısından katılımcılara daha kolay ulaşmak için tercih edilmektedir. Bu çalışmada ergenlerin yaşları 13 ile 17 (M = 15.11, SS = 0.92, N = 277) arasındadır. Bunların167'si (% 60.3) kadın ve 110'u (%39.7) erkektir. Katılımcıların 90'ı (%32.5) 9. Sınıf, 102'si (%36.8) 10.Sınıf, 79'u (%28.5) 11.Sınıf ve 6'sı (%2.2) 12. Sınıfta öğrenim görmektedir. Bu çalışmada Demografik Bilgi Formu, Öğrencilere Akıllı Telefon Bağımlılığı Ölçeğinin Kısa Formu, İnternet Oyun Oynama Bozukluğu Ölçeği Kısa Formu ve Ebeveyn Duygusal Erişilebilirliği Ölçeği uygulanmıştır. Veriler sınıf ortamında yüz yüze toplanmış ve kâğıt, kalem kullanılmıştır. Verilerin değişkenleri arasındaki ilişkileri belirlemek için korelasyon analizi yapılmış ve değişkenlerin yordayıcılığı için basit doğrusal regresyon analizi yapılmıştır.

4. Bulgular

Yapılan analiz sonucunda ebeveyn duygusal erişilebilirliği ile akıllı telefon bağımlılığı arasında negatif anlamlı ilişkili olduğu bulunmuştur (r = -0.28, p <0.01). Ayrıca ebeveyn duygusal erişilebilirliği ile internet oyun oynama bozukluğu arasında negatif anlamlı ilişkili olduğu bulunmuştur (r = -0.30, p <0.01). Yapılan regresyon analizi sonucunda ebeveynin duygusal erişilebilirliği akıllı telefon bağımlılığını negatif anlamlı yordamıştır (β = -0.28, p < 0.01). Ayrıca ebeveynin duygusal erişilebilirliği akıllı telefon bağımlılığı varyansının %8'ini açıkladığı

[143] Dr, Cevizlik Şehitler Ortaokulu, Mardin, Türkiye, 0000-0002-6246-3540, bilal00790@gmail.com
[144] Uzman, Kabala Atatürk Ortaokulu, Mardin, Türkiye, 0000-0003-1352-2679, brvn.zln47@gmail.com

sonucuna ulaşılmıştır. Bunun yanında ebeveynin duygusal erişilebilirliği internet oyun oynama bozukluğunu negatif anlamlı yordamıştır (β = -0.30, p < 0.01). Ayrıca ebeveynin duygusal erişilebilirliğinin internet oyun oynama bozukluğu varyansının %9'unu açıkladığı sonucuna ulaşılmıştır.

5. Sonuç

Elde edilen sonuçlar, ebeveynin duygusal olarak erişilebilirliğini akıllı telefon bağımlılığı ve internet oyun oynama bozukluğu arasındaki ilişkiyi ortaya koymuştur. Bu kapsamda ebeveynin duygusal olarak yakın olmaması ve ergenin ihtiyaçlarını gidermemesi ergeni akıllı telefon bağımlılığına ve internet oyun oynama bozukluğuna açık hale getirme potansiyeli ortaya çıkarmıştır. Bu sonuçlar ergenin akıllı telefon bağımlılığı ve internet oyun oynama bozukluğuna yönelik önleme ve müdahale stratejilerinde ebeveyne yönelik müdahalelerin de dahil edilmesinin önemini açığa çıkarmıştır.

Anahtar Kelimeler: Ebeveynin duygusal olarak erişilebilirliği, akıllı telefon bağımlılığı, internet oyun oynama bozukluğu.

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

INVESTIGATION OF THE RELATIONSHIP BETWEEN PARENTAL EMOTIONAL AVAILABILITY, SMARTPHONE ADDICTION AND INTERNET GAMING DISORDER

Bilal KAYA[145] , Uzman Berivan KUZU[146]

1. Rationale of the Study

Parent–adolescent interaction quality has profound effects on adolescents' psychological well-being. Parents' emotional availability can protect adolescents against risk factors, whereas emotional unavailability may render them vulnerable to such risk factors. This study aims to examine the relationship between parental emotional availability, smartphone addiction, and Internet gaming disorder.

2. Objectives

The objective of this study is to investigate the association between parental emotional availability, smartphone addiction, and Internet gaming disorder.

3. Methods

This study was designed cross-sectionally to reveal the relationships among the variables. The participants were adolescents attending high schools, selected through convenience sampling. This method was preferred due to its practicality in terms of workforce, cost, and time efficiency. The adolescents' ages ranged from 13 to 17 years (M = 15.11, SD = 0.92, N = 277). Of these, 167 (60.3%) were female and 110 (39.7%) were male. Among the participants, 90 (32.5%) were ninth graders (freshmen), 102 (36.8%) tenth graders, 79 (28.5%) eleventh graders, and 6 (2.2%) twelfth graders (seniors). The Demographic Information Form, the Short Form of the Smartphone Addiction Scale for Students, the Short Form of the Internet Gaming Disorder Scale, and the Parental Emotional Availability Scale were administered. The data were collected face-to-face in classroom settings using the paper–pencil method. Correlation analyses were conducted to determine the relationships among the variables, and simple linear regression analyses were performed to test predictive effects.

4. Results

The analyses revealed a significant negative association between parental emotional availability and smartphone addiction ($r = -0.28$, $p < .01$). Furthermore, parental emotional availability was found to be significantly and negatively associated with Internet gaming disorder ($r = -0.30$, $p < .01$). Regression analyses indicated that parental emotional availability significantly and negatively predicted smartphone addiction ($\beta = -0.28$, $p < .01$), explaining 8% of the variance. In addition, parental emotional availability significantly and negatively predicted Internet gaming disorder ($\beta = -0.30$, $p < .01$), accounting for 9% of the variance.

[145] Dr, Cevizlik Şehitler Ortaokulu, Mardin, Türkiye, 0000-0002-6246-3540, bilal00790@gmail.com
[146] Uzman, Kabala Atatürk Ortaokulu, Mardin, Türkiye, 0000-0003-1352-2679, brvn.zln47@gmail.com

5. Conclusion

The findings highlight the role of parental emotional availability in relation to smartphone addiction and Internet gaming disorder. Within this framework, the lack of parental emotional closeness and responsiveness to adolescents' needs appears to increase adolescents' susceptibility to smartphone addiction and Internet gaming disorder. These results underscore the importance of including parent-focused interventions in prevention and intervention strategies targeting adolescents' smartphone addiction and Internet gaming disorder.

Key Words: Parental emotional availability, smartphone addiction, Internet gaming disorder.

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

TÜRKİYE'DE AFFETME KONUSUNDA YAPILMIŞ ARAŞTIRMALARIN İNCELENMESİ

Dilhan KAN[147]

Affetmenin faydaları üzerine yapılan birçok araştırma sonucunda fiziksel, ruhsal ve sosyal ilişkiler üzerindeki olumlu etkileri ortaya konulmuştur. Kişisel ve kişilerarası ilişkilerde yaşanan problemlerde en temel baş etme yollarından biri olan affetme aynı zamanda iletişimin sağlanabilmesi ve devam etmesi için gereklidir. Affediciliğin faydaları ile birlikte psikoeğitim programları geliştirilmiş ve affedicilik odaklı terapiler uygulanmaya başlamıştır. Bu araştırmanın amacı, Türkiye'de yapılan affetme konulu araştırmaların doküman analizi yöntemiyle incelenmesidir. Doküman analizi, araştırma verilerinin birincil kaynağı olarak çeşitli dokümanların toplanması, gözden geçirilmesi, sorgulanması ve analizi olarak tanımlanabilen bilimsel bir araştırma yöntemidir. Bu kapsamda 2010-2023 yılları arasında affetme konusunda yayınlanmış 44 çalışma incelenmiştir.

Araştırma sonuçlarına göre merhamet konusunda 2000'li yılların başında az sayıda bir araştırma yapılmıştır. 2016 yılından sonra bu araştırmalar artmıştır. Yapılan araştırmalar sağlık, din, psikoloji ve eğitim alanlarında yoğunlaşmıştır. Araştırmaların çoğunluğunda affetme ölçeği uygulanmıştır. Affetme ile yakın ilişkiler çoğu araştırmada birlikte ele alınmıştır. Yapılan araştırmalarla birlikte bireyin affetmesi ya da affedilmesi ile fiziksel ve ruhsal sağlığı arasındaki pozitif ilişki ortaya konulmuştur. Affetme kavramı iyimserlik, umut gibi pozitif psikoloji kavramları ile bir arada incelendiğini araştırmalarda görüyoruz.

Araştırmalardaki çalışma gruplarına baktığımızda; hemşireler, ortaokul-üniversite öğrencileri, öğretmenler ve diğer yetişkinler olduğunu görüyoruz.

Araştırmalarda affetme ile birlikte incelenen değişkenlere baktığımızda; sosyo-demografik değişkenler (cinsiyet, yaş, medeni durum, kıdem vs.), mesleki-çalışma yaşam kalitesi, öz anlayış, kişilik özellikleri gibi faktörlerdir.

Anahtar kelimeler: Affetme, Doküman analizi

[147] Psikolojik Danışman

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

AN ANALYSIS OF RESEARCH CONDUCTED IN TURKEY ON THE TOPIC OF FORGIVENESS

Dilhan KAN[148]

Numerous studies on the benefits of forgiveness have revealed its positive effects on physical, mental, and social relationships. Forgiveness, one of the most fundamental coping mechanisms in personal and interpersonal relationships, is also necessary for establishing and maintaining communication. Along with the benefits of forgiveness, psychoeducational programs have been developed and forgiveness-focused therapies have been implemented. The aim of this study is to examine research conducted in Turkey on the topic of forgiveness using the document analysis method. Document analysis is a scientific research method defined as the collection, review, questioning, and analysis of various documents as the primary source of research data. Within this scope, 44 studies published on forgiveness between 2010 and 2023 were examined.

According to the research results, few studies were conducted on compassion in the early 2000s. These studies increased after 2016. The studies conducted focused on the fields of health, religion, psychology, and education. The forgiveness scale was applied in the majority of the studies. Close relationships with forgiveness were addressed together in most studies. The studies revealed a positive relationship between an individual's forgiveness or being forgiven and their physical and mental health.Research shows that the concept of forgiveness is studied alongside positive psychology concepts such as optimism and hope.

Looking at the study groups in the research, we see that they consist of nurses, middle school and university students, teachers, and other adults.

When we look at the variables examined alongside forgiveness in the studies, we see factors such as socio-demographic variables (gender, age, marital status, seniority, etc.), professional-work life quality, self-understanding, and personality traits.

Keywords: Forgiveness, Document analysis

[148] Psychological Counselor

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

ERGENLERDE SOSYAL MEDYA FENOMENLERİNDEN ETKİLENMENİN ÖZNEL İYİ OLUŞ ÜZERİNDEKİ ROLÜ

Kader TÜRK[149]

1. Çalışmanın Gerekçesi

Sosyal medya fenomenleri, günümüzde özellikle ergenlerin yaşamlarında etkili bir unsur haline gelmiştir. Ergenlik dönemi, kimlik gelişimi, sosyal ilişkiler ve psikolojik iyi oluş açısından kritik bir evre olduğundan, fenomenlerin gençler üzerindeki etkisinin incelenmesi önem taşımaktadır. Sosyal medya, 21. yüzyılın en önemli küresel dönüşümlerinden biri olarak gençlerin ruh sağlığını doğrudan etkilemektedir. Bu bağlamda, ergenlerin sosyal medya fenomenlerinden etkilenme düzeylerinin öznel iyi oluşları üzerindeki rolünün araştırılması, "21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale" başlıklı kongre temasına doğrudan katkı sunmaktadır. Çalışma, dijitalleşmenin ergen ruh sağlığı üzerindeki yansımalarını ele alarak, küresel krizler karşısında bireysel ve toplumsal düzeyde ruh sağlığına ilişkin güncel tartışmalara ışık tutmaktadır.

2. Amaçlar

Araştırmanın amacı, sosyal medya fenomenlerinden etkilenme düzeyinin ergenlerin öznel iyi oluşları üzerindeki rolünü incelemektir. Çalışmada, fenomenlerden etkilenmenin ergenlerin iyi oluşlarıyla anlamlı bir ilişki gösterip göstermediği araştırılmıştır.

3. Yöntem

Araştırmanın çalışma grubunu, Diyarbakır ilinde farklı lise ve ortaokullarda öğrenim gören 13–18 yaş aralığında 89'u kız, 26'sı erkek olmak üzere toplam 115 ergen oluşturmuştur (Ort. yaş = 15,7). Veriler çevrimiçi ortamda Google Form aracılığıyla toplanmıştır. Veri toplama araçları olarak Ergen Öznel İyi Oluş Ölçeği, Ergenler İçin Sosyal Medya Fenomenlerinden Etkilenme Algısı Ölçeği ve Kişisel Bilgi Formu kullanılmıştır. Verilerin analizi SPSS programı ile gerçekleştirilmiş, normallik testleri yapıldıktan sonra basit doğrusal regresyon analizi uygulanmıştır.

4. Bulgular

Araştırma bulguları, sosyal medya fenomenlerinden etkilenme düzeyinin ergenlerin öznel iyi oluşunu anlamlı düzeyde yordamadığını göstermiştir ($p = 0,804$). Modelin açıklayıcılık gücü oldukça düşük bulunmuştur ($R^2 = 0,001$).

[149] Uzman Psikolojik Danışman, Milli Eğitim Bakanlığı, Diyarbakır,Türkiye, 0000-0002-1075-4530, pdkadertrk@gmail.com

5. Sonuç

Elde edilen bulgular, ergenlerin sosyal medya fenomenlerinden etkilenme düzeylerinin öznel iyi oluşları üzerinde belirleyici bir etkiye sahip olmadığını ortaya koymuştur. Bu durum, ergenlerin iyi oluş düzeylerinin yalnızca fenomenlerden etkilenme ile açıklanamayacağını, daha farklı bireysel ve çevresel değişkenlerin incelenmesi gerektiğini göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Sosyal medya, fenomenler, ergenlik, öznel iyi oluş

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

THE ROLE OF SOCIAL MEDIA INFLUENCERS' IMPACT ON ADOLESCENTS' SUBJECTIVE WELL-BEING

Kader TÜRK[150]

1. Rationale

Social media influencers have become an important element in adolescents' lives. Since adolescence is a critical stage for identity development, social relationships, and psychological well-being, examining their impact is significant. Social media, as one of the major global transformations of the 21st century, directly affects youth mental health. In this context, investigating how influencers affect adolescents' subjective well-being contributes to the congress theme, *"Mental Health in the 21st Century: Global Crises, Resilience, and Intervention."* This study highlights the effects of digitalization on adolescent mental health and provides insights into current debates on resilience and intervention.

2. Objectives

The aim of this study is to examine the role of the level of influence from social media influencers on adolescents' subjective well-being. Specifically, the study investigates whether the impact of influencers shows a significant relationship with adolescents' well-being.

3. Method

The sample included 115 adolescents (89 female, 26 male) aged 13–18 from various schools in Diyarbakır, Türkiye (M = 15.7). Data were collected online via Google Forms using the Adolescent Subjective Well-Being Scale, the Perceived Influence of Social Media Influencers Scale, and a Personal Information Form. Analyses were performed in SPSS, and after testing normality assumptions, a simple linear regression was conducted.

4. Findings

The findings revealed that the level of influence from social media influencers did not significantly predict adolescents' subjective well-being ($p = .804$). The explanatory power of the model was found to be very low ($R^2 = .001$).

5. Conclusion

The results indicate that adolescents' level of influence from social media influencers does not have a determining effect on their subjective well-being. This suggests that adolescents'

[150] Psychological Counselor, Ministry of National Education, Diyarbakır, Türkiye, ORCID: 0000-0002-1075-4530, pdkadertrk@gmail.com

well-being cannot be explained solely by the influence of social media influencers, and that other individual and environmental variables should also be considered.

Keywords: Social media, influencers, adolescence, subjective well-being

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

LİSE ÖĞRENCİLERİNİN DERS DIŞI AKTİVİTELER YOLUYLA KÜRESEL KRİZ KARŞISINDA DAYANIKLILIĞI GÜÇLENDİRME

K. Aysel FİDAN[151] **Ayaz DURĞAÇ**[152] **Aydın Tolga TAVUKCU**[153]

21. yüzyılda küresel ölçekte yaşanan salgınlar, iklim değişikliği, sosyal kopuşlar ve ekonomik dalgalanmalar, genç bireylerin ruh sağlığını doğrudan tehdit eden karmaşık kriz ortamları yaratmaktadır. Bu durum, eğitim sistemlerinin sadece bilgi aktaran yapılar değil, aynı zamanda bireyde psikososyal dayanıklılık geliştiren koruyucu mekanizmalara sahip olmasının gerekliliğini ortaya koymaktadır. Ders dışı aktiviteler; stresle başa çıkma, sosyal destek kurma ve öz-yeterlik geliştirme gibi psikolojik dayanıklılık becerilerinin inşasında önemli bir yer tutmaktadır.

Bu araştırma kapsamında fen lisesinde öğrenim gören öğrencilerin ders dışı aktivitelere katılım düzeylerini ve bu aktivitelerin psikososyal dayanıklılık üzerindeki etkilerini incelemeyi amaçlamaktadır. Çeşitli sınıf seviyelerinde en az son 6 ay içinde bir ders dışı etkinlikle düzenli ilgilenen 10 öğrenciye yarı yapılandırılmış görüşme formu uygulanmıştır. Elde edilen verilerin öğrencilerin katıldıkları etkinlik türleri, katılım sıklıkları, motivasyon kaynakları, karşılaştıkları zorluklar, bunlarla baş etme durumları ile bu etkinlikleri sürdürmenin yaşamlarına etkisini öğrenmek amaçlanmıştır. Araştırma verileri içerik analizi yöntemi kullanılarak elde edilmiştir.

Elde edilen verilere göre öğrencilerin sportif faaliyetlere, bilimsel kulüplere ve sanatsal etkinliklere daha fazla yöneldiğini görülmüştür. Özellikle proje tabanlı ve teknoloji temelli aktiviteler yüksek ilgi görmüştür. Katılım motivasyonları arasında "kişisel ilgi", "gelecek hedeflerine uygunluk" ve "arkadaş önerisi" öne çıkarken; zaman yönetimi ve sınav baskısı katılımı sınırlayan temel etkenler olduğu öğrenilmiştir. Öğrencilerin %86'sı ders dışı aktivitelerin okul yaşamını daha anlamlı kıldığını, %72'si ise bu etkinliklerin akademik başarıya da dolaylı katkı sunduğunu belirtmiştir. Bunun yanında, öğrenciler bu aktivitelerin öz güven, iş birliği, liderlik ve kriz anlarında duygusal dengeyi koruma gibi dayanıklılığı pekiştiren becerileri desteklediğini ifade etmişlerdir. Katılımcılar, özellikle toplulukla çalışma ve inisiyatif alma yoluyla kendilerini krizlere karşı daha dayanıklı hissettiklerini aktarmıştır. Ders dışı aktiviteler, sadece bireyin boş zamanını değerlendirdiği alanlar değil, aynı zamanda psikolojik dayanıklılıkların geliştirildiği stratejik eğitim ortamlarıdır. Küresel krizlerin giderek yaygınlaştığı bu çağda, eğitim kurumlarının bu tür etkinlikleri çeşitlendirmesi ve yapısal olarak desteklemesi, öğrencilerin yalnızca akademik değil, duygusal ve sosyal dayanıklılıklarını da güçlendirecektir.

Anahtar Kelimeler: Ders dışı aktiviteler, dayanıklılık, ergen gelişimi, kriz

[151] Psikolojik Danışman, Vali Aydın Arslan Fen Lisesi, Diyarbakır, Türkiye, ORCID-0000-0001-9186-6253, kadriye.aysel.fidan@gmail.com
[152] Öğrenci, Vali Aydın Arslan Fen Lisesi, Diyarbakır, Türkiye.
[153] Öğretmen, Vali Aydın Arslan Fen Lisesi, Türkiye.

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

STRENGTHENING RESILIENCE IN HIGH SCHOOL STUDENTS IN THE FACE OF GLOBAL CRISES THROUGH EXTRACURRICULAR ACTIVITIES

Aysel FİDAN[154] **Ayaz DURĞAÇ**[155] **Aydın Tolga TAVUKCU**[156]

In the 21st century, global pandemics, climate change, social divisions, and economic fluctuations have created complex crisis environments that directly threaten the mental health of young individuals. This situation highlights the need for education systems to not only be structures that transfer knowledge but also to have protective mechanisms that develop psychosocial resilience in individuals. Extracurricular activities play an important role in building psychological resilience skills such as coping with stress, establishing social support, and developing self-efficacy.

This study aims to examine the level of participation of students attending a science high school in extracurricular activities and the effects of these activities on psychosocial resilience. A semi-structured interview form was administered to 10 students from various grade levels who had regularly participated in an extracurricular activity for at least the past six months. The data obtained aimed to learn about the types of activities the students participated in, their participation frequencies, sources of motivation, challenges they faced, how they coped with these challenges, and the impact of continuing these activities on their lives. Research data were obtained using content analysis.

According to the data, it was observed that students were more inclined toward sports activities, scientific clubs, and artistic activities. Project-based and technology-based activities were particularly popular. Among the motivations for participation, "personal interest," "suitability for future goals," and "friends' recommendations" stood out, while time management and exam pressure were found to be the main factors limiting participation. Eighty-six percent of students stated that extracurricular activities made school life more meaningful, while 72 percent said that these activities indirectly contributed to academic success. In addition, students stated that these activities supported skills that strengthen resilience, such as self-confidence, cooperation, leadership, and maintaining emotional balance in times of crisis. Participants reported that they felt more resilient to crises, particularly through working with the community and taking initiative. Extracurricular activities are not only areas where individuals spend their free time, but also strategic educational environments where psychological resilience is developed. In this era of increasingly widespread global crises, educational institutions diversifying and structurally supporting such activities will strengthen students' emotional and social resilience as well as their academic resilience.

Key Words: Extracurricular activities, resilience, adolescent development, crisis

[154] Psychological Counselor, Vali Aydın Arslan Science High School, Türkiye, ORCID-0000-0001-9186-6253, kadriye.aysel.fidan@gmail.com
[155] Öğrenci, Vali Aydın Arslan Science High School, Türkiye.
[156] Teacher, Vali Aydın Arslan Science High School, Türkiye.

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

ERGENLİKTE PANSİYON DENEYİMİ: AİLEDEN UZAK, KRİZE VE DAYANIKLILIĞA YAKIN

K. Aysel FİDAN[157] **Edanur TAYAR**[158] **Rojinda ANDİÇ**[159]

Lise dönemi, bireyin çocukluktan yetişkinliğe geçiş sürecinde yer alan ve gelişimsel açıdan son derece kritik bir zaman dilimidir. Bu dönemde kazanılan sosyal, duygusal ve bilişsel beceriler, bireyin yaşam boyu psikolojik sağlığı üzerinde belirleyici rol oynar. Ancak pansiyonda kalmak gibi çoğu zaman aileden uzakta, yeni kuralların ve kolektif yaşamın hâkim olduğu ortamlarında bu becerilerin şekillenmesinde etkili olabilmektedir. **Lise döneminde pansiyonda yaşanan deneyimler,** bireyin ilk defa kendi yaşam düzenini kurduğu, aidiyetle mücadele ettiği ve kişisel sınırlarını tanımaya başladığı bir alan olarak dikkat çeker. Bu ortamda edinilen deneyimler, bireyin yalnızlıkla baş etme, destek arama, aidiyet kurma ve içsel gücünü keşfetme gibi yaşam boyu sürecek becerilerle donanmasını sağlayabilir. Pansiyon deneyimi yalnızca barınma ihtiyacını karşılamaz; aynı zamanda ergenlik gibi kırılgan bir dönemde, genç bireyin krizle baş etme kapasitesini sınayan bir dayanıklılık inşa alanı olarak da değerlendirilebilir.

Bu araştırma, Vali Aydın Arslan Fen Lisesi pansiyonunda kalan 79 öğrencinin deneyimlerini analiz ederek, pansiyon yaşamının ergen psikolojisi üzerindeki etkilerini ve bu sürecin öğrencilerde nasıl bir dayanıklılık geliştirdiğini ortaya koymayı amaçlamaktadır. Nitel araştırma yönteminin kullandığı bu çalışma kapsamında yarı yapılandırılmış bir form hazırlanmış ve bütün öğrencilere uygulanmıştır. Analizler içerik analizi yöntemleriyle yapılmıştır.

Araştırma bulguları, öğrencilerin pansiyon yaşamını bir yandan stres, aile özlemi, kişisel alan eksikliği ve hijyen sorunları gibi kriz kaynakları olarak deneyimlerken; diğer yandan bağımsızlık kazanımı, sorumluluk alma, akademik gelişim ve sosyal uyum gibi becerileri geliştirdikleri çok yönlü bir alan olarak tanımladıklarını ortaya koymuştur. 9 ve 10'uncu sınıflar öğrenciler akademik destekten ve sosyal ilişkilerden yüksek memnuniyet bildirirken, 11 ve 12'inci sınıflarda fiziksel koşullara dair memnuniyet azalmaktadır. Bu durum, sürecin sadece krizlere değil, gelişimsel evrelere göre de şekillendiğini göstermektedir. Sonuç olarak, pansiyon ortamı bir kırılma değil, dönüşüm alanı olarak değerlendirilebilir. Lise çağındaki bireyin hem kriz hem gelişim deneyimlediği bu süreç, doğru destek sistemleriyle birlikte ele alındığında, bireyin uzun vadeli psikolojik sağlamlığını besleyen bütüncül bir müdahale alanına dönüşebilir.

Anahtar Kelimeler:
Ergenlik, pansiyon yaşamı, dayanıklılık, lise öğrencileri, krizden gelişime

[157] Psikolojik Danışman, Vali Aydın Arslan Fen Lisesi, Diyarbakır, Türkiye, ORCID-0000-0001-9186-6253, kadriye.aysel.fidan@gmail.com
[158] Öğrenci, Vali Aydın Arslan Fen Lisesi, Diyarbakır, Türkiye.
[159] Öğrenci, Vali Aydın Arslan Fen Lisesi, Diyarbakır, Türkiye.

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

BOARDING SCHOOL EXPERIENCE IN ADOLESCENCE: AWAY FROM FAMILY, CLOSE TO CRISIS AND RESILIENCE

Aysel FİDAN[160] **Edanur TAYAR**[161] **Rojinda ANDİÇ**[162]

High school is a period of transition from childhood to adulthood and is a critically important time in terms of development. The social, emotional, and cognitive skills acquired during this period play a decisive role in an individual's lifelong psychological health. However, living in a boarding school, which is often far from home and dominated by new rules and collective living, can have a significant impact on the development of these skills. The experiences of boarding school during high school are noteworthy as an area where individuals establish their own lifestyle for the first time, struggle with belonging, and begin to define their personal boundaries. The experiences gained in this environment can equip individuals with lifelong skills such as coping with loneliness, seeking support, establishing belonging, and discovering their inner strength. The boarding school experience does not merely fulfill the need for shelter; it can also be seen as a resilience-building environment that tests the young individual's capacity to cope with crises during the vulnerable period of adolescence.

This study aims to analyze the experiences of 79 students residing at the Vali Aydın Arslan Science High School dormitory, revealing the effects of dormitory life on adolescent psychology and how this process fosters resilience in students. Employing qualitative research methods, this study involved the development of a semi-structured form administered to all students. Analyses were conducted using content analysis techniques.

The research findings reveal that students experience boarding school life as a multifaceted environment where they encounter sources of stress such as homesickness, lack of personal space, and hygiene issues, while also developing skills such as independence, responsibility, academic growth, and social adaptation. Students in grades 9 and 10 report high satisfaction with academic support and social relationships, while satisfaction with physical conditions decreases in grades 11 and 12. This situation shows that the process is shaped not only by crises but also by developmental stages. As a result, the boarding school environment can be evaluated as an area of transformation rather than a breaking point. When addressed with the right support systems, this process, in which high school students experience both crises and development, can become a holistic intervention area that nurtures the individual's long-term psychological resilience.

Keywords: Adolescence, boarding school life, resilience, high school students, from crisis to development

[160] Psychological Counselor, Vali Aydın Arslan Science High School, Diyarbakır, Türkiye, ORCID-0000-0001-9186-6253, kadriye.aysel.fidan@gmail.com
[161] Student, Vali Aydın Arslan Science High School, Diyarbakır, Türkiye
[162] Student, Vali Aydın Arslan Science High School, Diyarbakır, Türkiye

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

BOŞANMANIN ÇOCUK VE EBEVEYN ÜZERİNDEKİ ETKİSİ

Meltem TUNÇ[163]

Yapılan araştırmalara göre; boşanma, aile bireylerinin hayatlarında birçok değişikliğe neden olabilmektedir. Boşanmayla birlikte bireyler psikolojik, sosyal ve ekonomik açılardan çok ciddi değişimler yaşamaktadır. Çiftler boşanmayla beraber çevre baskısı, kabul görmeme, değersizlik, ekonomik zorluk, stres, kaygı ve depresyon gibi durumlar yaşamaktadır.

Boşanmanın çocuklar üzerindeki etkilerinin araştırıldığı birçok çalışmada, boşanmış ebeveynlerin çocuklarının boşanmamış ailedeki çocuklara kıyasla daha fazla davranış sorunu yaşadıkları görülmüştür. Boşanmış aile çocuklarının, boşanmamış aile çocuklarına göre daha çok psikolojik sorunlar yaşadıkları ve risk altında oldukları konusunda araştırmacıların çoğunlukla fikir birliğinde oldukları görülmektedir. Çocuk için anne ve babasıyla yaşamış olduğu ilişki onun hayatında oldukça önemli bir yere sahiptir. Bulgular, boşanmanın hem çocuk hem de ebeveyn hayatında negatif etkileri olduğu göstermektedir.

Boşanmanın ebeveyn ve çocuk ilişkisinin bozulması, duygusal desteğinin kaybedilmesi, ekonomik sıkıntıların yaşanması gibi birçok stresli ve kaygılı yaşam olaylarına sebep olduğu görülmektedir.

Anahtar Sözcükler: Çocuk, ebeveyn, çocuk etkileri, ebeveyn etkileri, boşanmanın etkileri, boşanma, evlilik.

[163] Uzman Psikolojik Danışman

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

THE EFFECT OF DIVORCE ON CHILDREN AND PARENTS

Meltem TUNÇ[164]

According to research, divorce can lead to many changes in the lives of family members. Along with divorce, individuals experience significant psychological, social, and economic changes. Couples may face issues such as social pressure, lack of acceptance, feelings of worthlessness, financial difficulties, stress, anxiety, and depression. In many studies examining the effects of divorce on children, it has been observed that children of divorced parents experience more behavioral problems compared to children from intact families.

Researchers largely agree that children from divorced families face more psychological problems and are at greater risk than those from non-divorced families. The relationship a child has with their mother and father holds a very important place in their life. Findings indicate that divorce has negative effects on both children and parents. It has been shown that divorce leads to stressful and anxiety-inducing life events such as the deterioration of the parent-child relationship, loss of emotional support, and economic difficulties.

Keywords: Child, parent, child effects, parent effects, effects of divorce, divorce, marriage

[164] GGG

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

DİJİTAL YASSIN İNŞA ETTİĞİ KİMLİK

M. Şirin ZORKOL[165] Metin TAYTAŞ[166]

Dijitalleşme, bireylerin yaşam biçimlerini ve duygularını ifade etme yollarını önemli ölçüde değiştirmektedir. Özellikle sosyal medya platformları, yas gibi kişisel ve mahrem kabul edilen duyguların daha görünür olmasına olanak sağlamaktadır. Bireyler artık kayıplarını sadece yakın çevreleriyle değil, geniş kitlelerle ve çoğu zaman hiç tanımadıkları kişilerle bile paylaşmaktadır. Bu süreç, duygularına hem destek almak hem de duygularını görünür kılmaktadır. Bu durum, bireyin yas sürecini sadece duygusal açıdan değil, aynı zamanda kimlik inşasını da etkileyen bir yapıya dönüştürmektedir. Bu çalışmada, bireylerin sosyal medya üzerinden yas süreçlerini yaşarken kimliklerini nasıl tasarladıklarını ele alınmaktadır. Goffman'ın benliğin sunumu kuramı, Kübler-Ross'un yas evreleri ve Turkle'ün dijital kimlik anlayışı temel alınarak, dijital ortamda yasın nasıl bir süreçle yaşadığını ve bunun nasıl bir kimlik tasarladığı tartışılmaktadır. Literatür taramasına dayalı olarak yürütülen bu nitel-kuramsal çalışmada, bireylerin yas sürecinde yalnızca acılarını ifade etmedikleri, aynı zamanda kendilerini nasıl görmek ve göstermek istediklerine dair yeni bir dijital kimlik tasarladıkları da görülmektedir. Literatürde dijital yasın bireyin sosyal ilişkilerini ve aidiyet duygusunu da yeniden şekillendirdiği belirtilmektedir. Farklı kültürel bağlamlarda dijital yasın kimlik inşasına etkisi, gelecekte yapılacak araştırmalar için önemli bir alan oluşturmaktadır. Çalışma, dijital yas sürecinin bireyin kimliğini yeniden şekillendirdiği, mahremiyet sınırlarını esnettiği ve duygusal ifadenin estetikleştirildiği anlaşılmaktadır. Farklı kültürel bağlamlarda dijital yasın kimlik inşasına etkisi, gelecekte yapılacak araştırmalar için önemli bir alan oluşturmaktadır. Ayrıca, sosyal medyanın sunduğu görünürlük, etkileşim ve onay yas sürecini hem destekleyici hem de psikolojik açıdan ambivalan etkiler oluşturabileceği sonucuna ulaşılmaktadır. Bu bağlamda dijital yas süreci, psikoloji alanında da dikkate alınması gereken güncel bir olgu olarak öne çıkmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Dijital yas, kimlik inşası, sosyal medya, benlik sunumu, görünürlük

[165] Uzman Psikolojik Danışman,Yüzüncü Yıl Üniversitesi Yüksek Lisans Öğrencisi, Vankulu Ortaokulu, zorkolm@gmail.com
[166] Dr. Öğr. Üyesi, Van Yüzüncü Yıl University, Special Education Department metin.taytas@yyu.edu.tr, ORCID: 0000-0003-3585-7357

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

IDENTITY CONSTRUCTED BY DIGITAL MOURNING

M. Şirin ZORKOL[167] Metin TAYTAŞ[168]

Digitalization is significantly changing individuals' lifestyles and ways of expressing their emotions. Social media platforms, in particular, allow emotions that are considered personal and private, such as grief, to become more visible. Individuals now share their losses not only with their immediate circle, but also with wider audiences and often even with people they have never met. This process both provides support for their emotions and makes their emotions visible. This situation transforms the individual's grieving process into a structure that affects not only their emotional state, but also their identity formation. This study examines how individuals design their identities while experiencing the grieving process through social media. Based on Goffman's theory of the presentation of self, Kübler-Ross's stages of grief, and Turkle's understanding of digital identity, it discusses how grief is experienced as a process in the digital environment and how this shapes identity design. Based on a literature review, this qualitative-theoretical study reveals that individuals in the grieving process not only express their pain but also design a new digital identity reflecting how they wish to see and present themselves. The literature indicates that digital grief also reshapes individuals' social relationships and sense of belonging. The impact of digital mourning on identity construction in different cultural contexts is an important area for future research. The study suggests that the digital mourning process reshapes the individual's identity, stretches the boundaries of privacy, and aestheticizes emotional expression. The impact of digital mourning on identity construction in different cultural contexts represents an important area for future research. Furthermore, it is concluded that the visibility, interaction, and validation offered by social media can have both supportive and psychologically ambivalent effects on the mourning process. In this context, the digital mourning process stands out as a current phenomenon that deserves attention in the field of psychology.

Keywords: Digital mourning, identity construction, social media, self-presentation, visibility

[167] Uzman Psikolojik Danışman,Yüzüncü Yıl Üniversitesi Yüksek Lisans Öğrencisi, Vankulu Ortaokulu, zorkolm@gmail.com
[168] Dr. Öğr. Üyesi, Van Yüzüncü Yıl University, Special Education Department metin.taytas@yyu.edu.tr, ORCID: 0000-0003-3585-7357

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

PARTNERİNİ ALDATAN VE ALDATMAYAN ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN HAYALETLEME VE OYALAMA DAVRANIŞLARININ İNCELENMESİ

Sema CİVAN GÖKKAYA[169]

Çalışmanın Gerekçesi

Teknolojinin ilerlemesi ve sosyal medya yakın ilişkilerde hayaletleme ve oyalama davranışlarının ortaya çıkmasında etkili olmuştur. Hayaletleme ve oyalamaya maruz kalan veya uygulayan gençler, ilişkilerinin aniden sona ermesi ya da ilerleyememesi sonucunda dışlanmış ve yalnız hissetmekte ve öfke, üzüntü ve suçluluk duygularını yoğun olarak yaşamaktadırlar. Bu durum üniversite öğrencilerinin sağlıklı romantik ilişki kurmalarını olumsuz etkilemektedir. Bu nedenle hayaletleme ve oyalama davranışını inceleyen araştırmalara ihtiyaç vardır.

Amaç

Çalışmanın amacı, partnerini aldatmanın hayaletleme ve oyalama davranışlarını yordayıp yordamadığını incelemektir. Bu bağlamda araştırma sorusu "Üniversite öğrencilerinin hayaletleme ve oyalama davranışları partnerlerini aldatıp aldatmamaları tarafından anlamlı bir şekilde yordanmakta mıdır?" şeklinde oluşturulmuştur.

Yöntem

Araştırmanın deseni ilişkisel tarama modelidir. Çalışmanın örneklem grubu 223 üniversite öğrencisinden oluşmaktadır. Grubun yaş ortalaması 21.55'tir (Ss=1.69). Verilerin toplanmasında demografik bilgilerin yer aldığı Kişisel Bilgi Formu ve Hayaletleme ve Oylama Davranışları Anketi kullanılmıştır. Veriler doğrusal regresyon kullanılarak analiz edilmiştir.

Bulgular

Analiz partnerini aldatmanın hayaletleme ve oyalama davranışının anlamlı bir yordayıcısı olduğunu göstermiştir. Partnerini aldatan üniversite öğrencilerinin hayaletleme ($\bar{X}$=9.37, *SS*=3.06) ve oyalama puanları ($\bar{X}$=10.15, *SS*=4.04) partnerini aldatmayan üniversite öğrencilerinin hayaletleme ($\bar{X}$=8.32, *SS*=2.90) ve oyalama puanlarına ($\bar{X}$=7.69, *SS*=3.09) göre yüksektir.

Sonuç

Araştırma sonucu partneri aldatmanın üniversite öğrencilerinin hayaletleme ve oyalama davranışında etkili olduğunu gösterir. Bu nedenle, aldatmanın hayaletleme ve oyalama davranışı ile nasıl ilişkili olduğunu anlamak önemlidir. Bunun için üniversite öğrencilerinin aldatma, hayaletleme ve oyalama davranışını tanımasına ve bu davranışları yapma nedenlerini anlamaya yönelik çalışmalar yapılabilir.

Anahtar Kelimeler: Hayaletleme, oyalama, aldatma

[169] Dr.Öğr.Üyesi, Manisa Celal Bayar Üniversitesi, Manisa, Türkiye, https://orcid.org/0000-0003-2633-137X, sema.civan@cbu.edu.tr

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

INVESTIGATION OF GHOSTING AND BREADCRUMBİNG BEHAVIORS OF UNIVERSITY STUDENTS WHO CHEATED AND DID NOT CHEAT ON THEIR PARTNERS

Sema CİVAN GÖKKAYA [170]

Rationale of the Study

The advancement of technology and social media has contributed to the emergence of ghosting and breadcrumbing behaviors in close relationships. Young people who are exposed to or practice ghosting and breadcrumbing feel excluded and lonely and experience intense feelings of anger, sadness, and guilt as a result of the sudden end or failure of their relationships to progress. This situation negatively affects university students' ability to establish healthy romantic relationships. Therefore, there is a need for research examining ghosting and breadcrumbing behavior.

Objective

The study aims to examine whether cheating on one's partner predicts ghosting and breadcrumbing behaviors. In this context, the research question "Are university students' ghosting and breadcrumbing behaviors significantly predicted by whether or not they cheat on their partner?" was formed.

Methods

The research design is a relational survey model. The sample group of the study consisted of 223 university students. The average age of the group was 21.55 (SD=1.69). Data collection involved a Personal Information Form that gathered demographic details, along with the Ghosting and Breadcrumbing Behaviors Questionnaire. The data were analyzed using linear regression.

Results

The analysis showed that cheating on a partner is a significant predictor of ghosting and breadcrumbing behaviors. The ghosting ($\bar{X}$=9.37, SD=3.06) and breadcrumbing scores ($\bar{X}$=10.15, SD=4.04) of university students who cheated on their partners were higher than the ghosting ($\bar{X}$=8.32, SD=2.90) and breadcrumbing scores ($\bar{X}$=7.69, SD=3.09) of university students who did not cheat on their partners.

Conclusion

The research result shows that cheating on a partner is effective in university students' ghosting and breadcrumbing behaviour. Therefore, it is essential to understand how cheating is related to ghosting and breadcrumbing behaviour. For this purpose, studies can be conducted to help university students recognise cheating, ghosting, and breadcrumbing behaviours and to understand the reasons for doing these behaviours.

Key Words: ghosting, breadcrumbing, cheating

[170] Asst. Prof., Manisa Celal Bayar University, Manisa, Turkey, https://orcid.org/0000-0003-2633-137X, sema.civan@cbu.edu.tr

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

DAHA GERÇEKCİ DÜŞÜNMEK: DEĞİŞEN DÜNYADA KAYGIYLA BAŞ ETME BECERİLERİNİ GELİŞTİRMEDE YÖNLENDİRİLMİŞ KEŞİF TEKNİĞİNİN KULLANIMI

Sibel YILDIRIM[171]

Çalışmanın Gerekçesi

Günümüzde dünya genelinde yaşanılan; doğal afetler, pandemiler, bitmeyen savaşlar, siyasi güvensizlik gibi durumların yol açtığı belirsizlikler bireylerde işlevsiz kaygı oluşumunun nedenleri arasında görülebilir. Dünyanın herhangi bir yerinde yaşanılan kaygı verici yaşantılar gelişen teknoloji aracılığıyla küresel çapta bir etkiye sebep olmaktadır. Bu durumlar biyolojik yatkınlığı ve sosyal öğrenmeleri bakımında hazır bulunuşluğu yüksek olan bireylerde maladaptif davranışların ve işlevsel olmayan bilişlerin oluşmasına zemin oluşturmaktadır. Bu durum tanı eşiğinin altında kalan fakat hayatı olumsuz etkileyen kaygı semptomlarının oluşumuna neden olabilmektedir. Bu kişilerin terapiye başvurularında yönlendirilmiş keşif ile danışana bilişlerinin farkındalığı sağlanıp davranış değişikliği sağlanmaya çalışılmaktadır. Yönlendirilmiş keşif (Guided Discovery) olarak geçen, sokratik sorgulama tekniğinin Bilişsel Davranışçı Terapide uygulanan biçimi olan teknik ile, bilgi keşfedilmez ortaya çıkarılır. Birey içinde bulunduğu duygudurum nedeniyle bildiği fakat farkına varamadığı bu nedenle de işlevsel olmayan bilişlerin geçerliliği, maladaptif davranışların sonuçları araştırılarak faklı bakış açıları hakkında araştırma yapılır. Çalışmamızın amacı, küresel çapta yaşanılan olumsuz yaşam olaylarının bireylerde oluşturduğu işlevsiz kaygıyı, yönlendirilmiş keşif tekniği kullanılarak gerçekçi değerlendirme becerisi kazandırmak ve kaygıyı yönlendirilmiş keşif tekniği ile işlevsel noktaya taşımayı sağlamadaki rolünü incelemektir.

Amaçlar

Bu çalışma ile son yıllarda yayımlanan çalışmaları gözden geçirerek, işlevsiz kaygı yaşanılan durumlarda düşüncelerin keşfedilmesi, değerlendirilmesi ve yeniden formüle edilmesi ile , maladaptif davranışlara alternatif yaklaşımları araştırarak karar verilmesi süreçlerinde yönlendirilmiş keşfin rolü belirlenerek bu tekniğin terapi dışı ortamlarda kazandırılmasına yönelik çalışmalara zemin oluşturulması amaçlanmaktadır.

Yöntem

Pubmed, Google Akademi gibi veri tabanları; disasters,world psychiatry, elsevier cjp-rcp,the journal of nervous and mental disease dergileri ile birçok diğer tıbbi ve psikiyatrik dergide literatür taraması yapılmıştır. Aramalarda kullanılan terimler arasında; belirsizliğe tahammülsüzlük, kaygı, Sokratik sorgulama, yönlendirilmiş keşif, bdt yer almaktadır. İlgili bilgiler yönlendirilmiş keşif tekniğinin işlevsiz kaygı ile çalışmada etkililiğini ortaya koymak için kullanılmıştır.

[171] Psikolojik danışman

Sonuç
Yönlendirilmiş keşif terapi odasında kullanılan önemli bir tekniklerden biridir ve bu hizmetten yaralanma olasılığı olmayan bireylerin kaygı ile baş etme süreçlerinde bu tekniğin bilinmesi hayatlarında kolaylaştırıcı bir zemin oluşturacaktır

Anahtar Kelimeler: Sokratik sorgulama, bdt, yönlendirilmiş keşif, belirsizliğe tahammülsüzlük, anksiyete

KAYNAKÇA

Akkoyunlu,S.Türkçapar,H.(2013). Bir teknik: Alternatif düşünce oluşturulması. Bilişsel Davranışçı Psikoterapi ve Araştırmalar Dergisi 2,53-59

Aydın,H.(2008).Sokratesin felsefi ışığında sokratik yönteme analitik bir yaklaşım Üniversite ve Toplum Bilim Eğitim ve Düşünce Dergisi 8,2

Bimantar,A.R.Kusumastutı,N.(2025).Cognıtıve structure of students throught socratıc quasrıonıng in algebra.Jurnal PendidikanMatematika.16,01,71-82

Özdel,K.(2015). Dünden bugüne bilişsel davranışcı terapiler: teori ve uygulama, Türkiye Klinikleri,8(2),10-20

Kanat,K.Temel,Z.F.(2025).The use of questıonıng strategıes ın the development of crıtıcal thınkıng skılls ın children:A Qualitatıve study of the socratıc method

Padesky,C.(2000).Socratıc Process

Stallard,P.(2005).The socratıc process andinductıve reasonıng a clinician's guide to think goog-feel good usıngcbt wıth children and youngpeople John Wiley&sons ltd,the atrıum,Southern Gate,Chichester,West SussexPO198SQ,51-66

Şahin,M.(2019).Korku,kaygı ve kaygı bozuklukları. Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi.6,10 117-135

Türkçapar,H.Sargın,E.(2012).Bir teknik sokratik sorgulama-yönlendirilmiş keşif

Türkçapar,H.Özdel,K.Sargın, E.(2022Özdel, K bilişsel davranışçı terapi küresel bağlamda bilişsel davranışçı terapi,481-504.

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

PROTECTIVE HERITAGE AUTONOMOUS NERVOUS SYSTEM: ANXIETY MANAGEMENT PHYSIOLOGY

Sibel YILDIRIM[172]

1. Rationale of the Study

Anxiety is an intense emotion experienced by many individuals at some point in their lives. Individuals perceive the danger in their current situation as significant and their ability to cope as inadequate. The emergence of this emotion prepares the body for certain physiological symptoms. These physiological responses are managed by the autonomic nervous system, which is located within the peripheral nervous system of the brain. The OSS is responsible for the unconscious part of physiological responses that help regulate emotions by maintaining homeostasis through the parasympathetic and sympathetic nervous system. When functioning properly, the body's fight-flight, freeze, and fainting responses help individuals survive. Therefore, normal levels of anxiety are necessary. In anxious individuals seeking psychological support, however, there are disruptions in the regulation of these responses. The severity, frequency, and duration of anxiety, and consequently the individual's functionality, are impaired. Anxiety disorders are a broad group that includes diagnoses such as OCD, GAD, PTSD, SAD, PD, and specific phobias, and their prevalence worldwide is reported to be 3.7%. From this perspective, mental health professionals have a high rate of referrals. The aim of our study is to examine anxiety disorders, which accompany many diagnoses in mental health, from the perspective of the autonomic nervous system and to offer a physiological psychology perspective on anxiety management.

2. Objectives

Our aim is to provide therapists with a different perspective by looking at anxiety disorders, which are frequently encountered in the field of mental health, from a physiological psychology perspective, and at the same time to provide physiological additions to the information that will be presented to the client in psychoeducation sessions.

3. Methods

Pubmed,google akademi gibi veri tabanları ;world psychiatry, elsevıer, dergileri ile birçok diğer tıbbi ve psikiyatrik dergide literatür taraması yapılmıştır.İlgili bilgiler anksiyete ve OSS arasındaki ilişkileri belirlemek için kullanılmıştır

4.Findings

Analysis of the study's findings is ongoing and will be presented at the conference.

[172] HH

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

5.Results

Studies have shown that information conveyed to clients during psychoeducation sessions about the relationship between anxiety and OSS contributes to the treatment of clients with anxiety disorders.

Key Words: Anxiety, OSS, Parasympathetic Nervous System, Sympathetic Nervous System, Physiological Psychology, Emotion Regulation, Peripheral Nervous System

REFERENCES

Bandelow,B.Michaelis,S.Wedekınd,D.(2017).Kaygı Bozukluklarının Tedavisi.*Klinik Nörobilimde Diyaloglar 93-107* https://doi.org/10.31887/DCNS.2017.19.2

Craske,M.D.Rauch,S.L.Ursano,R.vd(2011).KaygıBozukluğu Nedir.*Psychatry Onlıne,9,3* https://doi.org/10.1176/foc.9.3.foc369

Göcen,H.B.Özden,A.V.(2024). Autonomic Dysfunction in Psychiatric Disorders. *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar*,16,3,401-409.https://doi.org/ 10.18863/pgy.1329118

Javaid,S.F.Haşim,İ.C.Haşim,M.C.vd (2023).Anksiyete Bozukluklarının Epidemiyolojisi Küresel Yük ve Sosyodemografik İlişkiler *Middle East Current Psychathry*.30,44 https://doi.org/10.1186/s43045-023-00315-3

Kenwood,M.M. Kalin,N.H.and Barbas,H.(2022). The Prefrontal cortex, pathological anxiety, and anxiety disorders. *American College of Neuropsychopharmacology,* 47,260–275. https://doi.org/10.1038/s41386-021-01109

Los,K.Waszkıevıcz,N.(2021).Kaygı Bozukluklarında Bıolojık Belirtecler *Journal of Clınıcal Medıcıne10,8 1744* **https://doi.org/10.3390/jcm10081744**

Maulina,V.V.R.Ohira, H.(2024). Somatic Symptoms and Its Association With Anxiety and Interoception . *Indonesian Psychological Journal*.39,2 https://doi.org/10.24123/aipj.v39i2.6327

Mishra,A.K.Varma,A.R.(2023).A Comprehensive Review of the Generalized Anxıety Dısorder.*Publıshed vıa DMIHER School of Epidemiology and Public Health,15,9 e46115.*

DOI: 10.7759/cureus.46115

Otte,C.(2022).Kaygı Bozukluklarında Bilişsel Davranışcı Terapi:Knıtların Güncel Durumu. *Klinik Nörobilimde Diyaloglar.*13,4,413-421. https://doi.org/10.31887/DCNS.2011.13.4/cotte

Özdel,K.(2015).Dünden bugüne bilişsel davranışcı terapiler :teori ve uygulama,*Türkiye Klinikleri,8(2),10-20*

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

Stoyanov,D.(2024). The Anxious Brain: The Influence of Stress on the Nervous System.*Brain Scıences,*14,597. https://doi.org/10.3390/brainsci14060597

Szuhany, K.L. Simon,N.M.(2022) Kaygı Bozuklukları Bir İnceleme *Jama* 328,24,2431-2445

doi:10.1001/jama.2022.22744

Ünal,S.(2020). Mikrobiyata, Stres ve Anksiyete Bozuklukları.*Türkiye Klinikleri.19-23*

Türkçapar,H.Özdel,K.Sargın, E.(2022).Türkiye'de bilişsel davranışxı terapi küresel bağlamda bilişsel davranışcı terapi,481-504.

Türkçapar,H.Özdel,K.Sargın, E.(2022).Türkiye'de bilişsel davranışxı terapi küresel bağlamda bilişsel davranışcı terapi,481-504.

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

İLKOKUL ÖĞRENCİLERİNİN ŞİDDET EĞİLİMLERİ İLE ANNELERİNİN DUYGUSAL ZEKÂ DÜZEYLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

Zeynep ÖRNEK[173], Mustafa ÖZÇETİN[174], İsmail YILDIZ[1753]

1. Çalışmanın Gerekçesi

21. yüzyılın kriz ortamlarında, annelerin duygusal farkındalığı çocukların psikolojik direncini artırabilirken, aile temelli müdahaleler şiddet döngüsünü kırmada etkili olabilir. Bu bağlamda, annelerin duygusal zekâ düzeyinin çocukların davranışsal gelişimi üzerindeki etkisini belirlemek hem koruyucu ruh sağlığı politikaları hem de toplumsal dayanıklılık açısından stratejik bir rol üstlenmektedir. Bu araştırma, annelerin duygusal zekâ düzeylerinin çocukların şiddet eğilimleri üzerindeki dolaylı etkilerini inceleyerek, erken dönem aile dinamiklerinin bireysel ve toplumsal ruh sağlığı açısından önemini vurgulamaktadır.

2. Amaçlar

Bu araştırma; annelerin duygusal zeka düzeyleri ile ilkokul öğrencilerinin şiddet eğilimleri arasındaki ilişkiyi incelemek amacıyla yapılmıştır.

3. Yöntem

Bu araştırma 2024-2025 eğitim-öğretim döneminde İstanbul ili Fatih ilçesinde bulunan devlet ilkokullarına devam eden 3. Sınıf öğrencisi 347 çocuk ve anneleri ile yürütülmüştür.

Araştırmada demografik bilgiler için "Kişisel Bilgi Formu", annelerin duygusal zeka düzeyini ölçmek için "Duygusal Zekâ Özelliği Ölçeği–Kısa Formu (DZÖÖ-KF)" ve çocukların şiddet eğilimlerini ölçmek için "Şiddet Eğilim Ölçeği (Ş.E.Ö.)", çocukların duygusal zeka düzeyini ölçmek için "Çocuklar için Duygusal Zeka Ölçeği" kullanılmıştır. Veriler nicel araştırma yöntemiyle toplanmış ve ilişkisel tarama modeli kullanılarak analiz edilmiştir.

4. Bulgular

Çocukların şiddet eğilimleri ile annelerin duygusal zekası arasında anlamlı bir ilişki bulunamamıştır. Öte yandan, annelerin yaş ve eğitim düzeylerinin duygusal zekâ puanlarını etkilediği; annelerin duygusal zekası ile çocuklarının duygusal zeka düzeyleri arasında bazı alt boyutlarda anlamlı ancak düşük düzeyli ilişkiler olduğu görülmüştür. Ayrıca, kız çocuklarının empati düzeyleri daha yüksek bulunurken, erkek çocukların duyguları yönetme becerileri ve şiddet eğilim puanları anlamlı düzeyde daha yüksek çıkmıştır.

5. Sonuç

[173] Doktora Öğr., İstanbul Üniversitesi, İstanbul, Türkiye 0000-0002-9107-6793, zeynep.ornek2023@ogr.iu.edu.tr
[174] Prof. Dr., İstanbul Üniversitesi, İstanbul, Türkiye, 0000-0003-0697-4271, mustafa.ozcetin@istanbul.edu.tr
[175] Prof. Dr. İstanbul Üniversitesi, İstanbul, Türkiye, 0000-0003-3570-8394, ismail.yildiz@istanbul.edu.tr

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

Bu araştırma, annelerin duygusal zekâ düzeyleri ile çocukların şiddet eğilimleri arasında doğrudan anlamlı bir ilişki olmadığını ortaya koymuştur. Ancak annelerin yaş ve eğitim düzeylerinin duygusal zekâyı etkilediği, ayrıca cinsiyet farklarının çocukların empati ve şiddet eğilimleri üzerinde belirleyici olabileceği sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Duygusal zeka, şiddet, anne, çocuk

KAYNAKÇA

Aslanyürek, D., & Demircioğlu, H. (2024). Investigation of aggressive behaviors of adolescents. Eğitim Bilimleri Dergisi, Cumhuriyet Üniversitesi. http://yerbilimleri.cumhuriyet.edu.tr/en/download/article-file/3734811

Bacanlı, H. (2010). Eğitim psikolojisi. Pegem Akademi.

Bingöl, T. Y., & Erkek, Z. Y. (2020). Duygusal zeka ve şiddet. Meyad Akademi, 1(2), 165–181.

Cowan, P. A., Cowan, C. P., Ablow, J. C., Johnson, V. K., & Measelle, J. R. (2005). Family factors in children's adaptation to elementary school: Five-domain model. In The family context of parenting in children's adaptation to elementary school (pp. 221–246). Routledge. https://www.taylorfrancis.com/chapters/edit/10.4324/9781410612885-9

Çelik, S., Gençoğlu, C., & Kumcağız, H. (2016). Ergenlerde şiddet eğiliminin yordayıcısı olarak duygusal zekâ. Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi, 17(3), 121–134.

Çomaklı, M., & Koçyiğit, S. (2021). Primary school adaptation problems of children: Parental experiences and practices. Biruni University Institutional Repository. https://openaccess.biruni.edu.tr/xmlui/bitstream/handle/20.500.12445/2955/document%20(29).pdf

Dakal, C., & Ertem, H. Y. (2025). İlkokul öğretmenlerine göre akran zorbalığı ve çözüm yolları. Karaelmas Eğitim Bilimleri Dergisi, 13(2), 102–120. https://dergipark.org.tr/en/pub/kebd/issue/92944/1576333

Güney, M. (2019). 60-72 ay okul öncesi dönem çocuklarının sosyal duygusal uyumu ile annelerinin duygusal zekâları arasındaki ilişkinin incelenmesi [Yüksek lisans tezi, Bursa Uludağ Üniversitesi].

Hogeveen, J., Salvi, C., & Grafman, J. (2016). Emotional intelligence: Lessons from lesions. Trends in Neurosciences, 39(10), 694–705. https://doi.org/10.1016/j.tins.2016.08.007

Pektane Gülmez, A., Gültekin Akduman, G., & Gündüz, A. (2019). Okul öncesi dönem çocuklarının annelerinin duygusal zeka düzeyleri ile çocuklarının akran zorbalığı düzeyi arasındaki ilişkinin incelenmesi. The Journal of International Social Research, 12(64), 611–618.

Rehman, R., Tariq, S., & Tariq, S. (2021). Emotional intelligence and academic performance of students. Journal of the Pakistan Medical Association, 71(12), 2777–2781. https://doi.org/10.47391/JPMA.1779

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

Seven, S. (2010). Attachment and social behaviors in the period of transition from preschool to first grade. ResearchGate. https://www.researchgate.net/publication/224921538

Yıldız, D. (2024). İlkokul 4. sınıf öğrencilerinin algılanan anne baba tutumları ve çatışma çözme becerileri arasındaki ilişkinin incelenmesi [Yüksek lisans tezi, Bursa Uludağ Üniversitesi]. https://acikerisim.uludag.edu.tr/items/4550298f-3794-4f4d-968a-7cb5a48a19d2

Zupančič, M., & Kavčič, T. (2011). Factors of social adjustment to school: Child's personality, family, and preschool. Early Child Development and Care, 181(3), 345–359. https://doi.org/10.1080/03004430903507175

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

AN EVALUATION OF THE RELATIONSHIP BETWEEN PRIMARY SCHOOL STUDENTS' TENDENCIES TOWARD VIOLENCE AND THEIR MOTHERS' EMOTIONAL INTELLIGENCE LEVELS

Zeynep ÖRNEK[176], Mustafa ÖZÇETİN[177], İsmail YILDIZ[1783]

1. Rationale of the Study

In the crisis environments of the 21st century, mothers' emotional awareness can enhance children's psychological resilience, while family-based interventions may be effective in breaking the cycle of violence. In this context, identifying the impact of mothers' emotional intelligence levels on children's behavioral development plays a strategic role in both preventive mental health policies and social resilience. This research emphasizes the importance of early family dynamics for individual and societal mental health by examining the indirect effects of mothers' emotional intelligence levels on children's tendencies toward violence.

2. Objectives

This study aims to examine the relationship between mothers' emotional intelligence levels and primary school students' tendencies toward violence.

3. Methods

This research was conducted during the 2024–2025 academic year with 347 third-grade students attending public primary schools in the Fatih district of Istanbul and their mothers. The data were collected using a "Personal Information Form" for demographic information, the "Trait Emotional Intelligence Questionnaire–Short Form (TEIQue–SF)" to assess mothers' emotional intelligence levels, the "Violence Tendency Scale (VTS)" to measure children's violent tendencies, and the "Emotional Intelligence Scale for Children" to assess children's emotional intelligence levels. The study was carried out using a quantitative research method and analyzed through the relational screening model.

4. Results

No significant relationship was found between children's tendencies toward violence and their mothers' emotional intelligence levels. However, it was observed that mothers' age and educational background significantly influenced their emotional intelligence scores. Additionally, some sub-dimensions showed meaningful but low-level correlations between mothers' and children's emotional intelligence levels. The results also indicated that girls had higher levels of empathy, while boys scored significantly higher in emotion management skills and violent tendencies.

[176] Doktora Öğr., İstanbul Üniversitesi, İstanbul, Türkiye 0000-0002-9107-6793, zeynep.ornek2023@ogr.iu.edu.tr
[177] Prof. Dr., İstanbul Üniversitesi, İstanbul, Türkiye, 0000-0003-0697-4271, mustafa.ozcetin@istanbul.edu.tr
[178] Prof. Dr. İstanbul Üniversitesi, İstanbul, Türkiye, 0000-0003-3570-8394, ismail.yildiz@istanbul.edu.tr

5. Conclusion

This research revealed that there is no direct significant relationship between mothers' emotional intelligence levels and children's tendencies toward violence. However, it concluded that mothers' age and educational level affect emotional intelligence and that gender differences may be a determining factor in children's empathy and violent tendencies.

Key Words: Emotional intelligence, violence, mother, child

REFERENCES

Aslanyürek, D., & Demircioğlu, H. (2024). Investigation of aggressive behaviors of adolescents. Eğitim Bilimleri Dergisi, Cumhuriyet Üniversitesi. http://yerbilimleri.cumhuriyet.edu.tr/en/download/article-file/3734811

Bacanlı, H. (2010). Eğitim psikolojisi. Pegem Akademi.

Bingöl, T. Y., & Erkek, Z. Y. (2020). Duygusal zeka ve şiddet. Meyad Akademi, 1(2), 165–181.

Cowan, P. A., Cowan, C. P., Ablow, J. C., Johnson, V. K., & Measelle, J. R. (2005). Family factors in children's adaptation to elementary school: Five-domain model. In The family context of parenting in children's adaptation to elementary school (pp. 221–246). Routledge. https://www.taylorfrancis.com/chapters/edit/10.4324/9781410612885-9

Çelik, S., Gençoğlu, C., & Kumcağız, H. (2016). Ergenlerde şiddet eğiliminin yordayıcısı olarak duygusal zekâ. Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi, 17(3), 121–134.

Çomaklı, M., & Koçyiğit, S. (2021). Primary school adaptation problems of children: Parental experiences and practices. Biruni University Institutional Repository. https://openaccess.biruni.edu.tr/xmlui/bitstream/handle/20.500.12445/2955/document%20(29).pdf

Dakal, C., & Ertem, H. Y. (2025). İlkokul öğretmenlerine göre akran zorbalığı ve çözüm yolları. Karaelmas Eğitim Bilimleri Dergisi, 13(2), 102–120. https://dergipark.org.tr/en/pub/kebd/issue/92944/1576333

Güney, M. (2019). 60-72 ay okul öncesi dönem çocuklarının sosyal duygusal uyumu ile annelerinin duygusal zekâları arasındaki ilişkinin incelenmesi [Yüksek lisans tezi, Bursa Uludağ Üniversitesi].

Hogeveen, J., Salvi, C., & Grafman, J. (2016). Emotional intelligence: Lessons from lesions. Trends in Neurosciences, 39(10), 694–705. https://doi.org/10.1016/j.tins.2016.08.007

Pektane Gülmez, A., Gültekin Akduman, G., & Gündüz, A. (2019). Okul öncesi dönem çocuklarının annelerinin duygusal zeka düzeyleri ile çocuklarının akran zorbalığı düzeyi arasındaki ilişkinin incelenmesi. The Journal of International Social Research, 12(64), 611–618.

Rehman, R., Tariq, S., & Tariq, S. (2021). Emotional intelligence and academic performance of students. Journal of the Pakistan Medical Association, 71(12), 2777–2781. https://doi.org/10.47391/JPMA.1779

Seven, S. (2010). Attachment and social behaviors in the period of transition from preschool to first grade. ResearchGate. https://www.researchgate.net/publication/224921538

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

Yıldız, D. (2024). İlkokul 4. sınıf öğrencilerinin algılanan anne baba tutumları ve çatışma çözme becerileri arasındaki ilişkinin incelenmesi [Yüksek lisans tezi, Bursa Uludağ Üniversitesi]. https://acikerisim.uludag.edu.tr/items/4550298f-3794-4f4d-968a-7cb5a48a19d2

Zupančič, M., & Kavčič, T. (2011). Factors of social adjustment to school: Child's personality, family, and preschool. Early Child Development and Care, 181(3), 345–359. https://doi.org/10.1080/03004430903507175

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

NEFES EGZERSİZLERİNİN BAĞIMLILIK TEDAVİSİNDE NÖROLOJİK FİZYOLOJİK VE RUHSAL BOYUTLARI

Penbe Nur Görgülü[1]

Son yıllarda bağımlılıkla mücadelede yalnızca farmakolojik ve davranışsal tedaviler değil, tamamlayıcı yaklaşımlar da önem kazanmaktadır. Nefes egzersizleri bu bağlamda öne çıkan bir yöntem olup, düşük frekanslı ve ritmik uygulamaların fizyolojik regülasyon ve nörobiyolojik iyileşme süreçlerine katkı sunduğu gösterilmiştir. Literatürde dakikada altı tekrar döngüsüyle yapılan rezonans frekanslı nefesin kalp atım hızı değişkenliğini artırdığı, barorefleks duyarlılığını güçlendirdiği ve kortizol salınımını azalttığı bildirilmektedir (Bates et al., 2019; Zaccaro et al., 2018). EEG ve fMRI bulguları ise alfa aktivitesinde artışın yanı sıra prefrontal korteks ve insulada işlevsel değişikliklere işaret etmektedir (Streeter et al., 2010; Paulus et al., 2013).

Bu fizyolojik ve nörolojik etkiler, bağımlılıkta kritik öneme sahip duygu düzenleme, dürtü kontrolü ve öz farkındalık gibi ruhsal süreçlerin desteklenmesine aracılık etmektedir. Ayrıca parasempatik aktivitenin artışı, stres yanıtının dengelenmesini sağlayarak madde isteğini azaltmakta ve nüks riskini düşürmektedir (Ünlü et al., 2023). Bulgular, nefes egzersizlerinin yalnızca biyolojik bir müdahale aracı değil, aynı zamanda ruhsal sağlığın yeniden inşasını destekleyen ve bireyin yaşam kalitesini güçlendiren bütüncül bir yöntem olduğunu ortaya koymaktadır. Bu nedenle nefes temelli yaklaşımların bağımlılık tedavisinde multidisipliner rehabilitasyon programlarına entegre edilmesi önemli bir katkı sağlayabilir.

1. Çalışmanın Gerekçesi

Bağımlılık, ülke çapında özellikle genç nüfusu etkileyen önemli bir halk sağlığı sorunu olup; biyolojik, psikolojik ve davranışsal boyutlarıyla çok yönlü bir hastalık niteliği taşımaktadır. Bu nedenle klasik tedavi yöntemlerinin yanı sıra tamamlayıcı müdahalelere duyulan ihtiyaç her geçen gün daha da belirginleşmektedir. Literatür, nefes egzersizlerinin stresle başa çıkma, nüksü önleme ve beden farkındalığını artırmada etkili olduğunu göstermektedir (Bates et al., 2019; Zaccaro et al., 2018). Ancak bağımlılıkla mücadele yalnızca fizyolojik belirtilerin kontrol altına alınmasından ibaret değildir; ruhsal sağlığın yeniden onarılması da sürecin kritik bir parçasıdır. Bu onarım, duygu düzenleme kapasitesinin geliştirilmesi, yaşam kalitesinin yükseltilmesi ve sosyal ilişkilerin güçlendirilmesi gibi çok boyutlu parametreleri içermektedir.

2. Amaçlar

Bu çalışmanın amacı nefes egzersizinin bağımlı bireylerde otonom sinir sistemi, nöroplastisite ve stres hormonları üzerindeki etkilerini incelemektir. Bu bilgiler ışığındaki fizyolojik ve nörolojik

bulguların, ruhsal sağlıkta duygu düzenleme, öz farkındalık, öz-yeterlilik ve nüks riskinin azaltılması gibi süreçleri değerlendirilerek, nefes egzersizlerinin tedavideki etkisi incelenmiştir.

3. Yöntem

Nefes egzersizleri, meditasyon temelli müdahaleler ve bağımlılık bağlamındaki klinik araştırmaları kapsayan güncel literatür incelenmiştir. Çalışmalarda kalp hızı değişkenliği (HRV), barorefleks duyarlılığı, kortizol düzeyleri, EEG ve fMRI ölçümleri kullanılmıştır (Streeter et al., 2010; Paulus et al., 2013; Ünlü et al., 2023).

4. Bulgular

Rezonans frekanslı nefes (dakikada 6) uygulamaları, kalp atım hızı değişkenliğini (HRV) artırmış, barorefleks duyarlılığını güçlendirmiş ve kortizol ile ACTH düzeylerini düşürmüştür (Bates et al., 2019; Zaccaro et al., 2018). EEG çalışmalarında alfa aktivitesinde artış, fMRI bulgularında ise prefrontal korteks ve insulada işlevsel değişiklikler saptanmış, kısa süreli uygulamalarda bile beyin aktivitesinde belirgin artış görülmüştür (Streeter et al., 2010; Paulus et al., 2013). Bu fizyolojik ve nörolojik etkiler, parasempatik aktiviteyi artırarak duygu düzenleme ve dürtü kontrolünü desteklemiş, aynı zamanda madde isteğini azaltarak nüks riskini düşürmüştür (Ünlü et al., 2023).

5. Sonuç

Nefes egzersizleri, bağımlı bireylerde otonom sinir sistemi dengesini güçlendirerek stres yanıtını düzenlemekte, prefrontal korteks ve insuladaki işlevsel değişimlerle duygu düzenleme ve dürtü kontrolünü desteklemektedir. Bu bulgular, nefes egzersizlerinin bağımlılık tedavisinde ruhsal sağlığın yeniden inşasına katkı sunan tamamlayıcı bir yöntem olabileceğini göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Nefes egzersizi, bağımlılık, nöroplastisite

Kaynakça

Bates, M. E., Lesnewich, L. M., Uhouse, S. G., Gohel, S., & Buckman, J. F. (2019). Resonance-paced breathing alters neural response to visual cues: Proof-of-concept for a neuroscience-informed adjunct to addiction treatments. *Frontiers in Psychiatry, 10,* 624. https://doi.org/10.3389/fpsyt.2019.00624

Zaccaro, A., Piarulli, A., Laurino, M., Garbella, E., Menicucci, D., Neri, B., & Gemignani, A. (2018). How breath-control can change your life: A systematic review on psycho-physiological

correlates of slow breathing. *Frontiers in Human Neuroscience, 12,* 353. https://doi.org/10.3389/fnhum.2018.00353

Streeter, C. C., Whitfield, T. H., Owen, L., Rein, T., Karri, S. K., Yakhkind, A., Perlmutter, R., Prescot, A., Renshaw, P. F., Ciraulo, D. A., & Jensen, J. E. (2010). Effects of yoga versus walking on mood, anxiety, and brain GABA levels: A randomized controlled MRS study. *The Journal of Alternative and Complementary Medicine, 16*(11), 1145–1152. https://doi.org/10.1089/acm.2010.0007

Paulus, M. P., Stewart, J. L., & Haase, L. (2013). Treatment approaches for interoceptive dysfunctions in drug addiction. *Frontiers in Psychiatry, 4,* 137. https://doi.org/10.3389/fpsyt.2013.00137

Ünlü, İ. E., Doğan, O., & Keser, İ. (2023). Egzersizin nikotin, kokain, metamfetamin, opioidler ve alkol gibi madde bağımlılıklarındaki yeri. *Gazi Sağlık Bilimleri Dergisi, 8*(1), 70–78. https://doi.org/10.52881/gsbdergi.1190904

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

THE NEUROLOGICAL, PHYSIOLOGICAL, AND SPIRITUAL DIMENSIONS OF BREATHING EXERCISES IN ADDICTION TREATMENT

Penbe Nur Görgülü[1]

In recent years, not only pharmacological and behavioral treatments but also complementary approaches have gained importance in the fight against addiction. Breathing exercises stand out as a method in this context, as low-frequency and rhythmic practices have been shown to contribute to physiological regulation and neurobiological recovery processes. The literature reports that resonance frequency breathing performed at six cycles per minute increases heart rate variability, strengthens baroreflex sensitivity, and reduces cortisol secretion (Bates et al., 2019; Zaccaro et al., 2018). EEG and fMRI findings indicate an increase in alpha activity as well as functional changes in the prefrontal cortex and insula (Streeter et al., 2010; Paulus et al., 2013).

These physiological and neurological effects mediate the support of psychological processes critical in addiction, such as emotion regulation, impulse control, and self-awareness. Moreover, the increase in parasympathetic activity balances the stress response, reduces craving, and lowers the risk of relapse (Ünlü et al., 2023). Findings reveal that breathing exercises are not only a biological intervention tool but also a holistic method that supports the reconstruction of mental health and strengthens individuals' quality of life. Therefore, integrating breath-based approaches into multidisciplinary rehabilitation programs for addiction treatment can provide significant contributions.

1. Rationale of the Study

Addiction is a major public health problem affecting especially the young population nationwide and represents a multifaceted disease with biological, psychological, and behavioral dimensions. Thus, beyond classical treatment methods, the need for complementary interventions is becoming increasingly evident. The literature shows that breathing exercises are effective in coping with stress, preventing relapse, and increasing body awareness (Bates et al., 2019; Zaccaro et al., 2018). However, coping with addiction is not limited to controlling physiological symptoms; the restoration of mental health is also a critical part of the process. This restoration includes multidimensional parameters such as developing emotion regulation capacity, improving quality of life, and strengthening social relationships.

2. Objectives

The aim of this study is to examine the effects of breathing exercises on the autonomic nervous system, neuroplasticity, and stress hormones in addicted individuals. In light of this information, the physiological and neurological findings were evaluated together with psychological processes such as emotion regulation, self-awareness, self-efficacy, and relapse risk reduction, to investigate the impact of breathing exercises in treatment.

3. Method

The current literature covering breathing exercises, meditation-based interventions, and clinical research in the context of addiction was reviewed. Studies included measurements of

heart rate variability (HRV), baroreflex sensitivity, cortisol levels, EEG, and fMRI (Streeter et al., 2010; Paulus et al., 2013; Ünlü et al., 2023).

4. Findings

Resonance frequency breathing (six breaths per minute) increased heart rate variability (HRV), strengthened baroreflex sensitivity, and reduced cortisol and ACTH levels (Bates et al., 2019; Zaccaro et al., 2018). EEG studies showed an increase in alpha activity, while fMRI findings revealed functional changes in the prefrontal cortex and insula. Even short-term practices demonstrated significant increases in brain activity (Streeter et al., 2010; Paulus et al., 2013). These physiological and neurological effects enhanced parasympathetic activity, supported emotion regulation and impulse control, reduced craving, and lowered the risk of relapse (Ünlü et al., 2023).

5. Conclusion

Breathing exercises strengthen autonomic nervous system balance in addicted individuals, regulate stress response, and support emotion regulation and impulse control through functional changes in the prefrontal cortex and insula. These findings indicate that breathing exercises may be a complementary method contributing to the reconstruction of mental health in addiction treatment.

Keywords: Breathing exercise, addiction, neuroplasticity

REFERENCES

Bates, M. E., Lesnewich, L. M., Uhouse, S. G., Gohel, S., & Buckman, J. F. (2019). Resonance-paced breathing alters neural response to visual cues: Proof-of-concept for a neuroscience-informed adjunct to addiction treatments. *Frontiers in Psychiatry, 10*, 624. https://doi.org/10.3389/fpsyt.2019.00624

Zaccaro, A., Piarulli, A., Laurino, M., Garbella, E., Menicucci, D., Neri, B., & Gemignani, A. (2018). How breath-control can change your life: A systematic review on psycho-physiological correlates of slow breathing. *Frontiers in Human Neuroscience, 12*, 353. https://doi.org/10.3389/fnhum.2018.00353

Streeter, C. C., Whitfield, T. H., Owen, L., Rein, T., Karri, S. K., Yakhkind, A., Perlmutter, R., Prescot, A., Renshaw, P. F., Ciraulo, D. A., & Jensen, J. E. (2010). Effects of yoga versus walking on mood, anxiety, and brain GABA levels: A randomized controlled MRS study. *The Journal of Alternative and Complementary Medicine, 16*(11), 1145–1152. https://doi.org/10.1089/acm.2010.0007

Paulus, M. P., Stewart, J. L., & Haase, L. (2013). Treatment approaches for interoceptive dysfunctions in drug addiction. *Frontiers in Psychiatry, 4*, 137. https://doi.org/10.3389/fpsyt.2013.00137

Ünlü, İ. E., Doğan, O., & Keser, İ. (2023). Egzersizin nikotin, kokain, metamfetamin, opioidler ve alkol gibi madde bağımlılıklarındaki yeri. *Gazi Sağlık Bilimleri Dergisi, 8*(1), 70–78. https://doi.org/10.52881/gsbdergi.1190904

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

KORUMA ALTINDA YETİŞEN BİREYLERİN KAMU İSTİHDAM SÜREÇLERİNDE PSİKOSOSYAL UYUM VE RUHSAL ETMENLER: BİR ÖN ÇALIŞMA

Aila GAREAYAGHI[179], Dilay BAŞER[180], Hüseyin KUTLU[181], Semra AYÇİÇEK[182], Aslıhan POLAT[183]

1. Çalışmanın Gerekçesi

Çocuk koruma sisteminde yetişmiş bireyler, 2828 sayılı kanun kapsamında kamu istihdamına hak kazanmakta fakat iş yaşamına uyum süreçlerinde önemli zorluklar yaşamaktadır. Literatürde bu grubun ruhsal süreçleri ve çalışma alışkanlıklarını ele alan kapsamlı araştırmalar sınırlıdır. Çalışmamız, bu boşluğu doldurmayı ve toplumsal bütünleşme açısından politika geliştirmeye katkı sunmayı hedeflemektedir.

2. Amaçlar

Amacımız, koruma altında yetişen bireylerin kamu istihdamında karşılaştıkları ruhsal ve davranışsal sorunları tanımlamak, bu sorunların çalışma tutum ve uyum süreçlerine etkisini incelemek ve destekleyici müdahale modelleri geliştirmektir.

3. Yöntem

Bir kamu kuruluşunda, ilgili kanun kapsamında istihdam edilen bireylerden rastgele seçilen on kişi ile klinik psikolojik görüşmeler, MMPI, Rorschach testleri ve nitel değerlendirmeler yürütülmüştür. Bunun yanında, kişilerin beraber çalıştığı iki amirle de nitel görüşmeler yapılmıştır. Bulgular hem bireylerin ruhsal süreçleri hem de çalışma ortamındaki deneyimleri üzerinden analiz edilmiştir.

4. Bulgular

Değerlendirmeler, erken dönem travmatik yaşantılar, güvenli bağlanma eksikliği ve ebeveyn sevgisi yoksunluğunun depresif duygudurum, öfke, somatizasyon ve özgüven sorunlarına zemin hazırladığını göstermiştir. MMPI'da katılımcıların %30'unda somatizasyon ve bağımlılık ihtiyacı saptanırken, Rorschach testinde 'kan', 'iç organlar' ve 'yarasa' temalı yanıtlar öne çıkmıştır. Grup terapisine yönelik direnç (%66,7) ve ifade güçlüğü (%50) güven ve aidiyet sorunlarını yansıtmaktadır. İş yerinde damgalayıcı söylemler, öfke ve izolasyonu tetikleyen önemli stresörlerdir. Yöneticiler ve çalışma arkadaşları, ilgili kanun kapsamında istihdam edilen bireylerle çalışırken sık sorunlar yaşadıklarını belirtmiştir. Sınırların belirsizliği, uygun olmayan davranışlar, kişiselleşen çatışmalar, düşük sorumluluk ve bağlılık

[179] Kocaeli Üniversitesi Araştırma ve Uygulama Hastanesi, Psikiyatri Anabilim Dalı, Kocaeli, Türkiye
[180] Kocaeli Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sosyal Hizmet Bölümü, Sosyal Hizmet, Kocaeli, Türkiye
[181] Kocaeli Üniversitesi, Rektörlük, Personel Daire Başkanlığı
[182] Kocaeli Üniversitesi,
[183] Kocaeli Üniversitesi,

düzeyi öne çıkmaktadır. Devamsızlık, işe geç kalma, hiyerarşik ilişkileri yönetememe, öfke kontrolü sorunları ve iletişim eksiklikleri yaygın olarak gözlenmektedir.

5. Sonuç

Bu ön çalışmamızın çıktılarına göre, koruma altında yetişmiş bireylerin istihdam süreçlerinde karşılaştıkları ruhsal ve davranışsal güçlükler hem bireysel hem de kurumsal düzeyde çok katmanlı müdahaleler gerektirmektedir. Güvenli ve kapsayıcı terapötik çerçeveler, duygu düzenleme becerilerini geliştiren grup çalışmaları ve kurum içi akran sistemi gibi destek mekanizmaları, uyum ve bütünleşme için kritik önem taşımaktadır.

Anahtar Kelimeler:

Çocuk koruma sistemi, 2828 sayılı kanun, kamu istihdamı, ruhsal değerlendirme, psikososyal uyum

KAYNAKÇA

Buran, M. (2019). Çocuk destek merkezlerinden reşit olarak ayrılan bireylerin sosyal hayata uyum süreci. *Journal of Social Sciences and Education, 2*(1), 149–161.

Delibaş, H., & Kızıler, E. (2023). Korunmaya muhtaç çocuklara sağlanan bakım yöntemlerine bir bakış: Sistematik derleme. *Toplum ve Sosyal Araştırmalar Dergisi (TSAD), 4*(3), 36–43.

Kaya Kılıç, A., & Uğur, S. B. (2022). Kurum bakımında yetişmiş kişilerde damgalanma. *Selçuk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi, (48)*, 221–242.

Öztürk, M., & Ünal, V. (2015). Yetiştirme yurdundan ayrılanların sosyalleşme ve toplumla bütünleşme durumları (Sivas örneği). *Cumhuriyet Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi, 16*(1), 119–134.

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

PSYCHOSOCIAL ADAPTATION AND MENTAL FACTORS IN PUBLIC EMPLOYMENT PROCESSES OF CARE-EXPERIENCED INDIVIDUALS: A PILOT STUDY

Aila GAREAYAGHİ[184], Dilay BAŞER[185], Hüseyin KUTLU[186], Semra AYÇİÇEK[187], Aslıhan POLAT[188]

1. Rationale of the Study

Individuals raised in the child protection system are entitled to public employment under Law No. 2828, yet they face significant challenges in adapting to working life. The literature on their psychological processes and work habits is scarce. This study aims to address this gap and contribute to policy development for social integration.

2. Objectives

Our aim is to identify the psychological and behavioral problems encountered by care-experienced individuals in public employment, to examine their impact on work attitudes and adaptation, and to propose supportive intervention models.

3. Methods

Clinical psychological interviews, MMPI, Rorschach tests, and qualitative assessments were conducted with ten randomly selected individuals employed under the law in a public institution. Additionally, qualitative interviews were held with two supervisors working directly with them. Findings were analyzed in terms of both individual psychological processes and workplace experiences.

4. Results

Assessments revealed that early traumatic experiences, lack of secure attachment, and absence of parental affection predispose individuals to depressive mood, anger, somatization, and self-confidence problems. MMPI results showed somatization and dependency needs in 30% of participants, while Rorschach responses frequently included themes of "blood," "internal organs," and "bats." Resistance to group therapy (66.7%) and difficulty in self-expression (50%) reflected trust and belonging issues. Stigmatizing remarks in the workplace emerged as stressors fueling anger and isolation. Supervisors and colleagues reported frequent challenges, including unclear boundaries, inappropriate behaviors, personalized conflicts, low responsibility and commitment, as well as absenteeism, tardiness, difficulties managing hierarchical relations, poor anger control and communication problems.

[184] Kocaeli Üniversitesi Araştırma ve Uygulama Hastanesi, Psikiyatri Anabilim Dalı, Kocaeli, Türkiye
[185] Kocaeli Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sosyal Hizmet Bölümü, Sosyal Hizmet, Kocaeli, Türkiye
[186] Kocaeli Üniversitesi, Rektörlük, Personel Daire Başkanlığı
[187]
[188]

5. Conclusion

Findings suggest that care-experienced individuals encounter psychological and behavioral difficulties in employment processes that require multilayered interventions at both individual and institutional levels. Supportive mechanisms such as safe and inclusive therapeutic frameworks, group work fostering emotion regulation skills, and peer-support ("buddy") systems within institutions are critical for adaptation and integration.

Key Words: Child protection system, Law No. 2828, public employment, psychological assessment, psychosocial adaptation

REFERENCES

Buran, M. (2019). Çocuk destek merkezlerinden reşit olarak ayrılan bireylerin sosyal hayata uyum süreci. *Journal of Social Sciences and Education, 2*(1), 149–161.

Delibaş, H., & Kızıler, E. (2023). Korunmaya muhtaç çocuklara sağlanan bakım yöntemlerine bir bakış: Sistematik derleme. *Toplum ve Sosyal Araştırmalar Dergisi (TSAD), 4*(3), 36–43.

Kaya Kılıç, A., & Uğur, S. B. (2022). Kurum bakımında yetişmiş kişilerde damgalanma. *Selçuk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi, (48)*, 221–242.

Öztürk, M., & Ünal, V. (2015). Yetiştirme yurdundan ayrılanların sosyalleşme ve toplumla bütünleşme durumları (Sivas örneği). *Cumhuriyet Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi, 16*(1), 119–134.

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

EBEVEYN EKO-ANKSİYETESİ İLE ÇOCUK DEPRESYONU VE ANKSİYETESİ ARASINDAKİ İLİŞKİ VE BU İLİŞKİDE ÇOCUKTAKİ UMUTSUZLUĞUN ARACI ROLÜ

Fatma SUBAŞI TURGUT[189] , Özhan ORHAN[190] Masum ÖZTÜRK[191]

1.Çalışmanın Gerekçesi: Küresel iklim krizi, 21. yüzyılda ruh sağlığını tehdit eden en önemli stresörlerden biridir ve eko-anksiyete giderek artmaktadır. Ebeveynlerin ekolojik kaygılarının çocukların ruh sağlığı üzerindeki etkisi ile ilgili literatürde önemli bir boşluk bulunmaktadır. Bu bağlamda, ebeveyn eko-anksiyetesinin çocukların depresyon, anksiyete ve umutsuzluk düzeyleri ile ilişkisini incelemek, sempozyumun küresel krizler temasına da katkı sağlamaktadır.

2. Amaçlar: Bu çalışma, ebeveynlerin ekolojik kaygısı ile çocukların depresyon ve kaygısı arasındaki ilişkiyi ve bu ilişkide umutsuzluğun aracılık rolünü araştırmaktadır.

3.Yöntemler: Çalışma, genel pediatri polikliniğine başvuran 11-18 yaş arası çocuklar (n=175) ve ebeveynleri (n=175) ile gerçekleştirilmiştir. Ebeveynler Hogg Ekolojik Kaygı Ölçeği'ni, çocuklar ise Beck Umutsuzluk Ölçeği, DSM-5 Seviye 2 Anksiyete Ölçeği ve DSM-5 Seviye 2 Depresyon Ölçeği'ni doldurmuştur.

4.Bulgular: Ebeveynlerin eko-anksiyete ve çocukların depresyon puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı orta derecede pozitif bir korelasyon gözlemlenmiştir ($r = 0,419$, $p < 0,001$). Ek olarak, ebeveynlerin eko-kaygısı ile çocukların kaygısı ($r = 0,355$, $p < 0,001$) ve çocukların umutsuzluğu ($r = 0,356$, $p < 0,001$) arasında zayıf ancak anlamlı pozitif korelasyonlar bulundu. Umutsuzluk, ebeveynlerin ekolojik kaygısı ile çocukların depresyonu arasındaki ilişkiyi kısmen aracılık etti (dolaylı etki = 0,167) ve toplam etkinin %39,8'ini oluşturdu; benzer şekilde, çocukların kaygısı ile olan ilişkiyi de aracılık etti (dolaylı etki = 0,140) ve toplam etkinin %39,4'ünü açıkladı.

5.Sonuçlar: Sonuçlarımız, ebeveynlerin ekolojik endişeleri ile çocukların depresyon ve kaygısı arasında önemli bir ilişki olduğunu ve umutsuzluğun bu ilişkide kısmi bir aracılık rolü oynadığını göstermektedir. Bu ön çalışmanın bulguları, ebeveynlerin ekolojik endişeleri ve çocukların umutsuzluğunun, kaygı ve depresif belirtileri olan çocuklar için risk faktörleri ve tedavi hedefleri olarak hizmet edebileceğine işaret etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Kaygı, Depresyon, Umutsuzluk, Ekolojik kaygı, İklim krizi

[189] Dr. Öğretim Üyesi, Dicle Üniversitesi Tıp Fakültesi, Diyarbakır, Türkiye, 0000-0002-9971-8375, fsubasiturgut@gmail.com
[190] Doçent Dr., Mardin Artuklu Üniversitesi, Mardin, Türkiye, 0000-0002-3042-6972, ozhan.orhan@hotmail.com.tr
[191] Doçent Dr., Dicle Üniversitesi Tıp Fakültesi, Diyarbakır, Türkiye, 0000-0002-9989-7051, masumozturk@hotmail.com

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

THE RELATIONSHIP BETWEEN PARENT ECO-ANXIETY AND CHILD DEPRESSION/ANXIETY AND THE MEDIATING ROLE OF CHILD HOPELESSNESS

Fatma SUBAŞI TURGUT[192] , Özhan ORHAN[193] Masum ÖZTÜRK[194]

1. Rationale for the Study: The global climate crisis is one of the most significant stressors threatening mental health in the 21st century, and eco-anxiety is on the rise. There is a significant gap in the literature regarding the impact of parents' ecological concerns on children's mental health. In this context, examining the relationship between parental eco-anxiety and children's levels of depression, anxiety, and hopelessness contributes to the symposium's theme of global crises.

2. Objectives: This study investigates the relationship between parents' ecological concerns and children's depression and anxiety, as well as the mediating role of hopelessness in this relationship.

3. Methods: The study was conducted with children aged 11-18 years (n=175) and their parents (n=175) who were admitted to the general pediatrics outpatient clinic. Parents completed the Hogg Eco-Anxiety Scale and children completed the Beck Hopelessness Scale, DSM-5 Level-2 Anxiety Scale and DSM-5 Level-2 Depression Scale.

4. Results: A statistically significant moderate positive correlation was observed between parent eco-anxiety and child depression scores ($r = 0.419$, $p < 0.001$). Additionally, weak but significant positive correlations were found between parent eco-anxiety and both child anxiety ($r = 0.355$, $p < 0.001$) and child hopelessness ($r = 0.356$, $p < 0.001$). Hopelessness partially mediated the association between parent eco-anxiety and child depression (indirect effect = 0.167), accounting for 39.8% of the total effect, and similarly mediated the relationship with child anxiety (indirect effect = 0.140), explaining 39.4% of the total effect.

5. Conclusions: Our results indicate a significant relationship between parents' ecological concerns and children's depression and anxiety, with hopelessness playing a partial mediating role in this relationship. The findings of this preliminary study suggest that parents' ecological concerns and children's hopelessness may serve as risk factors and treatment targets for children with anxiety and depressive symptoms.

Keywords: Anxiety, Depression, Hopelessness, Eco-anxiety, Climate crisis

[192] Dr. Öğretim Üyesi, Dicle Üniversitesi Tıp Fakültesi, Diyarbakır, Türkiye, 0000-0002-9971-8375, fsubasiturgut@gmail.com
[193] Doçent Dr., Mardin Artuklu Üniversitesi, Mardin, Türkiye, 0000-0002-3042-6972, ozhan.orhan@hotmail.com.tr
[194] Doçent Dr., Dicle Üniversitesi Tıp Fakültesi, Diyarbakır, Türkiye, 0000-0002-9989-7051, masumozturk@hotmail.com

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

TRANS BİREYLERDE CİNSİYET UYUMLANDIRMA SÜRECİNDE TELEPSİKİYATRİ: KLİNİK DENEYİM VE AVANTAJLAR

İlay DALKIRAN [195] , Nezihe GÜL [196] , Fatma Seher KOCAAYAN[197], Aslıhan POLAT[198]

1. Çalışmanın Gerekçesi

COVID-19 pandemisi ile birlikte yüz yüze ruh sağlığı hizmetlerinde yaşanan kesintiler, trans bireylerin cinsiyet uyumlandırma süreçlerini doğrudan etkilemiştir. Telepsikiyatri uygulamaları bu dönemde önemli bir alternatif olarak öne çıkmış, azınlık grupların sağlık hizmetlerine erişimindeki eşitsizlikleri azaltmayı sağlamıştır.

2. Amaçlar

Bu çalışmada, Kocaeli Üniversitesi Psikiyatri Anabilim Dalı'nda 2020 yılından itibaren yürütülen telepsikiyatri uygulamalarının cinsiyet uyumlandırma sürecindeki trans bireylere sağladığı katkıların ve avantajların sunulması amaçlanmıştır.

3. Yöntem

Tanımlayıcı kesitsel nitelikteki bu çalışmada, Nisan 2020'den itibaren cinsiyet hoşnutsuzluğu tanısı ile başvuran 120 birey incelenmiştir. Bunlardan 47'si telepsikiyatri hizmeti almış olup toplam 117 görüşme yapılmıştır. Görüşmeler çevrim içi platformlar üzerinden yürütülmüş, içerikler nitel analiz ile değerlendirilmiştir.

4. Bulgular

Görüşmelerde öne çıkan temalar hormon ve cerrahi tedaviler, açılma süreci, aile ve arkadaş ilişkileri, iş ve eğitim hayatı ile yasal süreçlerdir. Telepsikiyatri; erişilebilirlik, süreklilik, psikososyal destek sağlama ve damgalanma riskini azaltma açısından avantajlı bulunmuştur. Uygun görüşme mekânı sağlayamama ve teknik sorunlar ise dezavantaj olarak belirlenmiştir.

5. Sonuç

Telepsikiyatri, trans bireylerin cinsiyet uyumlandırma sürecinde sürdürülebilir, erişilebilir ve bütüncül bir ruh sağlığı hizmet modeli olarak değerlendirilmektedir. Bulgular, ulusal ve uluslararası verilerle uyumlu şekilde telepsikiyatrinin azınlık gruplar için önemli bir destek mekanizması olduğunu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Telepsikiyatri, Trans bireyler, Cinsiyet uyumlandırma, Azınlık sağlığı

[195] Araştırma Görevlisi, Kocaeli Üniversitesi, Kocaeli, Türkiye, 0009-0009-6433-2681, ilay.dalkiran@gmail.com
[196] Araştırma Görevlisi, Kocaeli Üniversitesi, Kocaeli, Türkiye, 0009-0008-6554-7054, gnezihe96@gmail.com
[197] Araştırma Görevlisi, Kocaeli Üniversitesi, Kocaeli, Türkiye, 0009-0001-7183-2002, seherkocaayan@gmail.com
[198]Profesör Dr., Kocaeli Üniversitesi, Kocaeli, Türkiye, 0000-0001-9649-8701, aslihan.polat@kocaeli.edu.tr

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

KAYNAKÇA

Nieder, T. O., Renner, J., Sehner, S., Pepić, A., Zapf, A., Lambert, M., ... & Dekker, A. (2024). Effect of the i2TransHealth e-health intervention on psychological distress among transgender and gender diverse adults from remote areas in Germany: a randomised controlled trial. The Lancet Digital Health, 6(12), e883-e893.

Polat, A., & ALİOĞLU, F. (2019). Cinsiyet disforisi: Kocaeli Üniversitesi Hastanesi deneyimi. Anatolian Journal of Psychiatry/Anadolu Psikiyatri Dergisi, 20(1).

Coleman, E., Radix, A. E., Bouman, W. P., Brown, G. R., De Vries, A. L., Deutsch, M. B., ... & Arcelus, J. (2022). Standards of care for the health of transgender and gender diverse people, version 8. International journal of transgender health, 23(sup1), S1-S259.

Koehler, A., Motmans, J., Mulió Alvarez, L., Azul, D., Badalyan, K., Basar, K., ... & Nieder, T. O. (2023). How the COVID-19 pandemic affects transgender health care-A

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

TRANS TELEPSYCHIATRY IN GENDER-AFFIRMING CARE: CLINICAL EXPERIENCE AND ADVANTAGES

İlay DALKIRAN [199] , Nezihe GÜL [200] , Fatma Seher KOCAAYAN[201], Aslıhan POLAT[202]

1. Rationale of the Study

With the onset of the COVID-19 pandemic, interruptions in face-to-face mental health services directly affected the gender-affirming processes of transgender individuals. Telepsychiatry emerged during this period as a vital alternative, helping to reduce inequalities in healthcare access for minority groups.

2. Objectives

This study aims to present the contributions and advantages of telepsychiatry practices implemented at Kocaeli University Department of Psychiatry since 2020 in supporting transgender individuals throughout their gender-affirming process.

3. Methods

This descriptive cross-sectional study examined 120 individuals diagnosed with gender dysphoria since April 2020. Of these, 47 received telepsychiatry services, with a total of 117 sessions conducted. The sessions were carried out through online platforms, and their content was evaluated using qualitative analysis.

4. Results

The thematic analysis of the sessions revealed several key areas: hormone and surgical treatments, coming-out processes, family and peer relationships, education and employment, and legal issues. Telepsychiatry was found to be advantageous in terms of accessibility, continuity, provision of psychosocial support, and reduction of stigma. However, limitations such as inadequate privacy during sessions and technical difficulties were also noted.

5. Conclusion

Telepsychiatry appears to be a sustainable, accessible, and holistic mental health service model for transgender individuals undergoing gender-affirming processes.

[199] Research Assistant, Kocaeli University, Kocaeli, Türkiye, 0009-0009-6433-2681, ilay.dalkiran@gmail.com
[200] Research Assistant, Kocaeli University, Kocaeli, Türkiye, 0009-0008-6554-7054, gnezihe96@gmail.com
[201] Research Assistant, Kocaeli University, Kocaeli, Türkiye, 0009-0001-7183-2002, seherkocaayan@gmail.com
[202] Professor, M.D., Kocaeli University, Kocaeli, Türkiye, 0000-0001-9649-8701, aslihan.polat@kocaeli.edu.tr

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

The findings, consistent with national and international data, indicate that telepsychiatry constitutes a significant support mechanism for minority populations.

Key Words: Telepsychiatry, Transgender individuals, Gender-affirming care, Minority health

REFERENCES

Nieder, T. O., Renner, J., Sehner, S., Pepić, A., Zapf, A., Lambert, M., ... & Dekker, A. (2024). Effect of the i2TransHealth e-health intervention on psychological distress among transgender and gender diverse adults from remote areas in Germany: a randomised controlled trial. The Lancet Digital Health, 6(12), e883-e893.

Polat, A., & Alioğlu, F. (2019). Cinsiyet disforisi: Kocaeli Üniversitesi Hastanesi deneyimi. Anatolian Journal of Psychiatry/Anadolu Psikiyatri Dergisi, 20(1).

Coleman, E., Radix, A. E., Bouman, W. P., Brown, G. R., De Vries, A. L., Deutsch, M. B., ... & Arcelus, J. (2022). Standards of care for the health of transgender and gender diverse people, version 8. International journal of transgender health, 23(sup1), S1-S259.

Koehler, A., Motmans, J., Mulió Alvarez, L., Azul, D., Badalyan, K., Basar, K., ... & Nieder, T. O. (2023). How the COVID-19 pandemic affects transgender health care-A cross-sectional online survey in 63 upper-middle-income and high-income countries. International Journal of Transgender Health, 24(3), 346-359.

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

METAKOGNİTİF GRUP TERAPİSİNİN ŞİZOFRENİ VE ŞİZOAFFEKTİF BOZUKLUKTA DUYGU DÜZENLEME ÜZERİNE ETKİLERİ

Narmin İSAYEVA[2031], İsmail Emre AK[2042]

1. Çalışmanın Gerekçesi

Şizofreni ve şizoaffektif bozukluk yalnızca psikotik belirtilerle sınırlı olmayıp, duygu düzenleme ve işlevsellik alanlarında kalıcı güçlüklerle seyretmektedir. Antipsikotik tedaviler kalıntı belirtiler üzerinde sınırlı etki gösterdiğinden, bilişsel yanlılıkları hedefleyen ve öz-düşünümsel becerileri artıran metakognitif grup terapisi (MGT) önemli bir psikososyal müdahale olarak öne çıkmaktadır (1).

2. Amaçlar

Bu çalışma, şizofreni ve şizoaffektif bozukluk tanılı bireylerde MGT'nin duygu düzenleme ve ilişkili klinik alanlara katkısını incelemeyi amaçlamaktadır.

3. Yöntem

Ön test–son test eşleştirilmiş karşılaştırmalı tasarım kullanıldı. Örneklem 24 hasta (12 MGT, 12 klinik izlem) olup, yaş ve cinsiyet açısından eşleştirildi. MGT, haftada bir 60 dakikalık oturumlar halinde sekiz modül üzerinden yürütüldü. Ölçümler: DERS-16, I-ERQ, Calgary Depresyon Ölçeği, PANSS, Beck Bilişsel İçgörü Ölçeği ve GAF (2,3).

4. Bulgular

MGT grubunda duygu düzenleme güçlüklerinde anlamlı azalma, özellikle kabul ve dürtü kontrolü boyutlarında iyileşme gözlendi. I-ERQ puanlarında sosyal destek arama ve paylaşım stratejilerinde artış oldu. Depresif belirtilerde düşüş, işlevsellikte artış izlendi. PANSS skorlarında gerileme kaydedildi. Klinik gözlemler, sosyal girişimlerde bulunma, akademik/mesleki başarı ve sosyal katılımda ilerlemelerle uyumluydu (1,2). Karşılaştırma grubunda anlamlı değişim görülmedi.

5. Sonuç

MGT, psikotik bozukluklarda duygu düzenleme ve işlevsellikte klinik olarak anlamlı katkılar sunmaktadır. Grup formatının akran geribildirimi, rol model alma ve sosyal öğrenme etmenleri tedavinin etkinliğini güçlendirmektedir. Bulgular, MGT'nin psikososyal tedavi programlarına entegrasyonunun önemini vurgulamaktadır (3,4).

Anahtar Kelimeler: Şizofreni, şizoaffektif bozukluk, metakognitif terapi, duygu düzenleme, grup terapisi

[203] Araştırma Görevlisi, Kocaeli Üniversitesi, Kocaeli, Türkiye, 0009-0001-8119-5975, narmin.isayeva.96@inbox.ru
[204] Araştırma Görevlisi, Kocaeli Üniversitesi, Kocaeli, Türkiye, 0009-0003-4510-0013, iemreeak@gmail.com

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

KAYNAKÇA

Moritz, S., & Woodward, T. S. (2007). Metacognitive training in schizophrenia: From basic research to knowledge translation and intervention. Current Opinion in Psychiatry, 20(6), 619–625. https://doi.org/10.1097/YCO.0b013e3282f0b8ed

Lysaker, P. H., Gumley, A., Brüne, M., Vanheule, S., Buck, K. D., & Dimaggio, G. (2011). Deficits in the ability to recognize one's own affects and those of others: Associations with neurocognition, symptoms, and function in schizophrenia. Schizophrenia Research, 133(1-3), 129–136. https://doi.org/10.1016/j.schres.2011.07.018

Thomas, N., Rossell, S. L., Waters, F., Green, M., & Badcock, J. C. (2016). Social cognition in schizophrenia: An overview. Neuropsychology Review, 26(1), 31–55. https://doi.org/10.1007/s11065-015-9310-6

Wells, A. (2009). Metacognitive therapy for anxiety and depression. New York: Guilford Press.

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

EFFECTS OF METACOGNITIVE GROUP THERAPY ON EMOTION REGULATION IN SCHIZOPHRENIA AND SCHIZOAFFECTIVE DISORDER

Narmin İSAYEVA[205], İsmail Emre AK[206]

1. **Rationale of the Study**
Schizophrenia and schizoaffective disorder are not limited to psychotic symptoms but also include persistent difficulties in emotion regulation, insight, and functioning. Pharmacological treatments have limited impact on residual symptoms; therefore, metacognitive group therapy (MGT), targeting cognitive biases and enhancing self-reflective abilities, emerges as an important psychosocial intervention (1,4).
2. **Objectives**
This study aimed to examine the effects of MGT on emotion regulation and related clinical domains in individuals with schizophrenia and schizoaffective disorder
3. **Methods**
A pre–post matched comparison design was used. The sample included 24 patients (12 MGT, 12 clinical follow-up), matched for age and gender. MGT was delivered weekly over eight modules, each lasting 60 minutes. Measures included the DERS-16, Interpersonal Emotion Regulation Questionnaire (I-ERQ), Calgary Depression Scale, PANSS, Beck Cognitive Insight Scale, and GAF (2,3).
4. **Results**
The MGT group showed significant reductions in emotion regulation difficulties, particularly in acceptance and impulse control. I-ERQ scores indicated increased use of social sharing and support-seeking strategies. Depressive symptoms decreased, and functional outcomes improved. PANSS scores showed a decline. Clinical observations supported these findings, highlighting enhanced social participation, academic/occupational achievements, and greater initiative in daily life. No significant change was observed in the control group (1,2).
5. **Conclusion**
MGT provides clinically meaningful improvements in emotion regulation and functioning in psychotic disorders. Group-specific factors such as peer feedback, modeling, and social learning strengthen its effectiveness. Findings highlight the importance of integrating MGT into psychosocial treatment programs for schizophrenia and schizoaffective disorder (3,4).

Key Words: Schizophrenia, schizoaffective disorder, metacognitive therapy, emotion regulation, group therapy

[205] Research Assistant, Kocaeli University, Kocaeli, Türkiye, 0009-0001-8119-5975, narmin.isayeva.96@inbox.ru
[206] Research Assistant, Kocaeli University, Kocaeli, Türkiye, 0009-0003-4510-0013, iemreeak@gmail.com

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

21. YÜZYILIN SESSİZ KRİZİ: SİGARA BAĞIMLILIĞINA GRUP TERAPİSİYLE MÜDAHALE DENEYİMİ

İsmail Emre AK[207] , Narmin İSAYEVA[208], Bahadır GENİŞ[209]

1. Çalışmanın Gerekçesi

Tütün kullanımı, her yıl milyonlarca ölüme yol açan ve Dünya Sağlık Örgütü tarafından küresel halk sağlığı krizi olarak tanımlanan bir bağımlılıktır. 21. yüzyılda pandemi, savaş, ekonomik dalgalanmalar ve toplumsal stres faktörleri, sigara kullanımını tetiklemekte ve ruh sağlığı üzerinde yıkıcı etkiler yaratmaktadır. Sigara kullanımı kaygı, depresyon ve stres yönetimi gibi psikiyatrik boyutlarıyla da ruh sağlığını etkilemektedir. Grup terapisi, bireylerin sosyal destekle güç alarak bağımlılık davranışlarıyla başa çıkmalarına katkı sağlayan müdahale yöntemidir. Bu nedenle sigara grup terapisi, küresel kriz çağında ruh sağlığı direncini artırıcı bir model olarak dikkate değerdir.

2. Amaçlar

Bu çalışmanın amacı, sigara bırakma sürecinde uygulanan grup terapisinin bireylerin motivasyonu, öznel iyi oluşu ve bırakma başarısı üzerindeki etkilerini değerlendirmektir. Çalışma, grup terapilerinin yalnızca bireysel düzeyde değil, toplumsal dayanıklılık açısından da katkılarını tartışmayı hedeflemektedir.

3. Yöntem

Kocaeli Üniversitesi Hastanesi, Sigara Bırakma Polikliniği'nde yürütülen çalışmaya 9 gönüllü katılımcı dahil edilmiştir. Altı oturumdan oluşan grup terapisi haftada bir kez uygulanmıştır. Müdahalede motivasyon artırıcı görüşme teknikleri, bilişsel-davranışçı yöntemler ve karşılıklı deneyim paylaşımı kullanılmıştır. Katılımcıların sigara tüketim miktarları ve öznel iyi oluş düzeyleri, ön test–son test yöntemiyle değerlendirilmiştir.

4. Bulgular

Başlangıçta 9 gönüllüyle başlayan grup, süreç içinde düzenli katılım sağlayamayan bireyler nedeniyle azalmış ve altıncı haftada 3 kişiyle devam edebilmiştir. Program sonunda katılımcıların çoğunluğunun ''drop-out" olduğu, devam eden grubun ise sigara tüketiminde azalma sağladığı gözlenmiştir. Katılımı sürdüren hastalar, grup ortamının motivasyon artırıcı ve destekleyici olduğunu, bireysel ve çevresel zorlukların devamlılıklarını sınırladığını ifade etmiştir.

5. Sonuç

Çalışma, sigara grup terapilerinde yalnızca klinik müdahalelerin değil, aynı zamanda sürdürülebilir katılımın sağlanmasının önemli olduğunu göstermiştir. Yüksek drop-out oranı,

[207] Araştırma Görevlisi, Kocaeli Üniversitesi, Kocaeli, Türkiye, 0009-0003-4510-0013, iemreeak@gmail.com
[208] Araştırma Görevlisi, Kocaeli Üniversitesi, Kocaeli, Türkiye, 0009-0001-8119-5975, narmin.isayeva.96@inbox.ru
[209] Doçent Doktor, Kocaeli Üniversitesi, Kocaeli, Türkiye, 0000-0001-8541-7670, bahadirgenis06@gmail.com

bağımlılık tedavisinde süreklilik ve motivasyonun güçlendirilmesine yönelik stratejilere ihtiyaç olduğunu ortaya koymaktadır. Bununla birlikte altı haftalık deneyim, grup ortamının sigara bırakma motivasyonunu artırmada ve dayanışma hissi yaratmada önemli katkılar sunduğunu göstermektedir. Bu bulgular, 21. yüzyılda ruh sağlığı alanında krizlere karşı direnç geliştirmede grup temelli müdahalelerin potansiyelini, ancak aynı zamanda uygulamada karşılaşılan sınırlılıkları da ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: Sigara, Grup Terapisi, Ruh Sağlığı, Küresel Kriz, Direnç

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

THE SILENT CRISIS OF THE 21ST CENTURY: GROUP THERAPY INTERVENTION IN SMOKING ADDICTION

İsmail Emre AK[210], Narmin İSAYEVA[211] , Bahadır GENİŞ[212]

1. Rationale of the Study

Tobacco use is an addiction that causes millions of deaths each year and is defined by the World Health Organization as a global public health crisis. In the 21st century, pandemics, wars, economic fluctuations, and social stress factors have triggered tobacco use and created destructive effects on mental health. Smoking not only affects physical health but also impacts mental health through its association with anxiety, depression, and stress management. Group therapy is an intervention method that helps individuals cope with addictive behaviors by drawing strength from social support. Therefore, smoking cessation group therapy can be considered a valuable model for enhancing mental health resilience in times of global crisis.

2. Objectives

The aim of this study is to evaluate the effects of group therapy on motivation, subjective well-being, and smoking cessation success. The study also aims to discuss the contributions of group therapies not only at the individual level but also in terms of fostering social resilience.

3. Methods

The study was conducted at Kocaeli University Hospital, Smoking Cessation Outpatient Clinic, with 9 voluntary participants. Group therapy consisted of six weekly sessions. Motivational interviewing techniques, cognitive-behavioral methods, and mutual experience sharing were used in the intervention. Participants' cigarette consumption and subjective well-being levels were assessed using a pre-test–post-test design.

4. Results

The group, which started with 9 volunteers, gradually decreased due to irregular participation and continued with only 3 participants by the sixth week. At the end of the program, most participants had dropped out, while the remaining group showed a reduction in cigarette consumption. Those who continued reported that the group environment was motivating and supportive, but individual and environmental difficulties limited their ability to sustain participation.

[210] Research Assistant, Kocaeli University, Kocaeli, Türkiye, 0009-0003-4510-0013, iemreeak@gmail.com
[211] Research Assistant, Kocaeli University, Kocaeli, Türkiye, 0009-0001-8119-5975, narmin.isayeva.96@inbox.ru
[212] Assistant Professor, Kocaeli University, Kocaeli, Türkiye, 0000-0001-8541-7670, bahadirgenis06@gmail.com

5. Conclusion

This study demonstrated that in smoking cessation group therapies, ensuring sustainable participation is as important as clinical interventions themselves. The high drop-out rate revealed the need for additional strategies to strengthen continuity and motivation in addiction treatment. Nevertheless, the six-week experience showed that the group setting contributed significantly to enhancing smoking cessation motivation and creating a sense of solidarity. These findings highlight both the potential and the limitations of group-based interventions in building resilience against mental health challenges in the 21st century.

Key Words: Smoking, Group Therapy, Mental Health, Global Crisis, Resilience

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

TOPLUMSAL BASKIDAN DAYANIKLILIĞA: TRANS BİR BİREYDE CİNSİYET HOŞNUTSUZLUĞU VE OKB İLİŞKİSİ

Nezihe GÜL[213] , İlay DALKIRAN[214], Fatma Seher KOCAAYAN[215], Aslıhan POLAT[216]

1. Çalışmanın Gerekçesi

Görünürlüğü giderek artan trans bireyler, toplumsal baskı ve ayrımcılık nedeniyle azınlık stresine daha sık maruz kalmaktadır. Bu süreçte sosyal destek ve aile kabulü, psikolojik dayanıklılığın gelişmesinde kritik rol oynamaktadır (Budge et al., 2024; Goetz et al., 2025). Bu olgu dini ve toplumsal suçluluk düşüncelerinin kirlilik obsesyonlarını tetiklemesi ve aile kabulünün klinik seyir ile dayanıklılık üzerindeki belirleyici rolünü göstermesi açısından önemlidir.

2. Amaçlar

Bu olgu sunumunun amacı, dini ve toplumsal suçluluk temalarının obsesif-kompulsif belirtilerin ortaya çıkışındaki rolünü açıklamak ve aile kabulünün sağlanmasıyla semptomlarda gözlenen tam remisyon ile dayanıklılık gelişimini vurgulamaktır.

3. Yöntem

Tek olgu üzerinden yürütülen bu sunumda, hastanın klinik öyküsü, muayene bulguları ve tedavi süreçleri incelenmiştir. Veriler hasta dosyaları ve psikiyatrik görüşmelerden elde edilmiş, bilgilendirilmiş onam alınmıştır.

4. Bulgular

Biyolojik cinsiyeti kadın, cinsiyet kimliği erkek olan 22 yaşındaki hasta, 4–5 yaşlarından itibaren cinsiyet kimliğiyle uyumsuz hisler yaşamış, ergenlikte bedensel değişikliklerden rahatsızlık duymuş ve regl olmayı reddetmiştir. Lise döneminde yakın aile üyelerinin kaybı sonrası kimliğini sorgulamaya başlamış, internet aracılığıyla "transseksüalizm" kavramını öğrenmiş ve bunun kendi durumunu tanımladığını fark etmiştir. Bu farkındalık, dini ve toplumsal içerikli düşüncelerle birleşerek suçluluk ve kirlilik duygularını tetiklemiş, ardından çamaşır suyuyla el yıkama, yinelenen abdest alma, eşyaları defalarca yıkama, kapı–ocak–fiş kontrolü ve güvence arama davranışları gibi OKB belirtileri ortaya çıkmıştır. Farmakoterapi ve psikoterapi yalnızca kısmi düzelme sağlarken, tedavinin bırakılmasıyla semptomlar yeniden başlamıştır. Ailesiyle

[213] Arş. Gör. Dr., Kocaeli Üniversitesi Tıp Fakültesi, Psikiyatri Anabilim Dalı, Kocaeli, Türkiye, ORCID: 0009-0008-6554-7054, E-mail: gnezihe96@gmail.com
[214] Arş. Gör. Dr., Kocaeli Üniversitesi Tıp Fakültesi, Psikiyatri Anabilim Dalı, Kocaeli, Türkiye, ORCID: 0009-0009-6433-2681, E-mail: ilay.dalkiran@gmail.com
[215] Arş. Gör. Dr., Kocaeli Üniversitesi Tıp Fakültesi, Psikiyatri Anabilim Dalı, Kocaeli, Türkiye, ORCID:0009-0001-7183-2002, E-mail: seherkocaayan@gmail.com
[216] Prof. Dr., Kocaeli Üniversitesi Tıp Fakültesi, Psikiyatri Anabilim Dalı, Kocaeli, Türkiye, ORCID: 0000-0001-9649-8701, E-mail: aslihan.ozlem.polat@gmail.com

kimliğini paylaşması ve mastektomi operasyonunun planlanması sonrasında aile desteği sağlanmış, obsesif-kompulsif belirtilerde tam remisyon görülmüştür.

5. Sonuç

Bu olgu, cinsiyet hoşnutsuzluğu yaşayan bireylerde obsesif-kompulsif belirtilerin yalnızca biyolojik veya bireysel faktörlerden değil, toplumsal baskı, dini inançlar ve aile ilişkilerinden de etkilendiğini göstermektedir. Trans bireylerin ruhsal iyilik halinin desteklenmesinde ve azınlık stresine karşı dayanıklılık geliştirilmesinde aile katılımı, göz ardı edilmemesi gereken önemli bir müdahale alanı olarak öne çıkmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Cinsiyet hoşnutsuzluğu, obsesif-kompulsif bozukluk, azınlık stresi, aile desteği, dayanıklılık

KAYNAKÇA

Budge, S. L., Tebbe, E. A., & Love, D. (2024). The development and pilot testing of a minority stress psychoeducation tool for transgender and nonbinary people. *Transgender Health, 9*(3), 275–279. https://doi.org/10.1089/trgh.2022.0038

Goetz, T. G., Kishton, R., & Wolk, C. B. (2025). Integrating psychiatric care with gender-affirming primary care to meet transgender, non-binary, and gender expansive mental health needs: A pilot study. *Journal of Primary Care & Community Health, 16*, 1–8. https://doi.org/10.1177/21501319251357728

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

FROM SOCIAL PRESSURE TO RESILIENCE: THE RELATIONSHIP BETWEEN GENDER DYSPHORIA AND OCD IN A TRANS INDIVIDUAL

Nezihe GÜL[217] , İlay DALKIRAN[218], Fatma Seher KOCAAYAN[219], Aslıhan POLAT[220]

1.Rationale of the Study

Trans individuals face increasing minority stress due to social pressure and discrimination. Social support and family acceptance are critical for psychological resilience (Budge et al., 2024; Goetz et al., 2025). This case highlights the role of religious and social guilt-related thoughts in triggering contamination obsessions and the decisive impact of family acceptance on clinical course and resilience.

2.Objectives

The aim is to demonstrate how religious and social guilt-related thoughts contributed to obsessive-compulsive symptoms and to emphasize the full remission and resilience observed after family acceptance.

3.Methods

This single-case report examined the patient's clinical history, examination findings, and treatment process. Data were obtained from medical records and psychiatric interviews, and informed consent was obtained.

4.Results

A 22-year-old trans male reported gender-incongruent feelings from early childhood, discomfort with puberty changes, and rejection of menstruation. After family losses during high school, he began questioning his identity, learned about "transsexualism" online, and recognized it as his experience. This awareness, combined with religious and social concerns, triggered guilt and contamination fears, leading to symptoms such as washing with bleach, repeated ablutions, washing belongings, checking doors–stoves–sockets, and reassurance seeking. Pharmacotherapy and psychotherapy provided only partial improvement, with symptoms recurring after discontinuation. After disclosing his identity and with mastectomy planning, family support was achieved, and full remission of obsessive-compulsive symptoms was observed.

[217] Psychiatry Resident, Department of Psychiatry, Kocaeli University Hospital, Kocaeli, Türkiye, ORCID: 0009-0008-6554-7054, E-mail: gnezihe96@gmail.com
[218] Psychiatry Resident, Department of Psychiatry, Kocaeli University Hospital, Kocaeli, Türkiye, ORCID: 0009-0009-6433-2681, E-mail: ilay.dalkiran@gmail.com
[219] Psychiatry Resident, Department of Psychiatry, Kocaeli University Hospital, Kocaeli, Türkiye, ORCID:0009-0001-7183-2002, E-mail: seherkocaayan@gmail.com
[220] Prof. Dr., Department of Psychiatry, Kocaeli University Hospital, Kocaeli, Türkiye, ORCID: 0000-0001-9649-8701, E-mail: aslihan.ozlem.polat@gmail.com

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

5.Conclusion

This case demonstrates that obsessive-compulsive symptoms in individuals with gender dysphoria are shaped not only by biological or individual factors but also by social pressures, religious beliefs, and family dynamics. Family involvement is crucial for supporting mental well-being in trans individuals and fostering resilience against minority stress.

Key Words: Gender dysphoria, obsessive-compulsive disorder, minority stress, family support, resilience

REFERENCES

Budge, S. L., Tebbe, E. A., & Love, D. (2024). The development and pilot testing of a minority stress psychoeducation tool for transgender and nonbinary people. *Transgender Health, 9*(3), 275–279. https://doi.org/10.1089/trgh.2022.0038

Goetz, T. G., Kishton, R., & Wolk, C. B. (2025). Integrating psychiatric care with gender-affirming primary care to meet transgender, non-binary, and gender expansive mental health needs: A pilot study. *Journal of Primary Care & Community Health, 16*, 1–8. https://doi.org/10.1177/21501319251357728

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

TRANS BİREYLERDE AZINLIK STRESİYLE BAŞA ÇIKMA: DAYANIKLILIK VE GRUP PSİKOTERAPİSİ ÜZERİNE KLİNİK BULGULAR

Nezihe GÜL[221] , Fatma Seher KOCAAYAN[222], İlay DALKIRAN[223], Aslıhan POLAT[224]

1. Çalışmanın Gerekçesi

Trans bireyler, damgalanma, ayrımcılık ve dışlanma nedeniyle yoğun biçimde "azınlık stresi"ne maruz kalmaktadır. Bu grupta depresyon, anksiyete ve intihar davranışları genel popülasyona kıyasla daha sık görülmektedir (Bockting ve ark., 2013). Trans topluluklara özgü grup psikoterapisi araştırmaları sınırlı olsa da sosyal destek ve topluluk bağının dayanıklılığı güçlendirmedeki rolü literatürde tartışılmıştır (Budge ve ark., 2024; Expósito-Campos ve ark., 2023). Bu çalışma, kongre temasına direnç ve müdahale bağlamında katkı sağlamayı amaçlamaktadır.

2. Amaçlar

Bu çalışmanın amacı, Kocaeli Üniversitesi Hastanesi Cinsiyet Hoşnutsuzluğu Polikliniği'nde en az bir yıldır düzenli olarak grup psikoterapisine katılan bireylerde azınlık stresi, dayanıklılık ve ruhsal belirti düzeylerini incelemektir.

3. Yöntem

Grup psikoterapisine katılan 28 kişiden çalışmaya katılmayı kabul eden 25 kişi çalışmaya dahil edilmiştir. Katılımcılara Cinsel Azınlık Stresi ve Dayanıklılık Ölçeği (CASDÖ), Beck Depresyon Ölçeği (BDÖ) ve Beck Anksiyete Ölçeği (BAÖ) uygulanmıştır. Veriler SPSS 25.0'da tanımlayıcı istatistikler ve Kruskal–Wallis testleri ile analiz edilmiştir.

4. Bulgular

Katılımcıların yaş ortalaması 25,1±4,5 yıldır; %52'si hormon tedavisi almaktadır. Ortalama depresyon ve anksiyete düzeyi hafif bulunmuştur. CASDÖ'de distal stres puanları görece düşük, dayanıklılık puanları görece yüksektir. Cinsiyet kimliği, çalışma durumu, aile desteği, partnerlik, psikiyatrik tanı ve hormon tedavisi bazı alt boyutlarla ilişkili bulunmuştur. ≥1 yıl grup terapisine devam eden katılımcıların yüksek dayanıklılık puanlarıyla birlikte değerlendirilmesi, grup temelli süreçlerin katkısına işaret edebilir; ancak bu etki doğrudan test edilmemiştir.

5. Sonuç

Trans bireyler azınlık stresini farklı boyutlarda deneyimlemekte, dayanıklılık ise önemli bir koruyucu faktör olarak öne çıkmaktadır. Bulgular, özellikle topluluk bağı olmak üzere sosyal

[221] Arş. Gör. Dr., Kocaeli Üniversitesi Tıp Fakültesi, Psikiyatri Anabilim Dalı, Kocaeli, Türkiye, ORCID: 0009-0008-6554-7054, E-mail: gnezihe96@gmail.com
[222] Arş. Gör. Dr., Kocaeli Üniversitesi Tıp Fakültesi, Psikiyatri Anabilim Dalı, Kocaeli, Türkiye, ORCID: 0009-0001-7183-2002, E-mail: seherkocaayan@gmail.com
[223] Arş. Gör. Dr., Kocaeli Üniversitesi Tıp Fakültesi, Psikiyatri Anabilim Dalı, Kocaeli, Türkiye, ORCID: 0009-0009-6433-2681, E-mail: ilay.dalkiran@gmail.com
[224] Prof. Dr., Kocaeli Üniversitesi Tıp Fakültesi, Psikiyatri Anabilim Dalı, Kocaeli, Türkiye, ORCID: 0000-0001-9649-8701, E-mail: aslihan.ozlem.polat@gmail.com

desteğin kritik rolünü göstermektedir. Düzenli grup psikoterapisi başa çıkma kapasitelerini güçlendirebilir; ancak bu katkıyı doğrulamak için kontrollü ve prospektif çalışmalara ihtiyaç vardır. Toplumsal cinsiyet azınlıklarına yönelik bütüncül psikiyatrik müdahalelerin önemi vurgulanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Transgender, azınlık stresi, grup psikoterapisi, dayanıklılık, sosyal destek

KAYNAKÇA

Bockting, W. O., Miner, M. H., Swinburne Romine, R. E., Hamilton, A., & Coleman, E. (2013). Stigma, mental health, and resilience in an online sample of the US transgender population. *American Journal of Public Health, 103*(5), 943–951. https://doi.org/10.2105/AJPH.2013.301241

Budge, S. L., Tebbe, E. A., & Love, D. (2024). The development and pilot testing of a minority stress psychoeducation tool for transgender and nonbinary people. *Transgender Health, 9*(3), 275–283. https://doi.org/10.1089/trgh.2022.0038

Expósito-Campos, P., Pérez-Fernández, J. I., & Salaberria, K. (2023). Empirically supported affirmative psychological interventions for transgender and non-binary youth and adults: A systematic review. *Clinical Psychology Review, 100*, 102229. https://doi.org/10.1016/j.cpr.2022.102229

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

COPING WITH MINORITY STRESS IN TRANSGENDER INDIVIDUALS: CLINICAL FINDINGS ON RESILIENCE AND GROUP PSYCHOTHERAPY

Nezihe GÜL[225] , Fatma Seher KOCAAYAN[226], İlay DALKIRAN[227], Aslıhan POLAT[228]

1.Rationale of the Study

Transgender individuals are highly exposed to "minority stress" due to stigma, discrimination, and exclusion. In this group, depression, anxiety, and suicidal behaviors are more frequent than in the general population (Bockting et al., 2013). Although research on group psychotherapy for transgender communities is limited, the role of social support and community connectedness in fostering resilience has been discussed (Budge et al., 2024; Expósito-Campos et al., 2023). This study aims to contribute to the congress theme by providing data on resilience and interventions.

2.Objectives

This study aims to examine minority stress, resilience, and mental symptoms in individuals regularly attending group psychotherapy at the Gender Dysphoria Outpatient Clinic of Kocaeli University Hospital for at least one year.

3.Methods

Of the 28 individuals participating in group psychotherapy, 25 who agreed to participate were included in the study. They completed the Sexual Minority Stress and Resilience Scale (SMSR), Beck Depression Inventory (BDI), and Beck Anxiety Inventory (BAI). Data were analyzed in SPSS 25.0 using descriptive statistics and Kruskal–Wallis tests.

4.Results

Mean age was 25.1±4.5 years; 52% received hormone therapy. Average depression and anxiety were mild. On the SMSR, distal stress scores were relatively low, while resilience scores were relatively high. Gender identity, employment, family support, partnership, psychiatric diagnosis, and hormone therapy were associated with some subscales. Attendance in group therapy for ≥1 year, combined with high resilience scores, may suggest contributions of group-based processes; however, this effect was not directly tested.

[225] Psychiatry Resident, Department of Psychiatry, Kocaeli University Hospital, Kocaeli, Türkiye, ORCID: 0009-0008-6554-7054, E-mail: gnezihe96@gmail.com
[226] Psychiatry Resident, Department of Psychiatry, Kocaeli University Hospital, Kocaeli, Türkiye, ORCID: 0009-0001-7183-2002, E-mail: seherkocaayan@gmail.com
[227] Psychiatry Resident, Department of Psychiatry, Kocaeli University Hospital, Kocaeli, Türkiye, ORCID: 0009-0009-6433-2681, E-mail: ilay.dalkiran@gmail.com
[228] Prof. Dr., Department of Psychiatry, Kocaeli University Hospital, Kocaeli, Türkiye, ORCID: 0000-0001-9649-8701, E-mail: aslihan.ozlem.polat@gmail.com

5.Conclusion

Transgender individuals experience minority stress in different domains, while resilience is a key protective factor. Findings indicate social support, particularly community connectedness, plays a critical role. Regular group psychotherapy may strengthen coping capacities; yet controlled prospective studies are needed to confirm this. The importance of comprehensive psychiatric interventions for gender minorities is emphasized.

Key Words: Transgender, minority stress, resilience, group psychotherapy, social support

REFERENCES

Bockting, W. O., Miner, M. H., Swinburne Romine, R. E., Hamilton, A., & Coleman, E. (2013). Stigma, mental health, and resilience in an online sample of the US transgender population. *American Journal of Public Health, 103*(5), 943–951. https://doi.org/10.2105/AJPH.2013.301241

Budge, S. L., Tebbe, E. A., & Love, D. (2024). The development and pilot testing of a minority stress psychoeducation tool for transgender and nonbinary people. *Transgender Health, 9*(3), 275–283. https://doi.org/10.1089/trgh.2022.0038

Expósito-Campos, P., Pérez-Fernández, J. I., & Salaberria, K. (2023). Empirically supported affirmative psychological interventions for transgender and non-binary youth and adults: A systematic review. *Clinical Psychology Review, 100*, 102229. https://doi.org/10.1016/j.cpr.2022.102229

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

POSTPARTUM DEPRESYONDA TELEPSİKİYATRİNİN ETKİNLİĞİ: YÜZ YÜZE TARAMALARLA KARŞILAŞTIRMALI BİR ÇALIŞMA

Fatma Seher KOCAAYAN[229] , İlay DALKIRAN[230], Nezihe GÜL[231], Mehtap GÜNGÖR[232], Elif TATLIDİL[233], Aslıhan POLAT[234]

1. Çalışmanın Gerekçesi

Postpartum depresyon (PPD), anne ve bebek sağlığını olumsuz etkileyen yaygın bir ruhsal bozukluktur (Wang vd, 2021). Ancak stigma, toplumsal beklentiler ve anneliğin "mutlu, güçlü olma" ile özdeşleştirilmesi, kadınların belirtilerini gizlemesine yol açabilmektedir. Aile desteğinin yetersizliği, ekonomik engeller ve bakım sorumlulukları da psikiyatrik başvuruları güçleştirmekte ve tanı sürecinde boşluk yaratmaktadır (Smith vd, 2021; Keser Özcan vd, 2017).

Sağlık Bakanlığı tarafından Mart 2023'te yayımlanan Gösterge Yönetimi Rehberi kapsamında, "Doğum Sonrası Annelerin Depresyon Riski Yönünden Değerlendirilme Oranı" kalite göstergeleri arasında yer almakta olup, doğum sonrası 7–42 gün içinde annelerin depresyon riski açısından kadın doğum polikliniklerinde değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Bu bağlamda erişim kolaylığı sağlaması ve stigma kaygısını azaltması nedeniyle telepsikiyatri, postpartum depresyon tarama ve takibinde yenilikçi ve etkili bir yöntem olarak öne çıkmaktadır (Zhao vd., 2021).

2. Amaçlar

Bu çalışmanın amacı, postpartum dönemde telepsikiyatri ile yapılan depresyon taramalarının etkinliğini, önceki yıl aynı dönemde yüz yüze yapılan taramalarla karşılaştırmaktır. Tarama oranları, depresyon sıklığı ve saptanan olguların takibe yönlendirilmesi değerlendirilerek telepsikiyatrinin kadın ve toplum ruh sağlığına katkısı ortaya konacaktır.

3. Yöntem

Çalışma retrospektif karşılaştırmalı bir tasarıma sahiptir. 2024 yılı Ocak–Mart döneminde Kocaeli Üniversitesi Kadın Hastalıkları ve Doğum polikliniğine başvuran, doğum sonrası 7–42

[229] Dr.Araştırma Görevlisi, Kocaeli Üniversitesi Tıp Fakültesi Ruh Sağlığı ve Hastalıkları ABD, Kocaeli, Türkiye, 0009-0001-7183-2002, seherkocaayan@gmail.com
[230] Dr.Araştırma Görevlisi, , Kocaeli Üniversitesi Tıp Fakültesi Ruh Sağlığı ve Hastalıkları ABD, Kocaeli, Türkiye, 0009-0009-6433-2681, ilay.dalkiran@gmail.com
[231] Dr.Araştırma Görevlisi, , Kocaeli Üniversitesi Tıp Fakültesi Ruh Sağlığı ve Hastalıkları ABD, Kocaeli, Türkiye,0009-0008-6554-7054, gnezihe96@gmail.com
[232] Psikiyatri Hemşiresi, Kocaeli Üniversitesi Tıp Fakültesi Ruh Sağlığı ve Hastalıkları ABD, Kocaeli, Türkiye, 0009-0007-4441-8918, mehtapgungorcaglar@hotmail.com
[233] Prof. Dr, Kocaeli Üniversitesi Tıp Fakültesi Ruh Sağlığı ve Hastalıkları ABD, Kocaeli, Türkiye, 0000-0002-1157-7409 ,eliftatlidil@yahoo.com
[234] Prof. Dr, Kocaeli Üniversitesi Tıp Fakültesi Ruh Sağlığı ve Hastalıkları ABD, Kocaeli, Türkiye,0000-0001-9649-8701, aslihan.ozlem.polat@gmail.com

gün içinde yüz yüze Edinburgh Postnatal Depresyon Ölçeği (EPDS) uygulanan annelerin verileri incelendi. 2025 yılı Ocak–Mart döneminde ise doğum sonrası ilk 3 günde annelerden iletişim bilgileri alındı, 1. ayda görüntülü görüşmelerle EPDS uygulandı. Tarama oranları ve depresyon sıklıkları karşılaştırıldı.

4. Bulgular

2024 yılı Ocak–Mart döneminde toplam 181 doğum gerçekleşmiş, bu annelerden 17'sine (%9,4) EPDS uygulanmış ve 4'ünde (%23,5) depresyon saptanmış, ancak hiçbir anne psikiyatriye başvurmamıştır. 2025 yılı Ocak–Mart döneminde ise 128 doğum gerçekleşmiş, annelerden 62'sine (%48,4) görüntülü görüşme ile EPDS uygulanmış ve 12'si (%19,4) depresyon açısından pozitif bulunmuş, tamamı psikiyatrik takibe alınmıştır. Telepsikiyatri yöntemiyle yüz yüze yönteme kıyasla yaklaşık beş kat daha fazla anneye ulaşılmış olup bu fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur (χ^2=58,03; p<0,001).

5. Sonuç

Bu çalışma, telepsikiyatrinin postpartum depresyon taramalarında erişim ve yönlendirme açısından önemli avantajlar sunduğunu göstermektedir. 2024 yılında kadın doğum polikliniklerinde Sağlık Bakanlığı yönergesi kapsamında yapılan değerlendirmeler yetersiz kalmış, depresyon saptanan anneler psikiyatriye başvurmamıştır. Buna karşılık 2025 yılında telepsikiyatri ile yaklaşık beş kat daha fazla anneye ulaşılmış, depresyon saptananların tamamı takibe alınmıştır. Bu bulgular, kadın doğum polikliniklerinde tarama ve takiplerin yönergeye rağmen yeterince uygulanamadığını, **kadınların taranma oranları ve psikiyatriye yönlendirilme oranlarının yetersiz kaldığını**; telepsikiyatrinin ise stigma ve erişim engellerini azaltarak kadın ruh sağlığı hizmetlerine katılımı artırdığını ve toplum ruh sağlığına önemli katkı sağladığını ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: Postpartum depresyon, Telepsikiyatri, Kadın Ruh sağlığı hizmetleri

KAYNAKÇA

Wang, Z., Liu, J., Shuai, H., Cai, Z., Fu, X., & Liu, Y. et al. (2021). *Mapping global prevalence of depression among postpartum women*. Translational Psychiatry, 11(1), 543. https://doi.org/10.1038/s41398-021-01663-6

Smith, M. S., Lawrence, V., Sadler, E., & Easter, A. (2019). *Barriers to accessing mental health services for women with perinatal mental illness: Systematic review and meta-synthesis of qualitative studies in the UK*. BMJ Open, 9(1), e024803. https://doi.org/10.1136/bmjopen-2018-024803

Keser Özcan, N., Boyacıoğlu, N. E., & Dinç, H. (2017). *Postpartum depression prevalence and risk factors in Turkey: A systematic review and meta-analysis*. Archives of Psychiatric Nursing, 31(5), 420–428. https://doi.org/10.1016/j.apnu.2015.12.003

Zhao, L., Chen, J., Lan, L., Deng, N., Liao, Y., Yue, L., Chen, I., Wen, S. W., & Xie, R. (2021). *Effectiveness of telehealth interventions for women with postpartum depression: Systematic review and meta-analysis*. JMIR mHealth and uHealth, 9(10), e32544. https://doi.org/10.2196/32544

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

THE EFFECTIVENESS OF TELEPSYCHIATRY IN POSTPARTUM DEPRESSION: A COMPARATIVE STUDY WITH FACE-TO-FACE SCREENINGS

Fatma Seher KOCAAYAN[235] , İlay DALKIRAN[236], Nezihe GÜL[237] , Mehtap GÜNGÖR[238] , Elif TATLIDIL[239], Aslıhan POLAT[240]

1. Rationale

Postpartum depression (PPD) is a common psychiatric disorder that negatively affects both maternal and infant health (Wang vd, 2021). However, stigma, social expectations, and the association of motherhood with being "happy and strong" may lead women to conceal their symptoms. Insufficient family support, financial barriers, and caregiving responsibilities further hinder psychiatric consultations and create gaps in the diagnostic process (Smith vd, 2021; Keser Özcan vd, 2017).

According to the Indicator Management Guideline published by the Turkish Ministry of Health in March 2023, the "Rate of Postpartum Women Assessed for Depression Risk" has been included among quality indicators, aiming to evaluate mothers in obstetrics and gynecology outpatient clinics within 7–42 days postpartum. In this context, telepsychiatry stands out as an innovative and effective method for screening and monitoring postpartum depression, as it facilitates access and reduces stigma-related concerns (Zhao vd., 2021).

2. Objectives

This study aims to compare the effectiveness of postpartum depression screenings conducted via telepsychiatry with those performed face-to-face in the same period of the previous year. By evaluating screening rates, prevalence of depression, and referral to follow-up, the study seeks to highlight the contribution of telepsychiatry to maternal and community mental health.

[235] Dr.Araştırma Görevlisi, Kocaeli Üniversitesi Tıp Fakültesi Ruh Sağlığı ve Hastalıkları ABD, Kocaeli, Türkiye, 0009-0001-7183-2002, seherkocaayan@gmail.com
[236] Dr.Araştırma Görevlisi, , Kocaeli Üniversitesi Tıp Fakültesi Ruh Sağlığı ve Hastalıkları ABD, Kocaeli, Türkiye, 0009-0009-6433-2681, ilay.dalkiran@gmail.com
[237] Dr.Araştırma Görevlisi, , Kocaeli Üniversitesi Tıp Fakültesi Ruh Sağlığı ve Hastalıkları ABD, Kocaeli, Türkiye,0009-0008-6554-7054, gnezihe96@gmail.com
[238] Psikiyatri Hemşiresi, Kocaeli Üniversitesi Tıp Fakültesi Ruh Sağlığı ve Hastalıkları ABD, Kocaeli, Türkiye, 0009-0007-4441-8918, mehtapgungorcaglar@hotmail.com
[239] Prof. Dr, Kocaeli Üniversitesi Tıp Fakültesi Ruh Sağlığı ve Hastalıkları ABD, Kocaeli, Türkiye, 0000-0002-1157-7409 ,eliftatlidil@yahoo.com
[240] Prof. Dr, Kocaeli Üniversitesi Tıp Fakültesi Ruh Sağlığı ve Hastalıkları ABD, Kocaeli, Türkiye,0000-0001-9649-8701, aslihan.ozlem.polat@gmail.com

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

3. Methods

This is a retrospective comparative study. Data were collected from mothers who applied to the Obstetrics and Gynecology outpatient clinic of Kocaeli University within 7–42 days postpartum and underwent face-to-face administration of the Edinburgh Postnatal Depression Scale (EPDS) between January and March 2024. In January–March 2025, mothers' contact information was obtained within the first three days postpartum, and EPDS was administered through video interviews at one month postpartum. Screening rates and depression prevalence were compared.

4. Results

Between January and March 2024, a total of 181 births occurred. EPDS was administered to 17 mothers (9.4%), 4 of whom (23.5%) were found positive for depression; however, none sought psychiatric consultation. In contrast, between January and March 2025, there were 128 births, and 62 mothers (48.4%) were screened via video interviews. Twelve mothers (19.4%) tested positive for depression, all of whom were referred to psychiatric follow-up. Compared to the face-to-face approach, telepsychiatry reached approximately five times more mothers, a difference that was statistically significant ($\chi^2=58.03$; $p<0.001$).

5. Conclusion

This study demonstrates that telepsychiatry provides significant advantages in terms of access and referral in postpartum depression screening. In 2024, despite the Ministry of Health guideline, screenings in obstetrics and gynecology outpatient clinics were insufficient, and mothers diagnosed with depression did not seek psychiatric care. Conversely, in 2025, telepsychiatry enabled the screening of nearly five times more mothers, and all identified cases were referred for follow-up. These findings indicate that, despite existing guidelines, screening and referral rates remain inadequate in outpatient settings, whereas telepsychiatry reduces stigma and access barriers, enhances participation in mental health services, and contributes substantially to community mental health.

Keywords: Postpartum depression, Telepsychiatry, Women's mental health services

REFERENCES

Wang, Z., Liu, J., Shuai, H., Cai, Z., Fu, X., & Liu, Y. et al. (2021). Mapping global prevalence of depression among postpartum women. *Translational Psychiatry, 11*(1), 543. https://doi.org/10.1038/s41398-021-01663-6

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

Smith, M. S., Lawrence, V., Sadler, E., & Easter, A. (2019). Barriers to accessing mental health services for women with perinatal mental illness: Systematic review and meta-synthesis of qualitative studies in the UK. *BMJ Open, 9*(1), e024803. https://doi.org/10.1136/bmjopen-2018-024803

Keser Özcan, N., Boyacıoğlu, N. E., & Dinç, H. (2017). Postpartum depression prevalence and risk factors in Turkey: A systematic review and meta-analysis. *Archives of Psychiatric Nursing, 31*(5), 420–428. https://doi.org/10.1016/j.apnu.2015.12.003

Zhao, L., Chen, J., Lan, L., Deng, N., Liao, Y., Yue, L., Chen, I., Wen, S. W., & Xie, R. (2021). Effectiveness of telehealth interventions for women with postpartum depression: Systematic review and meta-analysis. *JMIR mHealth and uHealth, 9*(10), e32544. https://doi.org/10.2196/32544

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

RUHSAL BOZUKLUK TANISI ALMIŞ BİREYLERİN TOPLUMA ENTEGRASYONU, YAŞAMA BAĞLILIK VE ÖZNEL İYİLEŞME DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ

Ahmet ÇAPAR[241], Fatima ÖZDEMİR ŞİĞVA[242], Döndü ÇUHADAR[243]

1. Çalışmanın Gerekçesi

Toplum temelli ruh sağlı hizmetlerine geçilmesi ile, ruhsal bozukluk tanısı almış bireylerin topluma bütünleşmesi ruh sağlığı politikalarının temel hedefleri arasında yer alır. *Toplum Temelli Ruh Sağlığı Hizmetleri ve Dayanıklılık Geliştirme* alt temasının yer aldığı bu kongrede ruhsal bozukluk tanısı almış bireylerin, topluma entegrasyon, yaşama bağlık ve öznel iyileşme düzeylerinin değerlendirilmesi hem bu bireylerin hem de toplumun genelinin ruh sağlığını koruma ve sürdürmede önemli olabilir.

2. Amaçlar

Bu araştırma, ruhsal bozukluk tanısı almış bireylerin topluma entegrasyonu, yaşama bağlılık ve öznel iyileşme düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi amacıyla yapılmıştır.

3. Yöntem

Bu çalışma kesitsel ve ilişki arayıcı tipte bir çalışma olarak yürütülmüştür. Araştırma, Türkiye'nin Güneydoğu Bölgesi'ndeki iki devlet hastanesinde ruhsal bozukluk tanısıyla tedavi gören 135 bireyle gerçekleştirilmiştir. Çalışmanın verileri Kasım 2024-Haziran 2025 tarihleri arasında "Kişisel Bilgi Formu", "Toplum Entegrasyonu Ölçeği (TEÖ)", "Yaşama Bağlılık Ölçeği (YBÖ)" ve "Öznel İyileşme Değerlendirme Ölçeği (ÖİDÖ)" kullanılarak toplanmıştır. Veriler SPSS 23.0 ile analiz edilmiştir. Analizde tanımlayıcı istatistikler, T testi, ANOVA, Pearson Korelasyon Analizi, Doğrusal Çoklu Regresyon Analizi kullanılmıştır. Anlamlılık düzeyi olarak $p<0,05$ esas alınmıştır.

4. Bulgular

Katılımcıların YBÖ toplam puan ortalamasının 19.91±5.87, ÖİDÖ toplam puan ortalamasının 50.28±1685, TEÖ toplam puan ortalaması 79.05±23.35 olduğu tespit edilmiştir. TEÖ'nin Topluma Katılım ve Toplum Destek alt boyutlarının yaşama bağlılığı etkileyen anlamlı faktörler olduğu ve varyansın %50.4'ünü, öznel iyileşmenin %52.2'sini açıkladığı tespit edilmiştir. Ayrıca sosyo-demografik özelliklerin bu değişkenleri etkilediği belirlemiştir ($p<0.05$).

5. Sonuç

[241] Öğr. Gör. Dr., Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi, Osmaniye, Türkiye, ORCID No: 0000-0003-4122-9023, ahmetcapar02@hotmail.com
[242] Hemşire Dr, Mardin Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Mardin, Türkiye, ORCID No: 0000-0003-0038-5740, ftmaozdemir47@gmail.com
[243] Prof. Dr. Gaziantep Üniversitesi, Gaziantep, Türkiye, ORCID No: 0000-0002-0244-1614, donducuhadar@hotmail.com

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

Ruhsal bozukluk tanısı almış bireylerin topluma entegrasyonlarının artırılması onların yaşama bağlılık ve öznel iyileşme düzeylerini artırabilir. Hemşireler ruh sağlığı müdahale stratejilerini geliştirerek ve uygulayarak bu bireylerin yaşama bağlılığını ve öznel iyileşmelerini teşvik edebilir.

Anahtar Kelimeler: Öznel İyileşme, Psikiyatri Hemşireliği, Ruhsal Bozukluk, Topluma Entegrasyon, Yaşama Bağlılık.

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

INVESTIGATION OF THE LEVELS OF COMMUNITY INTEGRATION, LIFE ENGAGEMENT, AND SUBJECTIVE RECOVERY OF INDIVIDUALS WITH MENTAL DISORDERS

Ahmet ÇAPAR[244], Fatima ÖZDEMİR ŞİĞVA[245], Döndü ÇUHADAR[246]

1. Rationale of the Study

With the transition to community-based mental health services, the social integration of individuals diagnosed with mental disorders is a fundamental goal of mental health policies. This congress, which features the subtheme "Community-Based Mental Health Services and Resilience Development," will assess the social integration, engagement with life, and subjective recovery of individuals diagnosed with mental disorders, which may be crucial for protecting and maintaining the mental health of the community.

2. Objectives

This research was conducted to examine the relationship between the levels of community integration, life engagement, and subjective recovery of individuals with mental disorders.

3. Methods

This study was conducted as a cross-sectional and correlational study. The research was conducted with 135 individuals who were treated with a diagnosis of mental disorder in two state hospitals in the Southeastern Region of Türkiye. The data of the study were collected between November 2024 and June 2025 using the ''Personal Information Form'', ''Community Integration Scale (CIS)'', ''Life Engagement Scale (LES)'' and ''Subjective Recovery Assessment Scale (SRAS)''. Data were analyzed with SPSS 23.0. Descriptive statistics, T test, ANOVA, Pearson Correlation Analysis, Linear Multiple Regression Analysis were used in the analysis. $p<0.05$ significance level was taken as basis.

4. Results

Participants' total mean score on the LES was 19.91±5.87, their total mean score on the SRAS was 50.28±1685, and their total mean score on the CIS was 79.05±23.35. The Community Participation and Community Support sub-dimensions of the CIS were found to be significant factors affecting commitment to life, explaining 50.4% of the variance and 52.2% of subjective recovery. Furthermore, socio-demographic characteristics were found to influence these variables ($p<0.05$).

[244] Öğr. Gör. Dr., Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi, Osmaniye, Türkiye, ORCID No: 0000-0003-4122-9023, ahmetcapar02@hotmail.com
[245] Hemşire Dr, Mardin Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Mardin, Türkiye, ORCID No: 0000-0003-0038-5740, ftmaozdemir47@gmail.com
[246] Prof. Dr. Gaziantep Üniversitesi, Gaziantep, Türkiye, ORCID No: 0000-0002-0244-1614, donducuhadar@hotmail.com

5. Conclusion

Increasing the community integration of individuals with mental disorders can increase their level of life engagement and subjective recovery. Psychiatric nurses can contribute to the increase of the life engagement and subjective recovery of individuals with mental disorders through psychosocial interventions aimed at increasing their community integration.

Key Words: Community Integration, Life Engagement, Mental Disorder, Subjective Recovery, Psychiatric Nursing

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN İKLİM DEĞİŞİKLİĞİNE İLİŞKİN BİLGİ, FARKINDALIK VE EKO-ANKSİYETE DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ

Ayfer ÖZTÜRK[247], Gizem Nur MAZLUM[248], Mehmet SERİM[249], Kimia EBRAHİMZADEHAGHDAM[250], Sümeyra UZUNOĞLU[251]

Giriş ve Amaç: Sağlık çalışanlarının, özellikle hemşirelerin, iklim değişikliğinin sağlık üzerindeki etkileri konusunda bilgi sahibi olmaları ve bu konuda farkındalık geliştirmeleri büyük önem taşımaktadır. Bu araştırma, hemşirelik öğrencilerinin iklim değişikliğiyle ilgili bilgi, farkındalık ve ekoanksiyete düzeylerini ve bu değişkenler arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla yapılmıştır.

Yöntem: Tanımlayıcı, kesitsel ve ilişki arayıcı tipteki bu araştırma, 2024–2025 bahar döneminde bir devlet üniversitesinin Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü öğrencileriyle gerçekleştirilmiştir. Veriler Tanıtıcı Bilgi Formu, İklim Değişikliği Bilgi Testi, İklim Değişikliği Farkındalık Ölçeği ve EkoAnksiyete Ölçeği ile toplanmıştır. Etik onay ilgili üniversitenin Etik Kurulu'ndan alınmıştır (Tarih: 08.01.2025, No: 2024-SBB-1053). Veriler tanımlayıcı istatistikler, t testi, ANOVA, LSD post hoc ve Pearson korelasyon analizi ile değerlendirilmiştir.

Bulgular: Öğrencilerin iklim değişikliği konusundaki bilgi düzeyleri orta ($\bar{X}$ = 5,32), farkındalık düzeyleri yüksek ($\bar{X}$ = 197,81), eko-anksiyete düzeyleri ise orta ($\bar{X}$ = 17,79) olarak bulunmuştur. Bilgi ile farkındalık arasında anlamlı düzeyde (r = 0,339; p <0,001), farkındalık ile eko-anksiyete arasında ise zayıf düzeyde (r = 0,113; p <0,05) pozitif ilişki saptanmıştır. Anne-baba eğitim düzeyi yüksek olan öğrencilerin eko-anksiyete puanları anlamlı olarak daha yüksektir. Birinci sınıf öğrencilerinin bilgi puanları, iklim değişikliği eğitimi alan öğrencilerin ise farkındalık puanları daha yüksektir.

Sonuç: Bu araştırma, hemşirelik öğrencilerinin iklim değişikliğiyle ilgili bilgi, farkındalık ve ekoanksiyete düzeylerinin çeşitli sosyodemografik özelliklere göre farklılaştığını ortaya koymuştur. Elde edilen bulgular, hemşirelik eğitim programlarında çevresel sağlık, iklim değişikliği ve sürdürülebilirlik konularına daha fazla yer verilmesinin gerekliliğini ortaya koymaktadır. Bu doğrultuda, hemşirelerin çevreye duyarlı, toplumu bilinçlendirme rolünü üstlenebilecek bilgi ve becerilere sahip olmaları, iklim değişikliğine bağlı sağlık sorunlarının önlenmesi açısından önemlidir.

[247] Doç. Dr., Bartın Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Psikiyatri Hemşireliği Anabilim Dalı, Bartın, Türkiye, Email: ayferozturk.83@yahoo.com ORCID: 0000-0002-3092-0671
[248] Arş. Gör. Bartın Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Psikiyatri Hemşireliği Anabilim Dalı, Bartın, Türkiye, Email: kimiaebr79@gmail.com ORCID: 009-007-5537-6581
[249] Hemşirelik Bölümü Lisans Öğrencisi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Bartın, Türkiye, Email: mehmetserim842@gmail.com ORCID: 0009-0009-6530-2556
[250] Hemşirelik Bölümü Lisans Öğrencisi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Bartın, Türkiye, Email: kimiaebr79@gmail.com ORCID: 0009-0003-3042-2028
[251] Hemşirelik Bölümü Lisans Öğrencisi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Bartın, Türkiye, Email: sumeyrauzunoglu5@gmail.com ORCID: 0009-0005-9931-322X

Anahtar Kelimeler: Bilgi düzeyi, eko-anksiyete, farkındalık, hemşirelik öğrencisi, iklim değişikliği.

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

AN INVESTIGATION OF NURSING STUDENTS' KNOWLEDGE, AWARENESS, AND ECO-ANXIETY LEVELS RELATED TO CLIMATE CHANGE

Ayfer ÖZTÜRK[252], Gizem Nur MAZLUM[253], Mehmet SERİM[254], Kimia EBRAHİMZADEHAGHDAM[255], Sümeyra UZUNOĞLU[256]

Introduction and Aim: It is of great importance for healthcare professionals, especially nurses, to have knowledge about the health impacts of climate change and to develop awareness on this issue. This study aimed to examine nursing students' knowledge, awareness, and eco-anxiety levels regarding climate change and to explore the relationships among these variables.

Method: This descriptive, cross-sectional, and correlational study was conducted during the 2024–2025 spring semester with nursing students from the Faculty of Health Sciences at state university. Data were collected using the Descriptive Information Form, Climate Change Knowledge Test, Climate Change Awareness Scale, and Eco-Anxiety Scale. Ethical approval was obtained from the university's Social and Humanities Ethics Committee (Date: 08.01.2025, No: 2024-SBB-1053). Descriptive statistics, independent samples t-test, one-way ANOVA, LSD post hoc test, and Pearson correlation analysis were used in data analysis.

Results: Students' knowledge levels on climate change were moderate ($\bar{X}$ = 5.32), awareness levels were high ($\bar{X}$ = 197.81), and eco-anxiety levels were moderate ($\bar{X}$ = 17.79). A moderate positive correlation was found between knowledge and awareness ($r = 0.339$, $p < .001$), and a weak positive correlation between awareness and eco-anxiety ($r = 0.113$, $p < .05$). Students whose parents had higher education levels showed significantly higher eco-anxiety scores. First-year students had the highest knowledge scores ($p = .004$), and those who had received education on climate change had significantly higher awareness levels ($p = .010$).

Conclusion: Nursing students' knowledge, awareness, and eco-anxiety levels about climate change varied by sociodemographic factors. These findings emphasize the need to integrate

[252] Assoc. Prof. Dr., Bartın University, Faculty of Health Sciences, Department of Nursing, Department of Psychiatric Nursing, Bartin, Turkey, Email: ayferozturk.83@yahoo.com ORCID: 0000-0002-3092-0671
[253] Arş. Gör. Research Assistant, Bartın University, Faculty of Health Sciences, Department of Nursing, Department of Psychiatric Nursing, Bartin, Turkey, Email: gmazlum@bartin.edu.tr ORCID: 009-007-5537-6581
[254] Undergraduate Nursing Student, Faculty of Health Sciences, Department of Nursing, Bartin, Turkey Email: mehmetserim842@gmail.com ORCID: 0009-0009-6530-2556
[255] Undergraduate Nursing Student, Faculty of Health Sciences, Department of Nursing, Bartin, Turkey, Email: kimiaebr79@gmail.com ORCID: 0009-0003-3042-2028
[256] Undergraduate Nursing Student, Faculty of Health Sciences, Department of Nursing, Bartin, Turkey, Email: sumeyrauzunoglu5@gmail.com ORCID: 0009-0005-9931-322X

environmental health, climate change, and sustainability topics more comprehensively into nursing curricula to prepare environmentally responsible nurses capable of addressing climate-related health issues.

Keywords: Awareness, climate change, eco-anxiety, knowledge level, nursing student.

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

ÖZEL GEREKSİNİMLİ BİREYLERİN BAKIM VERİCİLERİNDE OLUMSUZ OTOMATİK DÜŞÜNCELER VE ÖZYETERLİLİKDÜZEYLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİDE PSİKOLOJİK ESNEKLİĞİN ARACI ROLÜNÜN İNCELENMESİ

Duygu ÖZER[257] , Ayfer ÖZTÜRK[258]

Giriş ve Amaç: Özel gereksinimli bireye sahip aileler, psikososyal açıdan çeşitli güçlükler yaşamakta ve bu durum özyeterliliklerini olumsuz etkileyebilmektedir. Bu süreçte karşılaşılan sorunlar, ailelerde olumsuz otomatik düşüncelerin ortaya çıkmasına neden olarak ebeveynlerin bakım verme konusundaki güvenlerini zayıflatabilmektedir. Psikolojik esneklik ise bu olumsuz etkiyi azaltarak koruyucu bir faktör olarak aracı rol üstlenebilir. Bu çalışmada, özel gereksinimli bireye sahip ailelerin olumsuz otomatik düşünceleri ile özyeterlilik düzeyleri arasındaki ilişkide psikolojik esnekliğin aracı rolünün incelenmesi amaçlanmıştır.

Yöntem: Kesitsel tipte tasarlanan bu araştırma, Kasım 2024–Haziran 2025 tarihleri arasında Türkiye'nin Batı Karadeniz Bölgesinde yer alan dört özel eğitim merkezine devam eden 153 aile üyesi ile yürütülmüştür. Veriler, Otomatik Düşünceler Ölçeği (ODÖ), Kabul ve Eylem Formu-II (KEF-II) ve Genel Özyeterlilik Ölçeği (GÖÖ) kullanılarak toplandı.

Bulgular: Ailelerin %30,1'inin yüksek düzeyde olumsuz otomatik düşünceye sahip olduğu saptandı. ODÖ toplam puan ortalaması ile KEF-II toplam puan ortalaması arasında pozitif yönde güçlü düzeyde anlamlı ilişki bulunurken (r=,815; p<0.001); ODÖ toplam puan ortalaması ile GÖÖ toplam puan ortalaması arasında negatif yönde orta düzeyde anlamlı ilişki saptandı (r=-,628; p<0.001). KEF-II toplam puan ortalaması ile GÖÖ toplam puan ortalaması arasında ise negatif yönde orta düzeyde anlamlı ilişki olduğu belirlendi (r=-,517; p<0.001). Ayrıca bu çalışmada, otomatik düşüncelerin psikolojik esneklik aracılığıyla özyeterlilik üzerindeki etkisi incelenmiştir. Hayes'in Model 4'ü kullanılarak yürütülen aracılık analizi sonucunda oluşturulan model istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ve bağımlı değişken olan özyeterliliğin %39.5'lik varyansını açıklamaktadır (R^2 = 0.3947; p<0.001). Otomatik düşüncelerin özyeterlilik üzerindeki doğrudan etkisi istatistiksel olarak anlamlı saptanırken (β =-0.237; p<0.001); otomatik düşüncelerin psikolojik esneklik üzerinden özyeterlilik üzerindeki dolaylı etkisi de anlamlı bulunmamıştır (β =-0.0050; p = 0.88).

Sonuç: Özel gereksinimli bireye sahip ailelerin olumsuz otomatik düşünceleri arttıkça psikolojik esneklik ve özyeterlilik düzeylerinin azaldığı, psikolojik esneklikleri arttıkça özyeterliliklerinin de arttığı bulundu. Ancak psikolojik esnekliğin bu ilişkide aracı rol oynamadığı saptandı. Psikiyatri hemşireleri uygulamalarında ailelerin güçlü yönlerini destekleyecek bilişsel davranışçı temelli yaklaşımlar ve psikoeğitim programlarını kullanmaları önerilebilir.

[257] Dr. Öğr. Üyesi, Bartın Universitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Psikiyatri Hemşireliği Anabilim Dalı, Bartın, Türkiye, Email: duyguozer@bartin.edu.tr ORCID: 0000-0001-5800-5099

[258] Doç. Dr., Bartın Universitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Psikiyatri Hemşireliği Anabilim Dalı, Bartın, Türkiye, Email: ayferozturk.83@yahoo.com ORCID: 0000-0002-3092-0671

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

Anahtar kelimeler: Özel gereksinimli birey, ebeveyn, olumsuz otomatik düşünceler, psikolojik esneklik, özyeterlilik

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

THE MEDIATING ROLE OF PSYCHOLOGICAL FLEXIBILITY ON NEGATIVE AUTOMATIC THOUGHTS AND SELF-EFFICACY LEVELS OF CAREGIVERS INDIVIDUALS WITH SPECIAL NEEDS

Duygu ÖZER[259], Ayfer ÖZTÜRK[260]

Background and Aim: Families of individuals with special needs experience various psychosocial challenges, which may negatively affect their self-efficacy. Difficulties encountered in this process, along with social stigma, may lead to the emergence of negative automatic thoughts, thereby weakening parents' confidence in caregiving. Psychological flexibility may act as a protective factor by buffering these negative effects. The aim of this study was to examine the mediating role of psychological flexibility in the relationship between negative automatic thoughts and self-efficacy among families of individuals with special needs.

Method: This cross-sectional study was conducted between November 2024 and June 2025 with 153 family members attending four special education centers in the Western Black Sea region of Türkiye. Data were collected using the Automatic Thoughts Questionnaire (ATQ), the Acceptance and Action Questionnaire-II (AAQ-II), and the General Self-Efficacy Scale (GSE). In this study, the effect of automatic thoughts on self-efficacy through psychological flexibility was examined.

Results: It was determined that 30.1% of the families had a high level of negative automatic thoughts. A strong positive correlation was found between ATQ and AAQ-II scores ($r = .815$; $p < 0.001$), while a strong negative correlation was found between ATQ and GSE scores ($r = –.628$; $p < 0.001$). In addition, AAQ-II and GSE scores were moderately and negatively correlated ($r = –.517$; $p < 0.001$). The mediation analysis conducted using Hayes' Model 4 revealed that the model was statistically significant and explained 39.5% of the variance in the dependent variable, self-efficacy ($R^2 = 0.3947$; $p < 0.001$).The direct effect of automatic thoughts on self-efficacy was statistically significant ($\beta = –0.2371$; $p < 0.001$), whereas the indirect effect of automatic thoughts on self-efficacy through psychological flexibility was not significant ($\beta = –0.0050$; $p = 0.88$).

Conclusion: It was found that as families' negative automatic thoughts increased, their psychological flexibility and self-efficacy decreased, while greater psychological flexibility was associated with higher self-efficacy. However, psychological flexibility did not play a

[259] Asst. Prof. Dr. Bartın University, Faculty of Health Sciences, Department of Nursing, Department of Psychiatric Nursing, Bartın, Turkey Email: duyguozer@bartin.edu.tr ORCID: 0000-0001-5800-5099
[260] Doç. Dr. Bartın University, Faculty of Health Sciences, Department of Nursing, Department of Psychiatric Nursing, Bartın, Turkey Email: ayferozturk.83@yahoo.com ORCID: 0000-0002-3092-0671

mediating role in this relationship. In psychiatric nursing practice, cognitive-behavioral approaches and psychoeducation programs that support the strengths of families are recommended.

Key words: Special needs, caregivers, negative automatic thoughts, psychological flexibility, self-efficacy

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

İKLİM DEĞİŞİKLİĞİNİN PSİKOLOJİK ETKİLERİ: TÜRK ERGENLERİNDE EKO-ANKSİYETE, STRES VE YAŞAM DOYUMU İLİŞKİSİ

Selinay DUMANLI[261] , Ece ALAGÖZ[262]

Çalışmanın Gerekçesi

İklim değişikliği yalnızca çevreyi değil, aynı zamanda özellikle ergenler gibi kırılgan gruplarda ruh sağlığını da giderek daha fazla etkilemektedir. İklim kaynaklı psikolojik bir tepki olan eko-anksiyete, gençler arasında daha belirgin hale gelmiştir. Bu etkinin araştırılması, toplum ruh sağlığı stratejileri açısından önemlidir ve sempozyumun küresel krizler bağlamında psikososyal iyilik hali ve ergen ruh sağlığına odaklanmasıyla doğrudan ilişkilidir.

Amaçlar

Bu çalışma, ergenlerde eko-anksiyete, algılanan stres ve yaşam doyumu arasındaki ilişkileri incelemeyi amaçlamaktadır. Özellikle, algılanan stresin eko-anksiyete ile yaşam doyumu arasındaki etkide aracı rol oynayıp oynamadığını araştırmaktadır. Çalışma, iklim değişikliğinin ergenler üzerindeki psikolojik yüküne dair kanıta dayalı bilgiler sunmayı hedeflemektedir.

Yöntem

Araştırma, Türkiye'de bir ilçedeki 416 lise öğrencisiyle yürütülmüş kesitsel bir çalışmadır. Örneklem, tabakalı rastgele örnekleme yöntemiyle seçilmiştir. Veriler; Eko-Anksiyete Ölçeği, Algılanan Stres Ölçeği ve Yaşam Doyumu Ölçeği ile toplanmıştır. SPSS 26 ve AMOS 23 kullanılarak korelasyon analizleri ve yapısal yol modellemesi yapılmıştır.

Bulgular

Eko-anksiyete ile algılanan stres arasında pozitif ($r = 0.423$, $p < 0.001$), yaşam doyumu ile negatif yönde ($r = -0.298$, $p < 0.001$) anlamlı ilişkiler saptanmıştır. Algılanan stresin yaşam doyumuyla da güçlü ve negatif ilişkili olduğu bulunmuştur ($r = -0.530$, $p < 0.001$). Yol analizine göre eko-anksiyete, algılanan stresi artırmakta ($\beta = 0.42$) ve yaşam doyumunu azaltmaktadır ($\beta = -0.09$). Algılanan stres ise yaşam doyumunun güçlü bir negatif yordayıcısıdır ($\beta = -0.49$, $p < 0.001$).

Sonuç

Eko-anksiyete, ergenlerin yaşam doyumunu doğrudan ve stres aracılığıyla dolaylı olarak olumsuz etkilemektedir. İklim değişikliği çağında gençlerin psikolojik dayanıklılığını ve yaşam doyumunu artırmak için, eko-anksiyete ve stresle başa çıkmaya yönelik ruh sağlığı müdahaleleri kritik önem taşımaktadır.

Anahtar Kelimeler: İklim değişikliği; eko-anksiyete; algılanan stres; yaşam doyumu; ergenler

[261] Istanbul Arel University , İstanbul, Turkey, 0009-0001-3950-3954, selinaydumanlii@hotmail.com
[262] Maltepe University , İstanbul, Turkey, 0000-0002-4913-0944, ecealagoz@maltepe.edu.tr

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

KAYNAKÇA

Altay, D., & Ekşi, H. (2018, October). *Validity and reliability study of the life satisfaction scale for children*. In 5th International Educational Sciences Symposium (pp. 354–362). Istanbul, Turkey.

Berry, H. L., Waite, T. D., Dear, K. B., Capon, A. G., & Murray, V. (2018). The case for systems thinking about climate change and mental health. *Nature Climate Change, 8*(4), 282–290. https://doi.org/10.1038/s41558-018-0102-3

Clayton, S., & Karazsia, B. T. (2020). Development and validation of a measure of climate change anxiety. *Journal of Environmental Psychology, 69*, 101434. https://doi.org/10.1016/j.jenvp.2019.101434

Cohen, S., Kamarck, T., & Mermelstein, R. (1983). A global measure of perceived stress. *Journal of Health and Social Behavior, 24*(4), 385–396. https://doi.org/10.2307/2136404

Pihkala, P. (2020). Anxiety and the ecological crisis: An analysis of eco-anxiety and climate anxiety. *Sustainability, 12*(19), 7836. https://doi.org/10.3390/su12197836

Verplanken, B., Marks, E., & Dobromir, A. I. (2020). On the nature of eco-anxiety: How constructive or unconstructive is habitual worry about global warming? *Journal of Environmental Psychology, 72*, 101528. https://doi.org/10.1016/j.jenvp.2020.101528

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

PSYCHOLOGICAL COSTS OF CLIMATE CHANGE: ECO-ANXIETY, STRESS, AND LIFE SATISFACTION AMONG TURKISH ADOLESCENTS

Selinay Dumanlı[263] , Ece Alagöz[264]

Rationale of the Study

Climate change increasingly affects not only the environment but also mental health, especially in vulnerable populations like adolescents. Eco-anxiety, a climate-related psychological response, has become more prominent among youth. Investigating its impact is essential for public mental health strategies and aligns with the symposium's focus on psychosocial well-being and youth mental health in the context of global crises.

Objectives

This study aims to examine the relationships between eco-anxiety, perceived stress, and life satisfaction in adolescents. It specifically explores whether perceived stress mediates the effect of eco-anxiety on life satisfaction. The study seeks to contribute evidence-based insights into the psychological toll of climate change on adolescents.

Methods

A cross-sectional study was conducted with 416 high school students in a district of Turkey, using stratified random sampling. Data were collected via the Eco-Anxiety Scale, Perceived Stress Scale, and Life Satisfaction Scale. Correlation analyses and structural path modeling were performed using SPSS 26 and AMOS 23

Results

Eco-anxiety was positively correlated with perceived stress ($r = 0.423$, $p < 0.001$) and negatively with life satisfaction ($r = -0.298$, $p < 0.001$). Perceived stress also had a strong negative correlation with life satisfaction ($r = -0.530$, $p < 0.001$). Path analysis showed that eco-anxiety predicted increased perceived stress ($\beta = 0.42$) and reduced life satisfaction ($\beta = -0.09$). Perceived stress significantly predicted lower life satisfaction ($\beta = -0.49$, $p < 0.001$).

Conclusion

Eco-anxiety adversely affects adolescent well-being, both directly and indirectly through stress. Mental health interventions targeting eco-anxiety and stress coping skills are vital for enhancing life satisfaction and psychological resilience among youth in the era of climate change.

Key Words: Climate change; eco-anxiety; perceived stress; life satisfaction; adolescents

[263] Istanbul Arel University , İstanbul, Turkey, selinaydumanlii, 0009-0001-3950-3954, @hotmail.com
[264] Maltepe University , İstanbul, Turkey, 0000-0002-4913-0944, ecealagoz@maltepe.edu.tr

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

REFERENCES

Altay, D., & Ekşi, H. (2018, October). *Validity and reliability study of the life satisfaction scale for children*. In 5th International Educational Sciences Symposium (pp. 354–362). Istanbul, Turkey.

Berry, H. L., Waite, T. D., Dear, K. B., Capon, A. G., & Murray, V. (2018). The case for systems thinking about climate change and mental health. *Nature Climate Change, 8*(4), 282–290. https://doi.org/10.1038/s41558-018-0102-3

Clayton, S., & Karazsia, B. T. (2020). Development and validation of a measure of climate change anxiety. *Journal of Environmental Psychology, 69*, 101434. https://doi.org/10.1016/j.jenvp.2019.101434

Cohen, S., Kamarck, T., & Mermelstein, R. (1983). A global measure of perceived stress. *Journal of Health and Social Behavior, 24*(4), 385–396. https://doi.org/10.2307/2136404

Pihkala, P. (2020). Anxiety and the ecological crisis: An analysis of eco-anxiety and climate anxiety. *Sustainability, 12*(19), 7836. https://doi.org/10.3390/su12197836

Verplanken, B., Marks, E., & Dobromir, A. I. (2020). On the nature of eco-anxiety: How constructive or unconstructive is habitual worry about global warming? *Journal of Environmental Psychology, 72*, 101528. https://doi.org/10.1016/j.jenvp.2020.101528

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

2023 TÜRKİYE DEPREMLERİNE KATILAN GÖNÜLLÜLERİN TRAVMA DENEYİMLERİ: MASLOW'UN İHTİYAÇLAR HİYERARŞİSİ KURAMSAL ÇERÇEVESİYLE YÜRÜTÜLEN NİTEL BİR ÇALIŞMA

Esra Bekircan[265] **Kemal Torpuş**[266] **Galip Usta**[267]

Amaç: Bu çalışmada, deprem gibi travmatik bir olayın yönetimi/müdahalesine katılan gönüllülerin travma sonrası gelişim (TSG) deneyimlerinin Maslow'un İhtiyaçlar Hiyerarşisi kuramı çerçevesinde değerlendirilmesi amaçlanmıştır.

Yöntem: Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden fenomenolojik desen kullanılmıştır. Veriler Nisan-Mayıs 2023 tarihleri arasında toplanmıştır. Veriler, yarı yapılandırılmış görüşme formu aracılığıyla 12 katılımcıdan elde edilmiştir. Çalışmada beş tema ve 26 kategori oluşturulmuştur.

Bulgular: Deprem öncesine kıyasla, katılımcıların tarafsız olma, problem çözme odaklı hareket etme, pratik olma, içten davranma, şefkat düzeyini artırma, kişisel gelişime önem verme, hayat kurtarıcı mesleklere yönelme ve öz saygı hissetme gibi travma sonrası gelişimi yansıtan davranışlar sergiledikleri değerlendirilmiştir.

Sonuç: Afet bölgesinde görev alacak ya da çalışacak kişilerin beslenme, uyku, barınma ve sosyal destek gibi temel ihtiyaçlarının sağlıklı bir şekilde karşılanmasının, travma sonrası gelişime katkı sağlayabileceği değerlendirilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Afet, Türkiye Depremleri, Travma Sonrası Gelişim, Maslow'un İhtiyaçlar Hiyerarşisi.

KAYNAKÇA

C.L. Blevins, R.G. Tedeschi, Posttraumatic Growth & Wisdom: Processes and Clinical Applications, (2022) 11–26. https://doi.org/10.1007/978-3-031-15290-0_2/COVER.

S. Brooks, R. Amlôt, G.J. Rubin, N. Greenberg, Psychological resilience and post-traumatic growth in disaster-exposed organisations: overview of the literature, BMJ Mil Heal. 166 (2020) 52–56. https://doi.org/10.1136/JRAMC-2017-000876.

J. Chen, X. Zhou, M. Zeng, X. Wu, Post-Traumatic Stress Symptoms and Post-Traumatic Growth: Evidence from a Longitudinal Study following an Earthquake Disaster, PLoS One. 10 (2015) e0127241. https://doi.org/10.1371/JOURNAL.PONE.0127241.

[265] Dr. Öğr. Üyesi, Trabzon Üniversitesi, Tonya Meslek Yüksekokulu, Tıbbi Hizmetler ve Teknikler Bölümü, Trabzon-Türkiye. esrasancar1991@hotmail.com, Orcid: 0000-0001-5942-026X
[266] Öğr. Gör., Artvin Çoruh Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Acil Yardım ve Afet Yönetimi Bölümü, Artvin-Türkiye. kemaltorpus@artvin.edu.tr Orcid: 0000-0002-2204-0666
[267] Dr. Öğr. Üyesi, Trabzon Üniversitesi, Tonya Meslek Yüksekokulu, Tıbbi Hizmetler ve Teknikler Bölümü, Trabzon-Türkiye. drgalipusta@gmail.com, ORCID: 0000-0001-6279-1694

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

ASSESSMENT OF VOLUNTEERS WORKING IN KAHRAMANMARAŞ CENTERED EARTHQUAKES ON POST-TRAUMATIC GROWTH UTILIZING MASLOW'S HIERARCHY OF NEEDS AS A THEORETICAL FRAMEWORK

Esra Bekircan[268] Kemal Torpuş[269] Galip Usta[270]

Aim: In this study, it is aimed to evaluate the post-traumatic growth experiences of the volunteers involved in the management/intervention of a traumatic event such as an earthquake in terms of Maslow's Hierarchy of Needs.

Metod: In the study, phenomenological design, one of the qualitative research methods, was used. Data were collected between April and May 2023. Data were collected from 12 people using a semi-structured interview form. In the study, five themes and 26 categories were created.

Results: Compared to the pre-earthquake, it was evaluated that the participants performed behaviors that show post-traumatic growth, such as being unbiased, problem-solving oriented, being practical, acting sincerely, increasing the level of compassion, giving importance to personal development, tending to life-saving professions, and feeling self-respect.

Conclusion: It can be evaluated that meeting the nutrition, sleep, shelter, social support needs of the people who will work or take part in the disaster area in a healthy way will contribute to post-traumatic growth.

Key words: Disaster, Turkey Earthquakes, Post Traumatic Growth, Maslow Hierarchy of Needs

REFERENCES

C.L. Blevins, R.G. Tedeschi, Posttraumatic Growth & Wisdom: Processes and Clinical Applications, (2022) 11–26. https://doi.org/10.1007/978-3-031-15290-0_2/COVER.

S. Brooks, R. Amlôt, G.J. Rubin, N. Greenberg, Psychological resilience and post-traumatic growth in disaster-exposed organisations: overview of the literature, BMJ Mil Heal. 166 (2020) 52–56. https://doi.org/10.1136/JRAMC-2017-000876.

J. Chen, X. Zhou, M. Zeng, X. Wu, Post-Traumatic Stress Symptoms and Post-Traumatic Growth: Evidence from a Longitudinal Study following an Earthquake Disaster, PLoS One. 10 (2015) e0127241. https://doi.org/10.1371/JOURNAL.PONE.0127241.

[268] Tonya Vocational School of Higher Education, Trabzon University, Tonya, Trabzon, Türkiye. E-mail: esrasancar1991@hotmail.com Orcid: 0000-0001-5942-026X
[269] Emergency Aid and Disaster Management, Faculty of Health Sciences, Artvin Çoruh University, Artvin, Türkiye. E-mail: kemaltorpus@artvin.edu.tr Orcid: 0000-0002-2204-0666
[270] Department of Medical Services and Techniques, Tonya Vocational School of Higher Education, Trabzon University, Trabzon, Türkiye. E-mail: drgalipusta@gmail.com Orcid: 0000-0001-6279-1694

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

SENTETİK KANNABİNOİD VE PSİKOZ İLİŞKİSİ

Esra ALBAL[271], Gül DİKEÇ[272]

Son on yılda, neredeyse tüm ülkeler, opiyat kullanımındaki azalma ve "yeni" psikoaktif maddelerin kullanıcı sayısındaki artış nedeniyle uyuşturucu kullanımının yapısında bir değişimle karşı karşıya kalmıştır. Kolay erişilebilirliği nedeniyle, bu maddelere yönelik talep ve kullanım oranlarındaki artış devam etmektedir. Sentetik kannabinoid kullanımı, kullanıcıların psikolojik ve fizyolojik işlevleri üzerinde olumsuz etkilere neden olmaktadır. Bu maddeler, esrara kıyasla daha yüksek toksik etkiye ve bağımlılık potansiyeline sahiptir. Yaygınlığındaki artışla birlikte, özellikle sentetik kannabinoidlerin kullanımının yol açtığı psikotik seyir de ruh sağlığı alanında endişe yaratmaktadır. Sentetik kannabinoidler, özellikle psikotik semptomlar ve bozukluklar olmak üzere çeşitli nöropsikiyatrik semptomlar ve bozukluklarla ilişkilidir. Sentetik kannabinoid kullanımı, psikotik bozukluklar geliştirme riskini artırabilmektedir ve bu bozuklukların seyrini kötüleştirebilmektedir. Sentetik kannabinoid kullanımına bağlı 'yeni psikozlar' psikopatolojik seyri klasik psikozlardan son derece farklı görünmektedir. Bu nedenle, ruh sağlığı alanında çalışan klinisyenlerin bu yeni psikoaktif maddelerin neden olduğu psikozların klinik ve psikopatolojik özellikleri, "klasik" psikozlarla temel farklılıkları ve tedavi yaklaşımları hakkında daha fazla veriye ihtiyacı bulunmaktadır. Bu derleme, sentetik kannabinoidler ile psikoz arasındaki ilişkiyi derinlemesine ele almayı amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: madde ile ilişkili bozukluklar, kannabinoidler, psikotik bozukluk.

[271] Dr., Bakırköy Prof. Dr. Mazhar Osman Ruh ve Sinir Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesi Erişkin Arındırma Merkezi, İstanbul. E-mail: esraalbal@gmail.com ORCID: 0000-0001-7012-3899
[272] Prof. Dr.; Fenerbahçe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü, İstanbul. E-mail: gul.dikec@fbu.edu.tr ORCID: 0000-0002-7593-4014

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

SYNTHETIC CANNABINOIDS AND PSYCHOSIS

Esra ALBAL[273], Gül DİKEÇ[274]

Over the past decade, nearly all countries have faced a shift in the structure of drug use due to a decrease in opioid use and an increase in the number of users of "new" psychoactive substances. Due to their easy accessibility, demand for and rates of use of these substances continue to rise. The use of synthetic cannabinoids has adverse effects on users' psychological and physiological functions. These substances have a higher toxic effect and addiction potential compared to cannabis. Along with their increasing prevalence, the psychotic course caused by the use of synthetic cannabinoids in particular is also causing concern in the field of mental health. Synthetic cannabinoids are associated with various neuropsychiatric symptoms and disorders, particularly psychotic symptoms and disorders. The use of synthetic cannabinoids may increase the risk of developing psychotic disorders and may worsen the course of these disorders. The psychopathological course of 'new psychoses' associated with synthetic cannabinoid use appears to be very different from that of classic psychoses. Therefore, clinicians working in the field of mental health need more data on the clinical and psychopathological characteristics of psychoses caused by these new psychoactive substances, their fundamental differences from 'classic' psychoses, and treatment approaches. This review aims to examine the relationship between synthetic cannabinoids and psychosis thoroughly.

Keywords: Substance-related disorders, cannabinoids, psychotic disorders.

[273] Dr.; Bakırköy Prof. Dr. Mazhar Osman Mental Health and Nervous Diseases Education and Training Hospital Substance Detoxification Center, İstanbul. ORCID: 0000-0001-7012-3899, e-mail: esraalbal@gmail.com
[274] Prof. Dr.; Fenerbahçe University Faculty of Health Sciences Department of Nursing, İstanbul. ORCID: 0000-0002-7593-4014, e-mail: gul.dikec@fbu.edu.tr

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

YAŞLI YETİŞKİN BİREYLERDE BİLİNÇLİ FARKINDALIK İLE YAŞAM DOYUMU ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

Havva KAÇAN[275] , Şevval YEYİT BOZDEMİR[276]

1. Çalışmanın Gerekçesi

Yaşlı yetişkin bireyler yaşamları boyunca pek çok deneyim yaşamakta; bu yaşantılar ve deneyimlerin tetiklediği duygular, onların ruhsal sağlık ve iyi oluş düzeylerini anlamlı biçimde etkileyebilmektedir (Al-Ghafri vd, 2021). Yaşlı yetişkin bireylerin bilinçli farkındalık yaşam doyumunu etkileyen temel psikolojik faktörlerden biri olduğunu açıkça göstermektedir (Asadi Bijaeyeh, 2022).

2. Amaçlar

Bu çalışma, Yaşlı Yetişkin Bireylerde Bilinçli Farkındalık ile Yaşam Doyumu Arasındaki İlişkinin İncelenmek amacıyla yapılmıştır.

3. Yöntem

Tanımlayıcı ilişki arayıcı nitelikte yapılan bu çalışma Kastamonu il merkezinde bulunan Aile Sağlığı Merkezine başvuran 65 yaş ve üstü 180 yaşlı birey ile yüz yüze görüşme yöntemi ile yapıldı. Çalışmanın evrenini 1.nolu ASM ye kayıtlı yaşlı yetişkin bireyler oluşturdu. Örneklemini, Xie et al. (2024) tarafından yürütülen araştırmada mindfulness düzeyinin yaşam doyumu üzerindeki etkisine ilişkin bildirilen $R^2 = .22$ değeri temel alınarak bu çalışmada etki büyüklüğü $f^2 = 0.282$ olarak belirlenmiştir. Bu doğrultuda gerçekleştirilen G*Power temelli a priori güç analizi, tek yordayıcı içeren sabit regresyon modeli için $\alpha = .05$ anlamlılık düzeyi ve %99 istatistiksel güç ile en az 68 katılımcının yeterli olacağını göstermiştir ($1–\beta = .9907$). Verilerin toplanılmasında yaşlı yetişkin bireyi tanımlayıcı soru formu, Bilinçli Farkındalık Ölçeği ve Yaşam Doyumu Ölçeği Kullanılmıştır. Verilerin istatistiksel analizinde Ölçek düzeylerini belirleyen boyutlar arasındaki ilişkiler pearson korelasyon ve lineer regresyon analizleri aracılığıyla incelenmiştir. Yaşlıların tanımlayıcı özelliklerine göre ölçek düzeylerindeki farklılaşmaların incelenmesinde bağımsız gruplar t-testi, tek yönlü varyans analizi (Anova) ve post hoc (Tukey, LSD) analizlerinden faydalanılmıştır.

4. Bulgular

Araştırmaya katılan yaşlı yetişkin bireylerin %50'si kadın, %66.1 65–70 yaş aralığında, %48.9'u ilkokul, %32.8'i ortaokul mezunu olup, lise ve üzeri eğitime sahip olanların oranı

[275] Doç. Dr, Kastamonu Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü, Kastamonu, Türkiye, 0000-0003-2493-3051, hkacan@kastamonu.edu.tr

[276] Arş.Gör, Kastamonu Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü, Kastamonu, Türkiye, 0009-0007-2221-1991, syeyit@kastamonu.edu.tr

%18.3'tür. %27.8'i sağlık durumunu "kötü", %32.8'i "ne iyi ne kötü", %39.4'ü ise "iyi" olarak değerlendirmiştir. Bilinçli farkındalık puan ortalaması 3.67 (Ss = 0.93) orta, Yaşam doyumu ölçeği için elde edilen ortalama puan 14.72'dir (Ss = 4.65) orta olarak değerlendirilmiştir. Yapılan Pearson korelasyon analizi sonucunda, bilinçli farkındalık düzeyi ile yaşam doyumu arasında pozitif yönde, istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki saptanmıştır ($r = 0.551$, $p < .01$). Bu bulgu, yaşlı bireylerin bilinçli farkındalık düzeyleri arttıkça yaşam doyumlarının da yükseldiğini göstermektedir. Regresyon modeli, bilinçli farkındalığın yaşam doyumunu anlamlı düzeyde yordadığını göstermektedir. Modelin açıklayıcılık düzeyi ($R^2 = 0.300$) %30 olup, bilinçli farkındalığın yaşam doyumundaki toplam varyansın %30'unu açıkladığı anlaşılmaktadır.

5. Sonuç

Elde edilen bulgular, yaşlı bireylerde bilinçli farkındalığın yaşam doyumu üzerinde önemli ve anlamlı bir yordayıcı değişken olduğunu ortaya koymaktadır. Bu sonuç, bilinçli farkındalığın yaşlılık döneminde yaşam kalitesini destekleyici bir psikolojik kaynak olarak değerlendirilebileceğini düşündürmektedir.

Anahtar Kelimeler: Yaşlı Birey, Bilinçli Farkındalık, Yaşam Doyumu, Hemşirelik

KAYNAKÇA

Al-Ghafri, B. R., Al-Mahrezi, A., & Chan, M. F. (2021). Effectiveness of life review on depression among elderly: A systematic review and meta-analysis. Pan African Medical Journal, 40, 168. https://doi.org/10.11604/pamj.2021.40.168.30040

Asadi Bijaeyeh, J. S., Amiri Majd, M., Ghamari, M., & Fathi Aghdam, G. (2022). Effectiveness of the four-factor model of mindfulness and self-compassion training on life satisfaction and resilience of elderly women. Applied Family Therapy Journal. https://doi.org/10.61838/kman.aftj.3.1.30

Xie, X., Qiao, X., Huang, C. C., & Sitar, S. (2024). Mindfulness, pension, and life satisfaction of retired older adults in China: Mediation effects of positive and negative affect. Current Psychology. https://doi.org/10.1007/s12144-023-04899-1

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

EXAMINING THE RELATIONSHIP BETWEEN MINDFULNESS AND LIFE SATISFACTION IN OLDER ADULTS

Havva KAÇAN[277] , Şevval YEYİT BOZDEMİR[278]

Rationale of the Study

Older adults go through many experiences throughout their lives; these experiences and the emotions they trigger can significantly impact their mental health and well-being (Al-Ghafri vd, 2021). Mindfulness is clearly one of the key psychological factors affecting life satisfaction in older adults (Asadi Bijaeyeh, 2022).

Objectives

This study was conducted to examine the relationship between mindfulness and life satisfaction in older adults.

Methods

This descriptive, correlational study was conducted using face-to-face interviews with 180 elderly individuals aged 65 and over who presented to the Family Health Center in the city center of Kastamonu. The study population consisted of older adults registered at Family Health Center No. 1. The sample was based on the $R^2 = .22$ reported in the study conducted by Xie et al. (2024) regarding the effect of mindfulness on life satisfaction, and the effect size in this study was determined as $f^2 = 0.282$. In this regard, a priori power analysis based on G*Power showed that a minimum of 68 participants would be sufficient for a fixed regression model with a single predictor, with a significance level of $\alpha = .05$ and a statistical power of 99% ($1–\beta = .9907$). A descriptive questionnaire for older adults, the Mindful Awareness Scale, and the Life Satisfaction Scale were used to collect data. In the statistical analysis of the data, the relationships between the dimensions determining the scale levels were examined through Pearson correlation and linear regression analyses. Independent groups t-test, one-way analysis of variance (Anova) and post hoc (Tukey, LSD) analyses were used to examine the differences in scale levels according to the descriptive characteristics of the elderly.

Results

Of the older adult individuals who participated in the study, 50% were female, 66.1% were between the ages of 65–70, 48.9% were primary school graduates, 32.8% were secondary school graduates, and 18.3% had a high school education or higher. 27.8% rated their health status as "poor," 32.8% as "neither good nor bad," and 39.4% as "good." The mean score for mindfulness was 3.67 (Sd = 0.93), which was considered moderate, and the mean score for the Life Satisfaction scale was 14.72 (Sd = 4.65), which was considered moderate. Pearson correlation analysis revealed a positive, statistically significant relationship between

[1]Doç. Dr, Kastamonu Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü, Kastamonu, Türkiye, 0000-0003-2493-3051, hkacan@kastamonu.edu.tr

[278] Arş.Gör, Kastamonu Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü, Kastamonu, Türkiye, 0009-0007-2221-1991, syeyit@kastamonu.edu.tr

mindfulness level and life satisfaction (r = 0.551, p < .01). This finding shows that as the mindfulness levels of older individuals increase, their life satisfaction also increases. The regression model shows that mindfulness significantly predicts life satisfaction. The explanatory power of the model (R^2 = 0.300) is 30%, meaning that mindfulness explains 30% of the total variance in life satisfaction.

Conclusion

The findings reveal that mindfulness is a significant and meaningful predictor of life satisfaction in older individuals. This result suggests that mindfulness can be considered a psychological resource that supports quality of life in old age.

Key Words: Elderly Individual, Conscious Awareness, Life Satisfaction, Nursing

REFERENCES

Al-Ghafri, B. R., Al-Mahrezi, A., & Chan, M. F. (2021). Effectiveness of life review on depression among elderly: A systematic review and meta-analysis. Pan African Medical Journal, 40, 168. https://doi.org/10.11604/pamj.2021.40.168.30040

Asadi Bijaeyeh, J. S., Amiri Majd, M., Ghamari, M., & Fathi Aghdam, G. (2022). Effectiveness of the four-factor model of mindfulness and self-compassion training on life satisfaction and resilience of elderly women. Applied Family Therapy Journal. https://doi.org/10.61838/kman.aftj.3.1.30

Xie, X., Qiao, X., Huang, C. C., & Sitar, S. (2024). Mindfulness, pension, and life satisfaction of retired older adults in China: Mediation effects of positive and negative affect. Current Psychology. https://doi.org/10.1007/s12144-023-04899-1

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

İKİ UÇLU BOZUKLUĞU OLAN KADINLARDA ANNELİĞE YÖNELİK TUTUMLAR

Melis BOZOĞLU[279] , Hülya BİLGİN[280]

1. Çalışmanın Gerekçesi

İki uçlu bozuklukta (İUB) prognoz, tedavi süreci ve damgalanma İUB tanılı kadınların anneliğe yönelik tutumlarını (AYT) etkileyebilmektedir. Mevcut literatürde, bu bağlamda yapılan çalışmalar sınırlıdır. Bu nedenle, İUB tanılı kadınların AYT'lerini anlamak ve bunu etkileyen bireysel, hastalığa özgü ve üreme sağlığına ilişkin değişkenleri belirlemek koruyucu ruh sağlığı hizmetleri açısından önemli bir ihtiyaçtır. Bu çalışma, kadın ruh sağlığını güçlendirmek ve bu bireylerin yaşam tercihlerini görünür kılmak amacıyla toplumsal rollere odaklanmaktadır. Bu yönüyle kongrenin toplum temelli ruh sağlığı uygulamaları başlığı altında kadın ruh sağlığının korunması teması ile örtüşmektedir.

2. Amaçlar

Bu tanımlayıcı araştırma, İUB tanılı kadınların AYT'lerini değerlendirmeyi ve bu tutumların bireysel, hastalığa ilişkin ve üreme sağlığına dair değişkenlerle ilişkisini incelemeyi amaçlamaktadır. Araştırma şu sorulara yanıt aramaktadır: İUB tanılı kadınların AYT'leri nasıldır? Bu tutumlar, ruhsal bozukluğu olmayan kadınlara göre farklılık gösterir mi? İUB tanılı kadınların bireysel, tanısal ve üreme sağlığına ilişkin özellikleri AYT'leri etkiler mi?

3. Yöntem

Temmuz 2022 – Haziran 2024 arasında yürütülen çalışmanın örneklemi, sosyal medya aracılığıyla ulaşılan, üreme çağındaki nullipar, İUB tanılı ve ruhsal bozukluğu olmayan 112 kadından oluşmuştur. Veriler; bilgi formu ve Doğurganlığa ve Çocuk Sahibi Olmaya Yönelik Tutum Ölçeği ile toplanmış, analizlerde tanımlayıcı istatistikler, t-testi, ANOVA, Mann Whitney U, Kruskal Wallis H, Pearson ve Spearman korelasyonları kullanılmıştır.

4. Bulgular

İUB tanılı kadınların anneliğe yönelik beklenti ve planları, kontrol grubuna göre daha düşüktür. En sık ifade edilen duygu "arzulama", düşünce ise "anne olmayı düşünmeme"dir. Medeni durum, yaş, hastaneye yatış sayısı ve ilk atak türü tutumları etkilemiş; üreme sağlığı değişkenleri anlamlı bulunmamıştır.

5. Sonuç

İUB tanılı kadınların AYT'leri, hastalığa özgü bazı değişkenlerden etkilenmektedir. Bu durum, psikiyatrik hastalıkların bireyin rolleri üzerindeki etkilerinin değerlendirilmesi gerektiğini göstermektedir. Bulgular, ruh sağlığı alanında çalışan profesyonellerin özellikle sürdürüm

[279] Araştırma Görevlisi, İstanbul Atlas Üniversitesi, İstanbul, Türkiye, 0009-0007-8492-6917, melis.bozoglu@atlas.edu.tr
[280] Prof. Dr., İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa, İstanbul, Türkiye, 0000-0001-7332-5568, hulya.bilgin@iuc.edu.tr

tedavilerinde dikkate alması gereken önemli noktalar sunmakta ve klinik uygulamalara yeni bir perspektif kazandırmaktadır.

Anahtar Kelimeler: İki Uçlu Bozukluk, Çocuk Sahibi Olma, Annelik, Psikiyatri Hemşiresi, Tutumlar

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

ATTITUDES TOWARD MOTHERHOOD IN WOMEN WITH BIPOLAR DISORDER

Melis BOZOĞLU[281] , Hülya BİLGİN[282]

1. Rationale of the Study

Prognosis, treatment, and stigma in bipolar disorder (BD) may affect attitudes toward motherhood (ATM) in women with BD. Literature on this issue is limited. Understanding these attitudes and the individual, disorder-specific, and reproductive factors influencing them is crucial for preventive mental health services. This study emphasizes social roles to strengthen women's mental health and aligns with the congress theme of community-based mental health practices.

2. Objectives

This descriptive study aims to assess ATM in women with BD and their relationship with individual, illness-related, and reproductive health variables. It explores: What are the ATM of women with BD? Do they differ from those without psychiatric disorders? Do personal, clinical, and reproductive characteristics influence these attitudes?

3. Methods

Between July 2022 and June 2024, data were collected from 112 nulliparous women of reproductive age, with or without BD, via social media. Tools included an information form and the Attitudes Toward Fertility and Childbearing Scale. Analyses used descriptive statistics, t-test, ANOVA, Mann Whitney U, Kruskal Wallis H, Pearson and Spearman correlations.

4. Results

Women with BD reported lower motherhood expectations and plans than controls. "Desire" was the most expressed emotion; "not considering motherhood" was the most common thought. Marital status, age, hospitalization history, and first episode type influenced attitudes, while reproductive health variables did not.

5. Conclusion

ATM in women with BD are shaped by disorder-related factors. This underlines the importance of considering the impact of psychiatric illness on life roles. Findings offer valuable insights for mental health professionals, especially in maintenance treatment planning.

Key Words: Bipolar Disorder, Childbearing, Motherhood, Psychiatric Nurse, Attitudes

[281] Research Assistant, İstanbul Atlas University, İstanbul, Turkey 0009-0007-8492-6917, melis.bozoglu@atlas.edu.tr

[282] Professor, Istanbul University-Cerrahpaşa, İstanbul, Turkey, 0000-0001-7332-5568, hulya.bilgin@iuc.edu.tr

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

SON ANLARI ANLAMLANDIRMAK: YAS SÜRECİNDEKİ BAKIM VERENLERİN İYİ ÖLÜM ALGISINA YÖNELİK NİTELİKSEL BİR ÇALIŞMA

Merve IŞIK[283] , Ogün ASAN[284]

1. Çalışmanın Gerekçesi

Yoğun bakımda yaşamını yitiren bireylerin yakınlarının "iyi ölüm"e ilişkin deneyimleri, yaşam sonu bakım kalitesinin anlaşılması açısından önemlidir. Bu çalışma, aile odaklı ve bütüncül bakım yaklaşımlarına katkı sunmayı hedeflemektedir.

2. Amaçlar

Bu çalışma, yoğun bakım ünitesinde yaşamını yitiren bireylerin bakım veren yakınlarının "iyi ölüm" e ilişkin algılarını incelemeyi amaçlamaktadır.

3. Yöntem

Çalışmada nitel betimsel desen kullanılmıştır. Son 6 ay ile 2 yıl arasında bir süre içinde yoğun bakım ortamında bir yakınını kaybetmiş 15 bakım verenle derinlemesine yarı yapılandırılmış görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Veriler, bakım verenlerin iyi ölüm deneyimlerini yansıtan çok boyutlu temaların belirlenmesi amacıyla yansıtmalı tematik analiz yöntemiyle çözümlenmiştir.

4. Bulgular

Analizler, iyi ölümün bakım verenler açısından yalnızca fiziksel rahatlıkla sınırlı olmayan; duygusal, manevi, toplumsal ve kültürel boyutları içeren çok katmanlı bir süreç olarak algılandığını ortaya koymuştur. Elde edilen dört ana tema şunlardır: (1) Fiziksel ve duygusal konfor, (2) Anlam ve maneviyat, (3) Psikososyal zorluklar, (4) Kültürel ve sosyal destek. Bu temalar çerçevesinde; ağrısız ve huzurlu ölüm, bilinç açıkken vedalaşma, yakınların varlığı, özerklik arzusu, dini ritüeller, manevi bakım, teslimiyet, sosyal destek ve bakım sürecine dair toplumsal roller gibi unsurlar öne çıkmıştır.

5. Sonuç

Bulgular, bakım verenlerin iyi ölümü yalnızca hastanın fiziksel rahatlığıyla sınırlı görmediğini; vedalaşma imkânı, dini huzur, sosyal destek ve anlam arayışı gibi unsurlarla birlikte çok boyutlu bir deneyim olarak algıladıklarını ortaya koymaktadır. Yoğun bakımın sınırlayıcı yapısına rağmen, bakım verenlerin duygusal ve manevi ihtiyaçlarını gözeten aile odaklı yaşam sonu bakım uygulamalarına ihtiyaç duyulmaktadır.

Anahtar Kelimeler: İyi ölüm, yoğun bakım, bakım verenler, nitel araştırma

[283] Dr.Öğr.Üyesi, Giresun Üniversitesi, Giresun, Türkiye, 0000-0002-4857-2337, merve0606_90@hotmail.com
[284] Hemşire, Giresun Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Giresun, Türkiye, 0009-0000-3239-5041, ogün2817@gmail.com

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

INTERPRETING THE FINAL MOMENTS: A QUALITATIVE INQUIRY INTO BEREAVED CAREGIVERS' CONCEPTIONS OF A GOOD DEATH DURING THE GRIEVING PROCESS

Merve IŞIK[285] , Ogün ASAN[286]

1. Rationale of the Study

The experiences of relatives of individuals who died in intensive care regarding a good death are crucial for understanding the quality of end-of-life care. This study aims to contribute to family-centered and holistic care approaches.

2. Objectives

This study aims to explore the perceptions of "a good death" among family caregivers of individuals who died in the intensive care unit.

3. Methods

The analysis revealed that a good death, from the perspective of caregivers, is perceived as a complex and layered process that extends beyond physical comfort to encompass emotional, spiritual, social, and cultural dimensions. Four main themes emerged: (1) Physical and emotional comfort, (2) Meaning and spirituality, (3) Psychosocial challenges, and (4) Cultural and social support. Within these themes, prominent elements included pain-free and peaceful dying, opportunities for final goodbyes while conscious, presence of loved ones, desire for autonomy, religious rituals, spiritual care, surrender, social support, and culturally defined caregiving roles.

4. Results

The analysis revealed that a good death, from the perspective of caregivers, is perceived as a complex and layered process that extends beyond physical comfort to encompass emotional, spiritual, social, and cultural dimensions. Four main themes emerged: (1) Physical and emotional comfort, (2) Meaning and spirituality, (3) Psychosocial challenges, and (4) Cultural and social support. Within these themes, prominent elements included pain-free and peaceful dying, opportunities for final goodbyes while conscious, presence of loved ones, desire for autonomy, religious rituals, spiritual care, surrender, social support, and culturally defined caregiving roles.

5. Conclusion

The findings suggest that caregivers perceive a good death not solelyin terms of the patient's physical relief, but as a multidimensional experience involving opportunities for farewell, spiritual peace, social support, and meaning-making.Despite the restrictive nature of intensive care settings, there is a need for family-centered end-of-life care practices that address the emotional and spiritual needs of caregivers.

Key Words: Good death, intensive care, caregivers, qualitative research

[285] Asst.Prof., Giresun University, Giresun, Türkiye, 0000-0002-4857-2337, merve0606_90@hotmail.com
[286] RN, Giresun Training and Research Hospital, Giresun, Türkiye, 0009-0000-3239-5041, ogün2817@gmail.com

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

ERGENLERDE SOSYAL GÖRÜNÜM KAYGISI İLE SOSYAL MEDYA BAĞIMLILIĞINDA BİLİNÇLİ FARKINDALIĞIN ARACI ROLÜ

Suheyla Yurt[287], Şeyma Laloğlu[288], Nurgül Karakurt[289], Sibel Asi Karakaş[290]

1. Çalışmanın Gerekçesi
Ergenlik dönemi, kimlik gelişimi ve akran ilişkilerinin ön planda olduğu kritik bir evredir. Günümüzde ergenler sosyal medya aracılığıyla yoğun şekilde etkileşimde bulunmakta, bu durum görünüm kaygısını ve bağımlılık riskini artırmaktadır. Sosyal görünüm kaygısı ile sosyal medya bağımlılığı arasındaki ilişkiyi açıklamada bilinçli farkındalık kavramı önemli bir psikososyal değişken olarak öne çıkmaktadır. Bu çalışma, ergenlerin ruh sağlığını desteklemeye yönelik müdahalelere katkı sağlaması açısından kongrenin temasıyla örtüşmektedir.

2. Amaçlar
Araştırmanın amacı, ergenlerde sosyal görünüş kaygısı ile sosyal medya bağımlılığı arasındaki ilişkide bilinçli farkındalığın aracılık rolünü incelemektir.

3. Yöntem
Kesitsel ve korelasyonel desende yürütülen araştırmaya 382 lise öğrencisi katılmıştır. Veriler Sosyal Görünüş Kaygısı Ölçeği, Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği ve Bilinçli Farkındalık Ölçeği aracılığıyla toplanmıştır. İstatistiksel analizlerde korelasyon ve aracılık analizleri (PROCESS Macro, Model 4, 10.000 bootstrap örneklemi) kullanılmıştır.

4. Bulgular
Sosyal görünüş kaygısı ile sosyal medya bağımlılığı arasında pozitif ilişki ($r = 0.388$, $p < .001$) bulunmuştur. Bilinçli farkındalık ile her iki değişken arasında negatif ilişkiler tespit edilmiştir ($p < .001$). Aracılık analizine göre, bilinçli farkındalık sosyal görünüş kaygısı ile sosyal medya bağımlılığı arasındaki ilişkide kısmî aracılık rolü üstlenmiştir.

5. Sonuç
Sosyal görünüş kaygısı, ergenlerde sosyal medya bağımlılığını artıran bir risk faktörüdür. Bilinçli farkındalık bu etkiyi zayıflatıcı rol oynayarak koruyucu bir faktör olarak öne çıkmaktadır. Bu doğrultuda, farkındalık temelli psiko-eğitim programlarının ergenlerin ruh sağlığına katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Ergenlik, Sosyal görünüm kaygısı, Sosyal medya bağımlılığı, Bilinçli farkındalık

[287] Atatürk Üniversitesi, Psikiyatri Hemşireliği ABD, Erzurum, Türkiye
[288] Atatürk Üniversitesi, Psikiyatri Hemşireliği ABD, Erzurum, Türkiye
[289] Erzurum Teknik Üniversitesi, Psikiyatri Hemşireliği ABD, Erzurum, Türkiye
[290] Atatürk Üniversitesi, Psikiyatri Hemşireliği ABD, Erzurum, Türkiye

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

THE MEDIATING ROLE OF MINDFULNESS IN THE RELATIONSHIP BETWEEN SOCIAL APPEARANCE ANXIETY AND SOCIAL MEDIA ADDICTION IN ADOLESCENTS

Suheyla YURT[291], Şeyma LALOĞLU[292], Nurgül KARAKURT[293], Sibel ASİ KARAKAŞ[294]

1. Rationale
Adolescence is a critical developmental stage where identity formation and peer relationships are at the forefront. Today, adolescents are highly engaged in social media, which increases both appearance-related concerns and the risk of addiction. Mindfulness is considered an important psychosocial variable that may explain the relationship between social appearance anxiety and social media addiction. This study is consistent with the congress theme, as it contributes to interventions aimed at supporting adolescents' mental health.

2. Objectives
The aim of this study was to examine the mediating role of mindfulness in the relationship between social appearance anxiety and social media addiction among adolescents.

3. Method
This cross-sectional and correlational study included 382 high school students. Data were collected using the Social Appearance Anxiety Scale, the Social Media Addiction Scale, and the Mindful Attention Awareness Scale. Statistical analyses included correlation tests and mediation analysis (PROCESS Macro, Model 4, 10,000 bootstrap samples).

4. Results
A positive correlation was found between social appearance anxiety and social media addiction ($r = 0.388$, $p < .001$). Mindfulness was negatively correlated with both variables ($p < .001$). Mediation analysis revealed that mindfulness had a partial mediating role in the relationship between social appearance anxiety and social media addiction.

5. Conclusion
Social appearance anxiety is a risk factor that increases social media addiction in adolescents. Mindfulness serves as a protective factor by weakening this effect. Therefore, mindfulness-based psychoeducation programs may contribute positively to adolescents' mental health.

Keywords: Adolescence, Social appearance anxiety, Social media addiction, Mindfulness

[291] Atatürk University, Department of Psychiatric Nursing, Erzurum, Türkiye
[292] Atatürk University, Department of Psychiatric Nursing, Erzurum, Türkiye
[293] Erzurum Technical University, Department of Psychiatric Nursing, Erzurum, Türkiye
[294] Erzurum Technical University, Department of Psychiatric Nursing, Erzurum, Türkiye

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

KANSER HASTALARINA BAKIM VERENLERİN BAKIM VERME YÜKÜ VE MADDİ KAYGI DURUMLARININ RUH SAĞLIKLARINA ETKİSİ

Sultan ŞİMŞEK [295] , Cuma ÇAKMAK[296]

1. Çalışmanın Gerekçesi

Bu çalışma, kanser hastalarına bakım verenlerin, bakım verme yükü ile maddi kaygılarının ruh sağlığı üzerinde anlamlı bir etkisi olup olmadığını belirlemek amacıyla yürütülmektedir. Mevcut literatürde, bakım verme yükünün depresyon, anksiyete ve stres gibi ruh sağlığı belirtileriyle ilişkisi desteklenmesine rağmen, maddi kaygıların bu ilişkiyi nasıl modüle ettiği ve farklı bakım veren profilleri arasındaki farklar yeterince açık değildir. Klinik ve politika düzeyinde mali destek, esnek çalışma düzenlemeleri ve psikososyal gibi müdahalelerin hedeflenmesini sağlar.

2. Amaçlar

Bu çalışmanın temel amaçları, bakım verme yükünün ruh sağlığı üzerindeki etkisini test etmek, maddi kaygı ile ruh sağlığı arasındaki ilişkiyi incelemeyi amaçlamaktadır. Temel araştırma sorusu "**Kanser hastalarına bakım verenlerin bakım verme yükü ve maddi kaygı durumlarının depresyon ve tükenmişlik düzeyleri üzerindeki etkileri nelerdir?".**

3. Yöntem

Bu çalışma, kanser hastalarına bakım veren bireylerin yük, tükenmişlik, maddi kaygı, anksiyete ve depresyon durumlarını inceleyen araştırmaları ortaya koymak amacıyla yapılmış sistematik bir derlemedir. Literatür taraması PubMed, Scopus, Web of Science, CINAHL, Google Scholar ve TR Dizin veri tabanlarında gerçekleştirilmiş; "kanser, bakım veren, bakıcı yükü, tükenmişlik, maddi kaygı, anksiyete, depresyon" ile bunların İngilizce karşılıkları anahtar kelime olarak kullanılmıştır. Çalışmalara dahil edilme ölçütleri; 2020–2024 yılları arasında yayımlanmış olması, Türkçe veya İngilizce dilinde yazılması, kanser hastalarına bakım veren bireyler üzerinde yürütülmüş olması, psikososyal durumların ölçekler aracılığıyla değerlendirilmiş olması ve tam metnine erişilebilir olması şeklinde belirlenmiştir. Dahil edilme kriterlerini karşılamayan, farklı popülasyonlarda yapılmış olan veya tam metnine ulaşılamayan makaleler dışlanmıştır. Tarama sonucunda elde edilen çalışmalar başlık, özet ve tam metin incelemelerinden geçirilmiş, uygun olanlar derlemeye dahil edilmiştir. Son olarak seçilen çalışmalar sistematik biçimde analiz edilmiş, bulgular temalar halinde sınıflandırılarak sunulmuştur.

4. Bulgular

Yapılan sistematik arama sonucunda toplam 430 makale tespit edilmiştir. Duplicate (çift) kayıtların çıkarılmasının ardından 100 makale başlık ve özet taramasına tabi tutulmamış, bu

[295]Yüksek Lisans Öğrencisi, Dicle Üniversitesi, Diyarbakır, Türkiye 0009-0003-9779-9997, sultansimsek125@gmail.com
[296]Dr. Öğr. Üyesi, Dicle Üniversitesi, Diyarbakır, Türkiye, 0000-0002-4409-9669, cuma.cakmak@dicle.edu.tr

aşamada konu ile ilgisiz 340 çalışma elenmiştir. Geriye kalan 140 makale tam metin olarak incelendiğinde, belirlenen dışlama kriterlerine uymayan 60 makale çeşitli nedenlerle (yayın tarihi, dil, popülasyon, ölçek bazlı ölçüm olmaması, tam metin erişilebilir olmaması gibi) elenmiş ve nihai olarak 50 çalışma nitel sentez için dahil edilmiştir. İncelenen literatür, bakım verenlerin yüksek düzeyde depresyon, anksiyete, tükenmişlik ve maddi kaygı yaşadığını göstermektedir (Altay, Saraçoğlu, & Dönmez, 2022).Özellikle uzun süren bakım süreçleri, sosyal destek eksikliği ve düşük sosyoekonomik düzey bu sorunların şiddetini artıran başlıca etkenlerdir. Zarit Bakım Yükü Ölçeği (Özlü, Yıldız, & Aker, 2009), Maddi Kaygı Ölçeği (Ayvaz & Şahin, 2024) Beck Depresyon Ölçeği, HADS (Aydemir, 1997) ve benzeri geçerli ve güvenilir ölçüm araçları ile yapılan değerlendirmeler, bakım yükü ve psikolojik etkilerin önemli düzeyde olduğunu ortaya koymuştur (Gürkan, Aydın, Kırtıl, & Oğuz, 2020). Ayrıca, bazı çalışmalar birden fazla psikososyal sorunun eş zamanlı olarak görüldüğünü ve bu durumun bakım verenlerin yaşam kalitesini ciddi biçimde düşürdüğünü bildirmiştir (Öner & Karabulutlu, 2023).

5. Sonuç

Bu sistematik derleme sonucunda, 2020–2024 yılları arasında yayımlanan çalışmaların incelenmesi, kanser bakım verenlerinin psikososyal durumlarının ciddi boyutlarda etkilendiğini göstermiştir. Özellikle; bakım verenlerin yüksek depresyon ve anksiyete düzeylerine sahip oldukları, uzun süreli bakım ve yetersiz sosyal destek nedeniyle daha da artmaktadır. Ölçüm araçları kullanılarak belirlenen bakıcı yükü, bakım verenlerin yaşam kalitelerini olumsuz yönde etkilemekte ve tükenmişlik belirtilerini ortaya çıkarmaktadır. Ayrıca finansal zorluklar, psikolojik sorunların en önemli belirleyicilerinden biri olarak öne çıkmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Kanser, bakım yükü, maddi kaygı, tükenmişik, depresyon

KAYNAKÇA

Altay, B., Saraçoğlu, E., & Dönmez, M. D. (2022). Kanserli Hastalara Bakım Veren Aile Üyelerinin Bakım Verme Yükü Ve Tükenmişlik Düzeyleri. The Journal of Academic Social Science, 370-382.

Ateş, E., Set, T., Canyılmaz, E., & Çakır, N. G. (2018). Kanser Hastalarının ve Onlara Bakım Veren Kişilerin Depresyon ve Anksiyete Durumlarının Değerlendirilmesi. Ankara Med J, 61-67.

Aydemir, Ö. (1997). Hastane Anksiyete ve Depresyon Ölçeği Türkçe Formunun Geçerlilik ve Güvenilirliği. Türk Psikiyatri Dergisi, 280-287.

Ayvaz, A., & Şahin, E. (2024). Maddi Kaygı Ölçeğinin Türkçeye Uyarlanması: Geçerlilik ve Güvenilirlik Çalışması. Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 738-749.

Çapri, B. (2006). Tükenmişlik Ölçeğinin Türkçe Uyarlaması:Geçerlilik ve Güvenilirlik Çalışması. Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 62-77.

Gürkan, A., Aydın, Y. D., Kırtıl, İ., & Oğuz, S. (2020). Erişkin Kanser Hastalarının Aile Bakım Vericilerinin Bakım Verme Yükü ve Etkileyen Faktörlerin İncelenmesi. Türkiye Klinikleri Hemşirelik Bilimleri Dergisi, 457-467.

Lafçı, D., Yıldız, E., Doru, F., & Karakaya, D. (2020). Kanser hastalarında bakım yükü ve bakım verenlere etkisi. Sağlık Akademisyenleri Dergisi, 105 - 113.

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

Öner, Ö. İ., & Karabulutlu, E. Y. (2023). Onkoloji Hastalarına Bakım Verenlerin Bakım Verme Yükü ve Algıladıkları Sosyal Desteğin İncelenmesi. Perspectives in Palliative & Home Care, 116-126.

Öner, Ö. İ., & Karabulutlu, E. Y. (2023). Onkoloji Hastalarına Bakım Verenlerin Bakım Verme Yükü ve Algıladıkları Sosyal Desteğin İncelenmesi. Perspective in Palliative & Home Care, 116-126.

Özlü, A., Yıldız, M., & Aker, T. (2009). Zarit Bakıcı Yük Ölçeğinin Şizofreni Hasta Yakınlarında Geçerlilik ve Güvenilirlik Çalışması. Nöropsikiyatri Arşivi, 38-42.

Yıldız, E., Dedeli, Ö., & Pakyüz, S. (2016). Kanser Hastalarına Bakım Veren Aile Üyelerinin Bakım Yükü ve Yaşam Kalitesinin İncelenmesi. HEMŞİRELİKTE EĞİTİM VE ARAŞTIRMA DERGİSi, 216-225.>

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

THE IMPACT OF CAREGIVING BURDEN AND FINANCIAL ANXIETY ON THE MENTAL HEALTH OF CAREGIVERS FOR CANCER PATIENTS

Sultan ŞİMŞEK[297] , Cuma ÇAKMAK[298]

1. Rationale of the Study

This study aims to determine whether caregivers of cancer patients experience a significant impact on their mental health due to the burden of caregiving and financial concerns. Although the existing literature supports the relationship between the burden of caregiving and mental health symptoms such as depression, anxiety, and stress, how financial concerns modulate this relationship and the differences between different caregiver profiles are not sufficiently clear. This provides a basis for targeting interventions such as financial support, flexible work arrangements, and psychosocial support at the clinical and policy levels.

2. Objectives

The main objectives of this study are to test the effect of caregiving burden on mental health and to examine the relationship between financial anxiety and mental health. The main research question is "What are the effects of caregiving burden and financial anxiety on depression and burnout levels among caregivers of cancer patients?"

3. Methods

This study is a systematic review conducted to present research examining the burden, burnout, financial concerns, anxiety, and depression experienced by individuals caring for cancer patients. The literature search was conducted in PubMed, Scopus, Web of Science, CINAHL, Google Scholar, and TR Dizin databases; "cancer, caregiver, caregiver burden, burnout, financial anxiety, anxiety, depression" and their English equivalents were used as keywords. The inclusion criteria for studies were: publication between 2020 and 2024, written in Turkish or English, conducted on individuals caring for cancer patients, assessment of psychosocial conditions using scales, and full text availability. Articles that did not meet the inclusion criteria, were conducted on different populations, or whose full text was not accessible were excluded. The studies obtained as a result of the screening were reviewed for their titles, abstracts, and full texts, and those that were appropriate were included in the review. Finally, the selected studies were analyzed systematically, and the findings were classified into themes and presented.

4. Results

As a result of the systematic search, a total of 430 articles were identified. After removing duplicate records, 100 articles were not subjected to title and abstract screening, and 340 studies unrelated to the topic were excluded at this stage. Upon reviewing the remaining 140

[297]Yüksek Lisans Öğrencisi, Dicle Üniversitesi, Diyarbakır, Türkiye 0009-0003-9779-9997, sultansimsek125@gmail.com
[298]Dr. Öğr. Üyesi, Dicle Üniversitesi, Diyarbakır, Türkiye, 0000-0002-4409-9669, cuma.cakmak@dicle.edu.tr

articles in full text, 60 articles that did not meet the exclusion criteria were eliminated for various reasons (publication date, language, population, lack of scale-based measurement, lack of full-text accessibility, etc.), and ultimately 50 studies were included in the qualitative synthesis. The reviewed literature shows that caregivers experience high levels of depression, anxiety, burnout, and financial anxiety (Altay, Saraçoğlu, & Dönmez, 2022). Long-term caregiving processes, lack of social support, and low socioeconomic status are the main factors that increase the severity of these problems. Assessments using valid and reliable measurement tools such as the Zarit Caregiver Burden Scale (Özlü, Yıldız, & Aker, 2009), the Financial Anxiety Scale (Ayvaz & Şahin, 2024) Beck Depression Scale, HADS (Aydemir, 1997), and similar valid and reliable measurement tools have revealed that the burden of care and psychological effects are significant (Gürkan, Aydın, Kırtıl, & Oğuz, 2020). Furthermore, some studies have reported that multiple psychosocial problems occur simultaneously and that this situation seriously reduces the quality of life of caregivers (Öner & Karabulutlu, 2023).

5. Conclusion

This systematic review of studies published between 2020 and 2024 shows that the psychosocial well-being of cancer caregivers is significantly affected. In particular, caregivers experience high levels of depression and anxiety, which are exacerbated by long-term caregiving and inadequate social support. The caregiver burden, as determined using measurement tools, negatively affects caregivers' quality of life and leads to burnout symptoms. Additionally, financial difficulties emerge as one of the most important determinants of psychological problems.

Key Words: Cancer, caregiving burden, financial worries, burnout, depression

REFERENCES

Altay, B., Saraçoğlu, E., & Dönmez, M. D. (2022). Kanserli Hastalara Bakım Veren Aile Üyelerinin Bakım Verme Yükü Ve Tükenmişlik Düzeyleri. The Journal of Academic Social Science, 370-382.

Ateş, E., Set, T., Canyılmaz, E., & Çakır, N. G. (2018). Kanser Hastalarının ve Onlara Bakım Veren Kişilerin Depresyon ve Anksiyete Durumlarının Değerlendirilmesi. Ankara Med J, 61-67.

Aydemir, Ö. (1997). Hastane Anksiyete ve Depresyon Ölçeği Türkçe Formunun Geçerlilik ve Güvenilirliği. Türk Psikiyatri Dergisi, 280-287.

Ayvaz, A., & Şahin, E. (2024). Maddi Kaygı Ölçeğinin Türkçeye Uyarlanması: Geçerlilik ve Güvenilirlik Çalışması. Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 738-749.

Çapri, B. (2006). Tükenmişlik Ölçeğinin Türkçe Uyarlaması:Geçerlilik ve Güvenilirlik Çalışması. Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 62-77.

Gürkan, A., Aydın, Y. D., Kırtıl, İ., & Oğuz, S. (2020). Erişkin Kanser Hastalarının Aile Bakım Vericilerinin Bakım Verme Yükü ve Etkileyen Faktörlerin İncelenmesi. Türkiye Klinikleri Hemşirelik Bilimleri Dergisi, 457-467.

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

Lafçı, D., Yıldız, E., Doru, F., & Karakaya, D. (2020). Kanser hastalarında bakım yükü ve bakım verenlere etkisi. Sağlık Akademisyenleri Dergisi, 105 - 113.

Öner, Ö. İ., & Karabulutlu, E. Y. (2023). Onkoloji Hastalarına Bakım Verenlerin Bakım Verme Yükü ve Algıladıkları Sosyal Desteğin İncelenmesi. Perspectives in Palliative & Home Care, 116-126.

Öner, Ö. İ., & Karabulutlu, E. Y. (2023). Onkoloji Hastalarına Bakım Verenlerin Bakım Verme Yükü ve Algıladıkları Sosyal Desteğin İncelenmesi. Perspective in Palliative & Home Care, 116-126.

Özlü, A., Yıldız, M., & Aker, T. (2009). Zarit Bakıcı Yük Ölçeğinin Şizofreni Hasta Yakınlarında Geçerlilik ve Güvenilirlik Çalışması. Nöropsikiyatri Arşivi, 38-42.

Yıldız, E., Dedeli, Ö., & Pakyüz, S. (2016). Kanser Hastalarına Bakım Veren Aile Üyelerinin Bakım Yükü ve Yaşam Kalitesinin İncelenmesi. HEMŞİRELİKTE EĞİTİM VE ARAŞTIRMA DERGİSi, 216-225.

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

HUZUREVİNDE VE EVİNDE YALNIZ YAŞAYAN YAŞLILARIN PSİKOSOSYAL DURUMLARI

Şevval YEYİT BOZDEMİR[299], Havva KAÇAN[300]

1.Çalışmanın Gerekçesi

Yaşlılık döneminde, bireylerin psikososyal durumları aile yapısı, yaşanılan ortam, yalnızlık gibi birçok faktörden etkilenebilir (1). Huzurevinde ve evde yaşayan yaşlı bireylerin ruh sağlığının farklı olabileceği düşünülmüştür**.** Bu kapsamda yaşlıların psikososyal durum değerlendirmesi ve geliştirilecek müdahaleler önemlidir.

2. Amaçlar

Bu çalışmada yaşlı bireylerin huzurevinde ve evde yaşayan yaşlıların ruhsal sağlıklarını incelemek amacıyla yapılan çalışmaları literatür çerçevesinde incelemek amaçlanmıştır.

3. Yöntem

Bu çalışmada, PubMed, ScienceDirect ve Google Schoolar gibi veri tabanlarında ''elder people elderly people living at home or nursing home", "mental health'' anahtar kelimeleri ile tarama yapılarak son 5 yıla ait sistematik derlemeler, randomize kontrollü çalışmalar incelenmiştir.

4. Bulgular

Huzurevinde yaşayan yaşlıların psikososyal durumları ile ilgili yapılan çalışmalarda; evinde yaşayan diğer yaşlılara göre kırılganlık düzeylerinin yüksek (2,3), depresyon düzeylerinin diğer yaşlılara göre daha yüksek olduğu (4), psikolojik dayanıklılığın orta ve yaşamda anlam bulma düzeylerinin yüksek olduğu (3) Evinde yaşayan yaşlıların psikososyal durumları ile ilgili yapılan çalışmalarda; yaşlı bireylerin dayanıklılık ve sosyal destek düzeylerinin yüksek olduğu (5), yalnız yaşamak yerine eşi ile birlikte yaşayan yaşlıların yaşam kalitesinin daha yüksek olduğu (1), evinde yaşamanın duygusal destek sağladığı ve ruh sağlığını olumlu etkilediği (4) bildirilmiştir. Uygulanan müdahaleler incelendiğinde; ev tabanlı sosyal destek müdahalelerinin, yaşlı yetişkinlerin sosyal bağlılığın artırdığı ve yalnızlık ve depresif semptomlarını azalttığı (6), bir üniversitede bir yıllık ruh sağlığını iyileştirme ve sağlıklı yaşlanma eğitimi alan yaşlıların sosyal destek ile beraber yaşam kalitesi, depresyon ve anksiyete düzeylerinin arttığı (7), yalnızlık için geliştirilen yaşlı bakım robotunu kullanan bireylerin yalnızlık düzeyini azalttığı (8) sistematik bir incelemede VR egzersiz oyunlarının ise yaşlılarda depresyonu azalttığı (9) bildirilmiştir.

5. Sonuç

Çalışmalara göre huzurevinde yaşayanların daha fazla kırılganlık, yalnızlık, depresyon ve anksiyete deneyimlediği; evinde yaşayan yaşlıların daha fazla sosyal desteğe sahip olduğu,

[299] Arş.Gör, Kastamonu Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü, Kastamonu, Türkiye, 0009-0007-2221-1991, syeyit@kastamonu.edu.tr
[300] Doç. Dr, Kastamonu Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü, Kastamonu, Türkiye , 0000-0003-2493-3051, hkacan@kastamonu.edu.tr

aile bireyleriyle yaşamanın yaşam kalitesini, ruh sağlıklarının olumlu etkilendiği belirlenmiştir. Sonuç olarak, psikiyatri hemşirelerinin huzurevinde yaşayan yaşlıların ruh sağlığını desteklemek için bireyi bütüncül ele alan sosyal destek tabanlı psikosoyal müdahaleleri uygulaması ve yaygınlaştırılması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Yaşlı Birey, Huzurevi, Ruh Sağlığı

KAYNAKÇA

Dang, M., Chen, Y., Ji, J. S., Zhang, Y., Chen, C., & Zhang, Z. (2024). The association between household and family composition and mental health of the elderly: mediating role of lifestyle. *BMC public health*, *24*(1), 2055.

Liu, J., Zhu, Y., Tan, J. K., Ismail, A. H., Ibrahim, R., & Hassan, N. H. (2024). Factors associated with frailty in older adults in community and nursing home settings: a systematic review with a meta-analysis. *Journal of Clinical Medicine*, *13*(8), 2382.

Zhang, J., Xu, F., Zhou, Y., Wu, J., Li, Y., & Qing, W. (2024). Association between frailty and meaning in life of older adults in nursing home: the mediating effect of psychological resilience. *Frontiers in Psychology*, *15*, 1365817.

Jiang, Z., Liu, H., Deng, J., Ye, Y., & Li, D. (2024). Influence of intergenerational support on the mental health of older people in China. *Plos one*, *19*(4), e0299986.

Upasen, R., Saengpanya, W., Awae, W., & Prasitvej, P. (2024). The influence of resilience and social support on mental health of older adults living in community: a cross-sectional study. *BMC psychology*, *12*(1), 397.

Chua, C. M. S., Chua, J. Y. X., & Shorey, S. (2024). Effectiveness of home-based interventions in improving loneliness and social connectedness among older adults: a systematic review and meta-analysis. *Aging & Mental Health*, *28*(1), 1-10.

Bužgová, R., Kozáková, R., Bobčíková, K., & Matějovská Kubešová, H. (2024). The importance of the university of the third age to improved mental health and healthy aging of community-dwelling older adults. *Educational gerontology*, *50*(3), 175-186.

Lee, OE ve Shin, H. (2024). Sosyal Hizmet Uzmanlarının Robot Bir Arkadaşla Yaşayan Sosyal Olarak İzole Yaşlı Yetişkinlere İlişkin Perspektifleri. *Gerontolojik Sosyal Hizmet Dergisi* , *67* (5), 621–638. https://doi.org/10.1080/01634372.2024.2339974

Peng, Y., Wang, Y., Zhang, L., Zhang, Y., Sha, L., Dong, J., & He, Y. (2024). Virtual reality exergames for improving physical function, cognition and depression among older nursing home residents: A systematic review and meta-analysis. *Geriatric nursing*, *57*, 31-44.

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

PSYCHOSOCIAL STATUS OF ELDERLY PEOPLE LIVING ALONE IN NURSING HOMES AND AT HOME

1. Şevval YEYİT BOZDEMİR[301] , 2. Havva KAÇAN[302]

1. Rationale of the Study

During old age, the psychosocial status of individuals can be affected by many factors, such as family structure, living environment, and loneliness (1). It is thought that the mental health of elderly individuals living in nursing homes and at home may differ. In this context, the assessment of the psychosocial status of older adults and the development of interventions are important.

2. Objectives

In this study, it was aimed to examine the studies conducted to examine the mental health of elderly individuals living in nursing homes and at home within the framework of the literature.

3. Methods

In this study, systematic reviews and randomized controlled trials from the last 5 years were examined by searching databases such as PubMed, ScienceDirect and Google Schoolar with the keywords "elder people, elderly people living at home or nursing home" and "mental health".

4. Results

Studies on the psychosocial status of elderly people living in nursing homes have reported that their levels of frailty are higher than those of other elderly people living at home (2,3), their depression levels are higher than those of other elderly people (4), their psychological resilience is moderate and their levels of finding meaning in life are high (3). Studies on the psychosocial status of elderly people living at home have reported that elderly individuals have high levels of resilience and social support (5), the quality of life of elderly people living with their spouses rather than living alone is higher (1), and living at home provides emotional support and positively affects mental health (4). When the applied interventions were examined, it was reported that home-based social support interventions increased the social connectedness of older adults and reduced loneliness and depressive symptoms (6); that the quality of life, depression and anxiety levels of the elderly who received a one-year mental health improvement and healthy aging training at a university increased with social support (7); that individuals who used the elderly care robot developed for loneliness reduced their loneliness (8); and that VR exercise games reduced depression in the elderly in a systematic review (9).

[301] Arş.Gör, Kastamonu Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü, Kastamonu, Türkiye, 0009-0007-2221-1991, syeyit@kastamonu.edu.tr
[302] Doç. Dr, Kastamonu Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü, Kastamonu, Türkiye , 0000-0003-2493-3051, hkacan@kastamonu.edu.tr

5. Conclusion

Studies have shown that those living in nursing homes experience greater vulnerability, loneliness, depression, and anxiety; that older adults living at home have more social support, and that living with family members positively impacts quality of life and mental health. Consequently, it is recommended that psychiatric nurses implement and disseminate social support-based psychosocial interventions that address the individual holistically to support the mental health of older adults living in nursing homes.

Key Words: Elderly Individual, Nursing Home, Mental Health

REFERENCES

Dang, M., Chen, Y., Ji, J. S., Zhang, Y., Chen, C., & Zhang, Z. (2024). The association between household and family composition and mental health of the elderly: mediating role of lifestyle. *BMC public health*, *24*(1), 2055.

Liu, J., Zhu, Y., Tan, J. K., Ismail, A. H., Ibrahim, R., & Hassan, N. H. (2024). Factors associated with frailty in older adults in community and nursing home settings: a systematic review with a meta-analysis. *Journal of Clinical Medicine*, *13*(8), 2382.

Zhang, J., Xu, F., Zhou, Y., Wu, J., Li, Y., & Qing, W. (2024). Association between frailty and meaning in life of older adults in nursing home: the mediating effect of psychological resilience. *Frontiers in Psychology*, *15*, 1365817.

Jiang, Z., Liu, H., Deng, J., Ye, Y., & Li, D. (2024). Influence of intergenerational support on the mental health of older people in China. *Plos one*, *19*(4), e0299986.

Upasen, R., Saengpanya, W., Awae, W., & Prasitvej, P. (2024). The influence of resilience and social support on mental health of older adults living in community: a cross-sectional study. *BMC psychology*, *12*(1), 397.

Chua, C. M. S., Chua, J. Y. X., & Shorey, S. (2024). Effectiveness of home-based interventions in improving loneliness and social connectedness among older adults: a systematic review and meta-analysis. *Aging & Mental Health*, *28*(1), 1-10.

Bužgová, R., Kozáková, R., Bobčíková, K., & Matějovská Kubešová, H. (2024). The importance of the university of the third age to improved mental health and healthy aging of community-dwelling older adults. *Educational gerontology*, *50*(3), 175-186.

Lee, OE ve Shin, H. (2024). Sosyal Hizmet Uzmanlarının Robot Bir Arkadaşla Yaşayan Sosyal Olarak İzole Yaşlı Yetişkinlere İlişkin Perspektifleri. *Gerontolojik Sosyal Hizmet Dergisi* , *67* (5), 621–638. https://doi.org/10.1080/01634372.2024.2339974

Peng, Y., Wang, Y., Zhang, L., Zhang, Y., Sha, L., Dong, J., & He, Y. (2024). Virtual reality exergames for improving physical function, cognition and depression among older nursing home residents: A systematic review and meta-analysis. *Geriatric nursing*, *57*, 31-44.

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

AİLEVİ VE SOSYAL BEKLENTİLERİN BİREYLERİN RUH SAĞLIĞI ÜZERİNE ETKİLERİ: TÜRK ÖRNEKLEMİ

VEYSEL KAPLAN[303] , AMBER YILDIZEL[304] , MUHAMMAD ALKASABY[305]

1. Çalışmanın Gerekçesi

Ailesel ve toplumsal beklentiler, özellikle Türkiye gibi kolektivist kültürel bağlamlarda, bireysel kimlik, psikolojik refah ve sosyal uyumun en güçlü belirleyicileri arasındadır. Önceki çalışmalar aile ve toplumla ilgili beklentileri büyük ölçüde ayrı alanlar olarak ele almış olsa da, bu iki dinamiğin nasıl etkileşime girdiği ve bireylerin yaşam deneyimlerini nasıl birlikte şekillendirdiği hakkında çok az şey bilinmektedir. Ayrıca, bu alanda nitel araştırmaların azlığı, bu tür beklentilerle ilişkili öznel anlamları ve psikolojik yükleri anlamamızı sınırlamaktadır.

2. Amaçlar

Bu çalışma, Türkiye'deki yetişkinlerin ailesel ve toplumsal beklentileri nasıl yorumladıklarını ve içselleştirdiklerini araştırmak için Yorumlayıcı Fenomenolojik Analiz (YFE) kullanarak bu boşluğu doldurmaktadır.

3. Yöntem

Çalışmada Yorumlayıcı Fenomenolojik Analiz (YFA) yaklaşımı benimsenmiş ve Güneydoğu Anadolu'da seçilmiş bir ildeki bir aile sağlığı merkezine başvuran 17 yetişkin katılımcıyla yarı yapılandırılmış derinlemesine görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Katılımcılar yaş, cinsiyet, eğitim ve meslek çeşitliliğini sağlamak amacıyla amaçlı örnekleme yoluyla seçilmiştir. Görüşmelerden elde edilen veriler, transkripsiyonun ardından adım adım YFA süreci izlenerek incelenmiştir.

4. Bulgular

Analizler, aile ve toplum beklentilerinin katılımcılar üzerinde benzer etkilere sahip olduğunu ve bu etkilerin dört ana tema etrafında birleştiğini göstermiştir: (1) Baskı sonucu yaşanan kriz ve stres, (2) Kişisel arzuların ve kimlik sorunlarının bastırılması, (3) Karar vermede zorluk ve bilişsel yük ve (4) Başa çıkma çabaları ve davranışsal tepkiler. Bu temalar altında kaygı, değersizlik, umutsuzluk, itaat, kimlik karmaşası, kararsızlık, mükemmeliyetçilik, tükenmişlik, aşırı çaba ve kaçınma gibi alt temalar belirlenmiştir. Katılımcıların anlatıları, aile ve toplumdan gelen yoğun beklentilerin bireylerin ruh sağlığı üzerinde önemli bir baskı yarattığını ortaya koymaktadır.

[303] Assoc. Prof., Harran University, Şanlıurfa, Turkey, ORCID ID: https://orcid.org/0000-0001-9082-1379 , E-mail: vyslkpln@hotmail.com

[304] MPH, Columbia University, New York, USA, ORCID ID: https://orcid.org/0009-0008-4790-269X , E-mail: amberyildizel20@gmail.com

[305] MD, London School of Hygiene & Tropical Medicine, London, United Kingdom, ORCID: https://orcid.org/0000-0001-9723-7706, E-mail: Muhammad.alkasaby@lshtm.ac.uk

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

5. Sonuç

Bireyler bu beklentiler nedeniyle içsel çatışmalar yaşamakta; kaygı ve strese ek olarak kendi arzularını bastırma, kararsızlık ve öz saygıda azalma gibi sorunlar gözlemlenmektedir. Uzun vadede, bu baskıyla başa çıkmak için aşırı uyum çabaları veya kaçınma davranışları geliştirebildikleri görülmüştür. Araştırma bulguları, kültürel norm ve beklentilerin bireyler üzerindeki etkisinin anlaşılmasında önemli bir boşluğu doldurmakta ve ruh sağlığı alanında aile-toplum beklentilerinin dikkate alınması gerektiğini vurgulamaktadır.

Anahtar Kelimeler: ailevi beklentiler, toplumsal beklenti, Türkiye, ruh sağlığı, nitel araştırma

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

THE EFFECTS OF FAMILIAL AND SOCIAL EXPECTATIONS ON THE MENTAL HEALTH OF INDIVIDUALS: TURKISH SAMPLE

1. VEYSEL KAPLAN[306] , 2. AMBER YILDIZEL[307] , 3. MUHAMMAD ALKASABY[3083]

1. Rationale of the Study

Familial and societal expectations are among the most powerful determinants of individual identity, psychological well-being, and social adjustment, particularly in collectivist cultural contexts such as Turkey. While previous studies have largely treated family-related and society-related expectations as separate domains, little is known about how these two dynamics interact and jointly shape individuals' lived experiences. Furthermore, the scarcity of qualitative research in this field limits our understanding of the subjective meanings and psychological burdens associated with such expectations.

2. Objectives

This study addresses this gap by employing Interpretative Phenomenological Analysis (IPA) to explore how adults in Turkey interpret and internalize familial and societal expectations.

3. Methods

The study adopted the Interpretive Phenomenological Analysis (IPA) approach and conducted semi-structured in-depth interviews with 17 adult participants who applied to a family health center in a selected province in southeastern Anatolia. Participants were selected through purposeful sampling to ensure diversity in age, gender, education and profession. The data obtained from the interviews were examined by following the step-by-step IPA analysis process after transcription.

4. Results

The analyses showed that family and community expectations had similar effects on the participants and that these effects were combined around four main themes: (1) Crisis and stress experienced as a result of pressure, (2) Suppression of personal desires and identity problems, (3) Difficulty in decision-making and cognitive load, and (4) Coping efforts and behavioral reactions. Sub-themes such as anxiety, worthlessness, hopelessness, obedience, identity confusion, indecisiveness, perfectionism, burnout, excessive effort and avoidance were identified under these themes. The participants' narratives reveal that intense expectations from family and society create significant pressure on individuals' mental health.

[306] Assoc. Prof., Harran University, Şanlıurfa, Turkey, ORCID ID: https://orcid.org/0000-0001-9082-1379 , E-mail: vyslkpln@hotmail.com
[307] MPH, Columbia University, New York, USA, ORCID ID: https://orcid.org/0009-0008-4790-269X , E-mail: amberyildizel20@gmail.com
[308] MD, London School of Hygiene & Tropical Medicine, London, United Kingdom, ORCID: https://orcid.org/0000-0001-9723-7706, E-mail: Muhammad.alkasaby@lshtm.ac.uk

5. Conclusion

Individuals experience internal conflicts due to these expectations; in addition to anxiety and stress, problems such as suppressing their own desires, indecisiveness and decreased self-esteem are observed. In the long term, it has been observed that they can develop excessive adaptation efforts or avoidance behaviors to cope with this pressure. The research findings fill an important gap in understanding the impact of cultural norms and expectations on individuals and emphasize that family-societal expectations should be taken into consideration in the field of mental health.

Key Words: familial expectations, societal expectation, Türkiye, mental health, qualitative research

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

KRONİK RUHSAL BOZUKLUK TANILI BİREYLERİN GIDA GÜVENCESİZLİĞİ DENEYİMLERİ: KALİTATİF ÇALIŞMA

Ayşe SARI[309], Gülsüm Zekiye TUNCER[310], Dilek CILASUN[311], Müge COŞĞUN[312]

1. Çalışmanın Gerekçesi
Gıda güvencesizliği, kronik ruhsal bozukluk tanılı bireylerde toplum ruh sağlığını ilgilendiren önemli bir konudur. Kronik ruhsal hastalık tanılı bireylerde gıda güvencesizliği deneyimlerinin anlaşılması, ruh sağlığı profesyonellerinin bireylerin bütüncül ihtiyaçlarını gözetmesine katkı sağlayacaktır. Çalışma, toplum ruh sağlığı temasıyla sempozyumun odağına uyum göstermekte olup çalışma sonuçlarının hem klinik uygulamalar hem de toplum ruh sağlığı açısından koruyucu-önleyici stratejilere önemli katkılar sunacağı öngörülmektedir.
2. Amaçlar
Araştırmanın amacı kronik ruhsal bozukluk tanılı bireylerin gıda güvencesizliği deneyimlerinin incelenmesidir.
3. Yöntem
Araştırma tanımlayıcı kalitatif araştırma tasarımındadır. Araştırmanın örneklemini 21 kronik ruhsal bozukluk tanılı birey oluşturmuştur. Araştırma Türkiye'nin batısında yer alan bir Toplum Ruh Sağlığı Merkezi'nde yürütülmüştür. Veriler, bireysel yüz yüze görüşmeler yöntemi ile toplanmıştır. Verilerin analizinde içerik analizi yöntemi kullanılmıştır.
4. Bulgular
Araştırma sonucunda dört ana tema elde edilmiştir. Bu temalar; (1) "kronik ruhsal bozukluk çerçevesinden gıda güvencesizliği", (2) "sağlıksız yeme örüntüleri", (3) "gıda güvencesizliğinin belirleyicisi olarak ekonomi" ve (4) "gıda güvencesizliğini yönetme stratejileri" dir.
5. Sonuç
Araştırma sonucunda toplum ruh sağlığı merkezinden hizmet alan kronik ruhsal bozukluk tanılı bireylerin güvenli gıdaya erişimle ilgili güçlükler yaşadıkları bulunmuştur. Psikiyatri hemşireleri kronik ruhsal bozukluk tanılı bireylerin gıda güvencesizliği konusunda yaşadıkları deneyimleri ele almalı ve gıda güvencesizliğine yönelik müdahaleleri diğer sağlık profesyonelleri ile iş birliği içerisinde klinik rutin uygulamaların bir parçası haline getirmelidir.

Anahtar Kelimeler: Gıda güvencesizliği, ruh sağlığı hemşireliği, kronik ruhsal bozukluk, toplum ruh sağlığı.

[309] Dr. Öğretim Üyesi, Izmir Demokrasi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Psikiyatri Hemşireliği ABD İzmir, TÜRKİYE, https://orcid.org/0000-0002-5577-9205, aysesar2012@gmail.com
[310] Dr. Öğretim Üyesi, Dokuz Eylül Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Psikiyatri Hemşireliği ABD, İzmir, TÜRKİYE, https://orcid.org/0000-0001-8969-7139, gulsum.damlarkaya@deu.edu.tr
[311]Dokuz Eylül Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Psikiyatri Hemşireliği Programı, İzmir, TÜRKİYE, https://orcid.org/0000-0003-0280-6203, dilekcilasun@gmail.com
[312]Dokuz Eylül Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Psikiyatri Hemşireliği Programı, İzmir, TÜRKİYE https://orcid.org/0000-0003-1673-882X, mugecosgun@outlook.com.tr

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

FOOD INSECURITY EXPERIENCES OF INDIVIDUALS DIAGNOSED WITH CHRONIC MENTAL DISORDER: A QUALITATIVE STUDY

Ayşe SARI[313], Gülsüm Zekiye TUNCER[314], Dilek CILASUN[315], Müge COŞĞUN[316]

1. **Rationale of the Study**
Food insecurity is an important issue concerning community mental health among individuals diagnosed with chronic mental disorders. Understanding the experiences of food insecurity among individuals with chronic mental illness will contribute to mental health professionals' ability to address the holistic needs of these individuals. The study aligns the symposium's focus on community mental health and is expected to make significant contributions to preventive and protective strategies in terms of both clinical practice and community mental health.
2. **Objectives**
This study was aimed at investigating food insecurity-related experiences of individuals diagnosed with chronic mental disorders.
3. **Methods**
This study has a descriptive qualitative research design. The study consisting of 21 individuals diagnosed with chronic mental disorders was conducted in a Community Mental Health Center located in the west of Turkey. Data were collected through one-on-one face-to-face interviews. In the analysis of the data, the content analysis method was used.
4. **Results**
In the study, the following four main themes emerged: (1) "food insecurity within the framework of chronic mental disorders", (2) "unhealthy eating patterns", (3) "financial status as a determinant of food insecurity" and (4) "strategies to manage food insecurity".
5. **Conclusion**
The results of the study demonstrated that individuals diagnosed with chronic mental disorders receiving health services from community mental health centers had difficulties in accessing safe food. Psychiatric nurses should deal with the experiences of individuals with chronic mental disorders regarding food insecurity and collaborate with other health professionals while making interventions for food insecurity as a part of clinical routine practice.

Keywords: Food insecurity, mental health nursing, chronic mental disorder, community mental health.

[313] Ass. Professor, Izmir Democracy University, Faculty of Health Sciences, Department of Psychiatric Nursing, İzmir/TÜRKİYE, https://orcid.org/0000-0002-5577-9205, aysesar2012@gmail.com
[314] Ass. Professor, Dokuz Eylül University, Faculty of Nursing, Department of Psychiatric Nursing, Izmir, TÜRKİYE, https://orcid.org/0000-0001-8969-7139, gulsum.damlarkaya@deu.edu.tr
[315] MsC, Dokuz Eylül University Institute of Health Sciences, Department of Psychiatric Nursing, Izmir, TÜRKİYE, https://orcid.org/0000-0003-0280-6203, dilekcilasun@gmail.com
[316] MsC, Dokuz Eylül University Institute of Health Sciences, Department of Psychiatric Nursing, Izmir, TÜRKİYE https://orcid.org/0000-0003-1673-882X, mugecosgun@outlook.com.tr

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

MÜZİKAL AKTİVİTE VE İYİ OLUŞ ÖLÇEĞİ'NİN TÜRKÇE VERSİYONUNUN PSİKOMETRİK ÖZELLİKLERİNİN İNCELENMESİ

Buket ŞİMŞEK ARSLAN[317] , Alper BÖREKCİ[318]

1. Çalışmanın Gerekçesi

Müzik bireyin psikolojik iyi oluşunu destekleyen alanlardan biridir (Dingle vd., 2021; Viola vd., 2023). Türk kültüründe müzik, tarih boyunca ruh sağlığını destekleyen bir sanat dalı olarak görülmüş ve çeşitli hastalıkların tedavisi için şifahanelerde kullanılmıştır (Bolat, 2023; Budak, 2024; Öztürk vd., 2017). Müziğin psikolojik iyi oluş alanında yaygın kullanımına rağmen ülkemizde müzikal aktiviteye bağlı iyi oluşu değerlendiren bir ölçme aracı bulunmamaktadır.

2. Amaçlar

Bu çalışmanın amacı, Krause ve arkadaşları (2018) tarafından psikolojik iyi oluşun alt boyutlarını içerecek şekilde geliştirilen, Müzikal Aktivite ve İyi Oluş Ölçeği'nin (MAİÖ) geçerlik ve güvenirliğini değerlendirmektir.

3. Yöntem

Metodolojik türdeki bu çalışma, 424 katılımcı ile yürütülmüştür. Uyarlama sürecinde Dünya Sağlık Örgütü'nün çeviri geri çeviri protokolü izlenmiştir. Uzman görüşleri doğrultusunda kapsam geçerlik indeksi (KGI), iç tutarlılık için Cronbach alfa katsayısı hesaplanmıştır. Yapı geçerliliği için Doğrulayıcı Faktör Analizi yapılmıştır. Yakınsak geçerlilik ise Müzikten Etkilenim Ölçeği (MEÖ) ve Psikolojik İyi Oluş Ölçeği (PİOÖ) ile test edilmiştir.

4. Bulgular

Ölçeğin KGI .91; Cronbach alfa katsayısı .933 olarak bulunmuştur. Doğrulayıcı faktör analizinde model başlangıçta kabul edilebilir uyum düzeyine ulaşmamıştır. Hata kovaryansları modele eklendiğinde uyum iyileşmiş (χ^2 = 1845, sd = 577, χ^2/sd = 3.19, RMSEA = .072, SRMR=.059, CFI=.894) ve model kabul edilebilir düzeyde uyum sağlamıştır. MAIO ile MEÖ arasında orta-yüksek düzeyde (r= .536, p<.001); PİOÖ arasında ise daha düşük düzeyde (r=.370, p<.001) anlamlı bir korelasyon bulunmuştur.

5. Sonuç

Bu çalışma, MAİÖ'nün Türkçe uyarlamasının geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı olduğunu ortaya koymuştur. Ölçeğin farklı bağlamlarda uygulanacağı gelecekteki çalışmalar, müzikal iyi oluşun kuramsal ve uygulamalı boyutlarına daha derin bir katkı sağlayacaktır.

Anahtar Kelimeler: Müzik, Psikolojik İyi Oluş, Psikometri, Validasyon Çalışması

[317] Dr. Öğr. Üyesi, Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Burdur, Türkiye, 0000-0003-1731-4471, buketsmsek@gmail.com

[318] Doç. Dr., Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Burdur, Türkiye, 0000-0002-5563-5383, aborekci@mehmetakif.edu.tr

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

KAYNAKÇA

Bolat, H. (2023). Manevi Danışmanlık Bağlamında Türk Müziği Makamlarının Terapötik Etkileri. *Türk Manevi Danışmanlık ve Rehberlik Dergisi*, *8*, 51-73.

Budak, S. (2024). The impact of Turkish music maqams on health: A historical overwier. *İnönü University Journal of Culture and Art (IJCA)*, *9*(2), 20-29.

Dingle, G. A., Sharman, L. S., Bauer, Z., Beckman, E., Broughton, M., Bunzli, E., Davidson, R., Draper, G., Fairley, S., & Farrell, C. (2021). How do music activities affect health and well-being? A scoping review of studies examining psychosocial mechanisms. *Frontiers in Psychology*, *12*, 713818.

Öztürk, L., Erseven, H., & Atik, F. (2017). Makamdan Şifaya (3rd ed.). Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.

Viola, E., Martorana, M., Airoldi, C., Meini, C., Ceriotti, D., De Vito, M., De Ambrosi, D., & Faggiano, F. (2023). The role of music in promoting health and wellbeing: A systematic review and meta-analysis. *European Journal of Public Health, 33*(4), 738-745. https://doi.org/10.1093/eurpub/ckad063

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

EXAMINATION OF PSYCHOMETRIC PROPERTIES OF THE TURKISH VERSION OF THE MUSICAL ACTIVITY AND WELL-BEING SCALE

Buket ŞİMŞEK ARSLAN[319] , Alper BÖREKCİ[320]

1. Rationale of the Study

Music is widely recognized as a factor that supports psychological well-being (Dingle et al., 2021; Viola et al., 2023). In Turkish culture, it has historically been regarded not only as an art form but also as a means of promoting mental health, with music traditionally used in healing centers for the treatment of various illnesses (Bolat, 2023; Budak, 2024; Öztürk et al., 2017). However, despite the established role of music in fostering psychological well-being, there is currently no measurement tool in Turkish that specifically assesses well-being derived from musical activities.

2. Objectives

This study aims to evaluate the validity and reliability of the Musical Activity and Well-Being Scale (MAWS), developed by Krause et al. (2018), which includes sub-dimensions of psychological well-being.

3. Methods

This methodological study was conducted with 424 participants. The World Health Organization's translation and back-translation protocol was followed during the adaptation process. Content validity index (CVI) and Cronbach's alpha coefficient were calculated for internal consistency based on expert opinions. Confirmatory factor analysis was conducted for construct validity. Convergent validity was assessed using the Impact of Music Scale (IMS) and the Psychological Well-being Scale (PWBS).

4. Results

The CVI was found to be .91, and the Cronbach's alpha coefficient was .933 for the scale. In the confirmatory factor analysis, the model did not initially reach an acceptable fit level. When error covariances were added to the model, the fit improved (χ^2 = 1845, sd = 577, χ^2/sd = 3.19, RMSEA = .072, SRMR=.059, CFI=.894), and the model achieved an acceptable fit. A moderate-to-high significant correlation was found between MAWBS and IMS (r=.536, p<.001), and a lower level between PWBS (r=.370, p<.001).

5. Conclusion

The study demonstrated that the Turkish version of the MAWBS is a valid and reliable measurement tool. Future studies applying the scale to different contexts will provide a

[319] Dr. Öğr. Üyesi, Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Burdur, Türkiye, 0000-0003-1731-4471, buketsmsek@gmail.com

[320] Doç. Dr., Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Burdur, Türkiye, 0000-0002-5563-5383, aborekci@mehmetakif.edu.tr

deeper understanding of the theoretical and practical dimensions of musical well-being. The study demonstrated that the Turkish version of the MAWBS is a valid and reliable measurement tool. Future studies applying the scale to different contexts will provide a deeper understanding of the theoretical and practical dimensions of musical well-being.

Key Words: Music, Psychological Well-Being, Psychometrics, Validation Study

REFERENCES

Bolat, H. (2023). Therapeutic Effects of Turkish Music Modes in the Context of Spiritual Counseling. *Turkish Journal fort the Spiritual Counselling and Care, 8,* 51-73.

Budak, S. (2024). The impact of Turkish music maqams on health: A historical overwier. *İnönü University Journal of Culture and Art (IJCA), 9*(2), 20-29.

Dingle, G. A., Sharman, L. S., Bauer, Z., Beckman, E., Broughton, M., Bunzli, E., Davidson, R., Draper, G., Fairley, S., & Farrell, C. (2021). How do music activities affect health and well-being? A scoping review of studies examining psychosocial mechanisms. *Frontiers in Psychology, 12,* 713818.

Öztürk, L., Erseven, H., & Atik, F. (2017). Makamdan Şifaya (3rd ed.). Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.

Viola, E., Martorana, M., Airoldi, C., Meini, C., Ceriotti, D., De Vito, M., De Ambrosi, D., & Faggiano, F. (2023). The role of music in promoting health and wellbeing: A systematic review and meta-analysis. *European Journal of Public Health, 33*(4), 738-745. https://doi.org/10.1093/eurpub/ckad063

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

ZİHİNSEL SİS BULUTLARINDA KAYBOLMAK: SOSYAL MEDYA KULLANICILARINDA FELAKET KAYDIRMASI, BEYİN SİSİ VE PSİKOLOJİK DAYANIKLILIK İLİŞKİSİ

Cemile FINDIK[321]

Arka Plan: Bu araştırma, sosyal medya kullanıcılarında sıkça görülen felaket kaydırması ve beyin sisi gibi olumsuz etkilerin psikolojik dayanıklılıkla olan ilişkisini incelemektedir.

Yöntem: Tanımlayıcı ve kesitsel tasarımla yürütülen araştırmaya 18–65 yaş aralığında, sosyal medya kullanan 599 yetişkin katılmıştır. Veriler, Kişisel Bilgi Formu, Felaket Kaydırması Ölçeği, Beyin Sisi Ölçeği ve Kısa Psikolojik Sağlamlık Ölçeği ile toplanmıştır. Analizlerde tanımlayıcı istatistikler, Mann-Whitney U, Kruskal-Wallis H, korelasyon ve yapısal eşitlik modeli kullanılmıştır.

Bulgular: Kadınların beyin sisi puanları erkeklerden anlamlı derecede yüksektir. Sosyal medya kullanım süresi arttıkça beyin sisi ve felaket kaydırması puanları yükselmiş, psikolojik sağlamlık puanları ise düşmüştür. Eğlence ve duygusal destek amaçlı kullanım, beyin sisi puanlarının artmasıyla ilişkili bulunmuştur. Erkeklerin psikolojik sağlamlık puanları kadınlardan daha yüksek çıkmıştır. Yaş arttıkça beyin sisi puanları azalmaktadır. Yapısal model analizinde, psikolojik sağlamlık ile beyin sisi arasında negatif, felaket kaydırması ile beyin sisi arasında ise pozitif ilişki saptanmıştır.

Sonuç: Bulgular, psikolojik sağlamlığın beyin sisi riskini azaltan önemli bir koruyucu faktör olduğunu, felaket kaydırmasının ise bu riski artıran bir unsur olarak rol oynadığını göstermektedir. Sosyal medyanın olumsuz bilişsel ve duygusal etkilerini azaltmak için psikolojik sağlamlığı güçlendirmeye yönelik müdahalelerin geliştirilmesi önerilmektedir.

Anahtar Sözcükler: psikolojik sağlamlık, sosyal medya kullanımının etkileri, beyin sisi, felaket kaydırması.

[321] Dr. Cemile FINDIK, Bornova Türkan Özilhan Devlet Hastanesi, İzmir, Türkiye, Orcid No, E-mail

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

LOST IN MENTAL FOG: THE LINK BETWEEN DOOMSCROLLING, BRAIN FOG, AND PSYCHOLOGICAL RESILIENCE IN SOCIAL MEDIA USERS

Cemile FINDIK[322]

ABSTRACT

Background: This study examines the relationship between doomscrolling and brain fog, two negative consequences frequently observed among social media users, and psychological resilience.

Methods: A descriptive cross-sectional design was employed with 599 adults aged 18–65 who actively use social media. Data were collected using a Personal Information Form, the Doomscrolling Scale, the Brain Fog Scale, and the Brief Resilience Scale. Descriptive statistics, Mann-Whitney U, Kruskal-Wallis H tests, correlation analysis, and structural equation modeling were used for data analysis.

Results: Women had significantly higher brain fog scores than men. Increased social media use was associated with higher brain fog and doomscrolling scores, and lower psychological resilience scores. Entertainment and emotional support purposes of social media use were linked to elevated brain fog levels. Men had higher psychological resilience scores compared to women. Age was negatively correlated with brain fog scores. Structural equation modeling showed a significant negative association between resilience and brain fog, and a significant positive association between doomscrolling and brain fog.

Conclusions: The findings indicate that psychological resilience serves as a protective factor that reduces the risk of brain fog, whereas doomscrolling increases this risk. Interventions aimed at enhancing psychological resilience may help mitigate the negative cognitive and emotional impacts of social media use.

Keywords: Psychological resilience, brain fog, doomscrolling, effects of social media use.

[322] Dr. Cemile FINDIK, Bornova Türkan Özilhan Devlet Hastanesi, İzmir, Türkiye, Orcid No, E-mail

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

21. YÜZYILIN KÜRESEL KRİZİ SAVAŞLARIN RUH SAĞLIĞINA ETKİLERİ VE HEMŞİRELİK BAKIMI

Nur Sema KAYNAR DEMİREL[323], Ensar ATAKLI[324]

1. Çalışmanın Gerekçesi

21. yüzyılda küresel ölçekte en önemli krizlerden biri savaşlardır. Savaş ve beraberinde yaşanan göç süreçleri, bireylerin ruh sağlığında derin ve kalıcı etkiler bırakmakta; bu durum toplum sağlığını da doğrudan etkilemektedir. Silahlı çatışmalar; bireylerde travma sonrası stres bozukluğu (TSSB), depresyon, anksiyete ve çocuklarda gelişimsel sorunlar gibi uzun vadeli ruhsal sonuçlara yol açmaktadır. Zorunlu göç, sosyal destek yetersizliği ve sağlık hizmetlerine erişimdeki güçlükler bu sorunları daha da ağırlaştırmaktadır. Kongrenin ana teması olan "küresel krizler, direnç ve müdahale" bağlamında savaşların ruhsal etkilerinin ele alınması önemlidir. Sağlık çalışanları içerisinde büyük bir çoğunluğu oluşturan hemşireler, bu etkilerin erken tanınması ve uygun bakımın sağlanmasında öncü bir role sahiptir.

2. Amaç

Bu derlemede, savaşların bireyler ve toplum üzerindeki ruhsal etkilerini güncel literatür ışığında özetlemek, hemşirelik bakımında öne çıkan yaklaşımları değerlendirmek ve geleceğe yönelik öneriler sunmak amaçlanmıştır.

3. Yöntem

2016–2025 yılları arasında yayımlanan ulusal ve uluslararası makaleler ve derlemeler incelenmiştir. Literatür taraması, "savaşlar", "ruh sağlığı", "hemşirelik", "travma", "travma sonrası stres bozukluğu" ve "psikolojik dayanıklılık" anahtar kelimeleri kullanılarak ilgili veri tabanlarında yapılmıştır.

4. Bulgular

Çeşitli çalışmalarda savaş bölgelerinde yaşayan bireylerde depresyon, anksiyete ve TSSB sıklığının arttığı bildirilmiştir. Çocuklarda uyku bozuklukları, davranışsal sorunlar ve gelişimsel aksamaların görüldüğü belirtilmektedir. Göç ve yerinden edilme, sosyal destek eksikliği ve sağlık hizmetlerine erişimde yaşanan güçlükler ruhsal sorunların derinleşmesine neden olmaktadır. Savaş ve terör mağdurlarının yaşadığı ruhsal sorunlar üzerine yapılan ulusal çalışmalar da bu bulguları desteklemektedir. Göç olgusunun göçmen bireylerin ruh sağlığı üzerinde önemli etkileri olduğu da literatürde vurgulanmaktadır. Hemşireler bu süreçte travma bilgili bakım, psikolojik ilk yardım, risk değerlendirmesi ve aile-toplum temelli destek sağlama konularında kritik rol üstlenmektedir. Bununla birlikte, hemşirelerin kendilerinde de ikincil travma ve tükenmişlik riski olduğu vurgulanmaktadır.

5. Sonuç

[323] Dr. Öğr. Üyesi, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı, Van, Türkiye, ORCID No: 0000-0002-1092-646X, E-mail: nursemakaynar@yyu.edu.tr
[324] Hemşire, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Van, Türkiye, ORCID No: 0009-0004-1362-4258 , E-mail:atakliensar@gmail.com

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

Savaşların ruhsal etkileri yalnızca bireysel düzeyde değil, toplum genelinde bir halk sağlığı sorunu olarak ele alınmalıdır. Hemşireler, sahadaki erişilebilir konumları sayesinde ruhsal sorunların erken fark edilmesi, uygun yönlendirme yapılması ve psikososyal desteğin sürdürülmesi açısından kritik fırsattır. Gelecekteki çalışmaların özellikle çocuklar ve kadınlar gibi hassas gruplara ve hemşirelerin psikolojik dayanıklılığını artıracak yaklaşımlara odaklanması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: savaşlar, ruh sağlığı, hemşirelik, travma, travma sonrası stres bozukluğu, psikolojik dayanıklılık

KAYNAKÇA

Amro, N., El-Fawares, A., Al Khdour, H., & Al-Dabbas, M. (2024). Post-traumatic stress disorder among nursing students at Gaza after the war. *Middle East Current Psychiatry, 31(1),* 1–10. https://doi.org/10.1186/s43045-024-00458-x

Çappar, Y., & Dönmez, A. (2024). Göçmenlerde oluşabilecek riskler ve buna yönelik toplum ruh sağlığı hemşiresinin görevleri. *Ege Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Dergisi, 40(1),* 147–153. https://doi.org/10.53490/egehemsire.1071113

Dikici, A. (2023). Savaş ve Terör Mağduru Bireylerin Yaşadıkları Ruhsal Sorunlar ve Bu Sorunlara Yönelik Uygulamalar. *İzmir Katip Çelebi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi*, *8*(2), 861-866.

Goleş, S., & Yurtseven, C. S. (2024). Göç Olgusunun Göçmen Bireyler Üzerindeki Ruh Sağlığına Etkisi. *Journal of Social Research and Behavioral Sciences*, *10*(21), 377-389.

Hacıhasanoğlu Aşılar, R., & Yıldırım, A. (2018). Göçün sosyal ve ruhsal etkileri ve hemşirelik. *Türkiye Klinikleri Halk Sağlığı Hemşireliği – Özel Konular, 4(1),* 45–52. https://www.turkiyeklinikleri.com/article/tr-gocun-sosyal-ve-ruhsal-etkileri-ve-hemsirelik-83688.html

Hassan, G., Ventevogel, P., Jefee-Bahloul, H., Barkil-Oteo, A., & Kirmayer, L. J. (2016). Mental health and psychosocial wellbeing of Syrians affected by armed conflict. *Epidemiology and Psychiatric Sciences, 25(2), 129–141.* https://doi.org/10.1017/S2045796016000044

Tinsae, T., Shumet, S., Tadesse, G., Takelle, G. M., Rtbey, G., Melkam, M., ... & Alemu, W. G. (2024). Post-traumatic stress disorder in the Ethiopian population dwelling in war-affected communities: a systematic review and meta-analysis. *Frontiers in psychiatry, 15*, 1399013. |https://doi.org/10.3389/fpsyt.2024.1399013

Zasiekina, L., & Martyniuk, A. (2025). War-related continuous traumatic stress as a potential mediator of associations between moral distress and professional quality of life in nurses: a cross-sectional study in Ukraine. *BMC nursing*, *24*(1), 16. https://doi.org/10.1186/s12912-024-02668-4

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

THE GLOBAL CRISIS OF THE 21ST CENTURY: THE EFFECTS OF WARS ON MENTAL HEALTH AND NURSING CARE

Nur Sema KAYNAR DEMİREL[325], Ensar ATAKLI[326]

Rationale of the Study

Wars are among the most significant global crises of the 21st century. Wars and the subsequent migration processes leave deep and lasting impacts on individuals' mental health, directly affecting public health as well. Armed conflicts lead to long-term psychological consequences such as post-traumatic stress disorder (PTSD), depression, anxiety, and developmental problems in children. Forced migration, lack of social support, and difficulties in accessing health services further aggravate these problems. Within the scope of the congress theme "global crises, resistance and intervention," addressing the psychological effects of wars is of critical importance. Nurses, who constitute the majority of health professionals, play a key role in the early recognition of these effects and in providing appropriate care.

Objectives

This review aims to summarize the psychological effects of wars on individuals and societies in the light of recent literature, to evaluate prominent approaches in nursing care, and to present suggestions for future directions.

Methods

National and international articles and reviews published between 2016 and 2025 were examined. Literature search was conducted in relevant databases using the keywords: "wars," "mental health," "nursing," "trauma," "post-traumatic stress disorder," and "resilience."

Results

Various studies reported increased prevalence of depression, anxiety, and PTSD among individuals living in war zones. Children were found to experience sleep disorders, behavioral problems, and developmental delays. Migration and displacement, lack of social support, and difficulties in accessing health care deepen psychological problems. The literature also emphasizes that the phenomenon of migration has significant effects on the mental health of migrant individuals. National studies conducted on war and terror victims further corroborate these findings concerning the psychological problems they encounter. Nurses play a critical role in providing trauma-informed care, psychological first aid, risk assessment, and family- and community-based support. However, they themselves are also at risk of secondary trauma and burnout.

[325] Assistant Professor, Van Yuzuncu Yil University, Faculty of Health Sciences, Department of Public Health Nursing, Van, Türkiye, ORCID No: 0000-0002-1092-646X, E-mail: nursemakaynar@yyu.edu.tr
[326] Nurse, Van Yuzuncu Yil University, Institute of Health Sciences, Department of Psychiatric and Mental Health Nursing, Van, Türkiye, ORCID No: 0009-0004-1362-4258, E-mail:atakliensar@gmail.com

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

Conclusion

The psychological effects of wars should be considered not only at the individual level but also as a public health issue. Owing to their accessible position in the field, nurses have a crucial role in the early identification of psychological problems, providing appropriate referrals, and sustaining psychosocial support. Future studies should focus particularly on vulnerable groups such as children and women, as well as on approaches that strengthen nurses' psychological resilience.

Key Words: wars, mental health, nursing, trauma, post-traumatic stress disorder, resilience

REFERENCES

Amro, N., El-Fawares, A., Al Khdour, H., & Al-Dabbas, M. (2024). Post-traumatic stress disorder among nursing students at Gaza after the war. *Middle East Current Psychiatry, 31(1),* 1–10. https://doi.org/10.1186/s43045-024-00458-x

Çappar, Y., & Dönmez, A. (2024). Göçmenlerde oluşabilecek riskler ve buna yönelik toplum ruh sağlığı hemşiresinin görevleri. *Ege Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Dergisi, 40(1),* 147–153. https://doi.org/10.53490/egehemsire.1071113

Dikici, A. (2023). Savaş ve Terör Mağduru Bireylerin Yaşadıkları Ruhsal Sorunlar ve Bu Sorunlara Yönelik Uygulamalar. *İzmir Katip Çelebi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi*, *8*(2), 861-866.

Goleş, S., & Yurtseven, C. S. (2024). Göç Olgusunun Göçmen Bireyler Üzerindeki Ruh Sağlığına Etkisi. *Journal of Social Research and Behavioral Sciences*, *10*(21), 377-389.

Hacıhasanoğlu Aşılar, R., & Yıldırım, A. (2018). Göçün sosyal ve ruhsal etkileri ve hemşirelik. *Türkiye Klinikleri Halk Sağlığı Hemşireliği – Özel Konular, 4(1),* 45–52. https://www.turkiyeklinikleri.com/article/tr-gocun-sosyal-ve-ruhsal-etkileri-ve-hemsirelik-83688.html

Hassan, G., Ventevogel, P., Jefee-Bahloul, H., Barkil-Oteo, A., & Kirmayer, L. J. (2016). Mental health and psychosocial wellbeing of Syrians affected by armed conflict. *Epidemiology and Psychiatric Sciences, 25(2), 129–141.* https://doi.org/10.1017/S2045796016000044

Tinsae, T., Shumet, S., Tadesse, G., Takelle, G. M., Rtbey, G., Melkam, M., ... & Alemu, W. G. (2024). Post-traumatic stress disorder in the Ethiopian population dwelling in war-affected communities: a systematic review and meta-analysis. *Frontiers in psychiatry, 15*, 1399013. |https://doi.org/10.3389/fpsyt.2024.1399013

Zasiekina, L., & Martyniuk, A. (2025). War-related continuous traumatic stress as a potential mediator of associations between moral distress and professional quality of life in nurses: a cross-sectional study in Ukraine. *BMC nursing*, *24*(1), 16. https://doi.org/10.1186/s12912-024-02668-4

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ VE RUH SAĞLIĞI: HEMŞİRELERİN FARKINDALIK VE TUTUMLARI

Ferhan AÇIKGÖZ[327] , Seda ÖNER[328]

Çalışmanın Gerekçesi

İklim değişikliği 21. yüzyılda insan sağlığı için endişe verici ciddi bir halk sağlığı sorunudur. İklim değişikliğinin neden olduğu olumsuz etkiler dünya üzerindeki tüm yaşamı tehdit etmekte, insan yaşamının normal işleyişini bozmaktadır (Biçer & Vaizoğlu, 2015; Nicholas et al.,2020). İklim değişikliğinin fiziksel sağlık üzerine etkileri hızla ele alınması gereken bir konudur. Bunun yanında iklim değişikliğinin ruh sağlığı üzerine etkisi göz ardı edilmemelidir (Brown, White & Nicholas, 2022). İklim değişikliği ile birlikte ortaya çıkan ruh sağlığı sorunları sağlık profesyonelleri tarafından ele alınması gereken ciddi bir durumdur (Brown, White & Nicholas, 2022). Hemşireler sağlık sisteminin çoğunluğunu oluşturmaktadır. İklim değişikliğinin sağlık üzerindeki etkilerine yönelik eyleme geçmek için hemşireler farkındalık yaratma, davranış değişikliği oluşturma potansiyeline sahiptir (Tümer, İpek & Ercan, 2024). Çalışmada alınan bu konu kongrenin ana temalarından ruh sağlığı ve ekolojik kriz teması ile ilişkilidir.

Amaçlar

Bu araştırmanın amacı hemşirelerin iklim değişikliği ve iklim değişikliğinin ruh sağlığına etkileri hakkında farkındalık ve tutumlarını nitel bir yaklaşım kullanarak incelemektir.

Yöntem

Bu araştırmada nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın verileri yarı yapılandırılmış form kullanılarak yapılan derinlemesine bireysel görüşmeler yoluyla toplanmıştır. Araştırmaya 14 hemşire dahil edilmiştir. Araştırmanın verileri içerik analizi ile analiz edilmiştir.

Bulgular

Bulguların analizi sonucunda dört tema belirlenmiştir. Araştırma kapsamında görüşme yapılan hemşirelerin iklim değişikliğine ilişkin farkındalıkları "iklim değişikliğine yönelik kavramsal algı", "iklim değişikliğinin fiziksel sağlık üzerindeki etkileri", "iklim değişikliğinin ruh sağlığı üzerindeki etkileri", "iklim değişikliğinde hemşirenin tutum ve rolleri" ana temaları çerçevesinde ele alınmıştır.

[327] Dr.Öğretm Üyesi, Düzce Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Düzce, Türkiye, ORCID: 0000-0001-6056-6039, ferhanacikgoz@duzce.edu.tr
[328] Dr. Seda ÖNER, Düzce Üniversitesi Sağlık Uygulama ve Araştırma Merkezi, Üniversite Hastanesi, Düzce, Türkiye, ORCID: 0009-0003-6414-2980, sedaoner@duzce.edu.tr

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

Sonuç

Bu araştırmada hemşirelerin iklim değişikliği ve iklim değişikliğinin ruh sağlığına etkileri ile çeşitli düzeyde farkındalıkları ve bazı tutumlara sahip olduğunu göstermiştir.

Anahtar Kelimeler: İklim Değişikliği, Ruh Sağlığı, Hemşirelik, Nitel Araştırma,

KAYNAKÇA

Biçer, B. K., & Vaizoğlu, S. A. (2015). Hemşirelik bölümü öğrencilerinin küresel ısınma/iklim değişikliği dakkındaki bilgi ve farkındalıklarının belirlenmesi. *Hacettepe Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Dergisi*, *2*(2), 30-43.

Brown, M.J., White, B.P., & Nicholas, P.K. (2022). Mental health impacts of climate change: Considerations for nurse practitioners. *The Journal for Nurse Practitioners*, *18*(4), 359-363.

Nicholas, P.K., Breakey, S., White, B.P., Brown, M. J., Fanuele, J., Starodub, R., & Ros, A. V. (2020). Mental health impacts of climate change: perspectives for the ED clinician. *Journal of Emergency nursing*, *46*(5), 590-599.

Tümer, A., İpek, M., & Ercan, Z. (2024). Hemşirelik öğrencilerinin iklim değişikliğine ilişkin farkındalık, endişe ve umut düzeyleri: Kesitsel ve ilişkisel araştırma. *Halk Sağlığı Hemşireliği Dergisi*, *6*(1), 29-38.

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

CLIMATE CHANGE AND MENTAL HEALTH: NURSES' AWARENESS AND ATTITUDES

Ferhan AÇIKGÖZ[329] , Seda ÖNER[330]

Rationale of the Study

Climate change is a serious public health concern for human health in the 21st century. The negative effects caused by climate change threaten all life on Earth and disrupt the normal functioning of human life (Biçer & Vaizoğlu, 2015; Nicholas et al., 2020). The effects of climate change on physical health are an issue that needs to be addressed urgently. In addition, the impact of climate change on mental health should not be overlooked (Brown, White & Nicholas, 2022). Mental health problems arising with climate change are a serious situation that needs to be addressed by health professionals (Brown, White & Nicholas, 2022). Nurses constitute the majority of the health system. Nurses have the potential to raise awareness and bring about behavioral change in order to take action on the effects of climate change on health (Tümer, İpek & Ercan, 2024). This topic, which is the subject of the study, is related to the main themes of the congress, mental health and the ecological crisis.

Objectives

The purpose of this study is to examine nurses' awareness and attitudes regarding climate change and its effects on mental health using a qualitative approach.

Methods

This study employed a qualitative research design. The data for the study were collected through in-depth individual interviews using a semi-structured form. Fourteen nurses participated in the study. The data were analyzed using content analysis.

Results

The analysis of the findings revealed four themes. The awareness and attitudes of the nurses interviewed in the study regarding climate change were examined within the framework of the main themes of "conceptual perception of climate change," "effects of climate change on physical health," "effects of climate change on mental health," and "attitudes and roles of nurses in climate change."

Conclusion

This study has shown that nurses have varying levels of awareness and certain attitudes regarding climate change and its effects on mental health.

Key Words: Climate Change, Mental Health, Nursing, Qualitative Research

[1] Asst. Prof Düzce University, Düzce, Türkiye, ORCID: 0000-0001-6056-6039, ferhanacikgoz@duzce.edu.tr
[2] PhD Seda ÖNER, Düzce University, Düzce, Türkiye, ORCID: 0009-0003-6414-2980, sedaoner@duzce.edu.tr

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

REFERENCES

Biçer, B. K., & Vaizoğlu, S. A. (2015). Determination of awareness and knowledge of nursing students about global warmness/climate change. *Journal of Hacettepe University Faculty of Nursing*, *2*(2), 30-43.

Brown, M.J., White, B.P., & Nicholas, P.K. (2022). Mental health impacts of climate change: Considerations for nurse practitioners. *The Journal for Nurse Practitioners*, *18*(4), 359-363.

Nicholas, P.K., Breakey, S., White, B.P., Brown, M. J., Fanuele, J., Starodub, R., & Ros, A. V. (2020). Mental health impacts of climate change: perspectives for the ED clinician. *Journal of Emergency nursing*, *46*(5), 590-599.

Tümer, A., İpek, M., & Ercan, Z. (2024). Nursing students' awareness, worry and hope levels regarding climate change: A cross-sectional and correlational study. *Journal of Public Health Nursing*, *6*(1), 29-38.

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

DİYARBAKIR ULU CAMİ MEYDANI'NIN MANEVİ ATMOSFERİNİN RUHSAL DİNGİNLİK VE KİMLİK İNŞASINA YANSIMALARININ DERİNLEMESİNE İNCELENMESİ

Kübra GÜLIRMAK GÜLER[331] **, Dilan KAKDAŞ ATEŞ**[332]

1. Çalışmanın Gerekçesi

Diyarbakır Ulu Cami Meydanı, kentin kolektif belleğinde özgün bir "yer kimliği" odağı olarak konumlanmakta ve mekân–kimlik, kültür ile sağlık ekseninde yürütülen tartışmalara doğrudan katkı sağlayabilecek niteliktedir.

2. Amaçlar

Bu çalışma, Diyarbakır Ulu Cami Meydanı'nın manevi atmosferinin bireylerin ruhsal dinginlik, aidiyet ve kimlik inşası üzerindeki etkilerini fenomenin doğal bağlamında incelemeyi amaçlamaktadır.

3. Yöntem

Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden fenomenolojik desen tercih edilmiştir. Ölçüt örnekleme yöntemiyle belirlenen, 18–65 yaş aralığında Diyarbakır Ulu Cami Meydanı'nı ziyaret eden 15 katılımcı ile yarı yapılandırılmış derinlemesine görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Görüşmeler ses kaydı aracılığıyla toplanmış ve yazıya dökülmüştür. Elde edilen veriler Colaizzi'nin yedi aşamalı fenomenolojik analiz yöntemi doğrultusunda çözümlenmiş, raporlama sürecinde COREQ kriterleri dikkate alınmıştır.

4. Bulgular

Veri analizi sonucunda beş ana tema ortaya çıkmıştır: Taşların Dili, Bedenin Dingini, Zamanın Eşiğinde: Kökler ve Aidiyet, Cemaatte Benlik: Ritüel ve Toplumsal Bağ, Kimliğin Yeniden İnşası: Benlik ve Meslek, Manevi Pusula: Amaç, Değer, Etik. Elde edilen bulgular, Diyarbakır Ulu Cami Meydanı'nın mimari ve tarihsel katmanlarıyla bireylerde ruhsal dinginliği artıran, aidiyet duygusunu güçlendiren ve kimlik inşasını destekleyen bir "iyilik-hâli mekânı" işlevi gördüğünü ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: Diyarbakır Ulu Cami Meydanı; Yer Kimliği; Ruhsal Dinginlik; Fenomenoloji; Psikiyatri Hemşireliği.

[331] Doktor Araştırma Görevlisi, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Samsun, Türkiye, 0000-0003-4450-3737, gulirmak.kubra.24@gmail.com
[332] Doktor Araştırma Görevlisi, Bitlis Eren Üniversitesi, Bitlis, Türkiye, 0000-0002-5984-3462, dilankakdas91@gmail.com

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

KAYNAKÇA

Alkış, A. (2016). XII ve XVII. asırlar arasında Diyarbakır'da tasavvuf kültürü. Şarkiyat, 7(1), 15–32.

Halifeoğlu, C., & Güleç, F. M. C. A. (2017). Diyarbakır Ulu Camii Hanefîler bölümünde yer alan minber kapısını koruma çalışmaları. Restorasyon ve Konservasyon Çalışmaları Dergisi, 1(20), 3–1

Pargament, K. I. (1997). The psychology of religion and coping: Theory, research, practice. New York, NY: Guilford Press.

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

IN-DEPTH EXPLORATION OF THE REFLECTIONS OF THE SPIRITUAL ATMOSPHERE OF DIYARBAKIR GREAT MOSQUE SQUARE ON INNER CALMNESS AND IDENTITY CONSTRUCTION

Kübra GÜLIRMAK GÜLER[333], Dilan KAKDAŞ ATEŞ[334]

1. Rationale of the Study

Diyarbakır Great Mosque Square is positioned as a unique focal point of "place identity" in the collective memory of the city and has the potential to directly contribute to the discussions conducted at the intersection of space–identity, culture, and health.

2. Objectives

This study aims to examine the effects of the spiritual atmosphere of Diyarbakır Great Mosque Square on individuals' inner calmness, sense of belonging, and identity construction within the natural context of the phenomenon.

3. Methods

A phenomenological design, one of the qualitative research methods, was employed. Using criterion sampling, in-depth semi-structured interviews were conducted with 15 participants aged between 18 and 65 who visited Diyarbakır Great Mosque Square. The interviews were audio-recorded and transcribed verbatim. The data were analyzed using Colaizzi's seven-step phenomenological analysis method, and the COREQ reporting criteria were taken into account throughout the reporting process.

4. Results

The analysis revealed five main themes: Language of Stones, Serenity of the Body, At the Threshold of Time: Roots and Belonging, Self in the Community: Ritual and Social Bond, Reconstruction of Identity: Self and Profession, and Spiritual Compass: Purpose, Values, Ethics. The findings demonstrated that Diyarbakır Great Mosque Square, through its architectural and historical layers, functions as a "place of well-being" that enhances inner calmness, strengthens the sense of belonging, and supports identity construction.

5. Conclusion

The findings demonstrated that Diyarbakır Great Mosque Square, through its architectural and historical layers, functions as a "place of well-being" that enhances inner calmness, strengthens the sense of belonging, and supports identity construction.

[333] Doktor Araştırma Görevlisi, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Samsun, Türkiye, 0000-0003-4450-3737, gulirmak.kubra.24@gmail.com
[334] Doktor Araştırma Görevlisi, Bitlis Eren Üniversitesi, Bitlis, Türkiye, 0000-0002-5984-3462, dilankakdas91@gmail.com

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

Key Words: Diyarbakır Great Mosque Square; Place Identity; Inner Calmness; Phenomenology; Psychiatric Nursing.

REFERENCES

Alkış, A. (2016). XII ve XVII. asırlar arasında Diyarbakır'da tasavvuf kültürü. Şarkiyat, 7(1), 15–32.

Halifeoğlu, C., & Güleç, F. M. C. A. (2017). Diyarbakır Ulu Camii Hanefîler bölümünde yer alan minber kapısını koruma çalışmaları. Restorasyon ve Konservasyon Çalışmaları Dergisi, 1(20), 3–1

Pargament, K. I. (1997). The psychology of religion and coping: Theory, research, practice. New York, NY: Guilford Press.

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

ÇOCUK RUH SAĞLIĞININ DESTEKLENMESİNDE DOĞA TEMELLİ MÜDAHALELER: BİR DERLEME

Öznur ELÇELİK[335] , Nigar ÇANKAYA[336], Nesrin ARSLAN[337], Nurcan GEBEŞOĞLU[338]

1. Çalışmanın Gerekçesi

Çocukluk dönemi, ruh sağlığının temelinin atıldığı kritik bir gelişim evresidir. Son yıllarda, doğa ile temasın çocukların ruhsal iyi oluşu üzerindeki olumlu etkileri giderek daha fazla dikkat çekmektedir.

2. Amaçlar

Bu derlemenin amacı, doğa temelli etkinliklerin çocuklarda ruh sağlığını desteklemedeki rolünü tartışmak ve sağlık profesyonellerine uygulanabilir öneriler sunmaktır.

3. Yöntem

Çalışmada sistematik bir yöntem izlenmemiş; ulusal ve uluslararası literatürdeki güncel araştırmalar, raporlar ve saha uygulamalarından yararlanılmıştır. Doğa temelli müdahaleler kapsamında; doğa yürüyüşleri, bahçe çalışmaları, oyun ve sanat etkinlikleri, ekosanat uygulamaları ve yeşil okul girişimleri ele alınmıştır.

4. Bulgular

Literatürdeki bulgular, doğa ile etkileşimin çocuklarda kaygıyı azalttığını, dikkat ve konsantrasyonu artırdığını, sosyal ilişkileri güçlendirdiğini ve duygusal farkındalık düzeyini geliştirdiğini göstermektedir. Özellikle bahçe çalışmaları ve ekosanat etkinliklerinin, okul öncesi ve ilkokul dönemindeki çocuklarda yaratıcılığı desteklediği ve stresle baş etme becerilerini güçlendirdiği öne çıkmaktadır. Ayrıca, yeşil alanlarda geçirilen zamanın çocuklarda depresif belirtileri azalttığı ve özgüveni artırdığına dair bulgular mevcuttur.

5. Sonuç

Doğa temelli müdahaleler, çocukların ruh sağlığını desteklemede düşük maliyetli, uygulanabilir ve toplumsal açıdan erişilebilir yöntemlerdir. Okul sağlığı uygulamalarında, toplum temelli projelerde ve hemşirelik girişimlerinde bu yaklaşımların daha fazla kullanılması önerilmektedir. Çocuk ruh sağlığının güçlendirilmesi için doğa ile bütünleşik programların yaygınlaştırılması önemlidir.

Anahtar Kelimeler: Çocuk ruh sağlığı, doğa temelli müdahaleler, ekosanat, okul sağlığı, psikososyal destek

[335]Hemşire, Karabük Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Karabük, Türkiye, elcelikoznurr@gmail.com
[336] Hemşire, Esentepe Aile Sağlığı Merkezi, Karabük, Türkiye, nigarcnky@gmail.com
[337] Dr. Öğr. Üyesi, Karabük Üniversitesi, Karabük, Türkiye,nnnesrinarslannn@gmail.com
[338] Uzmn. Hemşire, Karabük Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Karabük, Türkiye,nurcangebesuglu33@gmail.com

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

NATURE-BASED INTERVENTIONS IN SUPPORTING CHILDREN'S MENTAL HEALTH: A REVIEW

Öznur ELÇELİK[339] , Nigar ÇANKAYA[340], Nesrin ARSLAN[341], Nurcan GEBEŞOĞLU[342]

1. Rationale

Childhood is a critical developmental stage where the foundations of mental health are established. In recent years, the positive effects of contact with nature on children's mental well-being have increasingly attracted attention.

2. Objectives

The aim of this review is to discuss the role of nature-based activities in supporting children's mental health and to provide applicable recommendations for health professionals.

3. Method

A systematic method was not followed; instead, recent national and international studies, reports, and field practices were utilized. Within the scope of nature-based interventions, nature walks, gardening, play and art activities, eco-art practices, and green school initiatives were examined.

4. Findings

The literature shows that interaction with nature reduces anxiety, increases attention and concentration, strengthens social relationships, and enhances emotional awareness in children. Especially gardening and eco-art activities stand out in preschool and primary school children by fostering creativity and strengthening coping skills with stress. In addition, spending time in green spaces has been found to reduce depressive symptoms and improve self-confidence in children.

5. Conclusion

Nature-based interventions are cost-effective, applicable, and socially accessible methods to support children's mental health. It is recommended that these approaches be increasingly integrated into school health practices, community-based projects, and nursing interventions. Expanding programs integrated with nature is important for strengthening children's mental health.

Keywords: Child mental health, nature-based interventions, eco-art, school health, psychosocial support

[339]Hemşire, Karabük Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Karabük, Türkiye, elcelikoznurr@gmail.com
[340] Hemşire, Esentepe Aile Sağlığı Merkezi, Karabük, Türkiye, nigarcnky@gmail.com
[341] Dr. Öğr. Üyesi, Karabük Üniversitesi, Karabük, Türkiye,nnnesrinarslannn@gmail.com
[342] Uzm. Hemşire, Karabük Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Karabük, Türkiye,nurcangebesuglu33@gmail.com

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

ŞİZOFRENİ TANISI ALMIŞ HASTALARA UYGULANAN, PSİKOSOSYAL BECERİ ODAKLI GRUP PSİKOEĞİTİMİNİN İŞLEVSEL İYİLEŞME, TEDAVİ UYUMU VE MENTAL İYİ OLUŞ ÜZERİNE ETKİSİ: RANDOMİZE KONTROLLÜ ÇALIŞMA

Nurten Gülsüm BAYRAK[343] , Fatma Gül HELVACI ÇELİK[344] , Elif Güzide EMİRZA[345] , Sevda UZUN[346]

1. Çalışmanın Gerekçesi

Şizofreni hastalarının günlük yaşamda karşılaştıkları işlevsellik ve tedavi uyum sorunları, uzun vadeli iyileşme süreçlerini olumsuz etkileyebilmektedir ve psikososyal beceri odaklı grup psiko-eğitimi bu sorunlara yönelik etkili bir müdahale potansiyeli taşımaktadır. Bu araştırma, toplum ve ruh sağlığı alanında bireylerin yaşam kalitesini artırmayı hedefleyen uygulamalı yaklaşımlarla kongre içeriği arasında doğrudan bir bağlantı kurmaktadır.

2. Amaçlar

Bu çalışmanın amacı, şizofreni hastalarına uygulanan psikososyal beceri odaklı grup psiko-eğitiminin işlevsel iyileşme, tedaviye uyum ve mental iyi oluş üzerindeki etkilerini incelemektir. Bu doğrultuda, çalışmanın hipotezi; psikososyal beceri odaklı grup psiko-eğitiminin uygulanmasının, müdahale ve kontrol grupları arasında işlevsel iyileşme, tedavi uyumu ve mental iyi oluş puanları açısından anlamlı bir fark oluşturmayacağıdır.

3. Yöntem

Araştırma, ön test-son test, kontrol gruplu randomize kontrollü deneysel bir çalışmadır. Türkiye'nin bir ilinde Eğitim ve Araştırma Hastanesi Toplum Ruh Sağlığı Merkezi'ne kayıtlı şizofreni tanılı hastalarla, Haziran-Ağustos 2025 tarihleri arasında gerçekleştirilmiştir. Katılımcılar, psikososyal beceri odaklı grup psikoeğitimini (haftada 1 gün, toplamda 5 oturum) tamamlayan şizofreni tanılı hastalardan deney grubuna (n_1=20) ve kontrol grubuna (n_2=20) randomize atanmıştır. Veriler, "Tanıtıcı Bilgi Formu", "Mosiky Tedavi Uyum Ölçeği", "Warwick-Edinburgh Mental İyi Oluş Ölçeği" ve "Şizofrenide İşlevsel İyileşme Ölçeği" ile toplanmıştır. Basit randomizasyon ile atanan deney grubuna ve kontrol grubuna program öncesinde ön test, program sonrasında son test uygulanmıştır. Verileri değerlendirirken tanımlayıcı istatistiksel metotlar, normal dağılıma sahip olmayan niceliksel verilerin karşılaştırılmasında Mann-Whitney U testi ve Wilcoxon testi kullanılmıştır. Anlamlılık düzeyi olarak $p<0,05$ değeri kabul edilmiştir.

[343] Dr. Öğr. Üyesi, Giresun Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü/Psikiyatri Hemşireliği AD., Giresun, Türkiye, 0000-0002-7658-9961, nurtenbayrak28@gmail.com
[344] Dr. Öğr. Üyesi, Giresun Üniversitesi Tıp Fakültesi Ruh Sağlığı ve Hastalıkları AD., Giresun, Türkiye, 0000-0002-4802-9641, drfgul@hotmail.com
[345] Dr. Araştırma Görevlisi, Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü/Psikiyatri Hemşireliği AD., Samsun, Türkiye, 0000-0003-3652-2428, guzzide@hotmail.com
[346] Doç. Dr., Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü/Psikiyatri Hemşireliği AD., Kırşehir, Türkiye, 0000-0002-5954-717X, sevdauzun50@gmail.com

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

4. Bulgular

Uygulanan psikoeğitim sonrasında katılımcıların grup içi değrerlendirmesinde, müdahale grubundaki şizofreni tanılı hastaların son test puanlarındaki tedavi uyumu, mental iyi oluş ve işlevsel iyileşme puan ortalamalarının kontrol grubundaki hastalara göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu bulunmuştur ($p<0,05$).

5. Sonuç

Elde edilen sonuçlar, psikososyal beceri odaklı grup psiko-eğitiminin şizofreni tanılı hastalarda tedaviye uyumu artırarak, mental iyi oluş ve işlevsel kapasiteyi geliştirmede etkili olduğunu ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: Şizofreni, psikososyal müdahale, tedavi uyumu, zihinsel iyileşme, psikososyal işlevsellik

KAYNAKÇA

1. Morin, L., & Franck, N. (2017). Rehabilitation interventions to promote recovery from schizophrenia: A systematic review. *Frontiers in Psychiatry, 8,* 100. https://doi.org/10.3389/fpsyt.2017.00100.
2. Kızılırmak Tatu, M., & Demir, S. (2020). Effect of group psychoeducation on treatment adherence, quality of life and well-being of patients diagnosed with schizophrenia. *Issues in Mental Health Nursing, 42*(3), 256–266. https://doi.org/10.1080/01612840.2020.1793244
3. Hsieh, W. L., Li, I. H., & Liu, W. I. (2023). Effects of empowerment-based illness management on the medication adherence and recovery of persons with schizophrenia: A systematic review and meta-analysis. *International Journal of Mental Health Nursing, 32*(4), 1008–1024. https://doi.org/10.1111/inm.13123

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

THE EFFECT OF PSYCHOSOCIAL SKILL-ORIENTED GROUP PSYCHOEDUCATION ON FUNCTIONAL RECOVERY, TREATMENT ADHERENCE, AND MENTAL WELL-BEING IN PATIENTS DIAGNOSED WITH SCHIZOPHRENIA: A RANDOMIZED CONTROLLED TRIAL

Nurten Gülsüm BAYRAK[347] , Fatma Gül HELVACI ÇELİK[348] , Elif Güzide EMİRZA[349] , Sevda UZUN[350]

1. Rationale of the Study

Functional and treatment adherence difficulties encountered by patients with schizophrenia in daily life can negatively impact long-term recovery, and psychosocial skills-focused group psychoeducation holds potential as an effective intervention for these issues. This study establishes a direct link between applied approaches aimed at improving individuals' quality of life in community and mental health settings and the content of the conference.

2. Objectives

The aim of this study is to examine the effects of psychosocial skill-oriented group psychoeducation on functional recovery, treatment adherence, and mental well-being in patients with schizophrenia. Accordingly, the hypothesis of the study is that the implementation of psychosocial skill-oriented group psychoeducation will not create a significant difference between the intervention and control groups in terms of functional recovery, treatment adherence, and mental well-being scores.

3. Methods

This study is a pretest-posttest, control group, randomized controlled experimental study. It was conducted between June and August 2025 with patients diagnosed with schizophrenia registered at the Community Mental Health Center of a Training and Research Hospital in a province of Türkiye. Participants were randomly assigned to the experimental group (n_1 = 20), consisting of patients with schizophrenia who completed the psychosocial skills-focused group psychoeducation (once a week, a total of five sessions), or to the control group (n_2 = 20). Data were collected using the "Participant Information Form", "Morisky Medication Adherence Rating Scale", "Warwick-Edinburgh Mental Wellbeing Scale", and "Functional Recovery Scale in Schizophrenia". Pretests were administered to both the experimental and control groups before the program, and posttests were conducted after the program. Descriptive statistical methods were used to evaluate the data, and the Mann-Whitney U test

[347] Asistant Professor, Giresun University Faculty of Health Science Department of Nursing/Psychiatric Nursing, Giresun, Türkiye, 0000-0002-7658-9961, nurtenbayrak28@gmail.com
[348] Asistant Professor, Giresun University Faculty of Medicine Department of Psychiatry, Giresun, Türkiye, 0000-0002-4802-9641, drfgul@hotmail.com
[349] Dr. Research Assistant, Ondokuz Mayıs University Faculty of Health Science Department of Nursing/Psychiatric Nursing, Samsun, Türkiye, 0000-0003-3652-2428, guzzide@hotmail.com
[350] Associate Professor, Kırşehir Ahi Evran University Faculty of Health Science Department of Nursing/Psychiatric Nursing, Kırşehir, Türkiye, 0000-0002-5954-717X, sevdauzun50@gmail.com

and Wilcoxon test were applied for comparisons of quantitative data not normally distributed. A significance level of $p < 0.05$ was accepted..

4. Results

Following the psychoeducation intervention, group evaluations indicated that the posttest mean scores of treatment adherence, mental well-being, and functional recovery in patients with schizophrenia in the intervention group were statistically significantly higher than those of patients in the control group ($p<0.05$).

5. Conclusion

The results indicate that psychosocial skills-focused group psychoeducation is effective in patients with schizophrenia by enhancing treatment adherence and improving mental well-being and functional capacity.

Key Words: Schizophrenia, psychosocial intervention, treatment adherence, mental recovery, psychosocial functioning

REFERENCES

4. Morin, L., & Franck, N. (2017). Rehabilitation interventions to promote recovery from schizophrenia: A systematic review. *Frontiers in Psychiatry, 8,* 100. https://doi.org/10.3389/fpsyt.2017.00100.
5. Kızılırmak Tatu, M., & Demir, S. (2020). Effect of group psychoeducation on treatment adherence, quality of life and well-being of patients diagnosed with schizophrenia. *Issues in Mental Health Nursing, 42*(3), 256–266. https://doi.org/10.1080/01612840.2020.1793244
6. Hsieh, W. L., Li, I. H., & Liu, W. I. (2023). Effects of empowerment-based illness management on the medication adherence and recovery of persons with schizophrenia: A systematic review and meta-analysis. *International Journal of Mental Health Nursing, 32*(4), 1008–1024. https://doi.org/10.1111/inm.13123

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

KÜRESEL BİR KRİZ OLARAK ÇOCUKLUK ÇAĞI OBEZİTESİNE BÜTÜNCÜL BİR BAKIŞ

Songül BOYRAZ TURHAN[351]

1. Çalışmanın Gerekçesi

Obezite görülme sıklığı Dünya'da ve Türkiye'de giderek artmaktadır. UNICEF'in 10 Eylül 2025 tarihli raporunda, obezitenin zayıflığı geride bırakarak dünya genelinde en yaygın beslenme bozukluğu hâline geldiği ve her 10 çocuktan birinin obezite ile yaşadığı belirtilmektedir. Dünya Sağlık Örgütü'nün (DSÖ) 2023 yılında yayımladığı *Avrupa Obezite Atlası* verilerine göre Türkiye, Avrupa ülkeleri arasında çocukluk çağı obezitesinin en sık görüldüğü ülke konumundadır. Obezitenin yalnızca bireysel düzeyde bir beslenme sorunu değil; aynı zamanda sosyal, ekonomik ve çevresel faktörlerle yakından ilişkili, çok boyutlu bir halk sağlığı sorunu olduğu açıktır. Bu nedenle, çocukluk çağı obezitesinin önlenmesine yönelik müdahalelerin, multidisipliner ve bütüncül bir yaklaşım çerçevesinde ele alınması gerekliliği doğmaktadır.

2. Amaçlar

Bu çalışmanın temel amacı, çocukluk çağı obezitesine ilişkin koruyucu, önleyici ve tedavi edici stratejilerin bütüncül bir yaklaşımla değerlendirilmesinin önemini vurgulamaktır. Bu doğrultuda çalışmada, çocukluk çağı obezitesi kavramsal olarak tanımlanmakta; güncel küresel ve ulusal veriler ışığında obezite prevalansına yer verilmekte ve bu soruna yönelik bütüncül yaklaşım çerçevesi detaylı biçimde tartışılmaktadır.

3. Yöntem

Bu çalışma, sistematik derleme yöntemi ile tasarlanmıştır. Çocukluk çağı obezitesine ilişkin son beş yıl içerisinde yayımlanmış multidisipliner akademik çalışmalar taranmış; elde edilen veriler, bütüncül bir perspektifle analiz edilerek literatür ışığında yapılandırılmıştır.

4. Bulgular

Derleme bulguları, çocukluk çağı obezitesinin yalnızca beslenme kaynaklı değil; biyopsikososyal etkenlerle ilişkili çok boyutlu bir sağlık sorunu olduğunu göstermektedir. Obezite, çocukların fiziksel sağlığının yanı sıra sosyal ve akademik gelişimlerini de olumsuz etkilemektedir.

5. Sonuç

Çocukluk çağı obezitesi, bireysel etkenlerin ötesinde sosyoekonomik, çevresel ve psikososyal faktörlerin etkileşimiyle ortaya çıkan çok boyutlu bir halk sağlığı sorunudur. Bu nedenle, etkili önleme ve müdahale stratejileri geliştirebilmek için disiplinler arası iş birliğine dayalı, bütüncül yaklaşımların benimsenmesi gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler: Çocukluk Çağı Obezitesi, Bütüncül Bakış, Biyopsikososyal Yaklaşım

[351] Öğr. Gör. Dr., İstanbul Bilgi Üniversitesi, İstanbul, Türkiye, https://orcid.org/0000-0002-2389-8437, songul.boyraz@bilgi.edu.tr

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

A HOLISTIC PERSPECTIVE ON CHILDHOOD OBESITY AS A GLOBAL CRISIS

Songül BOYRAZ TURHAN[352]

Rationale of the Study

The prevalence of obesity is increasing both in the world and in Türkiye. In UNICEF's report dated September 10, 2025, it is stated that obesity has surpassed undernutrition to become the most common nutritional disorder worldwide, with one in every ten children living with obesity. According to the data from the World Health Organization's (WHO) European Obesity Atlas published in 2023, Türkiye ranks as the country with the highest prevalence of childhood obesity among European nations. It is evident that obesity is not merely an individual-level nutritional problem but a multidimensional public health issue closely linked with social, economic, and environmental factors. Therefore, interventions aimed at preventing childhood obesity need to be addressed within a multidisciplinary and holistic framework.

Objectives

The main aim of this study is to emphasize the importance of evaluating protective, preventive, and therapeutic strategies for childhood obesity within a holistic approach. In this context, the study conceptually defines childhood obesity, presents obesity prevalence based on current global and national data, and discusses in detail the framework of a holistic approach to addressing this issue.

Methods

This study was designed using the systematic review method. Multidisciplinary academic studies on childhood obesity published in the last five years were reviewed, and the data obtained were analyzed from a holistic perspective and structured in light of the literature.

Results

The review findings indicate that childhood obesity is not solely nutrition-related but a multidimensional health issue associated with biopsychosocial factors. Obesity negatively affects not only children's physical health but also their social and academic development.

Conclusion

Childhood obesity is a multidimensional public health problem that emerges through the interaction of socioeconomic, environmental, and psychosocial factors beyond individual determinants. Therefore, in order to develop effective prevention and intervention strategies, it is necessary to adopt holistic approaches based on interdisciplinary collaboration.

Key Words: Childhood Obesity, Holistic Approach, Biopsychosocial Approach

[352] Öğr. Gör. Dr., İstanbul Bilgi University, İstanbul, Turkey, https://orcid.org/0000-0002-2389-8437, songul.boyraz@bilgi.edu.tr

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

PALYATİF BAKIMDA YAŞLI HASTALARIN BAKIM VERİCİLERİNİN BAKIMA HAZIRLIK, ALGILANAN STRES VE BAKIM YÜKÜ

Eda ATAY[353], Zehra BOZTEPE[354]

1. Çalışmanın Gerekçesi

Bakım vericiler, palyatif bakım hastalarının bakımında önemli bir rol oynar ancak bakım verici rolü fiziksel ve psikolojik olarak zorlu bir görevdir[1]. Bu nedenle palyatif bakım alan yaşlı bireylerin bakım vericileri, ağır bir bakım yüküne sahip olma riskiyle karşı karşıyadır[2,3]. Aynı zamanda bakıma hazır olma durumlarının ve bu süreçte sahip olduğu stresin bakım yükünü etkileyebileceği düşünülmektedir[4].

2. Amaçlar

Bu çalışmanın amacı palyatif bakımda yaşlı hastaların bakım vericilerinin bakıma hazırlık, algılanan stres ve bakım yükünün belirlenmesidir.

3. Yöntem

Tanımlayıcı tipteki bu araştırmaya, palyatif bakım alan yaşlı bireylerin bakım vericileri (n=102) dahil edilmiştir. Tanıtıcı Bilgi Formu, Bakım Vermeye Hazır Oluşluk Ölçeği, Algılanan Stres Ölçeği ve Bakım Verme Yükü Ölçeği kullanılmıştır. Araştırmada sayısal değişkenler için sayı ve yüzde, kategorik değişkenler için ortalama ve standart sapma, bakıma ait özellikler ve ölçek toplam puanları arasındaki farkın incelenmesinde bağımsız örneklem t testi ve bakım yükünü etkileyen değişkenlerin belirlenmesinde doğrusal regresyon analizi kullanılmıştır.

4. Bulgular

Araştırmaya katılan bakım vericilerin yaş ortalaması 47.25±14.17, %73.5'i kadın, %98'i evli, %45.1'i ilkokul mezunudur. Evli olan bakım vericilerin Algılanan Stres ve Bakım Yükünün bekar bakım vericilere göre daha yüksek, okuma yazma bilen bakım vericilerin diğer bakım vericilere göre bakım yükünün daha yüksek, bakım sürecinde herhangi birinden destek almayan bakım vericilerin bakım yükünün destek alan bakım vericilere göre daha yüksek olduğu saptanmıştır. Bakım vericilerinin bakıma hazır oluşluğunun bakım yükünü negatif yönde etkilediği (B=.858, $p<0.01$) ve algılanan stres düzeyinin bakım yükünü pozitif yönde etkilediği belirlenmiş (B=.977, $p<0.01$) ve bakıma hazır oluşluk ölçeği ve algılanan stres ölçeğin birlikte bakım yükü puanının varyansının %37'sini açıkladığı saptanmıştır (R2=.376).

[353] Dr. Öğr. Üyesi Eda ATAY, Hasan Kalyoncu Üniversitesi, Gaziantep, Türkiye, 0000-0003-2592-8254, eda.ac,kgoz@hku.edu.tr
[354] Arş. Gör. Zehra BOZTEPE, Hasan Kalyoncu Üniversitesi, Gaziantep, Türkiye 0000-0003-4262-0649, zehra.boztepe@hku.edu.tr

5. Sonuç

Palyatif bakım alan yaşlı hastaların bakım vericilerinin bakıma hazırlıklı olması ve bakım sürecinde algıladığı stresin ve bakım yükü üzerinde önemli etkisi olduğunun belirlenmesinin bakım vericilerin karşılaştığı zorlukları tanımak ve onların refahını destekleyen destek sistemleri geliştirmede önemli olduğu düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Palliative care; Aged; Informal caregiver; Burden; Stress; Preparedness.

KAYNAKÇA

Chan, W. C. H., Yu, C. T. K., Kwok, D. K.-S., & Wan, J. K. M. (2023). Prevalence of and factors associated with demoralization among family caregivers of palliative care patients in Hong Kong. *Palliative & Supportive Care*, 22(5), 1125–1135. https://doi.org/10.1017/S1478951523000950

Hampton MM, Newcomb P. Self-efficacy and Stress Among Informal Caregivers of Individuals at End of Life. J Hosp Palliat Nurs. 2018 Oct;20(5):471-477. doi: 10.1097/NJH.0000000000000464. PMID: 30188441.

Hashemi, M., Irajpour, A., & Taleghani, F. (2018). Caregivers needing care: the unmet needs of the family caregivers of end-of-life cancer patients. Supportive care in cancer : official journal of the Multinational Association of Supportive Care in Cancer, 26(3), 759–766. https://doi.org/10.1007/s00520-017-3886-2

Scherbring, M. (2002). Effect of caregiver perception of preparedness on burden in an oncology population. Oncology Nursing Forum, 29(6), E70-6. https://doi.org/10.1188/02.ONF.E70-E76

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

PREPAREDNESS FOR CAREGIVING, PERCEIVED STRESS, AND CAREGIVER BURDEN AMONG CAREGIVERS OF OLDER PATIENTS IN PALLIATIVE CARE

Eda ATAY[355] **, Zehra BOZTEPE**[356]

1. Rationale of the Study

Caregivers play a crucial role in the care of patients receiving palliative care; however, assuming the caregiving role is often physically and psychologically demanding[1]. Therefore, caregivers of older adults in palliative care are at high risk of experiencing a significant caregiving burden[2,3]. At the same time, it is suggested that their level of preparedness for caregiving and the stress they experience throughout this process may influence the extent of the burden they face[4].

2. Objectives

The aim of this study is to determine the level of preparedness for caregiving, the perceived stress, and the caregiving burden among caregivers of older patients receiving palliative care.

3. Methods

This descriptive study included caregivers of older individuals receiving palliative care (n = 102). Data were collected using the Introductory Information Form, the Preparedness for Caregiving Scale, the Perceived Stress Scale, and the Caregiver Burden Scale. Descriptive statistics such as numbers and percentages were used for categorical variables, while means and standard deviations were calculated for numerical variables. Independent samples t-tests were employed to examine differences between caregiving characteristics and scale total scores, and linear regression analysis was performed to identify the variables influencing caregiver burden.

4. Results

The mean age of the caregivers participating in the study was 47.25 ± 14.17 years; 73.5% were women, 98% were married, and 45.1% had completed primary education. Married caregivers had higher levels of perceived stress and caregiver burden compared to unmarried caregivers. Caregivers with basic literacy showed higher caregiver burden than those with other educational backgrounds. Those who did not receive support during the caregiving process reported greater burden compared to those who received assistance. Preparedness for caregiving was found to negatively predict caregiver burden ($B = -.858$, $p < 0.01$), while perceived stress positively predicted caregiver burden ($B = .977$, $p < 0.01$).

[355] Dr. Öğr. Üyesi Eda ATAY, Hasan Kalyoncu Üniversitesi, Gaziantep, Türkiye, 0000-0003-2592-8254, eda.ac,kgoz@hku.edu.tr
[356] Arş. Gör. Zehra BOZTEPE, Hasan Kalyoncu Üniversitesi, Gaziantep, Türkiye 0000-0003-4262-0649, zehra.boztepe@hku.edu.tr

Together, preparedness for caregiving and perceived stress explained 37% of the variance in caregiver burden scores ($R^2 = .376$).

5. Conclusion

Identifying that preparedness for caregiving, perceived stress, and caregiving burden have significant effects on caregivers of older patients receiving palliative care is considered important for recognizing the challenges they face and for developing supportive systems that promote their well-being.

Key Words: Palliative care; Aged; Informal caregiver; Burden; Stress; Preparedness.

REFERENCES

Chan, W. C. H., Yu, C. T. K., Kwok, D. K.-S., & Wan, J. K. M. (2023). Prevalence of and factors associated with demoralization among family caregivers of palliative care patients in Hong Kong. *Palliative & Supportive Care*, 22(5), 1125–1135. https://doi.org/10.1017/S1478951523000950

Hampton MM, Newcomb P. Self-efficacy and Stress Among Informal Caregivers of Individuals at End of Life. J Hosp Palliat Nurs. 2018 Oct;20(5):471-477. doi: 10.1097/NJH.0000000000000464. PMID: 30188441.

Hashemi, M., Irajpour, A., & Taleghani, F. (2018). Caregivers needing care: the unmet needs of the family caregivers of end-of-life cancer patients. Supportive care in cancer : official journal of the Multinational Association of Supportive Care in Cancer, 26(3), 759–766. https://doi.org/10.1007/s00520-017-3886-2

Scherbring, M. (2002). Effect of caregiver perception of preparedness on burden in an oncology population. Oncology Nursing Forum, 29(6), E70-6. https://doi.org/10.1188/02.ONF.E70-E76

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

KAPANIŞ KONUŞMASI

Değerli hocalarım, kıymetli katılımcılar, sevgili meslektaşlarım ve öğrenciler,

Üç gün boyunca, insan ruhunun en kırılgan ama aynı zamanda en dirençli yanlarını birlikte konuştuk. Küresel krizlerin, savaşların, göçlerin, afetlerin, ekonomik belirsizliklerin ve iklim değişikliğinin gölgesinde; bireyin, ailenin ve toplumun ruhsal dünyasına derinlemesine baktık. Ve her bir oturumda, her bir panelde, her bir bildiride şunu gördük:

İnsan, tüm kırılganlığına rağmen hâlâ iyileşebilme gücüne sahip.

Bu kongre, yalnızca bilimsel bir buluşma değildi. Bu kongre; **travmaların içinden filizlenen dayanıklılığın, umudun ve onarıcı adaletin** yankılandığı bir zemindi. Her birinizin katkısı, bu zemini daha anlamlı, daha derin ve daha insanca kıldı.

Kongremizin ana temasını oluşturan *"Küresel Krizler, Travma ve Toplum Ruh Sağlığı"*, aslında çağımızın en yakıcı gerçeğini temsil ediyor. Bir yanda savaşların ortasında büyüyen çocuklar, diğer yanda göç yollarında kimliğini arayan insanlar; bir yanda afetlerle yıkılan şehirler, diğer yanda iklim değişikliğinin sessiz mağdurları... Ve bizler — psikolojik danışmanlar, sosyal hizmet uzmanları, psikologlar, akademisyenler — tüm bu kırılmaların içinde, **insanı yeniden ayağa kaldırmanın yollarını** arıyoruz.

Kongremizde, alanın öncüsü saygıdeğer hocalarımızın kıymetli paylaşımlarını dinledik. Sayın **Prof. Dr. Tamer Aker**, "İnsanın Afetle Öyküsü" başlıklı açılış konferansında bize hem bireysel hem kolektif düzeyde travmanın nasıl bir öğrenme alanına dönüşebileceğini hatırlattı. Davetli konuşmacı olmayı kabul edip aramızda olan tüm değerli bilim insanlarımız; savaşın, yoksulluğun, afetlerin, toplumsal cinsiyet eşitsizliklerinin ve dijital çağın yeni krizlerinin ruh sağlığı üzerindeki etkilerini disiplinlerarası bir derinlikle ele aldılar. Ulusal ve uluslararası düzeyde bizlere katılan tüm konuşmacılar, panelistler ve bildiriciler; bu kongrenin yalnızca bir bilgi paylaşımı değil, **kolektif bir farkındalık alanı** haline gelmesini sağladılar.

Birbirinden değerli atölye çalışmalarıyla, travmanın içinde iyileşme, kaybın içinde anlam, umutsuzluğun içinde direniş biçimlerini deneyimledik. Ve belki de en önemlisi, salonlarda yapılan her tartışma bize yeniden şunu hatırlattı:

Ruh sağlığı bir ayrıcalık değil, bir insan hakkıdır.

Bu kongre, yalnızca konuşulanlarla değil; kurulan ilişkiler, paylaşılan duygular ve oluşan bilimsel dayanışma ruhuyla da geleceğe iz bırakacak. Dicle Üniversitesi'nin köklü bilim geleneğiyle, Toplum ve Ruh Sağlığı Derneği'nin toplumsal duyarlılığı bu buluşmada birleşti.

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

Üniversitelerden, kamu kurumlarından, bakanlıklardan, derneklerden ve farklı şehirlerden gelen siz değerli katılımcılar; bu kongreyi "bilimsel bir etkinlikten öte, vicdani bir sorumluluk" haline getirdiniz.

Tüm ruh sağlığı çalışanları olarak şunu daha net görüyoruz;

Dünya giderek daha karmaşık, daha kırılgan ve daha dijital bir hale geliyor. Krizler artık sınır tanımıyor; savaşlar coğrafyayla, afetler mevsimlerle sınırlı değil. İşte bu noktada, bizim görevimiz sadece tanı koymak, analiz yapmak, makale yazmak değildir. Bizim görevimiz, **insanı anlamak, onarmak ve yaşatmak**tır. Ve bunu yaparken dayanışmayı, çok sesliliği, disiplinlerarası iş birliğini büyütmektir.

Kapanış konuşmamda dört vurguyu özellikle paylaşmak isterim:

Birincisi: Umut. Tüm karanlıkların ortasında, insanı iyileştiren şey umuttur. Bu kongre boyunca gördük ki umut, bilimle birleştiğinde bir iyileşme aracına dönüşüyor.

İkincisi: Dayanışma. Bilim insanları, saha çalışanları, öğrenciler ve gönüllüler olarak el ele verdiğimizde, toplumsal yaraları birlikte sarabiliyoruz. Dayanışma, yalnızca bir duygu değil; bir yöntem, bir etik duruştur.

Üçüncüsü: Bilimsel Sorumluluk. Her birimizin, toplumsal olaylara duyarsız kalmama sorumluluğu var. Ürettiğimiz her bilgi, attığımız her adım, yayınladığımız her çalışma, bir insanın hayatına dokunma potansiyeli taşır.

Ve dördüncüsü: Toplumsal Barış. Ruh sağlığı ancak barışın, adaletin ve eşitliğin hüküm sürdüğü bir toplumda kalıcı hale gelir. Barış, bir sonuç değil; iyileştirici bir süreçtir. Bu süreçte bizlere düşen hem bireysel hem kolektif düzeyde onarıcı bir dil kurmak, travmalarla değil, umutla konuşmaktır.

Kıymetli katılımcılar,

Üç gün boyunca bu salonlarda, ekranlarda, atölyelerde ve oturumlarda bir araya geldik. Farklı şehirlerden, farklı disiplinlerden, farklı hikâyelerden geldik. Ama ortak bir duyguda buluştuk: **İnsanı iyileştirme arzusu.** Ve bu arzunun bilimsellikle birleştiği her alan, insanlık için bir umut kapısıdır.

Bu kongrenin gerçekleşmesinde emeği geçen tüm düzenleme kurulu üyelerine, bilim kuruluna, paydaş kurumlarımıza, bildirileriyle katkı sunan araştırmacılara, atölye liderlerine, teknik ekibimize ve en önemlisi siz değerli katılımcılara gönülden teşekkür ediyorum. Üç gün boyunca gösterdiğiniz ilgi, sabır ve duyarlılık; bu kongreyi bir bilim şöleni olmanın ötesine taşıdı.

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

Şimdi kapanırken, biliyoruz ki bu bir son değil, bir başlangıçtır. Küresel krizlerin gölgesinde bile insanın direncine, aklın rehberliğine, kalbin iyileştirici gücüne inanıyoruz.

Ve buradan, Diyarbakır'dan, Dicle Üniversitesi'nden hep birlikte şu mesajı veriyoruz: **Bu kongre bir kez daha gösterdi ki; travma, yalnızca bir yıkım değil, insanın ve toplumun direnç kapasitesini yeniden yapılandırdığı bir süreçtir. Bilim, dayanışma ve ortak çabayla iyileşme daima mümkündür**

Hepinize, bilimin ışığını, insanın onurunu ve umudun gücünü büyüttüğünüz için yürekten teşekkür ediyorum.

Bir sonraki kongrede yeniden buluşmak dileğiyle…

Sağ olun, var olun.

Doç. Dr. Özgür ALTINDAĞ

Kongre Düzenleme Kurulu Başkanı

INTERNATIONAL CONGRESS ON COMMUNITY AND MENTAL HEALTH 2025

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

DESTEKLEYENLER

Psikiyatri Hemşireleri Derneği

Katkıları için tüm kurum ve kuruluşlara en içten teşekkürlerimizi sunuyoruz.

Dicle Üniversitesi Kongre Merkezi Sur Diyarbakır
Dicle University Convention Center Sur Diyarbakir Turkey
e-Posta/e-Mail: icomeh1@gmail.com

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

KONGREDEN BAZI KARELER

Dicle Üniversitesi Kongre Merkezi Sur Diyarbakır
Dicle University Convention Center Sur Diyarbakir Turkey
e-Posta/e-Mail: icomeh1@gmail.com

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

INTERNATIONAL CONGRESS ON COMMUNITY AND MENTAL HEALTH 2025

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

Dicle Üniversitesi Kongre Merkezi Sur Diyarbakır
Dicle University Convention Center Sur Diyarbakir Turkey
e-Posta/e-Mail: icomeh1@gmail.com

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

Dicle Üniversitesi Kongre Merkezi Sur Diyarbakır
Dicle University Convention Center Sur Diyarbakir Turkey
e-Posta/e-Mail: icomeh1@gmail.com

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
II. Uluslararası Toplum ve Ruh Sağlığı Kongresi
"21. yy'da Ruh Sağlığı: Küresel Krizler, Direnç ve Müdahale"

Dicle Üniversitesi Kongre Merkezi Sur Diyarbakır
Dicle University Convention Center Sur Diyarbakir Turkey
e-Posta/e-Mail: icomeh1@gmail.com